

Qb. V. 10.

Th. mor.

v.

87^a.

RESPONSIO APOLOGETICA

AD
ANIMADVERSIONES

A. R. D. EUSEBII AMORT

Can. Reg. Pollingani &c. &c.

Contra Reflexionem Criticam in Ideam
Divini amoris circa mandatum primum & ma-
ximum de diligendo Deo, & cultum Im-
maculatæ Conceptionis in

Bibl.

lucem data

ab

Banth.

17 A. R. P. *54.*

VIRGILIO SEDLMAYR,

Benedictino Wessofontano,

SS. Theol. Exam. & Approb. ac ejusdem
Professore Emerito, p. t. Vicario
in Iffdorff.

CUM APPROBATIONE ET PERMISSU
SUPERIORUM.

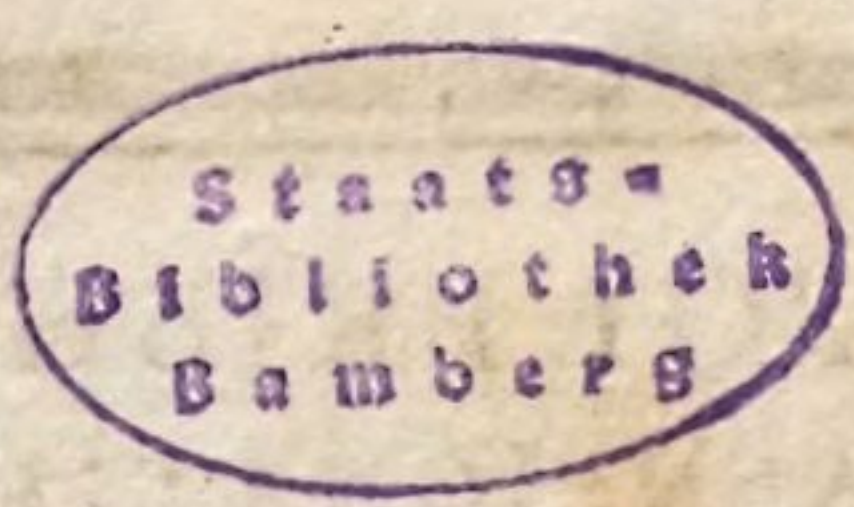
FRIBURGI BRISGOJÆ,

Sumptibus JOANN. IGNATII WAGNER,
Bibliop. Acad. 1749.

24. 24.

17. 17.

EMINENTISSIMO,

ET

REVERENDISSIMO

DOMINO DOMINO
ANGELO MARIAE

Ordinis S. P. Benedicti
Congregationis Cassinensis, DEI, &
Apostolicæ Sedis Gratia S. R. E. Ti-
tuli S. Praxedis in Urbe
Presbytero

CARDINALI,

Nec non

Tituli Ecclesiæ S. Marci
COMMENDATARIO

Ex

Antiquissima, Illustrissima, & Senatoria
Venetorum Familia

DE QUIRINIS

Sacræ Romanæ Ecclesiæ

BIBLIOTHECARIO

Ac

EPISCOPO BRIXINENSI,

DOMINO DOMINO

CLEMENTISSIMO.

EMINENTISSIME,
ET
REVERENDISSIME
S. R. E.
CARDINALIS,
MÆCENAS
GRATIOSISSIME!

BOno Angelo duce ad Lares nostros
divertere dignatus es, Eminentissi-
me Præsul. Illi nempe Angeli, qui
Fundatori nostro Bavarorum Duci
Religiosissimo Thassiloni à fontibus no-
stris scalam ad cœlum præmonstrârunt,
etiam TE ad asceterium nostrum duxe-
runt, bono utique omine, quia ubi fon-
tes amorem Marianum fluunt, ibi AN-
GELUS MARIA & esse desiderat, & ma-
ximè desideratur, & ubi Angeli de cœlo
descendunt, ut Mariæ Dominæ suæ infer-
viant, ibi quoque ANGELUS MARIA
devota Reginæ suæ obsequia præstare in
votis primis habet. Benè igitur est, Emi-
nentissime Angele, tanquam unum de
cœlis

coëlis Angelum TE veneramur, eúm-
que de omnium suprema Hierarchia,
quia sicuti Maria Regina Angelorum
salutatur, ita & TU, qui ANGELUS
MARIA es, purpuram geris Regibus
æquiparatam, & locum in supremo
Angelorum ordine TIBI vindicas;
Thronis TE adjungit altissima *Nobilitas*
non solùm propter antiquitatem gene-
ris primis Romanorum Principibus *coe-*
va, sed & ob Illustrissimum Majorum
TUORUM Sanguinem Serenissimis Ve-
netorum Ducibus jam circa finem sæ-
culi octavi in Mauritio, & Joanne Gal-
bais, imò ipsis etiam Romanis Cæsa-
ribus in Sergio Sulpitio *communis*. Che-
rubinis TE associat locupletissimus sci-
entiarum thesaurus, propter quem
non solùm Nobilissimum munus Bi-
bliothecarii Romanæ Ecclesiæ ad-
ministras, sed & ipsa viva Bibliotheca
es tot eruditissimis libris plena, quot
ipse legendo absolvisti; & absolutos
prope divina memoriæ capacitate te-
nes, imò quot Ipse jam proprio calamo
in lucem edidisti, & quamvis hæc mo-
numenta non adessent, id unum super-
abundanter probaret TE memoriæ mi-

raculum , quòd in TUA Diœcesi de se
amplissima cujusvis particularis Eccle-
siæ cognitas habeas necessitates, omni-
um Ecclesiasticorum mores, & indoles
comprehendas, familias pauperes pro-
bè distinguas, & quemvis Patremfa-
miliæ numerosissimi TUI gregis (quod
utique mirandum) nomine proprio
compelles; unde mirum non est, quòd
lumen TUUM cherubicum non modò
ab Orthodoxis adoretur tanquam pro-
digium, sed ipsa etiam Borussia-Regia
scientiarum societas ad se irradiandam
sibi incorporârit. An non igitur se No-
bilitas *Ihronis*, Eruditio associet *Cheru-
binis*? Imò virtus & in DEum Pietas se
quoque adjungit *Seraphinis*; munus
quippe Seraphinorum est profunda hu-
militate DEum Optimum Maximum
adorare, & quasi foco charitatis cæteris
Angelis majori erga DEum ardere, id
ipsum de TUA Eminentia quisque il-
lorum statuet, qui vel radios tantum
pietatis, qui foris micant, & profun-
dissima TUA humilitate suppressi non
possunt, apprehenderit. Conspiciet
enim hinc Monasterium magnificum
pro sacris Virginibus Salesianis funda-
tum

tum in Ducatu Valcamonio, TUÆ Eminentiaë tanquam Episcopo Brixinensi proprio; videbit inde tres Basilicas immensis sumptibus ad invidiam Vaticani, & Lateranensis Templi quoad artis peritiam, & marmorum præstantiam ædificatas. Conspicabitur Brixiaë integram Nobilium, & civium congregationem in subsidium pauperum erectam, cui tanto liberalitatis exemplo præis, & quot annis tantam vim auri in usus egenorum ubi ubi reperibilium effundis, ut credamus in TE redivivum Carolum Boromæum, cujus vestigia sicuti premis, dum omnibus curis curam pauperum anteponis, ita maximè sequeris, dum omnium rerum exterarum curis curam Sanctitatis propriæ antefers, inaudita in TE IPSUM severitate, & miro illius, quæ Angelos facit, virtutis studio, cujus quidem luculenta testimonia in promptu sunt, sed TIBI in faciem proferre, Eminentissime Præsul, reverentia prohibet. Legimus in Martyrologio Benedictino quemdam Petrum ex Illustrissimo TUO Quirinorum Sanguine à purpura Rom. Ecclesiæ à Leone X. accepta gradum fecisse ad

coronam Sanctorum ; unde argumen-
tum accipimus , quòd TIBI corona ex
ipso Illustrissimo Sanguine sit propria,
& inde Ecclesia TE totidem jam sacris
tiaris coronârit , quot Ecclesiasticis
Prælaturis insignivit , dum nempe TE
Abbatem Benedictini Ordinis Floren-
tiæ , Episcopum Brixiaë , Archi-Epi-
scopum Corcyraë , Sacrae Romanæ Ec-
clesiæ Cardinalem effecit , quas omnes
tam sublimes dignitates tanta virtute
gessisti , quanta dignus es coronari. In-
telligo TUAM , quæ cæterarum Regi-
na est , in DEum & proximum charita-
tem , per hanc enim Rex etiam TUI
Ipsius evasisti , dum solius DEI Optimi
gloriam secluso omni interesse proprio
in omni TUA dignitate quæsiisti , cu-
jus haud exiguum argumentum est ,
quòd largissimos Dignitatum proven-
tus in pauperes effuderis , & effunden-
do non nisi incognitus Benefactor ha-
beri volueris , ab affectu , ab interesse
boni , & honoris proprii penitè alienus ; imò etiam , ut amor TUUS ex
toto esset purus & Regius , neque TE
IPSUM quæsiisti in bonis æternis ; An-
gelus enim cùm sis , charitatem Ange-
lorum

lorum imitaris, qui nobis serviunt purissimo DEI amore, omni affectu ad aliquam mercedem à DEO pro labore dandam exuti; injuriam ergò TIBI, & Nomini TUO facit, qui TE charitate Angelica exuit, & odiosum amoris essentialiter interessati nomen in TUA charitate quærit, utpote qui non solo nomine Angelus, sed tota imitatione Regulæ amoris inhæres, quam SS. Patres cum D. Bernardo lib. de diligendo DEO his verbis: *Non sine præmio diligitur DEus, etsi absque præmii intuitu diligendus sit, & Theologicum præstantissimo illo Doctore mystico Joanne Taulero serm. in Dom. 25. post Trinit. istis verbis: Purus amor nec in æternis bonis sese quærere debet, insigniter statuunt.* Sed quid TE Angelum vocamus, qui ANGELUS MARIA es, & ideò Mariæ amore in DEum efferris? certè sanctissima DEI Mater mercedem non quærit nos amando, sed unicè divinæ gloriæ intenta beneficia illa nobis præstat, quæ largissimè ab ipsa accipimus. Angelus ergo Maria cum sis, charitate Angelico - Mariana flagras nullo alteri motivo intentus, nisi divini honoris & beneplaciti. Perge igitur

igitur Angelico - Marianum pectus eo amore amare, quo TE, & in TE DEum Maria, & Angeli amant, imo quo DEus ipse TE amat, utpote essentialiter alienus ab effectu mercenario. Perge tueri hunc amorem in hoc opusculo propositum, ut plures DEum ament amore, quo Ille amari desiderat; non finet se DEus liberalitate illa vinci, qua studes amore illius TE interesse TUO spoliare; dabit mercedem etiam non quærenti, & pro hac seipsum, tunc tamen, postquam post fera sæcula fati DEO, fati TIBI, fati Ecclesiæ mortalem vitam vixisti, & illum gradum charitatis attigisti, cui per modum mercedis respondeat æternus amor Angelico-Marianus, id est, omni Angelico superior; ita toto animo voveo, & mecum Wessonis fontes, cum quibus prostratus sacram purpuram TUAM delibo

*EMINENTIÆ TUÆ,
GRATIOSISSIMI MÆCENATIS
MEI*

Humillimus Servus
P. VIRGILIUS
Wessfontanus.

APPRO-

APPROBATIONES REFLEXIONIS CRITICÆ.

APPROBATIO EPISCOPALIS.

EX commissione Reverendissimi Domini Domini in spiritualibus Vicarii Generalis attentè perlegi *Reflexionem* hanc *Criticam*. Quâ Admodum Reverendus, ac Clarissimus P. Virgilius Sedlmayr Professus ad Wessonis fontes, vir Doctrinæ laude celebratissimus, & SS. Theologiæ Professor emeritus *Ileam Divini Amoris* nuperimè typis vulgatam solidè perstringit. Et sanè in parvo licèt Opusculo insignis Doctrinæ, Eruditionisque compendium, velut in nuce Iliadem deprehendi; seu enim styli mansuetudinem, seu Doctrinæ Theologicæ soliditatem, seu materiæ dignitatem, seu denique argumentorum, quibus *Amorem puræ benevolentia erga Deum* &c. tuetur, gravitatem consideres, omni ex parte opus absolutum meritò judicaveris. Cùmque præterea nihil bonis moribus, nihil prorsus fidei Orthodoxæ contrarium, quin potius communes hactenus, & receptas inter Germaniæ Doctores sententias unicè contineat, luce publica dignissi-

dignissimam censeo, optóque, ut hæc in lucem edita, Clarissimi Auctoris sui Doctrinam, simulque detegendæ veritatis tam arduæ studium litterato orbi cum gloria nunquam intermoritura divulget.

Frisingæ 9. Februarii

Anno 1749.

JOSEPHUS FRANCISCUS SIGISMUNDUS

ab Altspaur Dom. in Freyenhoffen, Cathedr. Eccl. Frising. Canon. Capit. Eminent. ac Serenis. D. D. Joann. Theodori S. R. E. Cardinal. & S. R. I. Princip. & Episc. Frising. Ratisbon. ac Leodiens. Bavar. Duc. &c. &c. Consil. Intim. & Ecclesiast.

Imprimatur.

Sigil. Frisingæ 13. Februarii

Anno 1749.

(L.S.)

FRANCISCUS IGNATIUS ALBERTUS

de Werdenstein Dom in Dellmessingen, Cathedr. Eccl. Frising. Canon. Capit. Eminent & Serenis. D. D. Joann. Theodori S. R. E. Cardin. & S. R. I. Princ. & Episc. Frising. Ratisbon. & Leodiens. Bavar. Duc. &c. &c. Consil. Intim. Concil. Ecclesiast. Præses, & in Spiritual. Vic. Gen.

APPRO-

APPROBATIO

Almæ, & Exemptæ Congrega-
tionis Benedictino-Bavaricæ

Sub Titulo

Sanctorum Angelorum
Custodum,

Et Simul

Licentia Proprii Abbatis.

NOs Dei gratia Beda Abbas Wef-
sofontanus, p. t. Congregationis
Benedictino-Bavaricæ Præses
Generalis &c. R. P. Virgilio Sedlmayr
Professo nostro, & p. t. Vicario in Iff-
dorff Diœcesis Augustanæ licentiam
damus typo mandandi Reflexionem
suam Criticam super Idea Amoris Di-
vini nuper typo vulgata: idque luben-
ti animo; tum, quòd justam intentio-
nem

nem edendi exprimat in præfatione ad
Lectorem, & in fine opusculi: tum,
quòd amor puræ benevolentiae erga
Deum, quem propugnat, non debeat
ab humano corde excludi, sed potius
optari, ut in eo tanquam convenien-
tissimo hospitio suo perpetuò versetur,
& assiduò exerceatur: præterquam
quòd totum opusculum nil prorsus
contra Orthodoxam fidem, vel bonos
mores continere deprehendatur.

*Actum in Exempto Monasterio
Wessobrun die 26. Decembris
Anno 1748.*

BEDA ABBAS

Wessofontanus p. t. Præses
Generalis.

AP.

APPROBATIO

Sacræ Facultatis Theologicæ Universita-
tis Salisburgensis.

LEgi cum maxima voluptate præsens opu-
sculum, cujus est titulus: *Reflexio Criti-
ca in Ideam Divini Amoris &c. &c.* Au-
ctore Adm. Rev. Religios. ac Eximio Domino
P. Virgilio Sedlmayr Benedictino Wesslofon-
tano SS. Theologiæ Examinato & Approbato
&c. &c. Laudo modestiam Auctoris in scri-
bendo minimè aculeatam, & laudo doctri-
nam argumentis solidissimis ubique compro-
batam, quæ cum per omnia sit prorsus or-
thodoxa, optimisque morum regulis accom-
modata, nomine sacræ Facultatis Theologi-
cæ dignum existimo, ut ad singularem le-
gentium utilitatem, & ad insignem Auctoris
Eximii commendationem prodeat in lucem,
& imprimatur.

*Salisburgi die 27. Decembris
Anno 1748.*

P. ROMANUS ENDL, Ord. S.
Benedicti ex imp. & Princip. Monast.
ad S. Blasium in sylva nigra SS Theol.
Doct. ejusdemque in Scholastico Do-
gmaticis Prof. ord. Celsiss. ac Reveren-
diss Archi-Episc. & S R. I. Princ Sa-
lisburg. &c. &c. Consil. Eccles. p. r.
S. Facult. Theolog. Decan. & major.
Acad. Congreg. Præses.

APPRO-

APPROBATIONES
RESPONSIONIS
APOLOGETICÆ.

A P P R O B A T I O
EPISCOPALIS.

EX nova commissione Reverendissimi Domini Domini in spiritualibus Vicarii Generalis attentè & studiosè perlegi præsentem Responsionem Apologeticam ad Animadversiones Eusebianas, quarum trigesima prima, in ipso fonte vigesima quarta, indecentes, & contra debitam reverentiam militantes aculeos in se continet, sed cùm huic abundè, & ultra meum meritum ab ipsomet clarissimo hujus operis Authore Adm. Rev. Religiosissimo ac Eximio D. P. Virgilio Sedlmayr Benedictino Wessofontano SS. Theologiæ Examinato & approbato, ejusdemque Professore Emerito, viro doctrinæ laude celebratissimo satisfactum fuerit, ulteriori attentione non
indi-

indiget, quæ proin Responsio Apologetica cùm nihil orthodoxæ fidei contrarium, nihil bonis moribus dissonum contineat, imò profundam excelsi ingenii perspicaciam, limatam judicii gravitatem, solidamque sale veræ sapientiæ aspersam, ac solidissimis argumentis & rationibus corroboratam doctrinam ostendat, ad iteratum gloriæ nunquam intermorituræ augmentum clarissimi sui Auctoris luce publica dignissimam censeo.

Frisingæ 3. Octobris

Anno 1749.

JOSEPHUS FRANCISCUS SIGISMUNDUS
ab Altspaur Dominus in Freyenhoffen, Cathedr. Eccl. Frising. Canon. Capit. Eminent. ac Sereniss. DD. Joann. Theodori S. R. E. Cardin. & S. R. I. Princip. & Episc. Frising. Ratisbon. ac Leodiens. Bavar. Duc. &c. &c. Consil. intim. & Ecclesiast. nec non Camerae vice Præses mppr.

)( )(

Im-

Imprimatur.

Frisinga 3. Octobr. 1749.

Eminentissimi ac Serenissimi
Sac. Rom. Eccl. Cardinal s &c.
Episcopi Frisingensis, Ratisbo-
nenfis & Leodiensis, S. R. I.
Princ. Bavar. Ducis &c. Con-
siliarius Intimus, Concilii Ec-
clesiastici Præses, & per Dioe-
cesin Frisingensem in Spiritua-
libus Vicarius Generalis

FRANCISCUS IGNATIUS
ALBERTUS de Werden-
stein, Cathedralis Eccle-
siæ Canonicus Capitularis
imppria.

Appro-

APPROBATIO

Almæ & Exemptæ Congregatio-
nis Benedictino-Bavaricæ sub titulo
SS. Angelorum Custodum,

& simul

Licentia proprii Abbatis.

NOs DEI Gratiâ Beda Abbas Wessofon-
tanus, p. t. Congregationis Benedicti-
no-Bavaricæ Præses Generalis &c. &c.
R. P. Virgilio Sedlmayr Professo nostro teno-
re præsentium facultatem impertimur, ut
Responsiones Apologeticas ad Animadversiones
Admodum Reverendi Domini Eusebii Amort,
pro iusta sua omnique jure permessa defensio-
ne, typis vulgare valeat; cum cæteroquin
nil contra orthodoxam fidem aut bonos mo-
res continere, publico testimonio & Theo-
logorum iudicio inventæ sint.

*Dat. in Exempto nostro Mona-
sterio Wessofontano die 5. Octobr.
anno 1749.*

(L. S.) BEDA Abbas Wessofontanus,
p. t. Præses Generalis
mppria,

PRÆFATIO.

HAbes , amice Lector , Responsionem Apologeticam ad Animadversiones A. R. D. Eusebii Amort, quas fecit in Reflexionem Criticam à me occasione libelli ab ipso sub titulo *Idea divini Amoris* editi compositam , habes , inquam, Apologeticam ad Animadversiones , in quibus me Author contra omnes charitatis & modestiæ religiosæ regulas veluti Hallucinatorem (titulum Animadversionum legas volo) Calumniatorem , & malitiosum interpretem decreti Episcopalis anno 1747. ad Parochos Dioecesanos editi traducit, in sui ipsius laudem miris modis excurrit, ac tandem minas de procuranda confixione Romana multoties intentat. An hæc veritati sint consentanea , Lector amice , facilè dijudicabis ex hac mea Responsione Apologetica , in qua , facultate ab omni jure naturali , divino & humano mihi concessa , nihil aliud intendo , quàm injurias mihi falsò impactas propulsare , à vitio Calumniatoris , à malitiosa interpretatione Episcopalis decreti imputata me purgare , sententias meas hætenus communes contra novitatem doctrinæ Eusebianæ propugnare, meam aliorumque

que conscientiam à stimulis conscientiae in Reflexione annotatis vindicare, & tandem, quod rei caput est, fidelitatem & obedientiam meam, quam Serenissimo & Reverendissimo meo Ordinario debeo, palam manifestare. Tria praevisse annotasse sufficiat. 1^{mò} primam injuriam mihi falsò impactam jam propulsasse Censores meae Reflexionis in suis approbationibus, in quibus moderationem & modestiam, qua usus sum in scribendo, pressè dilaudant. 2^{dò} me confixionem Romanam eò minus timere, quò magis confido, quòd Roma communes & sibi respectivè proprias sententias, quas in mea Reflexione propugno, non sit condemnatura. 3^{tiò} & à contrario potiùs mihi videri, sententias ab Authore Animadversionum propugnatas, de Censura periclitari, ac calumnias mihi impactas jure retorsionis in ipsum posse refundi. Edo hanc Apologeticam sub approbatione à Tridentino requisita, additurus etiam publicæ cujusdam Universitatis, nisi tempore feriarum autumnalium, quo clausæ sunt scholæ, Apologeticam scribere necessitas jussisset. Cæterum me, & totum, quod scripsi, S. Sedis Apostolicæ, ac Reverendissimi Ordinarii judicio humillimè subjicio.

E L E N C H U S QUÆSTIONUM.

Animadversiones spectantes ad folium
tituli.

Animadversio I.	à fol. 1
Animadversio II.	2
Animadversio III.	3
Animadversio IV.	6
Animadversio V.	7
Animadversio VI.	8
Animadversio VII.	9
Animadversio VIII.	11
Animadversio IX.	13
Animadversio X.	15
Animadversio XI.	16
Animadversio XII.	17

§. I.

Utrum amor puræ benevolentiae erga Deum
sit Romæ confixus? à fol. 18

Conclusio. Amor puræ benevolentiae erga
Deum non est error Romæ confixus.
à fol. 20

Animadversio I. 25
Ani-

Elenchus Questionum.

Animadversio II.	à fol. 28
Animadversio III.	30

§. II.

An detur falsa vulgata persuasio existiman-
tium, quòd amor Dei perfectus exclu-
dat, aut excludere possit desiderium
propriæ beatitudinis? à fol. 32

Conclusio I. Non est verum, quòd vulga-
ta persuasio sit, amorem Dei perfectum
ex hoc ipso, quòd perfectus sit, exclu-
dere desiderium propriæ beatitudinis.
à fol. 33

Conclusio II. Non est falsa persuasio, quòd
amor Dei perfectus possit excludere desi-
derium propriæ beatitudinis. à fol. 35.

Conclusio III. Mirum est, quòd Auctor Ideæ
communem Doctorum sensum vocet
falsam vulgatam persuasionem. à fol. 38.

Animadversio Reflexionis Criticæ IV. fol. 39

Animadversio V. 40

Animadversio VI. 42

Animadversio VII. 44

Animadversio VIII. 46

Animadversio IX. 48

Animadversio X. 49

Animadversio XI. 50

Animadversio XII. 51

Animadversio XIII. 53

Animadversio XIV. 54

Animadversio XV. 56

Animadversio XVI. 58

Elenchus Questionum.

Animadversio XVII.	fol. 59
Animadversio XVIII.	61
Animadversio XIX.	63
Animadversio XX.	65

§. III.

Utrùm amor in Scriptura præceptus essentialiter consistat in amore mixto ex benevolentia & concupiscentia? fol. 66

Conclusio I. Pro amore in Scriptura præcepto essentialiter mixto non stat communis sententia. fol. 67

Conclusio II. Minùs verum est, quòd sententia de amore in Scriptura præcepto essentialiter mixto sit certa. fol. 68

Conclusio III. Est potiùs liquidò certum, quòd amor in Scriptura præceptus non sit essentialiter mixtus ex benevolentia & concupiscentia. fol. 68

Animadversio XXI. fol. 74.

Animadversio XXII. 76

Animadversio XXIII. 77

Animadversio XXIV. 79

Animadversio XXV. 80

Animadversio XXVI. 82

Animadversio XXVII. 84

Animadversio XXVIII. 85

Animadversio XXIX. 87

§. IV.

Utrùm verum sit, quòd sine amore mixto nemo justificetur? fol. 89

Con-

Elenchus Quaestionum.

Conclusio. Est ex quadruplici principio certum, quòd sine amore mixto ex benevolentia & concupiscentia fruitionis Dei possit dari justificatio. fol. 90

Animadversio	XXX.	95
Animadversio	XXXI.	99
Animadversio	XXXII.	101
Animadversio	XXXIII.	107
Animadversio	XXXIV.	108
Animadversio	XXXV.	109
Animadversio	XXXVI.	111
Animadversio	XXXVII.	112
Animadversio	XXXVIII.	113
Animadversio	XXXIX.	114
Animadversio	XL.	115

§. V.

Utrùm amor in Scriptura præceptus essentialiter involvat serium propositum eliciendi actus amoris practicos, seu placendi Deo per studium bonorum operum? fol. 117

Conclusio I. Caret omni fundamento, quòd amor in Scriptura præceptus essentialiter involvat propositum exercendi alias virtutes. fol. 118

Conclusio II. Est certum, quòd non omne opus bonum, & Deo gratum sit à charitate præceptum. fol. 119

Conclusio III. Est pariter certum, quòd voluntas se salvandi, vivendi christiane, & exercendi opera grata Deo sic

Elenchus Questionum.

nudè sumpta, & præcisivè ab explicito
motivo charitatis non sit vera charitas
theologica. fol. 122

Animadversio	XLI.	127
Animadversio	XLII.	129
Animadversio	XLIII.	130
Animadversio	XLIV.	ibid.
Animadversio	XLV.	131
Animadversio	XLVI.	132
Animadversio	XLVII.	134
Animadversio	XLVIII.	136
Animadversio	XLIX.	138
Animadversio	L.	141
Animadversio	LI.	142
Animadversio	LII.	143
Animadversio	LIII.	145
Animadversio	LIV.	147
Animadversio	LV.	148
Animadversio	LVI.	149

§. VI.

Utrùm verum sit, quòd amor amicitiae erga
Deum sit amor mixtus ex benevolentia
& concupiscentia? fol. 151

Conclusio I. Non est verum, quòd for-
mula, quam ponit Author Ideæ cap. 1.
sit formula amoris mixti ex benevolen-
tia & concupiscentia, aut quòd sit for-
mula veræ charitatis theologicæ, cùm
sit purus actus spei. fol. 152

Conclusio II. Nullo vero, aut probabili
fundamento nititur, quòd amor ami-
citiae

Elenchus Questionum.

citiae erga Deum sit amor mixtus ex benevolentia aut concupiscentia.	fol. 154
Animadversio LVII.	157
Animadversio LVIII.	159
Animadversio LIX.	160
Animadversio LX.	162
Animadversio LXI.	163
Animadversio LXII.	166
Animadversio LXIII.	168
Animadversio LXIV.	170
Animadversio LXV.	ibid.
Animadversio LXVI.	172
Animadversio LXVII.	174

§. VII.

Utrum subsistat opinio dicens, quòd perfectio christiana consistat in amore mixto ex benevolentia & concupiscentia?
fol. 175

Conclusio. Non potest subsistere opinio dicens, quòd perfectio christiana consistat in amore mixto ex benevolentia & concupiscentia.
ibid.

Animadversio LXVIII.	fol. 181
Animadversio LXIX.	ibid.
Animadversio LXX.	182
Animadversio LXXI.	183
Animadversio LXXII.	185
Animadversio LXXIII.	187

§. VIII.

Elenchus Questionum.

§. VIII.

Utrùm amor Dei, quem habuerant Sancti, fuerit tantùm amor interessatus, seu mixtus ex concupiscentia & benevolentia? fol. 187

Conclusio. Caret omni prorsùs fundamento, quòd sancti & pii fideles nunquam habuerint benevolentiam puram, sed semper amorem interessatum seu mixtum ex benevolentia & concupiscentia.

	188
Animadversio LXXIV.	198
Animadversio LXXV.	199
Animadversio LXXVI.	200
Animadversio LXXVII.	203
Animadversio LXXVIII.	204
Animadversio LXXIX.	205
Animadversio LXXX.	ibid.

§. IX.

Utrùm teneat opinio dicens, quòd contritio perfecta sit essentialiter pura à motivo metûs? fol. 207

Conclusio. Non potest tenere opinio dicens, quòd contritio perfecta sit essentialiter pura à motivo metûs. fol. 207

Animadversio LXXXI.	213
Animadversio LXXXII.	214
Animadversio LXXXIII.	216
Animadversio LXXXIV.	220
Animadversio LXXXV.	222
Ani-	

Elenchus Questionum.

Animadversio LXXXVI.	224
Animadversio LXXXVII.	225
Animadversio LXXXVIII.	ibid.
Animadversio LXXXIX.	226
Animadversio XC.	227
Animadversio XCI.	228
Animadversio XCII.	229
Animadversio XCIII.	231
Animadversio XCIV.	232

§. X.

An verum habeat opinio, quòd charitas etiam intensa possit stare cum peccato mortali? fol. 234

Conclusio. Non potest habere verum, quòd charitas etiam intensa possit stare cum peccato mortali. fol. 234

Animadversio XCV. 238

Animadversio XCVI. 240

Animadversio XCVII. 242

§. XI.

An sit veritati consonum, quòd gratia habitualis regulariter non conferatur sine Sacramento? fol. 244

Conclusio. Nullo modo veritati est consonum, quòd gratia habitualis regulariter seu in ordinario justificandi modo hujus providentiæ non conferatur sine Sacramento. fol. 245

Animadversio XCVIII. 249
Ani-

Elenchus Quaestionum.

Animadversio XCIX.	fol. 251
Animadversio C.	253

§. XII.

An sano sensu dici possit, quòd contritio
nunquam sit justificativa extra Sacra-
mentum? fol. 254

Conclusio. Non potest sano sensu dici,
quòd contritio nunquam sit perfecta, &
justificativa sine Sacramento. fol. 257

Animadversio CI.	261
Animadversio CII. CIII. & CIV.	264
Animadversio CV.	265
Animadversio CVI.	266
Animadversio CVII.	267
Animadversio CVIII.	268
Animadversio CIX.	270
Animadversio CX.	271
Animadversio CXI.	273
Animadversio CXII.	274
Animadversio CXIII.	275
Animadversio CXIV.	276
Animadversio CXV.	277

§. XIII.

Utrum Parochi sint obligati in praxi ad ple-
bem instruendam juxta Ideæ sententias?
fol. 278

Conclusio I. Supposito, quòd refutatio
Ideæ quoad sententias Ideæ contrarias
fuerit Romæ à Summo Pontifice confi-
xa,

Elenchus Questionum.

xa, tenentur Parochi sub gravi peccato se conformare Ideæ sententiis in plebe erudienda. ibid.

Conclusio II. Refutatio Ideæ neutiquam est confixa à Summo Pontifice quoad sententias Ideæ contrarias. fol. 279

Animadversio CXVI. & CXVII. 292

§. XIV.

Utrùm vicissim Parochi sint liberi ad plebem instruendam juxta doctrinam Ideisticam? fol. 293

Conclusio. Quod me attinet, non aude-rem salva conscientia instruere plebem juxta dogmata enarrata. fol. 295

Animadversio CXVIII & CXIX. 318

Animadversio CXX. & CXXI. 320

§. XV.

Utrùm doctrina Authoris Ideæ circa cultum Marianum sit secura in praxi? fol. 323

Conclusio I. Author Ideæ asserendo pro hodie suppositum S. Thomæ de Ecclesia celebrante diem Conceptionis quoad corpus esse moraliter certum, & inde Revelationes Agredanas opinioni moraliter veræ oppositas dicit apertè falsum, evertit Immaculatam Conceptionem, pugnat contra constitutiones apostolicas, & contrahit reatum ad pœnas in illis statutas. fol. 323

Con-

Elenchus Questionum.

Conclusio II. Hæ propositiones : *Quidquid*
B. Virgo petit , impetrat ; & : Ejus preces
semper exaudiuntur , sunt absolute veræ
sine clausula limitante in exponendo.

fol. 333

Conclusio III. Doctrina Authoris Ideæ cir-
ca cultum Immaculatæ Conceptionis &
circa efficaciam intercessionis Beatissimæ
Virginis non est secuta in praxi. fol. 342

Animadversio CXXII. & CXXIII.	344
Animadversio CXXIV.	346
Animadversio CXXV.	348
Animadversio CXXVI.	351
Animadversio CXXVII.	353
Animadversio CXXVIII.	356
Animadversio CXXIX.	359
Animadversio CXXX.	362
Animadversio CXXXI.	365
Animadversio CXXXII.	366
Animadversio CXXXIII.	368
Animadversio CXXXIV.	369
Animadversio CXXXV.	370
Animadversio CXXXVI.	371
Animadversio CXXXVII.	372
Animadversio CXXXVIII.	373
Animadversio CXXXIX.	375

§. XVI.

Paradoxa contradictoria, singularia, & re-
spectivè erronea. 376

§. XVII.

Theses à doctrina novæ & singulares Authoris
Ideæ, & inde suspectæ, per antitheses re-
futatæ. fol. 411

ANIMAD-

NIMADVERSIO I. „Hal-
„ lucinari dicitur, qui pri-
„ mo diluculo allucescente
„ objecta necdum exactè
„ discernit; inde non rarò
„ evenit, quòd halluci-
„ nans aberrando à via in longam errorum
„ sylvam abeat, vel in præcipitium ruat,
„ aut ubi non metuit, vehementer impin-
„ gat. Id accidisse A. R. P. Virgilio Sedl-
„ mayr sequentes meæ animadversiones ad
„ ejus Reflexionem, ut vocat Criticam, do-
„ cebunt. *In Præfatione ad Lectorem.*

RESPONSIO. Sic placet tibi doctrinam
meam intitulare, sed adeò insipidè, ut qui-
vis vel ad primam lucem videat defectum
prudentiæ; dicis me in errorum sylvam de-
lapsum, id certè animadversiones tuæ non
probant, sed potius has verè & Theologicè
erroneas non quomodocunque, sed demon-
strativè probatas, utinam ad agnitionem er-
roris tui, videbis.

A

ANIMAD.

ANIMADVERSIO II. „ Ars critica est,
 „ quæ non calumnias exonerat in personas,
 „ sed quæ res, & documenta exactè discer-
 „ nit, ut vel unicum specimen Criticæ Vir-
 „ gilianæ Lectori prælibem fol. 126. & 135.
 „ textum ut existimat ex D. Gregorii Magni
 „ dialogis peremptorium, in prima acie
 „ collocat, quem tamen quis facilius in
 „ concavo lunæ, quàm in dialogis Grego-
 „ rii Magni, quos citat, reperiet, ejusmo-
 „ di citationes haud dubiè non sunt chara-
 „ cteres boni Critici, quàm parùm exerci-
 „ tationes futoriæ veteramentarii referunt
 „ epomidem examinati, approbati, aut
 „ omninò graduati Theologi. *In Præfatione
 ad Lectorem.*

RESPONSIO. Tu me æquiparas vetera-
 mentario, & vocas perpetuum hallucina-
 torem, & tamen non clamito, uti tu per to-
 tum libellum facis, *calumnia! calumnia!* nun-
 quam invasi personam tuam, sed semper
 excusavi titulo ignorantiae, quæ bonam fi-
 dem in scriptore admittit, etsi erronea scri-
 bat: doctrinam ergo tuam, non te refello,
 nihilominus tu criminaris, quòd calumnias
 exonerem in personam; specimen meæ cri-
 ticæ in personas exonerantis das in hoc, quòd
 S. Gregorium Magnum malè citaverim; mi-
 rabilis calumnia, quid hoc te vel personam
 tuam offendit? Quis hìc non videt in te
 ipso defectum lucis? Dein esto, quòd tu
 textum non inveneris in noviori Editione
 Grego-

Gregorii Magni, potuit eum legere ille, ex quo eum citavi. Scripsi autem tibi in familiari Epistola, quòd acceperim ex Gabriele Hevenesi de arte bonæ mortis fol. 37. Sed quoties tu citantes citas, dum auctores ipsi ad manus non sunt? In hoc profectò nihil infidelitatis in me, & arte mea critica inveniisti, vicissim verò quoties te infidelem in allegandis auctoribus deprehendi? quàm inveraciter citas S. Thomam in animadversione 63. & 64. S. Franciscum Salesium in animadversione 76.

ANIMADVERSIO III. „ Rmus Josephus
 „ Augustinus Orsi Ord. Præd. S. Indicis Congregationis Secretarius 1749. die 12. Februarii transmisit A. R. P. Georgio Lienhard Roggenburgensi sequentes notas cum speciali mandato, ut secundum illas librum *Ogdoas* explicet, & corrigat: quorum prima est. *Ex Erotemate 3. deleantur omnia illa loca, quibus significari videtur ad justificationem impii non requiri propositum efficax placendi Deo per actus amoris practicos, aut saltem ita exponantur, ut mens Authoris non fuerit negare ejusmodi propositum implicitum esse necessarium, ut impius justificetur, sed solum explicitum.* Secunda est: *Erotem. 4. n. 21. deleantur verba illa: sed potius supponant, quòd omnis amor perfectæ charitatis sit amor purus: seu non interessatus.* Tertia est: *Erotem. 6. omnino supprimatur, nam corrigi & emendari non potest.* Hucusque Rescriptum.

RESPONSIO. Veneror sacræ Congregationis Rescriptum, ut decet, sed nego, quòd hoc Reflexioni meæ criticæ obsit, prout tu contendis, ego nullo verbo, aut signo propositum ad justificationem necessarium impugno, sed tanquam necessarium ubivis adstruo; item nullibi dixi, quòd *omnis amor perfectæ charitatis sit purus, seu non interessatus*, sed per omnia etiam demonstrativè probò, quòd amor perfectæ charitatis nec sit essentialiter purus, nec essentialiter interessatus, adeoque quòd neque omnis sit purus, neque omnis sit interessatus; econtrà, quod tibi bene advertendum, hoc ipsum Rescriptum te potissimum ferit, nam tu es ille vir, qui has notas per Rescriptum datas commaculas; primò doces à fol. 206. etiam tibi contradictoriè contra ea, quæ in Responsis ad Lienhard f. 34. dixisti, quòd contritio ex parte actus intensissima possit esse imperfecta, adeoque propositum in illa inclusum insufficiens ad justificationem, nisi adsit actus propositi se extendens ad actus amoris practicos: item in Idea cap. 9. & 10. doces, quòd dolor ex metu gehennæ sufficiat in sacramento ad justificationem, requiratur tamen simul propositum ex charitate, adeoque rursus negas propositum implicitum in dolore inclusum, ut sufficiens ad justificationem; agis ergo expressè contra Rescriptum, quod dicit, sufficere propositum implicitum ad justificationem. Rursus Rescriptum per hoc, quòd ve-
lit

lit sufficere propositum implicitum, insinuat, quòd dolor, seu odium vitæ veteris debeat esse perfectius, quàm propositum vitæ novæ, cùm includens ex sua ratione sit perfectius quàm inclusum; tu dicis contrarium docendo à fol. 87. & in Idea cap. 9. & 10. quòd dolor possit esse ex quocunque motivo supernaturali, propositum verò debeat esse ex charitate; denique ad justificationem requiris tanquam necessarium propositum ex charitate metu libera, quale Rescriptum, quod ex communi sententia loquitur, ne quidem somniat, ergo evidens est, quòd tu impugnes hanc notam Rescripti de necessitate & sufficientia propositi. Nec minùs alteram notam offendis de amore non essentialiter puro, seu de non omni amore perfectæ charitatis puro, & non interessato, quia tu contendis per totam Ideam, quòd amor perfectæ charitatis debeat esse essentialiter interessatus, ita ut nullus possit esse purus, seu non interessatus, in quo apertè contradicis Rescripto, quod solùm vult non omnem esse purum, & hoc ipso quòd dicat, deleantur hæc verba, quibus supponitur, *quòd omnis amor perfectæ charitatis sit purus seu non interessatus*, illativè & indirectè insinuat aliquem posse esse purum, & non interessatum, & sic Rescripto contradicis asserendo nullum esse purum, sicut fidicam: *ex Christi effato non omnes salvi fiunt*, sequitur, illum Christo contradicere, qui terminum particularem

larem, *non omnes*, extendit ad universalem
nullus, asserendo nullum saluum fieri.

ANIMADVERSIO IV. „ P. Virgilius
 „ malè interpretatur decretum sui Ordina-
 „ rii, quasi in eo omnibus Parochis præscri-
 „ berentur sententiæ à me adoptatæ in mea
 „ Idea amoris, quod profectò ab ejus men-
 „ te alienissimum est, cùm aliud sit ovicu-
 „ las concreditas arcere à pabulis noxiis sic
 „ declaratis à sacra Congregatione, & aliud
 „ inter variantes Pastorum sententias defi-
 „ nire salubria. *Eodem folio.*

RESPONSIO. Benè, imò optimè loque-
 ris, sed non pro te. Sic ergo etiam tu fate-
 ris, quòd Serenissimus Ordinarius sententias
 tuæ Ideæ nobis non præscribat, quid ergo
 ita fulminas contra P. Virgilium, quasi agat
 contra suum Serenissimum & Reverendissi-
 mum Ordinarium refutando sententias Idei-
 sticas? Item cur mihi comminaris propterea
 confixionem, & nescio quale malum præ-
 mium à Superiobus expectandum? Rursus
 si hoc alienum est à mente Serenissimi, sicut
 lubentissimè credo, cujus ergo industria de-
 cretum ad nos venit volens nos arcere à pa-
 bulis noxiis? & quænam ista sunt pabula, si
 non sunt sententiæ Ideæ oppositæ? & quas-
 nam sententias alias nisi Ideæ oppositas juxta
 te ferit decretum inhibitorium, quod fuit
 Parochis per diœcesim promulgatum? Illas
 ais in animadversione, quæ sunt declaratæ à
 sacra Congregatione; egregiè! ergo verum
 est,

est, quod scripsi ad animadversionem præcedentem, quòd sententiæ per Rescriptum declaratæ, & corrigi jussæ non sint sententiæ Ideæ oppositæ, quia has non tangit etiam juxta te Rescriptum, sed tamen, ut in tua dolositate palmariter deprehendaris, decretum inhibitorium fuit auctoritate Serenissimi Ordinarii nostri promulgatum ante Rescriptum declaratorium, quales sint hæ sententiæ in decreto inhibitæ, & corrigi jussæ, nempe die 28. Julii 1747. cùm Rescriptum prodierit die 12. Febr. 1749. qua ergo veritate dicis, quòd Serenissimus Ordinarius voluerit tantùm *arcere à pabulis noxiis sic declaratis à sacra Congregatione?* Cave deinceps à tam dolosis machinis, ne malum illud præmium, quod mihi minaris, tibi ex merito etiam ab ipso Serenissimo Ordinario, cujus auctoritati adeò præjudicas, eveniat.

ANIMADVERSIO V. „ P. Virgilius n.,
 „ 113. & 114. docet sententias Lienhardii,
 „ quibus refutat Ideam *continere doctrinam prorsus innocuam*, & quòd loquatur de doctrina Lienhardiana tradita Erotemate 3. & 4.
 „ manifestum est, quia P. Lienhardius Ideam
 „ in toto suo libro nullibi confutat, nisi in
 „ Erotemate 3. & 4. corrigi jussum à decreto Congregationis Indicis, & inde doctrina
 „ est à sacra Congregatione confixa, & commendari jussa, & nihilominus à P. Virgilio
 „ vocatur prorsus *innocua*, & *præclarissima*,
 „ ideò, quid laudis, vel præmii P. Virgilio

„ pro hac sua industria mansurum sit , tem-
 „ pus docebit. *Ibidem.*

RESPONSIO. Fassus es in priori animad-
 versione, quòd sit alienissimum à mente Se-
 renissimi Ordinarii sententias Ideæ oppositas
 habere pro noxio pabulo, & quia insuper fa-
 teris manifestum esse , quòd Lienhardius
 Ideam nullibi confutet nisi in Erotem. 3. &
 4. sequitur per evidentiam, quòd Erotema 3.
 & 4. etiam ex mente Serenissimi Ordinarii sit
 doctrina innocua: dein etiam ipsum Rescri-
 ptum sacrae Congregationis agnoscit Erote-
 ma 3. & 4. pro doctrina innocua, exceptis
 duabus propositionibus, quas tantum pro
 obscuris habuit, & ideò notari iussit, ac jux-
 ta debitum sensum corrigi, has autem pro-
 positiones non esse Ideæ oppositas, & minùs
 noxias, quàm ipsam Ideam ostendi ad ocu-
 lum in animadversione tertia: insuper in
 mea conclusione, reflexa restrictione usus
 sum, dicendo, Refutationem Ideæ non es-
 se confixam *quoad sententias Ideæ contrarias*, qua
 ergo veritate mea verba restrictiva extendis
 ad omnes sententias Lienhardianas? vel edic
 mihi, quid laudis & præmii tu inde jure ex-
 spectes à tot tuis contradictionibus, para-
 doxis & erroribus?

ANIMADVERSIO VI. „ Ego interea
 „ hallucinationes P. Virgilii enormes, qui-
 „ bus me insolenter petit, ordinatim profe-
 „ quar, & ostendam eum hallucinari plus
 „ quàm centies gravissimè & imperitissimè.
Ibid.

RESPON-

RESPONSIO. Tu dicis me enormiter hallucinari, & non video, in quo. Addis te ostendisse plus quàm centum gravissimas, & imperitissimas in tuis animadversionibus, quas tamen legendo & relegendo absolvi, & conscientiosè dico, quòd nihil prorsus invenerim, quod mihi in veritate noceret; benè autem errores tuos confirmatos, & novis auctos adeò luculenter deprehendi, ut mirari debeam, quomodo tam audax esse possis, ut contra communissimum Patrum & Theologorum sensum tam absurdas, & veritati adeò dissonas novitates possis, & velis docere, & quod hic scribo, non est calumnia; cùm doctrinam tangam, non personam, sed est ipsa veritas; in testes voco quinque dogmata mox à te referenda.

ANIMADVERSIO VII. „Falsissimæ sunt
„ illæ calumniæ quatuor, quibus P. Virgilius
„ asserit à me doceri, *primò* nullam dari
„ contritionem justificativam extra sacramentum.
„ *Secundò* charitatem perfectam
„ stare cum peccato mortali. *Ibidem.*

RESPONSIO. Protestor, quòd cogitem inferre calumniam per hoc, quòd refutem doctrinam; tu sis mihi bonus Catholicus, sed in his assertis malus Theologus; incipiamus à *primò*. Hic dicis tibi per calumniam imputari sententiam de contritione non justificante extra sacramentum, interim doces *primò* in respons. ad Lienhard fol. 37. gratiam habitualement *regulariter* non conferri extra sacramen-

cramentum, sed quando loquimur de contritione justificante extra sacramentum, loquimur planè de eo, quod regulariter fit, id est, juxta regulam, & legem ordinarii cursus hujus providentiæ, nec aliter de contritione justificante ante sacramentum loquitur Tridentinum sess. 14. c. 4. ergo juxta Trid. & commune Theologorum idioma non potes aliter exponi, quàm quòd velis contritionem nunquam justificare extra sacramentum. *Secundò* à fol. 18. 19. 20. & alibi contendis, quòd contritio extra sacramentum non possit justificare, nisi sit pura à metu poenæ etiam secundariò movente, & charitatem seu contritionem puram à metu poenæ per totum libellum vis esse in Fenelonio damnatam; ergo quia quàm damnata non potest justificare, non potest contritio extra sacramentum esse justificativa. Quoad secundum de hoc, quòd putes, tibi per calumniam imputari sententiam de charitate intensa stante cum mortali, res æquè est clara, quia doces primò à fol. 206. esse falsissimum, quòd idem sint *charitas perfecta*, & charitas ex parte actûs intensa, & quòd possit ex parte actûs esse *intensissima*, & tamen imperfecta in ordine ad justificandum, adeóque juxta testare potest charitas intensa cum peccato mortali, quia intensissima, utique est plus quàm intensa? *2dò* à fol. 18. contendis charitatem justificantem debere esse puram à metu poenæ, & inde licèt sit intensa, si ta-

men

men puritas desit à metu non justificet, non obstante, quòd Trid. sess. 14. cap. 4. & ex Tridentino ac Pallavicino Sanctissimus D.N. Benedictus XIV. in lib. de synodo l. 7. c. 13. de Ninivitis dicat, quòd pœnitentiâ terroribus plenâ charitati conjunctâ sint veniam consecuti, quomodo ergo potes dicere, tibi imputari per calumniam sententiam de charitate intensa stante cum mortali?

ANIMADVERSIO VIII. „ Tertia falsissima calumnia est, quòd impugnem Immaculatam Conceptionem Beatissimæ Virginis. *Ibidem.*

RESPONSIO. Non est calumnia, sed veritas, quòd doctrina tua impugnes immaculatam Conceptionem; nam primò absolvis à peccato mortali *negantes* immaculatam Conceptionem, quod expressè pugnat contra constitutiones Pontificias, qui tò negare etiam pro privatis colloquiis gravissimè inhibent, & ideò summarium capituli *grave nimis* in Extravag. inter communes de Reliqu. & venerat. Sanctior. ita habet: *excommunicacionem ipso facto incurrunt prædicatores asserentes Beatissimam Virginem in peccato originali esse conceptam.* Est insuper propositio damnata inter Bajanæ 73. quæ sonat: *nemo præter Christum est absque peccato originali; hinc Beata Virgo mortua est propter peccatum ex Adam contractum.* Ergo propositio negativa est gravissimè prohibita, & inexcusabilis à peccato lethali, quo non obstante doctrinam Ludovici de Valentibus in
tua

tua controversia de Revelat. Agredanis fol. 44. sub suis animadversionibus tanquam validam, & tibi assistentem producis, qua docet illos agere contra decreta Pontificia, qui *negantes Immaculatam Conceptionem* condemnant peccati mortalis. *Secundo doctrinam S. Thomæ circa Immaculatam Conceptionem in libro de Revelationibus p. 2. pag. 544. proponis tanquam regulam moraliter certam, & tanquam os Ecclesiæ, quod nobis exponat, quid Ecclesia sub nomine Immaculatæ Conceptionis intelligat, & festivè colat cum addito, S. Thomam testari per suum suppositum, quod habet 3. p. q. 27. a. 2. ad 3. ideo celebrari festum Conceptionis, quia ignoratur dies sanctificationis in utero, seu infusionis animæ rationalis, quasi S. Thomas hæc pro eodem sumat, nempe diem sanctificationis & infusionis animæ rationalis, cum hoc aperte falsum sit ex verbis, quæ ibidem habet: nec tamen per hoc, quòd festum Conceptionis celebratur, datur intelligi, quòd in sua conceptione fuerit sancta, sed quia quo tempore sanctificata fuerit, ignoratur, celebratur festum sanctificationis ejus potius quàm conceptionis in die conceptionis ipsius. Quod confirmat ibidem ad primum: B. Virgo contraxit quidem peccatum originale, sed ab eo fuit mundata, antequam ex utero nasceretur: ex quo ad evidentiam patet, quòd S. Thomas intelligat sanctificationem extra instans conceptionis seu infusionis animæ, adeoque velit, quòd ex cultu, qui pro tunc erat, non probetur Immacu-*

maculata Conceptio; si ergo S. Thomas circa expositionem Immaculatæ Conceptionis sit os Ecclesiæ, ut contendis, hæc sumpta pro sanctificatione primi instantis nequidem existit, nec ita colitur, & quia nihilominus doctrinæ S. Thomæ etiam de præsentia à fol. 243. insistis, quis aliud credat, quàm quòd non major sis amicus Immaculatæ Conceptionis, quàm quondam fuerit in locis allegatis S. Thomas, ubi hanc expressè negavit, & impugnavit?

ANIMADVERSIO IX. „ Quarta falsissima calumnia est, quòd mea doctrina „ circa cultum Immaculatæ Conceptionis „ non sit secuta in praxi. *Ibidem.*

RESPONSIO. Juxta Constitutiones Apostolicas præsertim Alexandri VII. universa Ecclesia colit sanctificationem primi instantis, prout eam fideles jam antiquitus coluerunt, hoc autem tu expressè impugnas. *Primò* cultum obtrudendo juxta mentem S. Thomæ, qui tamen loco superiùs citato, & in 3. sent. dist. 3. a. 1. cultum sanctificationis primi instantis expressè negat. *Virgo beata in originali peccato fuit concepta; propterea Bernardus ad Lugdunenses scribit conceptionem ejus celebrandam non esse, quamvis in quibusdam Ecclesiis ex devotione celebretur non considerando conceptionem, sed potiùs sanctificationem, quæ quando determinatè fuerit, incertum est. Secundò, cultum restringendo ad nostra tempora, tum in Revelat. p. 2. fol. § 44. per verba: credo, quòd nunc plerique*

que colant conceptionem rationalem; tum in controversiis de Revel. Agred. fol. 704. nunquam negavi ab Ecclesia nunc celebrari conceptionem rationalem; contra constitutionem Alexandri VII. quæ ait: *Sanè vetus est Christi fidelium pietas sentientium ejus animam in primo instanti infusionis in corpus fuisse à macula peccati originalis præservatam, atque hoc sensu ejus festivitatem celebrantium.* Tertiò, ex cultu universali, & præcepto faciendo particularem, & liberum, dum ibi dicis: *credo, quòd plerique colant, & hic à fol. 244. Ecclesia nunc juxta mentem plerorumque celebrat conceptionem rationalem; cum tamen Clemens XI. præceptum posuerit pro universis & singulis.* Quarto fingendo tum in controver. de Revelat. Agredanis p. 8. fol. 704. tum hic à fol. 243. 244. 247. 248. per verba: *ex his patet die 8. decembris convenienter celebrari potuisse, ac posse diem conceptionis quoad corpus B. Virginis, etiamsi ille dies solum celebretur ob relationem conceptionis corporalis ad conceptionem rationalem quoad diem ignoratam &c.* Quod est absurdum figmentum, quia tu locis citatis defendis, quòd dies conceptionis corporalis B. Virginis sit dies peccati sicut apud alias femellas seu parvulos, item dies non existentiae quoad animam, sed hoc supposito est absurditas sanæ rationi & fidei repugnans, quòd colatur dies peccati, vel aliquis pro die peccati ratione futuræ sanctificationis, cum hæc non reddat subjectum dignum cultu, & sanctitas unà cum peccato coli non possit. Dein juxta Eximium

mium Patrem Suarez in fide erroneum est Christum colere quàm Deum hominem pro die 25. Martii relatè ad incarnationem futuram die quodam incognito, ergo multò magis in fide erroneum erit, Beatissimam Virginem colere pro die 8. Decembris per relationem ad sanctificationem futuram, quia in ipsa non solùm adest incapacitas negativa per non existentiam, sed & positiva per peccatum, in quo concipi supponitur ex parte corporis. Rursus Ecclesia damnat doctrinam Semipelagianorum tanquam hæreticam, qua isti volunt, quòd bona opera futura conditionatè prævisa ipsis possint conferre dignitatem, & meritum ad baptismum, ergo pariformiter erit erroneum dicere, quòd Beatissima Virgo relatè ad tempus non existentiae quoad animam, & peccati quoad corpus possit concipi qua digna cultu, intuitu sanctitatis futuræ: item in fide est erroneum S. Petrum, vel S. Magdalenam colere relatè ad diem peccati, aut diem peccati intuitu poenitentiae futuræ, quia hæc pro illo tempore non reddit subiectum capax, ergo etiam erit erroneum Beatissimam Virginem colere pro die 8. Decembris, aut diem 8. Decembris supposito, quòd illa dies sit dies peccati, licèt respectus simul habeatur ad futuram sanctificationem.

ANIMADVERSIO X. „ Est falsissima calumnia, quòd mea doctrina de efficacia „ intercessionis Beatissimæ Virginis non sit „ secura in praxi. *Ibid.* *RESPON-*

RESPONSIO. Tu oppugnas hanc propositionem indefinitam: *Quidquid B. Virgo petit, impetrat*, etiam adhuc à fol. 268. & seq. & dicis, non esse veram sine limitatione, sed hoc veritati quidem, quia est communis Patrum, & fidelium sensus experientia beneficiorum, & prodigiorum comprobatus, quòd, quidquid Beatissima petit, impetret, potestati verò, quia si aliquid, quod peteret, non impetraret, deberet defectus esse in potestate Beatissimæ Virginis contra illud S. Petri Damiani serm. 5. de Nativ. data est tibi omnis potestas in cœlo & in terra, & nihil tibi impossibile est, cui possibile est desperatos in spem beatitudinis reducere. Repete ea, quæ dixi in Reflexione Critica à n. 143.

ANIMADVERSIO XI. „Falsissima calumnia est, quòd mea doctrina sit Bajana,
 „ & hæc calumnia demonstrativè refutatur
 „ animadversione 8. 123. 104. 120. 124. 132.
 „ 133. *Ibidem.*

RESPONSIO. Reflexio mea Critica non te condemnat tanquam reum erroris Bajani, sed loquitur ubivis conditionatè, si ita exponas sanctos Patres, vel inhæreas talibus assertis &c. Hoc autem pro nunc fateor, quòd mihi de præsentì non incidat prudens medium, per quod tua & nova, & antiqua sic explicata asserta excusam ab errore Bajano. Sumamus hìc exemplum tantum de præsentibus. *Primò* dicis à fol. 123. quòd S. Augusti-

Augustinus hoc textu, *quid est boni cupiditas, nisi charitas*, loquatur de charitate initiali, *sine qua nihil boni, & recti datur*, adeoque omne opus bonum est charitas, quod Bajus docuit. *Secundò* à folio 133. doces, quòd charitas reperiatur in omnibus virtutibus inferioribus rationem formalem sui motivi, nempe *rationem genericam* sitam in hoc, quòd *Deo placeant & ad Deum ducant*, ergo cùm ratio generica reperiatur in omni specie, charitas erit in omni virtute. *Tertiò* asseris à folio 147. & seq. quòd charitas consistat in universalitate bonorum operum, quæ facit amicum & Christianum perfectum, adeoque quodvis opus in particulari erit actus charitatis Deo exhibitus, cùm universa bona opera simul exerceri, & Deo exhiberi non possint, & sic cùm Bajus docuerit, quòd omne opus bonum sit charitas, non video, quomodo differas à Bajo, si his assertis inhæreas.

ANIMADVERSIO XII. „Adest pro hoc „apologetico requisita approbatio Episcopalis, quæ istud vocat & justum, & solidum, atque insuper facultas Reverendissimi proprii tanquam Superioris Regularis, qui Refutationem vocat æquissimam. *Ibid.*

RESPONSIO. Moderamen inculpatæ tutelæ justum, æquum, imò æquissimum esse, nemo est, qui nesciat, & hoc sensu apologeticum hoc pro se justitiam habet, & æquitatem: quantum verò ad intrinsecam veritatem & soliditatem spectat, præsumptivum
B est

est re ipsa contradictionibus, & paradoxis plenum, ut ex decursu patebit.

§. I.

Utrum amor puræ benevolentiae erga Deum sit error Romæ confixus?

N. 1. **N**otandum imò, amorem alium esse benevolentiae, & alium concupiscentiae. Amor benevolentiae est, quo volumus alteri bonum, amor concupiscentiae est, quo volumus nobis bonum; ita S. Thomas 2. 2. qu. 23. a. 1. in c. ex Philo-
sopho: *Amor est cum benevolentia, quando sic amamus aliquem, ut ei bonum velimus; si autem rebus amatis non bonum velimus, sed ipsum earum bonum nobis velimus, est amor concupiscentiae.*

N. 2. Notandum 2dò, authorem Ideæ divini amoris cap. 1. dividere amorem benevolentiae in simplicem, & purum amorem benevolentiae. *Simplicem* vocat, quo volumus alteri bonum abstrahendo quoad motivum explicitum, an sit nobis bonum v. g. si dico: *Bone Deus! quia dignus es omni amore, & veneratione, opto, ut ameris, & colaris ab omnibus.* Amorem benevolentiae puræ, ac desinteressatæ vocat, quo sic volumus alteri bonum, ut ne quidem tacitè, & implicite per hoc appetamus nostrum bonum, sed potius positivè excludamus nostrum bonum, formula hujus amoris juxta ipsum est, si dico: *O Deus, ego amo*
te 2

re, non ideo, ut salves me, nec ideo, quia es meum summum bonum, mea unica felicitas, ac spes, sed ideo solum amo te, quia es in te ipso summum bonum, & quia ob infinitas perfectiones tuas dignus es, ut omnes te colant, & ament absque intuitu ullius mercedis.

N. 3. Notandum 3tio, amorem benevolentiae purae, ac desinteressatae ab authore *Idea* cap. 2. ulterius dividi in benevolentiam puram affectivè, & effectivè talem. *Affectivè* talis est, si homo ex abundantia pietatis, & benevolentiae erga Deum credat, se solis motivis benevolentiae moveri abdicato omni bono proprio. *Effectivè* talis est, si neque tacite, & implicite interveniat appetitus propriae felicitatis, seu motivum commodi proprii; priorem nempe *affectivè* talem vocat bonam, seu *actum valde bonum*; posteriorem seu *effectivè* talem appellat impossibilem, & id probare conatur toto capite secundo, quod nimirum sit impossibilis, quia motivum, ait, proprii interesse, ac commodi excludi non potest, ut non saltem tacite, ac implicite interveniat appetitus propriae felicitatis.

N. 4. Notandum, Authorem *Idea* sibi ipsi contraria loqui, nam in cap. 3. suae *Idea* probat, benevolentiam puram esse in propositionibus Fenelonii ab Innocentio XII. confirmam, & in cap. 2. docet, benevolentiam puram *affectivè* talem esse bonam, & benevolentiam puram *effectivè* talem esse impossibilem,

lem, per quod satis liquidè se ipsum refutat, quia Innocentius XII. damnat doctrinam Fenelonii tanquam *perniciosa in praxi* : benevolentia autem pura nequit esse perniciofa in praxi, nam quà affectivè talis est bona, ad eoque non perniciofa, quà effectivè talis est impossibilis, & per consequens irreducibilis in praxin. His prænotatis

N. 5. Dico. Amor benevolentia puræ erga Deum non est error Romæ confixus in doctrina Fenelonii Archi. Episcopi Camera-censis. Probatur ex vera causa proscriptionis propositionum Fenelonii, quam optimè referunt consultores Romani actui proscriptionis præsentis apud Antonium Mayr tract. 7. de charitate num. 746. & inter omnes nemo certius, quàm ipse summus Pontifex felicissimè regnans Benedictus XIV. in suo illustrissimo opere de servorum Dei Beatificatione, & Beatorum canonizatione lib. 2. cap. 31. num. 7. & seq. ubi cum laudatis consultoribus attestatur, quod Innocentius XII. in propositionibus Fenelonii non damnarit actum amoris puri à metu, & spe, sed statum habitualem amoris puri, seu quod idem est, amorem essentialiter purum pro omni statu exclusivum actuum timoris & spei, quod jure damnatur, quia pro hac vita nullus datur status liber à tentationibus, & indè etiam nullus liber ab obligatione timoris pœnarum æternalium, & spei bonorum futurorum ad hominem à lapsu præservandum in ipsis tentatio-

tationibus. Cui accedit, quòd quivis homo maneat obligatus ad prædictos actus vi præceptorum ad tales virtutes pertinentium, ut patet ex prop. ima damnata ab Alexandro VII. adeoque non possit poni in homine status essentialiter exclusivus timoris & spei.

N. 6. Probatur 2dò argumento Summi Pontificis Benedicti XIV. quia ipsa verba propositionum damnatarum clarè indicant, quòd non actus amoris, sed status amoris ut habitualiter, & essentialiter exclusivus timoris & spei sit damnatus, nam propositio prima sic sonat: *Datur habitualis status amoris Dei, qui est charitas pura, & sine ulla admixtione proprii interesse, neque timor poenarum, neque desiderium remunerationum habent amplius in eo partem.* Secunda ita habet: *In statu vitæ contemplativæ, seu unitivæ amittitur omne motivum interessatum timoris & spei.* Quæ verba non sonant actum quatenus contingenter purum à timore, & spe, sed expressè sonant *statum* amoris Dei, & actum essentialiter purum, qui infert statum impossibilem cum timore & spe, & inde cum obligatione ad hos actus, cum ad impossibile non detur obligatio. Deinde hæc verba æqualiter loquuntur de puritate à timore & spe, ut cuivis legenti evidens est; atqui actus amoris purus à timore juxta Authorem Ideæ non est confixus, cum contritio per hoc differat juxta ipsum ab attritione, quòd sit pura à timore: ergò neque actus amoris purus à spe erit confixus.

N. 7. Probatur 3tìò, benevolentia pura affectivè talis juxta authorem Ideæ est bona, & effectivè talis est impossibilis, uti notatur à num. 3. quænam igitur est confixa à Summo Pontificè? Planè summæ Sedi attribui non potest, quòd aut bona, aut impossibilia condemnent, tanquam perniciofa in praxi, quemadmodum condemnantur propositiones Fanelonii ab Innocentio XII. *tanquam perniciofa in praxi*; si enim bona, & impossibilia sic damnet, damnando apertè erraret, quia bona diceret perniciofa, & impossibilia vocaret reducibilia in praxin.

N. 8. Neque dicas pro authore Ideæ, quòd puram benevolentiam *affectivè* talem solùm agnoscat bonam per accidens pro casu invincibilis ignorantia. Nam contra hoc effugium est *primò*, quòd dicat bonam ex motivis benevolentia puræ, unde actus per se sumit speciem. *Secundò* benevolentia pura à metu non est per se loquendo prohibita, sed bona in actu contritionis juxta Authorem Ideæ: ergò etiam benevolentia pura à spe per se loquendo non est prohibita, sed bona. Conseq. prob. utraque importat æqualem benevolentia affectum erga Deum: ergo par utriusque est ratio. *Tertiò* benevolentia erga Deum non fit bona ex mixtione cum appetitu propriae felicitatis: ergo ex se est bona. Ant. prob. appetitus propriae felicitatis in se nec bonus est, nec malus, cùm careat libertate, ut docet S. Thomas 1. p. q. 18. a. 10. in

10. in c. per hæc verba: *Liberum arbitrium habemus respectu eorum, quæ non necessario volumus, vel naturali instinctu; non enim ad liberum arbitrium pertinet, quòd volumus esse felices, sed ad naturalem instinctum*: ergo verum est, quòd appetitus propriæ felicitatis in se non sit bonus, & per consequens neque benevolentia erga Deum fieri potest bona ex mixtione cum appetitu propriæ felicitatis. Vide etiam infrà Num. 100. & 117. & seq.

N. 9. Oppones cum authore *Ideæ* cap. 3. num. 2. si amor Dei perfectus consisteret in amore puræ benevolentia desinteressato, sequeretur veritas propositionum damnatarum, in specie sequeretur status quidam habitualis, in quo homo nihil faceret ex motivo pœnarum, aut præmii, sed ex solo studio placendi Deo. Item sequeretur amitti omne motivum timoris, & spei, quæ sequelæ sunt expressè damnatæ in propositionibus Fenelonii: ergò & amor puræ benevolentia. Respondeo distinguendo Ant. si amor Dei perfectus consisteret in amore benevolentia essentialiter puræ, quæ necessario, & pro semper excludit timorem, & spem, sequeretur veritas propositionum damnatarum: con. ant. si consistit in amore benevolentia non nisi accidentaliter, & contingenter puræ neg. ant. & conseq. Amor Dei perfectus non ponitur à nobis quæ essentialiter purus à timore & spe, quia potest idem actus esse mixtus ex amore, timore, & spe exprimens omnes

tres actus sub diversa tamen formalitate, sicut potest idem actus contritionis esse mixtus ex amore, & dolore. Item potest actus amoris secum compati in eodem subjecto, diverso tamen actu, timorem & spem, cujus instantia est in actu misericordiæ, qui etiam juxta authorem Ideæ potest simul esse justitiæ & Religionis, si alimenta dem pauperi ex distinctis motivis ad has virtutes pertinentibus, puta, si eadem, quia pauper indiget, quia cum ipso contractum iniit, & quia Deo votum feci; unde evanescunt sequelæ, & relinquuntur solvendæ soli auctori Ideæ, utpotè, qui docet, quamvis falso dogmate, quòd amor Dei perfectus in contritione sit essentialiter purus à timore tanquam per hoc distinctus ab attritione, ut videre est in respons. ad propos. 16. Lienhardianam; essentialiter autem purus semper, & pro semper excludit timorem, & sic infert statum exclusivum timoris, & motivi ejus, quod dici non potest de actu contingenter, & accidentaliter puro ex hoc scilicet, quòd hìc & nunc simplex proponatur motivum amoris benevolis, à quo pura benevolentia sumit speciem.

N. 10. Oppones 2dò, si amor Dei perfectus consisteret in amore benevolentia pure, tunc sequeretur, quòd quis deberet esse saltem conditionatè indifferens ad abjiciendam vitam beatam, si Deo ita placeret; unde rursus sequeretur nimia difficultas propter con-

connaturalem appetitum ad commodum proprium. Ita author *Ideæ*. Respondeo, aliud esse divinum beneplacitum, & aliud divinum præceptum; multa placent Deo, quæ tamen non sunt præcepta, uti sunt consilia Evangelica; hinc nihil est absurdi, nec usque ad miraculum difficile, ut quis sit paratus etiam vitam beatam abjicere, si Deo placeret, quamvis Deus hoc non præcipiat; & sic constat fecisse nonnullos ex sanctis, in specie talis fuit B. Jacobonus apud Cornelium à Lapide in *Exod.* cap. 32. v. 32. qui optavit trudi post hanc vitam in infernum, ut ibi sua & aliorum damnatorum peccata dilueret; & S. Ignatius Lojola juxta Breviarium Romanum, qui auditus fuit aliquando dicere, se malle incertum vivere suæ salutis, ut possit Deo servire, & prodesse proximo, quàm certum suæ salutis statim mori.

ANIMADVERSIO I. „ P. Virgilius nigrum cum albo confundit; scripsi ego in „ *Ideæ* divini amoris cap. 3. quòd ex doctrina amoris puræ benevolentiae desiderati possint inferri propositiones damnatæ Fenelonii, seu quòd hæc doctrina „ ita comparata sit, ut ex ea necessaria connexionione error Fenelonianus fluat: at P. „ Virgilius scribit, quòd ego hoc loco probem, benevolentiam puram in propositionibus Fenelonii esse damnatam. Ita D. „ Eusebius fol. 1.

RESPONSIO. Ostendis in hac animadversione, cujus formæ sint sequentes, nempe mera confusio albi cum nigro ; nunc negas, quod affirmasti, & veniet brevi iterum tempus, ut rursus affirmes, quod hîc negasti. Quis igitur credat dictis tuis ? Rem demonstro ad oculum, cap. 3. tuæ Ideæ sic habes : *Innocentius XII. damnavit doctrinam Fenelonii asserentis amorem Dei perfectum consistere in amore puræ benevolentia desinteressatæ, & in Indice cap. 3. ostenditur ab Ecclesia eam doctrinam fuisse damnatam, quæ docet, perfectum amorem Dei consistere in amore puræ benevolentia desinteressato ; an non hæc verba idem formalissimè dicunt, quod ego scripsi ? An non affirmant benevolentiam puram in propositionibus Fenelonii damnari ? sed idem etiam proximè inferius repetis à fol. 13. dicens, quòd actus virtutum ex formali motivo & imperio amoris puri non interessati elicitæ sint ipsissima doctrina Fenelonii.* Quid ergo hîc tam audacter negas, quod prius apertissimis verbis dixisti, & iterum dices ? sanè periculo exponis & tuam auctoritatem, & veracitatem, ut nemo tibi securam fidem possit adhibere. Quidquid tamen de hoc sit, nec negando, nec dicta tua palliando te liberas ; nam si puram benevolentiam non audes ampliùs damnare erroris formalis, & immediati, neque poteris eam damnare erroris mediati, & connexionis talis, ita ut ex ea *necessaria connexionem*, ut dicis fol. 2. error Fenelonianus fluat, quia

quia proles damnata non est hìc nisi ex matre damnata , seu error non fuit nisi ex errore , ùt evidens est , & omnibus certum ; injuriam ergo facis piis fidelibus Deo suo devotè ac benevolè addictis , quòd illos erroris sive immediatè sive connexivè damnati accuses ; sed quæso quis error sit in hoc , quòd quis velit Deum suum toto corde , quod Deus ipsemet tam rigorosè præcipit , diligere ? sanè solus amor purus , seu desinteressatus est ex toto corde ; interessatus enim cor dividit , ut per eum partem tibi des , & bono tuo proprio per amorem , qua interessatum , & partem Deo per eum , quà benevolum , quasi verò Deus non mereretur integrè ex meritis bonitatis suæ diligi , & non exigeret ita diligi ? Confundit te junior ille Eremita , qui cùm à seniore per dæmonem sibi apparentem seducto didicisset se æternùm fore damnandum , respondit : sit Deus benedictus , si eum amare non possum post hanc vitam , duplicabo amorem in præsentì. Confundunt te principia veræ humilitatis personis sanctis propria , cùm juxta hæc optimè dicamus : *Domine confiteor me indignum cælo, & æterna tui fruitione propter peccata mea , nihilominus amo te unice , ac ex toto corde , quia ex te ipso mereris infinite amari.* Confundis insuper te tuis propriis contradictoriis assertis , dum toties ipsemet actum puræ benevolentia ex-cusas per hoc , quòd implicitè semper includat concupiscentiam interessatam , & ab hac impli-

implicita inclusionem in effectu impossibiliter liberari possit. Absit ergo, ut talis actus sit error sive in se sive connexivè ab Innocentio XII. damnatus.

ANIMADVERSIO II. „Benedictus XIV. „in suo opere de Beatificatione lib. 2. cap. „31. n. 7. docet primò, quòd actus benevo- „lentiæ puræ sit saltem indirectè per con- „nexionem necessariam, & illationem theo- „logicam damnatus, quia vocat habitum „amoris puri damnatum, ex quo consequi- „tur etiam actum esse damnatum. *Secun- „dò* manifestè docet, quòd in actu charita- „tis perfectæ saltem implicitè contineatur „amor concupiscentiæ, quia pro objecto „charitatis secundario statuit Deum quàm no- „bis bonum à fol. 2. 6. 8.

RESPONSIO. Indoleo, quòd erga supre- mum Ecclesiæ Antistitem tam sis irreverens, ut cum neminem habeat sibi sapientia parem, velis tibi efficere similem, & tantarum absur- ditatum complicem, ut quòd *primò* tam tur- piter sibi contradicat, & velit actum amoris puri esse per illationem necessariam & theo- logicam damnatum, & simul propter impli- citam concupiscentiam interessatam actum bonum & perfectæ charitatis. *Secundò* quòd eum per necessariam & theologiam conse- quentiam velit esse damnatum, cum ex pro- fesso eundem liberet à damnatione, & argu- mentis demonstrativis probet non esse dam- natum. *Tertiò* imputas ei, quòd dicat ha- bitum

bitum amoris puri esse damnatum, cum ipse
 expressè affirmet illum tantum statum habi-
 tualem, quem Fenelonius voluit esse incom-
 possibilem cum timore & spe esse damnatum,
 quæ toto cœlo diversa sunt. *Quartò* quòd
 licèt diceret habitum amoris puri esse damna-
 tum, tu statim inferas necessariam consequen-
 tiam, quòd etiam actus sit damnatus, inter
 quos tamen latissima est disparitas, cum ha-
 bitus ex natura sua sit perpetuus, & inde si
 hic esset purus à timore & spe, homo nun-
 quam posset satisfacere obligationibus timo-
 ris & spei, quod non sequitur in quovis actu
 transitorio, nisi eundem quoque ponas es-
 sentialiter impossibilem, quod tu infra
 facis contra naturam ipsius actûs. *Quintò* ais,
 Pontificem in actu amoris puri statuere con-
 cupiscentiam implicitam interessatam, cum
 ipse argumento demonstrativo contrarium
 probet, & sic discurrat: in omnium senten-
 tia dantur cogitationes abstractivæ, quibus
 cogitari & inde amari potest Deus ut bonus
 in se ob merita suæ infinitæ bonitatis, quin
 cogitetur & ametur tanquam beneficus &
 nobis bonus, ergo potest saltem transitoriè
 dari amor puræ benevolentiae sine concupi-
 scentia interessata. Ita discurret Pontifex
 verus & supremus Ecclesiæ Theologus. Ac-
 cedit aliud ejus argumentum demonstrativum
 ex notissimo illo principio: *Nihil volitum nisi*
præcognitum: Ergo hoc ipso quòd dentur co-
 gitaciones abstractivæ, quibus cognosci po-
 test

test Deus quā bonus in se , quin cognosca-
 tur quā nobis bonus, etiam erit volitus præ-
 cisè quā bonus in se, quin sit volitus , quā
 nobis bonus; quod insuper confirmatur com-
 muni & tuo proprio principio, quòd actus
 non sumat speciem nisi à motivo explicito
 expresse cognito : ergo quia in sensu Summi
 Pontificis Deus abstractivè tantum cognosci-
 tur quā bonus in se , non habebit actus spe-
 ciem nisi à bono in se , & sic erit absolutè
 actus puræ benevolentia: si ergo actus be-
 nevolentia: puræ in sententia Summi Ponti-
 ficis tam est evidens, quomodo audes dice-
 re eum in sententia Pontificis esse damnatum,
 & inde sapientissimum Pontificem, qui ne-
 minem sapientia sibi habet similem, sibi ipsi
 facere adeò contradictorium?

ANIMADVERSIO III. „ Ad hoc dile-
 „ ma P. Virgilii, *benevolentia pura affectivè ta-*
 „ *lis juxta Auctorem Idea est bona, & effectivè ta-*
 „ *lis est impossibilis, ergo quia summæ Sedi attribui*
 „ *non potest, quod aut bona aut impossibilia condem-*
 „ *net tanquam perniciosa in praxi, ideò nulla erit*
 „ *damnata*: facilis est responsio, quia in pro-
 „ positionibus Fenelonii neque condemnata
 „ est benevolentia pura *affectivè* talis, neque
 „ *effectivè* talis; sed damnata est *indirectè*,
 „ & ob *necessariam connexionem* objectorum il-
 „ la doctrina tanquam *perniciosa in praxi*, quòd
 „ actus perfectæ charitatis consistat in actu
 „ puræ benevolentia: *affectivè* tali, quia mul-
 „ ti existimando se satisfacere præcepto per
 „ actum

„ actum benevolentiae purae affectivè talem,
 „ non se obligant ad actus amoris practicos
 „ à fol. 10.

RESPONSIO. Hoc non est nodum solve-
 re, sed contradictoriis & paradoxis magis
 innectere, nam *imprimis* hæc duo unum sunt.
 Doctrina de pura benevolentia est damnata,
 & ipsa pura benevolentia est damnata, cum
 doctrina non nisi ratione objecti vetiti dam-
 netur. *Secundò* tu dicis ipsemet à fol. 13.
 quòd actus virtutum ex formali motivo amo-
 ris puri elicitum sint ipsissimus error Fenelonii:
 ergo ipsam benevolentiam puram vocas dam-
 natam in errore Fenelonii damnato: si er-
 go hoc ipsum in præsentem iterum negas, pa-
 radoxum contradictorium loqueris. *Tertiò*
 sive dicas directè sive indirectè damnatam
 doctrinam de pura benevolentia, tamen ve-
 rè damnata per hoc dicitur, adeoque cen-
 setur esse de objecto verè prohibito: si au-
 tem puram benevolentiam dicis prohibitam,
 quomodò vocas bonam? *Quartò* vanissimum
 effugium est in hoc, quòd velis, aliquos es-
 se, qui se non obligant ad actus amoris pra-
 cticos; demus, hoc verum esse, sed utique
 propter hoc actus speculativi vel affectivi
 non erunt prohibiti? omnes Ascetæ dividunt
 actus charitatis in affectivos & effectivos,
 sed quis idcirco dicit, aut sana ratione dice-
 re poterit, quòd affectivi sint prohibiti, quia
 possunt homines dari, qui se non obligant
 ad effectivos? *Quintò* instauro meum argu-
 mentum

mentum à te planè insolubile, nisi velis negare, quod priùs affirmâsti, quod utique non est solvere, sed contradictoria tenere, & ad incitas redigi. Igitur sic insto: benevolentia pura affectivè talis juxta te est valde bona, quia nata ex abundantia pietatis, uti fateris, & benevolentia pura effectivè talis est impossibilis: sed Summus Pontifex nequit damnare tanquam perniciofa in praxi valde bona vel impossibilia, quemadmodum condemnantur propositiones Fenelonii; ergo nec pura benevolentia affectivè talis, neque effectivè talis in propositionibus Fenelonii est damnata. Peto veram solutionem, sed ne differas ad græcas Calendas.

§. II.

An detur falsa vulgata persuasio existimantium, quòd Amor Dei perfectus excludat, aut omninò excludere possit desiderium propriæ Beatitudinis?

N. 11. **N**Otandum, authorem Ideæ hoc quæsitum affirmare, & ponere statim pro prima propositione in facie tituli ipsius Ideæ quasi pro lapide fundamentalis totius ædificii; sed si tota Idea non firmiori pede subsistit, necesse est, totam domum ruinam meditari; nam quòd
dicatur

dicatur, dari falsam vulgatam persuasionem existimantium, quod amor Dei perfectus excludat, aut omnino excludere possit desiderium propriæ beatitudinis. Hoc tria importat, quæ firmum pedem non habent. *Primò*, quod *vulgata* persuasio sit, amorem Dei perfectum ex hoc ipso, quod perfectus sit, excludere desiderium propriæ beatitudinis, id, quod author *Ideæ* adhuc clariùs edicit in Resp. ad propos. 18. *Lienhardianam*. *Secundò*, quod *falsa* persuasio sit, amorem Dei perfectum posse excludere desiderium propriæ beatitudinis. *Tertiò*, quod communis doctorum sensus vocatur *falsa vulgata persuasio*, pro quibus refellendis

N. 12. Dico primò, non est verum, quod sit *vulgata* persuasio, amorem Dei perfectum ex hoc ipso, quod perfectus sit, excludere desiderium propriæ beatitudinis. Probatur palmari argumento. Theologi communissimè docent, quod amor Dei perfectus possit stare cum desiderio propriæ beatitudinis: ergo non est *vulgata* inter eos persuasio, quod amor Dei perfectus ex hoc ipso, quod perfectus sit, excludat desiderium propriæ beatitudinis. Ant. prob. *primò*, communissimè docent de angelis, quod hi pro statu viæ per actus amoris, & spei seu desiderii æternæ beatitudinis meruerint intuitivam visionem Dei, & sic conjunctos habuerint actum amoris, & actum desiderii æternæ beatitudinis. *Secundò*, iidem communissimè docent, quod

Patres in Limbo habuerint, & animæ in purgatorio habeant cum amore Dei perfectio conjunctum intensissimum desiderium propriæ beatitudinis. *Tertiò*, concorditer tradunt, quòd Beatissima Virgo cum perpetuo Dei amore habuerit spem seu desiderium suæ beatitudinis. *Quartò*, est communissima inter eos sententia, quòd pro articulo mortis homo sit obligatus ad utrumque actum amoris Dei perfecti, ac spei, seu desiderii æternæ beatitudinis: ergo verum esse non potest, adesse falsam *vulgatam* persuasionem inter Theologos, quòd amor Dei perfectus excludat desiderium propriæ beatitudinis, & manet palmariter refutatum.

N. 13. Oppones pro authore Ideæ ex Resp. ad propos. 18. Lienhard. *est sententia doctorum asserentium, quòd omnis amor hoc ipso, quòd sit amor perfectæ charitatis, sit amor purus, seu non interessatus*; ergò juxta persuasionem horum Doctorum omnis amor, si est perfectus, excludit hoc ipso desiderium propriæ beatitudinis. Respondeo distinguendo consequens: ergo omnis amor perfectus excludit desiderium propriæ beatitudinis à linea, & ratione specifica sui habitus, con. conseq. ab identitate actus, vel saltem à consortio in subjecto, neg. consequens, & consequentiam. D. Thomas inferius citandus cum communi Theologorum docet, quòd concupiscentia, seu desiderium æternæ beatitudinis sit actus spei theologicæ, quia *charitas* juxta Apostolum

lum

Ium 1. ad Cor. 13. *non querit, quæ sua sunt.* Adeoque amor perfectus charitatis theologicae excludit hoc sensu desiderium propriæ beatitudinis à linea, & ratione specifica sui habitus, sed non propterea excludit ab identitate actûs, vel à consortio in subiecto, cum juxta dicta, & probata superius possit actus perfectæ charitatis secum compati desiderium propriæ beatitudinis, vel in eodem actu, vel saltem in diverso, eodem tamen subiecto, & tempore, quod etiam Apostolus confirmat; 1. Cor. 13. v. 13. dicens: *Nunc autem manent fides, spes, charitas, sicut in habitu, ita & in actu.*

N. 14. Dico 2dò, non est *falsa* persuasio, quòd amor Dei perfectus possit excludere desiderium propriæ beatitudinis. Probatur liquidis argumentis. *Primò*, non præsumet dicere author Ideæ, quòd modernus summus Pontifex nitatur falsa persuasione in suo illustrissimo opere de servorum Dei Beatificatione, & Beatorum canonizatione, dum libro 2do cap. 31. actum puræ benevolentiaë cujusdam servi Dei, quo iste voluit servire Deo sine ullo præmio æternæ vitæ solummodo propter ipsum Deum, approbavit, & à propositionibus Fenelonii per Innocentium XII. confixis vindicavit. Item non præsumet dicere, quòd sacra Rituum Congregatio non nisi falsa persuasione eundem servi Dei amorem ac vindicias prælaudatas reviderit, & cum beneplacito commendaverit? *Secundò*, non est falsa persuasio in amore S.

Pauli *volentis anathema fieri à Christo pro fratribus*. Rom. cap. 9. v. 3. id est optantis heroico quodam amoris actu privari fruitione Christi, ut plures salventur, uti exponunt Cornelius à Lapide, & Tirinus in cap. 9. ad Rom. allegantes pro expositione S. Chrysostomum, S. Ambrosium, S. Anselmum, Origenem, Theophilaetum, Theodoretum, Oecumenium, Cassianum, Sotum, Catharinum, Molinam &c. *Tertiò*, non est falsa persuasio in amore Moyſis volentis deleri de libro vitæ pro ſuis Hebræis Exod. 32. v. 32. quod pariter Cornelius à Lapide, & Tirinus cum laudatis ſanctis expoſitoribus de exceſſu amoris excludente deſiderium propriæ beatitudinis propter alios plures ſalvandos interpretantur. *Quartò*, non est falsa persuasio in aliorum Sanctorum charitate heroica, uti S. Ignatii Lojolæ, qui juxta Romanum Breviarium aliquandò auditus fuit dicere, ſe malle incertum vivere ſuæ ſalutis, & ſic ſervire Deo, & proximorum ſaluti, quàm certum ſuæ gloriæ ſtatim mori; & S. Franciſci Xaverii, cui hic affectus familiaris fuit: *O Deus, ego amo te, non idcò, ut ſalves me, ſed ſicut tu amâſti me, nempe gratis, & ſine intereſſe, ſic amo & amabo te, gratis ſcilicet, & ſine intereſſe proprio*. Nec non B. Jacoboni, qui optavit tradi æternis inferni pœnis, ut indè damnati liberentur, & Deum laudent magis, quàm ipſe ſolus poſſit. *Quintò*, non poſſunt dici falsa persuasio iſti actus, quibus dico: *Malo mei deſtructio-*

structionem, & æterna privari gloria, quàm Deum offendere; item: doleo, ô Deus! non quòd meruerim privari gloria æterna, sed quòd tuam infinitam bonitatem offenderim. Sextò, non est falsa persuasio, sed optima ratiocinatio, ut ait Molina 1. p. q. 24. in fine, si velim deleri de libro vitæ, & separari à beatifica fruitione Christi citra meam culpam, dummodò per hanc meam separationem multi alii Deum agnoscant, diligant, & salventur; hoc enim majus est bonum, & major gloria Dei, quàm mea solius beatitudo: ergo potius & verius author Ideæ nititur falsa persuasione, quàm hi tanti viri, & sancti. Vide infrà num. 102. & 118.

N. 15. Oppones imò ex Idea cap. 3. in fine. Datur in omnibus hominibus naturalis inclinatio ad appetendam propriam beatitudinem, & ad agendum omnia ex appetitu hujus beatitudinis: ergo falsa est persuasio, quòd amor Dei perfectus excludere possit desiderium propriæ beatitudinis. Respondeo, non esse hìc sermonem de inclinatione, & appetitu naturali, quia hic neque liber est, neque bonus, aut malus, sed de appetitu rationali, libero & virtuoso, de quo S. Thomas 2. 2. q. 26. a. 3. in corp. ait: Ex charitate magis debet homo diligere Deum, qui est bonum commune omnium, quàm seipsum, quia beatitudo est in Deo, sicut in communi. Et ideò actus, quo quis vult separari à Dei fruitione propter ipsum Deum, & majorem gloriam ejus ex

plurium beatitudine procurandam, est optime ordinata charitas.

N. 16. Oppones 2dò, S. Paulus protestatur contra separationem à Christo, dicens: *Quis nos separabit à charitate Christi?* Rom. 8. ergo ille non cogitavit separari ab ejus fruitione. Respondeo, aliud esse charitatem Christi, & aliud fruitionem Christi; à charitate nunquam voluit separari Paulus, sed tantum à fruitione propter charitatem, ut eleganter ostendit S. Chrysost. apud Cornelium in c. 9. ad Rom. in hæc verba: *Quid ais Paulus; nonne jam dixisti, quis nos separabit à charitate Christi? imò ait, quia amo Christum, cupio separari à fruitione Christi, ut plures, imò omnes eum ament & laudent.* Addit Chrysostomus, longè sumus ab hac dilectione, & idcirco intelligere ejus dicta non possumus.

N. 17. Dico 3tiò, jure quis mirari debet, quod author Ideæ communem doctorum sensum in materia primarii præcepti de diligendo Deo vocet vulgatam falsam persuasionem. Ratio est, quòd imprimis ipse author Ideæ agnoscat esse communem doctorum sensum, quia vocat *vulgatam* persuasionem. Secundò, utitur termino depressivo persuasionis locò sententiæ. Tertiò, intendit hunc communem Doctorum sensum exuere sua probabilitate vocando *falsam* persuasionem, cum falsum non sit probabile. Quartò, id facit in materia virtutis seu morum, ubi Deus communem errorem non permittit; unde
jure

jure quis miretur, quòd sibi non timeat de nota temeritatis; nam sentire contra communem sine sufficienti fundamento censetur temerarium, ut ostendi in tract. de locis theol. q. 1. num. 21. sed author Ideæ planè id facit absque sufficienti fundamento, cùm imprimis ipse solus sit, qui oppositam sententiam appellat *persuasionem falsam*, ad quod, nì *vanè* velit sapere supra omnes, requiritur principium certum, cùm nihil fiat falsum, nisi per oppositum certum; est autem ex dictis & dicendis evidens, quòd careat principio certo, imò potius ipse obruitur ex opposito argumentis certis, & talibus, quibus solvendis non habebit solidè probabilem solutionem.

ANIMADVERSIO IV. „ P. Virgilius
 „ dum dicit, appetitum propriæ felicitatis
 „ in se nec bonum esse nec malum, utpote
 „ destitutum propria libertate, non benè
 „ distinguit inter appetitum felicitatis in genere omnibus innatum, & inter appetitum felicitatis specificæ reperibilem in fruitione Dei beatifica, qui bonus est, & materiale constitutivum spei & charitatis
 „ à fol. 11. & 52.

RESPONSIO. Longè veriùs argumentum invertò, & dico, quòd non solum dialecticè erres inter genus & speciem non debite distinguendo, sed contra omnem sanam rationem, & ipsam etiam fidem tuo calamo impingas. Nam imprimis ipsemet fateris,

quòd appetitus ad genus beatitudinis sit necessarius, & insit omnibus, quod in tua Idea cap. 2. secundum longum etiam probasti ex S. Augustino lib. 10. Confess. cap. 20. *Beati prorsus omnes esse volumus*, & lib. 10. de civit. *omnium certa sententia est beatos esse omnes homines velle*, adeoque de appetitu beatitudinis in genere non potest esse quæstio, nec tu vis esse quæstionem, cum iste appetitus sit necessarius; nec in hoc erras, aut errare potes, sed in isto tuus error sanæ rationi & fidei adversus consistit, quòd à genere argumentum facias ad speciem, & contendas, quòd ex hoc, quia cuivis homini & actui inest genus beatitudinis, etiam cuivis saltem implicitè & effectivè insit species sita in fruitione Dei beatifica, & quòd per consequens benevolentia pura affectivè talis erga Deum includat implicitè, & in effectum concupiscentiam fruitionis Dei. Hoc autem argumentum contra omnem rationem sanam pugnat, uti claret, & si extendatur, uti tu ob universalem locutionem, *beati omnes esse volumus*, extendis ad quemvis hominem & actum, etiam fidei repugnat; cum fide certum sit, quòd peccaminosa voluntas non possit dici appetitus huius beatitudinis, & quòd non omnes velint beati esse per fruitionem beatificam Dei.

ANIMADVERSIO V. „ Argumentum
 „ meum verè demonstrativum ex consensu
 „ omnium Philosophorum, Patrum & Theo-
 „ logorum non consistit in hoc, quòd in ho-
 „ mine

„ mine detur appetitus naturalis necessarius
 „ ad propriam beatitudinem, sed in eo confi-
 „ stit, quòd ille appetitus propriæ beatitudinis
 „ in omnes actus humanos influat, & ex illo
 „ omnes oriantur, ita ut in actionibus homini
 „ non relinquatur libertas ad genus beatitudi-
 „ nis, sed tantum ad speciem beatitudinis,
 „ utrùm videlicet eam collocare velit in Deo,
 „ vel in creatura? & utrùm actionem suam re-
 „ ferre velit ad beatitudinem veram, quæ ob-
 „ jectivè consistit in solo Deo, aut falsam?
 „ à fol. 52.

RESPONSIO. A contradictoriis incepisti,
 & eadem prosequeris. Argumento tuo demon-
 strativo voluisti probare, quòd amor puræ be-
 nevolentiae sit essentialiter mixtus ex amore
 benevolentiae & amore concupiscentiae frui-
 tionis Dei saltem implicito ita, ut effectivè pu-
 ra seu talis, quæ implicitè & in effectu non in-
 cludat concupiscentiam fruitionis Dei, sit im-
 possibilis, atque hæc est perpetua tua sententia
 toties repetita: modò tamen dicis, te tuo ar-
 gumento demonstrativo tantum velle, quòd
 appetitus ad genus beatitudinis sit necessarius,
 & hic influat in quamvis actionem, & sit in qua-
 vis actione. Sed hoc tibi nemo negat, & omnes
 sine controversia admittunt; unde si hoc so-
 lum argumento tuo intendis, nemini contra-
 dicis; sed simul frustra laboras, quia proprium
 intentum tuum non assequeris, hoc nempe,
 ob quod totum caput secundum Ideæ tuæ
 scripsisti, ut probares puram benevolentiam
 esse implicitè semper mixtam cum concu-
 piscen-

piscentia fruitionis Dei, seu cum beatitudine hac in specie. Velim ergo, ut verbis tuis ftes, & posthac non amplius dicas constare argumento demonstrativo, quòd omnis amor perfectæ charitatis, sit essentialiter mixtus ex benevolentia & concupiscentia fruitionis Dei. Item velim, ut alteri tuo principio constanter inhæreas, quòd actus moralis non sumat speciem & denominationem à suo motivo implicito.

ANIMADVERSIO VI. „ Si idem actus
 „ potest esse mixtus ex amore, timore, &
 „ spe, exprimens omnes tres actus sub di-
 „ versa formalitate, sicut potest idem actus
 „ contritionis esse mixtus ex amore & do-
 „ lore, tum quæro, an ejusmodi actus eli-
 „ ciantur ex formali motivo & imperio cha-
 „ ritatis, ita, ut timeatur infernus, & spe-
 „ retur beatitudo, quia ita placet Deo, ut
 „ timeamus, & speremus? vel non eliciantur
 „ ex formali motivo & imperio charitatis?
 „ Si eliciantur ex formali motivo charitatis,
 „ erunt formales actus amoris puri desinte-
 „ ressi, licet materialiter sint actus spei &
 „ timoris, & sic erit ipsissima doctrina Fene-
 „ lonii in propositione 5. 6. 19. 20. damnata.
 „ Si verò dicatur non elici ex formali moti-
 „ vo & imperio amoris, sequitur non dari
 „ obligationem, ut homo agat ex motivo
 „ perfectiori, cujusmodi est motivum amo-
 „ ris. à tol. 12. 13. 14. 15.

RESPONSIO. Nuper negasti, quòd actum puræ benevolentiae appellaveris errorem Fene-
 nello-

nelonianum & doctrinam damnatam, & me idcirco increpasti, quòd album cum nigro confundam; modò autem rursus in terminis affirmas, quod negasti; quo autem fundamento affirmas? Planè non alio, quàm ut Apostolo 1. ad Cor. 13. apertè contradicas, ille ait: *sive manducatis, sive bibitis, sive aliud quid facitis, omnia in gloriam Dei facite.* Tu contra asseris: *si quis ex motivo formali & imperio charitatis moveatur, ut timeat infernum, & speret beatitudinem, quia ita placet Deo, ut timeamus & speremus,* quòd tales actus sint amor purus desinteressatus, & error Fenelonianus, ac ipsissima doctrina Fenelonii damnata; ergo ipse Apostolus incurrit errorem Fenelonianum? Deinde etiam tu non semel dicis in his tuis vindiciis, quòd per imperium charitatis omnes nostri actus debeant fieri meritorii præmii essentialis, & æternæ gloriæ, & id etiam omnes Patres, Ascetæ, & Theologi suadent. Quàm mirè ergo hìc tibi ipsi contradicis? Sed tandem cape, quid sit error in Fenelonio damnatus, nil aliud nempe quàm status amoris puri essentialiter exclusivus timoris & spei. Dico, *essentialiter*, quia accidentaliter & contingenter potest quis *abstractivè & transitorie*, ut modernus Sanctissimus loquitur, de Deo cogitare secundum motiva puræ benevolentiae sine motivis concupiscentiae, & sic etiam eum amare. Porro pro casu, quo idem actus sub diversa formalitate simul est actus amoris, timoris, & spei, omnia tria motiva concurrunt, & sic feror in actum

actum: Domine, tu minaris mihi infernum, si te non amem; promittis tui fruitionem, si te amem, & invitat me infinita tua bonitas, ut te amem; jure ergo timeo te minantem, spero promittentem, & amo te infinite amabilem. Aut sic: Domine, tu vis, ut secundum tuas inferni minas timeam, secundum tuam coelestis gloriae promissionem sperem, secundum magnitudinem bonitatis tuae te amem, ergo tibi obsequor, & te simul timeo, in te spero, & te totis praeordiis diligo. Habes ergo formulam, ubi tres actus simul concurrunt, & omnia motiva in unum actum adunantur, cujus exemplum in Angelis est, qui pro brevitate viae, quae uno instanti perfecti actus fuit absoluta, non potuerunt non pluribus virtutum praeceptis satisfacere per unum actum plurium virtutum motiva complectentem. Postremo, non capio responsi tui ultimam partem in his verbis positam: *se verò dicatur, non elici ex motivo formali, & imperio charitatis, sequitur, non dari obligationem, ut homo agat ex motivo perfectiori.* Quid ergo tu faceres? vel ex formali imperio charitatis, vel ex motivis propriis ejusmodi actus eliceres? nunquid iisdem angustiis, si quae sunt, te ipsum premeres? & quid demum hinc dicis? putasne hominem obligatum ad omnia agenda ex motivo perfectiori? aut verò tolles è medio consilia Evangelica, quae si praecepta sunt, non sunt consilia Evangelica? En in quantas te ipsum conjicias angustias, quocunque te vertis, te vides innodatum.

ANIMADVERSIO VII. „ Dum dicit P.
„ Vir-

„ Virgilius, quòd juxta vulgatam persuasio-
 „ nem perfectus amor desiderium beatitu-
 „ dinis solùm excludat à linea, & ratione
 „ specifica habitus, non verò ab identitate
 „ actûs vel consortio in objecto, invertit
 „ statum quæstionis; quia quæstio est, an
 „ juxta vulgatam persuasionem desiderium
 „ propriæ beatitudinis excludatur ab actu
 „ perfectæ charitatis formaliter, non reali-
 „ ter sumpto, adeóque, an à formali ratione
 „ specifica, non à materiali, & reali identi-
 „ tate actus vel coexistentia in subjecto fiat
 „ exclusio. à fol. 22.

RESPONSIO. Mera quæris effugia, ut
 Lectorem decipias, ne advertat, quòd ce-
 spites. Quæro ergo, quid intelligas per vul-
 gatam persuasionem? an communem opinio-
 nem vulgi, vel hominum doctorum? Si in-
 telligis communem opinionem vulgi, tunc
 per se falsum est, quòd hæc communis per-
 suasio sit de formali, & specifico conceptu,
 quia de re incognita nequit esse communis
 persuasio; vulgus autem nequit habere cog-
 nitionem de quæstione maximè speculativa,
 ac theologica, utrùm desiderium beatitudi-
 nis sit de formali & specifico conceptu amoris
 perfecti? Si verò per communem persuasio-
 nem intelligas communem sensum Docto-
 rum, rursus falsum dicis, quia tu loqueris
 de illo desiderio beatitudinis, quod coinci-
 dit cum spe; aliàs sine viribus esset tuum ar-
 gu nentum, quo contendis, quòd amor per-
 fectus purus à spe sit damnatus directè vel
 indi-

indirectè in Fenelonio : atqui inter doctos non est quæstio, an spes sit de formali conceptu charitatis, sed est communissima, & certa sententia in sacris paginis fundata, quòd spes excludatur à conceptu formali charitatis, & quæstio solùm institui potest, an spes & charitas subinde in eodem actu adunentur, vel in eodem subiecto simul coexistent, quòd ego affirmo, & tu negare non audes, sed vis quæstionem invertendo evasionem quærere.

ANIMADVERSIO VIII. „ Si spes consistit in desiderio propriæ beatitudinis, & perfecta charitas in amore puræ benevolentiae, difficile est, ut in moriente possint simul hi actus, quia deberet moriens simul desiderare beatitudinem, & simul sine intuitu beatitudinis amare. Econtra in nostra sententia omnia plana sunt, & moriens absque scrupulo ad Deum ab-
 „ it, quia fide illuminatus, & spe confusus
 „ securè beatitudinem expectat, & per charitatem Deo Summo Bono jungi festinat.
 „ à fol. 23.

RESPONSIO. Proh! quàm inanis argutia! huc usque benevolentiam puram damnasti, modò conversus non vis damnare, sed tamen difficilem appellare pro moriente! Quo autem fundamento? Quia, ais, deberet moriens simul desiderare beatitudinem, & simul amare sine intuitu ejus. Quàm infideliter adducis doctrinam nostram! Constanter
 tibi

tibi inculco, quòd in nostra sententia neque detur amor *essentialiter* mixtus, neque amor *essentialiter* purus, sed amor, qui contingenter, & accidentaliter potest vel esse purus vel mixtus pro arbitrio operantis, ut adeò moriens ad nullum sit adstrictus. Dein spes non consistit unicè in actu desiderii, vel in hoc, quòd quis intuitu mercedis operetur, sed etiam & maximè in certa expectatione promissioni divinæ innixæ. Potest autem moriens in purissimo amore Dei securissimè expectare salutem, quia charitati primariò æterna gloria promissa est. Viden ergo, quàm infideliter argumenteris secundum nostra principia: sed adhuc infelicius in tuis propriis principiis. Dicis quidem in tua sententia omnia plana esse, & morientem securè ad Deum abire. Hæc sunt verba tua, quibus similia etiam Lutherani proferunt, dicentes, fiduciam habentem in merita Christi securè ad Deum abire, non solliciti de vera erga Deum charitate, & perfectà contritione. Tu te quidem à Lutheranis separas, quia charitatem necessariam esse adstruis, sed illam quæ moraliter loquendo impossibilis est, vel certè difficillima uni saltem & alteri morienti, imò quæ in propria tua sententia ab Innocentio XII. est damnata. Petis enim charitatem perfectam, & perfectà juxta te non est, nisi foràs mittat omnem timorem etiam secundariò moventem; talem autem charitatem puram à timore & spe conceptis verbis vocas
in

in Fenelonio damnatam. Quòd autem non cuivis morienti moraliter sit possibilis, est per experientiam certum; si enim S. Hilarion qui 70. annis Christo servivit in summa austeritate, tamen sibi timuit teste Breviario, cur homo peccator sibi non timeat, imò quì fieri possit, ut non timeat? Si ergo non posset simul in Deum ferri ex timore & amore, difficillimè peccator salvaretur, & si ipsi diceret: *non timeas Deum infernum minantem, sed tantùm diligas*, responderet tibi meritò: *vade retrò male consul; timor me urget*, ut amem, id est, motiva timoris & amoris simul ad amandum fortiùs impellunt, & ut quantum possum, amem, & huic amori immoriar.

ANIMADVERSIO IX. „Iste actus, quo „se quis paratum exhibet ad vitam beatam „abjiciendam sub conditione, quòd Deo „placeat, non potest esse consilii; uti P. „Virgilius dicit, & idcirco nonnullis Sanctis tribuit; si enim foret consilii, posset „homo tuta conscientia oppositum facere „dicendo, si Deus me vellet privare gloria „æterna, nollem ei servire. à fol. 21.

RESPONSIO. Vah! quæ est ista illatio Theologica, actus iste est de consilio; ergo possum tuta conscientia oppositum facere, sic ergo tuta conscientia possum fornicari, quia virginitas est de consilio; furari, quia paupertas est de consilio; securè Deum odisse, quia intensissima charitas est de consilio;

lio. Aliud igitur est oppositum comparative tale, & aliud privative tale. Possum facere tuta conscientia minus bonum, quod est oppositum comparative tale, v. g. nubere præ virginitate servanda, honesto contractu me rei dominum facere præ paupertate, Deum intensè diligere præ amore intensissimo; ita etiam possum Deum diligere cum spe vitæ æternæ præ ejus dilectione sine spe in casu, quo me vellet damnare, sed non possum idcirco ei nolle servire.

ANIMADVERSIO X. „ Est falsissimum, „ quòd SS. D. N. Benedictus XIV. approba- „ verit actum charitatis desinteressatæ, pro- „ ut evidenter demonstratum est Animad- „ versione secunda à fol. 26.

RESPONSIO. Injuriam non levem irro- gas Sanctissimo, quòd maximè invitum facias complicem tuorum errorum & contradictionum. Tu modò album, modò nigrum loqueris, modò damnas actum charitatis desinteressatæ, modò iterum liberas, & bonum pronuntias, eò quòd semper mixtus sit concupiscentia implicita fruitionis Dei, cum ab hac juxta te separari non possit. Jam existimas prudentissimum Pontificem esse tibi similem, & velle actum charitatis desinteressatæ, quando tu damnas, etiam damnatum. Dixi, quòd ei non levem injuriam irroges, quia maximè invitus est; argumento enim demonstrativo adest, & probat, quòd actus charitatis desinteressatæ
D
sic

fit bonus, & verus actus charitatis, quia, ait, possum Deum abstractivè cogitare quàm bonum in se, & ita etiam amare, quin cogitem & amem, quàm mihi bonum. Quo casu habeo transitoriè, & contingenter actum puræ benevolentiae sine concupiscentia. Hoc argumentum summi Pontificis priùs solve, antequam trahas in tuam sententiam, sed aestimo te tantò minorem esse solvendo, quantum distas ab ejus dignitate.

ANIMADVERSIO XI. „ Falsum est,
 „ quòd Sacra Rituum Congregatio approba-
 „ verit actum puræ benevolentiae; nam huic
 „ suffecerat, quòd servus Dei non practica-
 „ verit doctrinam ab Ecclesia in propositio-
 „ nibus Fenelonii apertè damnatam, cùm
 „ per hoc jam removeatur impedimentum
 „ beatificationi, quia servi Dei non possunt
 „ nec tenentur scire omnes veritates con-
 „ nexivè revelatas. à fol. 26

RESPONSIO. Modò iterum dicis, doctrinam de pura benevolentia non esse in Fenelonio apertè damnatam, & primùm antea præmiseras te evidenter demonstrâsse ex summo Pontifice, quòd sit damnata: item in Indice tuæ Ideæ cap. 3. dixeras: *ostenditur ab Ecclesia eam doctrinam fuisse damnatam, quæ docet, perfectum amorem Dei consistere in amore puræ benevolentiae desinteressato.* Si ergo ab Ecclesia est damnata, putâsne, quòd Sacra Rituum Congregatio recedat ab Ecclesia, & pronuntiet non esse damnatum, quod Ecclesia dam-
 nat,

nat, quod certò fecisset, si approbâisset actum
servi Dei ab Ecclesia damnatum. Non ergo
tecum ipso consentis, & Sacræ Congrega-
tioni Eminentissimorum Cardinalium injuriam
facis tuïs paradoxis assertis, & maximè in eo,
quòd velis Sacræ Congregationi suffecisse,
quòd servus Dei non practicaverit doctrinam
apertè damnatam, & quòd hoc non ponat
impedimentum beatificationi, quasi verò do-
ctrinæ illativè damnatæ, & quidem illatione
& connexionem necessaria, uti vocas, in rigo-
rosissimo Beatificationis Examine dissimulen-
tur, & non notentur, imò omninò appro-
bentur. Videsis, an non verius tu inde gra-
viùs notarimerearis.

ANIMADVERSIO XII. „ Cornelius à
„ Lapide non docet, quòd Moyſes volens
„ deleri de libro vitæ, & Paulus Anathema
„ fieri à Christo optaverint excidere à frui-
„ tione Dei intuitu majoris gloriæ Dei, & fa-
„ lutis totius populi: item neque alii Docto-
„ res, uti Augustinus, Hugo, Toſtatus,
„ Cajetanus, Hipomanus, Columbus Soc.
„ Jes. Duhamel, Calmet id sic exponunt: à.
„ fol. 26. & seq.

RESPONSIO. Quid sentiat Cornelius à
Lapide, sumamus à propriis ejus verbis ad
Rom. 9. v. 3. *Optat ergo Paulus heroico quodam ex-*
cessu quasi cæcæ charitatis, quæ abstrahit, nec consi-
derat, an res sit possibilis, & secundum Dei ordina-
tionem, nec ne; vel si non abstrahit, optat sub ta-
cita conditione, si Deus vellet, & si fieri posset (ita

Chrysostomus, Origenes, Theophylactus, qui legunt: optarem) optat sibi cherem & anathema, id est, æternam separationem non à charitate, sed à beatitudine, & gloria futura cum Christo, ut Judæi salventur: ita Theodoretus, Oecumenius, Anselmus, Theophylactus, Sotus, Catherinus; imò optat, ait Chrysostomus, æternum perire, & ut Cassianus ait Collat. 32. c. 6. æternis addici pœnis, idque tum pro gloria Dei, ne Deus à Judæis blasphemetur, sed in æternum laudetur, tum pro salute ipsorum Judæorum, optat ergo hic Paulus illud idem, quod in simili casu optavit Moyses Exod. 32. v. 31. dicens: aut dimitte eis hanc noxam, aut si non facis, dele me de libro, quem scripsisti; hinc patet, cuilibet viro sancto idem licere optare, scilicet ut deleatur de libro vitæ, & separetur à fruitione, & beata societate Christi, & Sanctorum in cœlis, sine tamen sua culpa & hac ratione seu conditione posita, si multi alii Deum agnoscerent, diligerent, & bearentur; uti inter alios docet Ludovicus Molina 1. p. q. 24. in fine; hoc enim majus est Dei bonum, & gloria, quàm sit mea unius beatitudo; consequenter hoc optare non minuit, sed auget propriam perfectionem, ad quam magis inclinat charitas, quàm ad propriam gloriam & beatitudinem. Ita Cornelius à Lapide. Ex quibus patet, cujus valoris sint tua verba, quibus dixisti Cornelium id non docere, nec stant tecum alii Expositores, quos allegas, quia licet textum Pauli & Moysis aliter interpretentur, quàm Cornelius & Patres, quos ille citat, tamen nemo illorum quidquam dicit, aut docet in favorem amoris essentialiter

iter interessati ex benevolentia & concupiscentia fruitionis Dei, ut inde possis aliquid probare.

ANIMADVERSIO XIII. „ Affectus Divi „ Ignatii contradicit amoris desinterassato P. „ Virgilii, quia dilatio beatitudinis manifestè includit desiderium beatitudinis. à fol. 43.

RESPONSIO. Tu semper vides oculis obliquis, quod tibi manifestum est, alii qui rem linea recta aspiciunt, vel nihil simile, vel tibi contrarium advertunt, sic in præsenti dicis S. Ignatium hoc ipso, quòd voluerit beatitudinem suam differri, eam desideraverit, certè si dictum & votum S. Ignatii veraci & sincero oculo aspicias, fateri debes, quòd in præsenti abstraxerit ab omni actuali amore interessato, seu actuali voluntate differendi, aut desiderandi suam gloriam, & duntaxat frœnum laxaverit heroicæ siti majoris gloriæ Dei in procuranda salute proximi, & ideò suam propriam salutem voluerit periculo exponere, & maluerit incertus vivere suæ salutis, & sic servire Deo, quàm certus suæ gloriæ statim mori. In quo actu verè nullum interesse proprium quæsivit, neque actuale desiderium habuit suæ salutis, vel quondam vel statim adipiscendæ, sed eligendo incertitudinem ejus actum habuit actuali desiderio contrarium, & sic innegabiliter elicuit amorem puræ benevolentiae erga Deum & proximum.

ANIMADVERSIO XIV. „ Affectus Xa-
 „ verianus in lingua Lusitanica nihil aliud
 „ ostendit, quàm Deum non amari ob glo-
 „ riam accidentalem. à fol. 44. 45.

RESPONSIO. Judicium fers de affectu
 Xaveriano non aliter, quàm cæcus de co-
 lore; quia ex lingua, quam nunquam didici-
 sti, audes argumentum depromere. Si for-
 san dicas, quòd hoc habeas à quodam perito
 illius linguæ; quis est ille peritus, ut mayo-
 rem fidem habeat, quàm communis versio,
 & usus in ipsa inclyta Societate Jesu? Aut un-
 de probas, quòd ille peritus originale pri-
 mæ editionis inspexerit? Mihi insignis qui-
 dam vir affectum hunc ex lib. 2. novarum S.
 Francisci Xaverii Epistolarum Epist. 2. quas P.
 Petrus Possinus S. J. ex autographis partim
 Hispanicis, partim Lusitanicis Latinitate & Ro-
 mæ A. 1667. typo donavit, his verbis tradidit:

Ut te colam, Deus meus!
 non me movet terror tuæ
 manus vibrantis fulmina,
 nec horror ignis Tartari
 urentis æternùm reos.

Tu me Deus *per te* moves,
 Tu Christe, transfixus trahis,
 Crux urget, incendit cruor,
 Jesu tuis plagis fluens;
 si cesset inferni metus,
 tollatur & *spes gloriae*.

Ego

Ego tamen, mi Conditor,
Te dotibus captus tuis,
 Te Numen admirans tuum
 sublime, sanctum, providum,
 amore inempto prosequar.

Te Christe, te Fili Dei,
 Te Virgo, proles Virginis
 mansuete, fortis, innocens,
 dignate pro nobis mori
gratis merentem diligam.

Hæc versio quoad sensum substantialem amoris puri & gratuiti per omnia convenit cum versione communi, & vulgari, nam sicut in vulgari dicitur:

O Deus ego amo te,
 nec amo te, ut *salves* me,
 aut quia non amantes te
 æterno *punis igne.*

Ita in hac Possina versione dicitur:

Si cesset inferni *metus,*
 tollatur & *spes gloriae.*
 Ego tamen, mi Conditor,
 te dotibus captus tuis
 amore *inempto* prosequar.

Considera nunc ipse, qua sinceritate cum publico agas, fingendo alium esse sensum affectûs Xaveriani in lingua Lusitanica, quàm in versione communi ac vulgari, cùm planè utraque æqualiter testetur amorem gratuitum purum à spe & metu solis divinæ bonitatis dotibus innixum.

ANIMADVERSIO XV. Actus B. Jacoboni
 „ boni optantis tradi æternis inferni pœnis,
 „ ut inde damnati liberentur, referendus
 „ est ad piam affectionem viri amore ebrii
 „ reipsa rectæ rationi non conformis, ut
 „ patet ex Harduino Soc. Jesu, & ex eo, quòd
 „ res sit impossibilis, ut Deus amicum suum
 „ præcisè in bonum aliorum æternis suppli-
 „ ciis deputet. à fol. 49 50.

RESPONSIO. Si affectus B. Jacoboni vo-
 lentis tradi æternis pœnis sub conditione, si
 Deo inde placeat procurare majorem suam
 gloriam ex plurium salute, est difformis rectæ
 rationi, tunc etiam affectus S. Ignatii erit
 difformis rectæ rationi, quo nempe optat
 incertitudinem suæ salutis rejecta certitudine,
 id est, ut Breviarium memorat, *incertus vi-*
vere suæ salutis, quàm ejusdem certus statim mori,
 hoc fine, ut possit divinæ gloriæ & proximo-
 rum saluti diutius servire; quia in utroque
 affectu æqualiter interesse proprium postpo-
 nitur majori gloriæ Dei ex aliena salute, imò
 neque affectus S. Xaverii erit rectæ rationi
 conformis, quia etiam hîc totum suum in-
 teresse consecrat divinæ gloriæ Deum aman-
 do, non ut evadat infernum, aut veniat in
 cœlum, sed unicè propter Deum, & ejus
 gloriam. Sed absit, ut ejusmodi actus sint
 difformes rectæ rationi, cùm recta ratio
 quàm maximè dicet, ut Deum nobis præ-
 feramus, & ejus bonum nostro interesse
 proprio etiam æterno, ut S. Thomas disertè
 dicit

dicit 2. 2. q. 26. a. 3. ad 3. *majus est in se bonum Dei, quàm bonum, quod participare possumus fruendo Deo; & ideò ait: melior est amicitia, quàm concupiscentia. Consonat id etiam legibus veræ charitatis, quæ juxta Apostolum I. Cor. 13. non quærit, quæ sua sunt.* Hinc humiliùs cum D. Chrylostomo apud Cornel. suprà cit. diceres: *quia nos longè sumus ab hac dilectione, idcirco hac ejus dicta intelligere non possumus, quàm ut tam audaci calamo virorum sanctorum Pauli, Moysis, Ignatii, Xaverii, Jacoboni heroicos charitatis actus rectæ rationi difformes dicas & proclames.* Nec pro te stat Harduinus nisi tortè expositus, cum ipse solùm inducat Calvinum & alios hæreticos loquentes de voluntate absoluta sibi imprecante damnationem, & eam volente sine conditione, si eam Deus velit ad majorem suam gloriam ordinare ex plurium aliorum salute: sine qua conditione utique tale votum non foret rationabile? Neque aliquid probas per hoc, quòd res sit impossibilis, seu quòd Deus non possit amicum, qui pœnam non meruit, punire, seu ignem inferni per modum pœnæ irrogare, cum hoc repugnet divinæ justitiæ; sed huic non obest, quin possit quà Dominus absolutus creaturam suam ad ignem inferni tanquam ad malum physicum, ut Theologi communiter loquuntur, deputare, nec obest, quin possit cum amico suo pacisci, & ita volentem ad procurandam majorem suam gloriam ex aliorum salute

D s

lute flammis inferni tradere, quia volenti non fit injuria. Denique minimè obest, & maximè possibile esse convincitur ex facto, quòd Deus possit in voluntate sibi adeò benevola complacentiam habere, & ei per mutuam benevolentiam pro mercede statuere vel salutem alienam, quam amicus petit, vel aliud in coëlis præmium ordini hujus providentiæ consonum; sicut à pari potest Deus coronare, & actu coronat alias voluntates conditionatas etiam sub conditione impossibili cognita quà tali, qua e. g. quis dicit: *Domine, si possem facere, me non peccasse, actu facerem, & utinam hoc facere possem, me non peccasse; vel sic: Domine, si haberem corda omnium Sanctorum, his omnibus te amarem, & intensius amare possem, & pro salute mundi divinæ justitiæ satisfacere, libentissimè facerem.* Hi & similes actus sunt reverà conformes rationi, & Deo grati, licèt sint de re impossibili, etiam cognita quà tali: ergo etiam si feror cum B. Jacobono simili modo: *Domine, æternas inferni pœnas vellem sustinere, si possem inde impedire æternas damnatorum blasphemias, & si possem facere, ut te omnes mecum æternùm diligerent!* Apage, ut tales actus sint rationi difformes, & inde ex objecto suo peccaminosi!

ANIMADVERSIO XVI. „ D. Chryso-
 „ stomus dicendo, Paulum voluisse separari
 „ à fruitione Christi, nihil dicit pro P. Vir-
 „ gilio, quia præcisè voluit sacrificare glo-
 „ riam accidentalem servato desiderio sal-
 „ tem

„ tem implicito beatitudinis propriæ , vel
 „ intuitivæ per essentiam , vel abstractivæ
 „ per speciem. à fol. 60. 61. 62.

RESPONSIO. Tu gloriaris in responsis ad Lienhardium te omnes Patres legisse, sed si de Chrysofomo id asseris, ostendis vel te non legisse, vel contra mentem sic expone-
 re, quia nemo clarior quàm Chrysofomus pro sententia mea. Cornelius à Lapide in Patribus versatissimus sit mihi testis. Ille loco suprà citato ait expressè, quòd Paulus vo-
 luerit *pro salute fratrum æternùm perire*, volunta-
 te nempe conditionata jam explicata, adeó-
 que omni beatitudine excidere, non quidem cum separatione à charitate Christi, sed cum separatione à fruitione Christi ex majori in Christum charitate; veluti S. Chrysofomus confirmat his propriis verbis apud Cornelium:
*Quid ais, Paule? nōne jam dixisti, quis nos sepa-
 rabit à charitate Christi? imò ait, quia amo Chri-
 stum, cupio separari à fruitione Christi, ut plures,
 imò omnes eum ament, & laudent.*

ANIMADVERSIO XVII. „ Argumentum,
 „ quo P. Virgilius ex S. Thoma probat, quòd
 „ homo magis ex charitate teneatur diligere
 „ Deum, quàm seipsum, unica distinctione
 „ dissolvo asserendo, quòd Deum teneamur
 „ magis diligere majoritate appretiativa &
 „ speculativa super omnia æstimando, sed
 „ non majoritate divisiva & practica, nos
 „ æternùm à Dei fruitione propter majorem
 „ ejus gloriam separari volendo. à fol 54.
 55. 56. 57. 58. 59. 60. *RESPON-*

RESPONSIO. Pro more tuo multa hic agglomeras, ut lectoris oculo peplum obducas, sed nihil veritati, aut sanæ rationi consonum, imò aliqua nec sana fide in sua universalitate sustineri possunt. Quæ enim est ista distinctio, quòd teneamur quidem Deum magis diligere majoritate appretiati-
 va magis ipsum æstimando, quàm nos, sed non majoritate practica? an non tenemur etiam in praxi & in opere eum magis dilige-
 re, quàm nos, aut nostrum amorem in praxi conformare ejusdem æstimationi specu-
 lativæ? Nunquid hæc sana, & recta ratio di-
 ctat? Sed ulterius quid sibi innuunt hi termi-
 ni: *sed non majoritate divisiva nos æternùm à Dei*
fruitione propter majorem ejus gloriam separari vo-
lendo? Possuntne isti termini sic sana fide in
 sua universalitate sustineri? An non debes
 potius omnia perdere, quàm Deum offende-
 re, id est, an non potius debes velle ab æ-
 terna Dei fruitione separari, quàm in Deum
 tuum peccare? imò potius velle annihilari,
 quàm Dei offensam committere? Certè hoc
 omnis recta ratio, & ipsa fides persuadent;
 omnes etiam Ascetæ, & orthodoxi Theologi
 hucusque docuerunt, magis prodesse totum
 mundum perire, & in nihilum abire, quàm
 Deum vel levissimè offendi. Ergo multò ma-
 gis proderit, & oportebit te, aut me carere
 æterna Dei fruitione, quàm vel unicum fieri
 peccatum, & per consequens tenemur Deum
 magis diligere, quàm nos ipsos etiam majoritate

ritate *divisiva* nos volendo potius separare ab ejus fruitione, quàm in eum peccare.

ANIMADVERSIO XVIII. „ Isti actus,
 „ quibus dico: *malo mei destructionem, & eter-*
 „ *na privari gloria, quàm Deum offendere.* Item:
 „ Doleo, ô Deus, non quòd meruerim privari glo-
 „ ria eterna, sed quòd tuam infinitam bonitatem
 „ offenderim: sunt quidem boni & meritorii in
 „ genere perfectæ charitatis, si sermo sit de
 „ destructione per mortem corporalem, aut
 „ de gloria accidentali; si verò sermo sit de
 „ omnimoda annihilatione, aut gloria es-
 „ sentiali tam naturali quàm supernaturali,
 „ sunt actus meræ *benevolentiae affectivè talis,*
 „ in quibus explicitè importatur solum mo-
 „ tivum benevolentiae, & tales actus, ut
 „ centies repetam, sunt quidem boni, sed
 „ non in genere charitatis, quæ est forma-
 „ liter amor amicitiae essentialiter unitivæ.
 à fol. 50.

RESPONSIO. Nova iterum Theologia! Priùs numerârunt Theologi tres virtutes theologicas, nunc, si tibi fides haberi debet, quatuor recensentur, fides, spes, benevolentia, & charitas. Dein priùs dixisti, quòd non debeamus Deum magis diligere, quàm nos ipsos majoritate *divisiva*, volendo potius separari à fruitione Dei, quàm in eum peccare, modò dicis pro centies esse actum bonum in genere benevolentiae affectivè talis; quoties ergo tibi contradicis? Rursus in Evangelio Lucae 7. dicitur, & est ipsi rectæ rationi

tionem consonum, quod majus donum magis diligatur: atqui majus donum facit, qui dicit: *malo Domine secundum corpus & animam in nihilum abire, quam in te peccare*, quam ille, qui dicit: *malo mori morte corporis, quam peccare*. Ergo prior actus à Deo magis diligitur, & indicat majorem amicitiam, quam posterior; imò Deus protestabitur contra tuam amicitiam, qua pro eo ab offensa immuni servando tantum vis ponere corpus, non animam, quasi verò anima tua plus sit, quam Deus ab offensa immunis? Et certè Christus non frustra dixit: *majorem charitatem nemo habet, quam ut animam suam ponat pro amicis suis*; ubi planè intellexit, quod verus amicus debeat paratus esse ad omnia ponenda juxta rectum ordinem charitatis seu majoris boni pro amicitia facta salvanda, adeoque quod etiam quis debeat esse paratus ad animam in esse physico perdendam, quam ut offendatur Deus, & perdat anima in esse morali, & amicitia, quæ tam plana sunt, ut mirum sit ab aliquo posse negari. Denique quomodo rursus tibi contradicis? quoties jam dixisti, quod ad actum amicitia sufficiat ipsum esse mixtum ex concupiscentia fruitionis implicita, & quod hæc cuivis actui benevolentia tam necessario insit, ut impossibiliter possit separari, & inde effectivè pura dari non possit, quomodo ergo nunc dicis, quod iste actus: *malo in nihilum abire, quam peccare*, sit in genere benevolentia tantum bona, non in genere amicitia?

citiae? Sed addis, quòd non sit bona in genere amicitiae unitivae, quia vult separari à fruitione Dei, imò hanc unionem velle per fruitionem, seu velle frui Deo per se non spectat ad amicitiam, sed ad concupiscentiam, ut docet S. Thomas 2. 2. q. 26. a. 4. ad 3. Ad amicitiam verò spectat unio per benevolentiam, ut quis non sua quærat, sed quæ sunt amici, secundum illud 1. Cor. 13. *Charitas non querit, quæ sua sunt.* Ergo vanissimè hunc actum excludis à genere amicitiae.

ANIMADVERSIO XIX. Verum quidem est, quòd sententia P. Virgilii in primis statim foliis ejus libelli vocetur *communis hætenus, & recepta inter Germaniæ Doctores sententia*, sed nolim ego Doctoribus Germaniæ irrogare injuriam. Quòd autem sententia P. Virgilii sit *falsa persuasio*, patet ex Rescripto Sacrae Congregationis ad P. Lienhardium, quo illa propositio ex ejus libro expungi jussa est, quòd *Doctores supponant, quòd omnis amor perfectæ charitatis sit amor purus, seu non interessatus.* à fol. 61.

RESPONSIO. Si me solum tangeres tuis tibi nec à longè proficuis aculeis, dissimularem, sed quòd altiore te, cui & dignitate, & judicii maturitate, qui in omnibus scholis primas tulit, longè impares, invadas, non sustineo, & verissimè dico, quòd veritati sis constanter inimicus censor. Judicium de sententia mea, quæ sit communis hætenus & recepta inter Germaniæ Doctores sententia,

tia, tam est solidum, sanum, ac certum, ut ausim addere, quòd hæc communis inter Germaniæ Doctores sententia sit pariter communis inter omnes Orthodoxos. Cui enim inter Catholicos Doctores hucusque vel per somnium incidit, quòd amor Dei perfectus debeat esse essentialiter interessatus, & mixtus ex benevolentia & concupiscentia interessatus? Ne quid dicam de tua nota, qua doctrinam de pura benevolentia intitulas *falsam persuasionem, & hallucinationem*? Et quod majus est, quis non admiretur tuam audaciam, qua Rescriptum Sacræ Congregationis pro tua sententia allegas? Præsens Rescriptum Reverendissimi Secretarii P. Orsi, qui propositiones has excerpfit, tuæ sententiæ minimè favet, benè autem meæ apertè contra tuam; jubet enim expungi hanc propositionem, quòd *omnis amor perfectæ charitatis sit purus seu non interessatus*, seu quod idem est, hoc jubet expungi, quòd amor perfectæ charitatis sit essentialiter vel purus vel interessatus, quia vi hujus Rescripti neutrum verum habere potest. Ego hucusque semper docui, quòd amor perfectæ charitatis non sit *essentialiter* purus, nec sit *essentialiter* interessatus, sed possit esse & purus, & mixtus. Et hoc ipsum verissimè intendit Rescriptum, quod cum tua sententia, qua dicis, quòd *omnis amor perfectæ charitatis sit essentialiter interessatus*, non subsistit, quia Rescriptum expungendo, quòd *omnis amor perfectæ charitatis sit purus seu non interessatus*.

interessatus, insinuat expressè, quòd aliquis possit esse purus, seu non interessatus, hoc ipso, quòd utatur termino *omnis*, expungendo, *omnem esse purum*. Conformiter nempe ipsi Sanctissimo, qui ex cogitationibus abstractivis infallibiliter infert, quòd possit Deus transitoriè cogitari, & amari vel purè quà bonus in se, abstrahendo ab eo quà benefico, & bono nobis, vel mixtè sub utroque respectu.

ANIMADVERSIO XX. „ Non ego, sed „ P. Virgilius est temerarius, qui nec ex- „ spectata Declaratione S. Congregationis, „ nec postulata mente sui Ordinarii, nec „ præmisso mecum congressu, ad quem ta- „ men invitavi, in publicum prorumpit. à fol. 64.

RESPONSIO. Scripsi vix posse carere notâ temeritatis, qui concordem Doctorum sensum in materia primarii præcepti vocat *falsam persuasionem*, quod utique tu facis. Quòd autem me reciprocè voces temerarium, propter enarrata non habes; nam imprimis tuæ invitationi ad disputationem humanissimè respondi, & scripsi, quòd abesse non possim à parochia, tali præcipuè die, quo àër statim de mane coëpit turbari tempestatibus, in qua excusatione malè vides notam temeritatis. Neque istam jure desumis ex non postulata mente Serenissimi Ordinarii, cùm hic non petat otiosè interpellari, & ubivis in Germania satis sit, si petatur licentia ab

E

Ordna-

Ordinario loci, in quo liber editur. Denique quid me vocas temerarium ob non expectatam declarationem S. Congregationis? cum utique confixio suffecerit, & causa mea unica scribendi fuerit, quod tu ista confixione fueris abusus cum multis angustis meæ & aliorum conscientia? nam tu in vi editi S. Congregationis Decreti contra Refutatorem Ideæ voluisti nos habere obligatos ad amplectendam tuam sententiam in erudienda plebe rumorem causando, quòd sententia nostra tibi contraria sit Romæ confixa, & inde ab ea tanquam à pabulo noxio nobis sit cavendum. Ut igitur me & alios à nota inobedientia S. Congregationi, & Serenissimo Ordinario debitæ liberarem, scripsi hanc reflexionem criticam, & in ea ostendi, quòd Sacra Congregatio suo decreto non tetigerit amorem puræ benevolentia, & alias sententias libello meo communes. Qui proin in hoc meo facto advertere vult notam temeritatis contra Sacram Congregationem, vel Serenissimum Ordinarium, certè nodum in scirpo quærit.

§. III.

Utrùm amor in scriptura præceptus essentialiter consistat in amore mixto ex benevolentia & concupiscentia?

N. 18. **N**otandum, authorem Ideæ ponere in secunda propositione suæ Ideæ in

in facie tituli, quòd amor in scriptura præceptus debeat esse mixtus ex benevolentia & concupiscentia, & quidem *essentialiter*, prout addit in Responsis ad Lienhardium § imo sub his verbis : *Amor Dei in scriptura præceptus essentialiter consistit in amore amicitiae mixto ex amore concupiscentia puro, quo volumus Deum tanquam nostrum summum bonum.* Quod dogma pro tam certo habet, ut in præfatione ad Lectorem statim ab initio oppositum vocet *vehementem errorem*, & in fine præfationis suam sententiam nominet *communem*, & *certam* sub his formalibus : *ut omnes intelligant sententiam, quam tuendam suscipio, non tam communem esse, quam certam.* Quibus prænotatis

N. 19. Dico primò. Pro amore in scriptura præcepto essentialiter consistente in mixto ex benevolentia & concupiscentia non stat communis sententia. Probatur. Communis sententia est, pro qua stant communiter doctores; cùm tò communis ex termino dicat communiter sic exponant theologi in tractatu de conscientia. Sed quòd amor in scriptura præceptus essentialiter consistat in amore mixto ex benevolentia & concupiscentia, hoc non tenent communiter doctores; imò ausim dicere, quòd nemini theologorum hucusque ante authorem Ideæ inciderit his terminis uti *amoris in scriptura præcepti essentialiter mixti*; ergò pro hoc non stat communis authorum. *Confirmatur.* Ipse author Ideæ vocat sententiam

sibi oppositam communem sub terminis *vulgata falsa persuasionis* : ergò inconsequenter loquitur suam vocando communem.

N. 20. Dico 2dò, minùs verum est, quòd sententia de amore in scriptura præcepto essentialiter consistente in mixto sit certa. Probatur. Sententiam certam non facit, nisi principium certum ; sed pro amore in scriptura præcepto essentialiter mixto non adest principium certum : ergo, quòd amor in scriptura præceptus essentialiter consistat in mixto, non est certum. min. prob. Author Ideæ desumit suam certitudinem ex hoc unico principio, quod existimet *amorem benevolentiae puræ esse Romæ evidenter confixum* ; sed hoc principium est purè existimatum, reipsa falsum, ut convincenter ostensum est à num. 5. & seq. ergo & ejus sententia.

N. 21. Dico tertio. Est potiùs liquidè certum, quòd amor in scriptura præceptus non consistat essentialiter in amore mixto ex benevolentia & concupiscentia. Probatur primò ex amore Christi, de quo certum est, quòd fuerit pura benevolentia, nam Christo Domino non poterat præceptivè imponi, ut ageret ex concupiscentia, & desiderio fruitionis Dei, cùm semper fuerit in actuali visione beatifica, & fruitione Dei, & ideò juxta S. Thomam 3. p. q. 7. a. 4. & communem theologorum non erat etiam in Christo spes theologica de fruitione Dei, ac per consequens ejus amor, quo implevit præceptum moriendi pro
sueale

salute humani generis, non potuit non esse pura benevolentia contradistincta à concupiscentia, & desiderio fruitionis Dei. *Confirmatur.* Est fide certum contra Lutherum & Calvinum, quòd actus præceptus debeat esse liber; sed concupiscentia fruitionis Dei non erat in Christo libera, cùm omni caruerit difficultate, & indifferentia; fuit tamen liber ipsius amor, quo tanquam bonus Pastor posuit animam pro ovibus propter difficultatem ex morte relucentem: ergo solus amor sine concupiscentia fuit actus præceptus in Christo.

N. 22. Probatur secundò ex amore Moy-
sis, & Divi Pauli, de quibus utique injurio-
sum esset dubitare, an impleverint præce-
ptum de diligendo proximo per actus suos
heroicos puræ benevolentiae, quibus Moy-
ses *voluit deleri de libro vitæ pro Hebræis* Exod.
32. v. 32. & Paulus *optabat anathema esse à Chri-
sto pro fratribus* Rom. cap. 9. v. 3. id est, uter-
que privari beatitudine æterna, ut expo-
nunt Cornelius à Lapide, & Tirinus cum
SS. Patribus, apud ipsos in specie cum S.
Chrysostomo, qui apud Cornelium in cap.
9. ad Rom. hæc habet: *Quid ais Paule? nón-
ne jam dixisti, quis nos separabit à charitate Chri-
sti? imò ait, quia amo Christum, cupio separari à
fruitione Christi, ut plures, imò omnes eum ament,
& laudent.*

N. 23. Probatur tertio ex actu contritio-
nis verè præcepto præsertim in articulo, vel

periculo mortis , de quo rursus certum est , quòd possit fieri per actum puræ benevolentiae ; nam imprimis ipse author Ideæ cap. 2. concedit , quòd homo ex abundantia pietatis ac benevolentiae erga Deum possit per actum valdè bonum moveri solis motivis explicitis benevolentiae : Hic ipse eodem loco dicit , quòd actus à solis motivis explicitis sumat speciem : ergo , si ex his actum contritionis elicit , certum est etiam ex concessis ab adversario , quòd actus puræ benevolentiae satisfaciat præcepto. *Confirmatur.* Iste actus est indubiè vera contritio : *Licet neque cælum , nec infernus esset , tamen verè dolerem de peccato ; & actu doleo unicè , quòd Deum infinitè bonum in se offenderim.* Sed iste actus innititur soli motivo benevolentiae ; ergo contritio præcepta indubiè est vera , etsi sit actus puræ benevolentiae.

N. 24. Probatur quartò ex actu charitatis præcepto ad vitanda peccata , nam etiam de hoc certum est , quòd possit fieri ex solis motivis benevolentiae , ut si dicamus : *Malo privari cælo , quàm in Deum optimum peccare , quem unicè amo. Malo in nihilum abire , quàm Deum meum offendere , quem unicè diligo.* *Confirmatur.* Iste actus certè bonus est , & præcepto satisfaciens : *Domine , omnia jubent me amare te , & te amare plus , quàm me , & ut potius velim cælo extorris esse , quàm te offendere :* ergo certum omnino est , quòd amor in scriptura præceptus non essentialiter consistat in amo-
re

re mixto ex benevolentia , & concupiscentia.

N. 25. Probatur quintò. Ex ratione est certum, quòd præceptum affirmativum concupiscentiæ fruitionis Dei non obliget pro semper, & quòd nulla adsit lex prohibens de se actum puræ benevolentiae, cùm sit melior, quàm concupiscentia, ut ostendit S. Thomas 2. 2. qu. 26. a. 3. ad 3. *dicendum, quòd hoc, quòd aliquis velit frui Deo, pertinet ad amorem, quo Deus amatur amore concupiscentiae; magis autem amamus Deum amore amicitiae, quia majus est in se bonum Dei, quàm bonum, quod participare possumus fruendo ipso: ergo nulla est ratio, cur actus amoris in scriptura præceptus essentialiter consistat in mixto ex benevolentia & concupiscentia.*

N. 26. Respondebis pro authore Ideæ ex cap. 2. Ideæ, quod actus puræ benevolentiae erga Deum saltem effectivè talis sit impossibilis, cùm occultum motivum interesse proprii excludi non possit, & ideò quivis actus voluntatis sit ex appetitu propriæ beatitudinis. Sed contra est *primò*, est certum, quòd actus præceptus debeat esse liber libertate indifferentiæ; sed si supponamus actum puræ benevolentiae esse impossibilem, & occultum motivum commodi proprii excludi non posse, mixtio ex concupiscentia est necessaria, non libera: ergo hoc ipso actus sic mixtus non est præceptus. *Secundò*, author Ideæ
E 4 ipsemet

ipfemet ex S. Thoma probat, hanc mixtionem esse necessariam, allegat enim sequentes textus I. p. q. 19. a. 3. in c. *voluntas nostra ex necessitate vult beatitudinem*, & I. p. q. 85. a. 1. ad 5. *homo naturaliter appetit ultimum finem, scilicet beatitudinem, qui appetitus naturalis est, nec subjacet libero arbitrio.* Ergo, quia actus quàm sic mixtus necessarius est, manet certum, quòd quàm talis non sit præceptus. Tertiò, Ipse author Ideæ pro indubio principio habet, quòd occultum & tacitum motivum non det speciem, sed actus hanc sumere debeat à motivo explicito: ergo, quia fateris, quòd detur actus puræ benevolentiae quoad motiva explicita, hic erit in specie puræ benevolentiae, & sic manet etiam ex concessis certum, quòd actus præceptus non essentialiter consistat in amore mixto. Vide infra à num. 103. & 119. ex his

N. 27. Colligitur, quàm immeritam, & reapse injuriosam censuram ferat author Ideæ de Parochis ad plebem expositis, & eorum sententia, dum hanc *falsam vulgatam persuasionem* & errorem intitulat; ipsorum verò plurimos, ait, *vehementer hallucinari in erudienda plebe, & exponendo primo mandato de diligendo Deo, eoque non uno tantum errore illud tractare.* Nam utique hoc est Parochos ferire publica ferula, ipsos arguere tanquam minùs habentes in requisitis ad officium, & eis obijcere defectum scientiæ debitæ; ipsam verò sententiam de
 se

se communem, & certam velle exuere omni probabilitate, & privare jure doctrinæ publicæ? idque ex principiis tam exiguis, ac tam apertè ruinosis?

N. 28. Oppones cum authore Ideæ ex cap. 5. Scriptura obligat ad amorem mixtum: ergo actus in scriptura præceptus est amor mixtus, ant. prob. Gen. 15. Deus Abrahamo dicit: *Ego ero merces tua magna nimis*: & Exod. 33. Moyfi: *Ostendam tibi omne bonum*: & Deut. 6. *audi Israël, & observa, ut facias, quæ præcepit tibi Dominus, ut bene tibi sit*: ergo scriptura requirit amorem concupiscentiæ mixtum cum amore benevolentia. Respondeo his textibus, & aliis similibus purè nihil probari, quàm quòd præter præceptum charitatis detur etiam præceptum spei, cùm quævis virtus theologica per se obliget ad suos actus, ex quo tamen non sequitur, quòd unus actus non possit dari sine alio, vel quòd unus sine alio elicitus sit prohibitus vel confixus ab Ecclesia. Potest enim quis credere, & sperare sine charitate, ut patet de fide, & spe informi juxta Trident. Sess. 5. de justificat. cap. 6. & potest quis diligere amore puro, quin pro tunc cogitet de actu spei, & sic inane est principium, quòd Scriptura requirat pro semper actum mixtum, vel quòd actus in Scriptura præceptus *essentialiter* consistat in amore mixto ex benevolentia & concupiscentia.

ANIMADVERSIO XXI. „ Dum P. Vir-
 „ gilius asseverare audet, quòd nullus Theo-
 „ logorum hucusque ante Authorem Ideæ
 „ docuerit amorem in Scriptura præceptum
 „ esse essentialiter mixtum ex benevolentia
 „ & concupiscentia, monstrat, quòd sibi
 „ curta sit domi Authorum supellex, cùm
 „ id doceat SS. D. N. Benedictus XIV. in A-
 „ nimadversione secunda citatus, deinde ex
 „ innumeris aliis P. Maurus S. J. in Theol.
 „ l. 7. q. 162. Tannerus de charitate disp. 2.
 „ q. 4. dub. 1. & inter antiquiores D. Bona-
 „ ventura in 2. dist. 27. a. 2. q. 2. S. Thomas
 „ infrà Animadversione 79. referendus. à fol.
 66. 67. 68.

RESPONSIO. Si illos Auctores pro tuis
 habes, qui tibi apertè contrarium docent,
 poteris pace mea pro te omnes allegare,
 quia res est mihi indubia, quòd Orthodoxi
 omnes contrarium teneant, ita ut nemo no-
 minari valeat, qui ante te dixisset, quòd
 amor in Scriptura præceptus sit *essentialiter* in-
 teressatus, seu *essentialiter* mixtus ex benevo-
 lentia & concupiscentia. Cùm si alia omnia
 argumenta prætermittam, nemo Catholico-
 rum mihi neget hunc actum D. Anselmi esse
 bonum & consentaneum præcepto: *Domine,*
malo ire in infernum, quàm in te peccare, ubi cer-
 tè nulla adest concupiscentia fruitionis Dei,
 & sic loquendo de centum aliis. Quòd au-
 tem pro te cites Sanctissimum, ignoscat tibi
 Deus, & ipse Sanctissimus, quòd eum velis
 facere

facere complicem tuorum errorum, & contradictionum, quibus ipsemet tam luculenter refragatur rationibus verè demonstrativis superiùs adductis. Quòd autem inducas P. Maurum S. J. Tannerum, S. Bonaventuram, D. Thomam, non est alterius sortis, nec somniant doctrinam tuam de amore in Scriptura præcepto essentialiter mixto ex benevolentia & concupiscentia interessata; hoc unum volunt, & docent, quod insinuant verba D. Bonaventuræ à te citati: *ad effectum charitatis non tantum spectat amare Deum amore amicitia, sed etiam concupiscentia.* In quibus verbis amicitiam contra distinguit à concupiscentia, & non miscet, uti tu essentialiter mixtam esse vis. Charitatem autem sub termino generico amoris supernaturalis accipit juxta sensum S. Francisci Salesii nominatissimi divini amoris Magistri, qui in libro de divino amore fol. mihi 282. sic habet: *Charitas supernaturalis specificari potest à spe, seu concupiscentia, & à charitate, seu benevolentia. Illa, quæ provenit à spe, interessata est: nam qui ita amat, amat Deum tanquam summum suum bonum; at non quia ex se & in se est summum bonum, in quo solo perfecta charitas, quæ ab omni interesse & commodo proprio depurata est, consistit.* In quibus verbis vides, quòd nomen charitatis sumatur à Patribus & Theologis subinde latè seu genericè pro quocunque amore supernaturali, seu charitate imperfecta; subinde strictè & specificè pro charitate perfecta puræ

ræ benevolentia. Eodem modo nomen concupiscentia nonnunquam sumitur latius pro amore boni concupiti alteri vel sibi intuitu alterius, ut si filius concupiscat fieri dives, non ut sibi benè sit, sed ut paupertatem patris sublevare possit, quo sensu concupiscentia non distinguitur à benevolentia, qua rem appetimus, ut bonam alteri, & intuitu alterius. Ejusmodi diversimodæ acceptiones pariunt subinde dubium, quo sensu velit Auctor accipi. Interim hoc certum manet, quòd nemo ex Auctoribus à te allegatis vel à longè cogitaverit tua dogmata docere, nempe primò, quòd benevolentia sit essentialiter mixta ex concupiscentia interessata, ita ut in effectu separari nunquam possit, uti certè separatur in hoc actu S. Anselmi: *malo ire in infernum, quàm peccare.* 2dò, quòd charitas in Scriptura præcepta sit essentialiter mixta ex concupiscentia interessata, quia certè Christus habuit mandatum in Scriptura annotatum ad moriendum pro nobis, & implevit sine concupiscentia interessata fruitionis Dei, & ut potius cum D. Anselmo eligamus ire in infernum, quàm peccare, includitur in mandato diligendi Deum super omnia, adeoque charitas in Scriptura præcepta potest adimpleri etiam à nobis sine concupiscentia interessata fruitionis Dei in sensu inter omnes Orthodoxos certo ac indubio.

ANIMADVERSIO XXII. „ Dum P.
 „ Virgilius dicit, quòd charitas Christi non
 „ sit

, sit concupiscentia & desiderium fruitionis
 „ Dei, non advertit, quòd concupiscentia
 „ habeat duos actus, desiderium scilicet,
 „ quod fertur in bonum absens, & gau-
 „ dium seu delectationem, quæ fertur in
 „ bonum præsens; Christus ergo licet pri-
 „ mum actum non habuerit, habuit tamen
 „ secundum, nempe delectationem in bo-
 „ no. fol. 70.

RESPONSIO. Noli tam frequenter salti-
 tare extra orbitam. Quæstio nobis est de
 charitate libera, & præcepta, quia agimus
 de hoc, an omnis amor præceptus sit essen-
 tialiter seu necessariò mixtus ex benevolen-
 tia & concupiscentia fruitionis Dei? De illa
 ergo charitate libera & præcepta Christi est
 sermo, qua Christus pro nobis juxta manda-
 tum Patris mortuus est non propter salutem
 suam, sed nostram, adeoque ex actu amo-
 ris purè benevoli. Quòd autem præter hunc
 actum etiam habuerit alios, e.g. gaudium de
 visione beatifica, nunquam negavi, nec est
 ad rem, neque hoc aliquid probat, nempe
 hoc, quòd Christus non habuerit amorem
 liberum & præceptum purè benevolum.

ANIMADVERSIO XXIII. „ Assertum
 „ P. Virgilii, quo dicit certum esse, quòd
 „ in articulo mortis præcepto charitatis
 „ possit satisfieri per actum puræ benevo-
 „ lentiae non tantùm est hallucinatio, sed
 „ error enormis, cùm juxta S. Thomam &
 „ sanam Theologiam actus puræ benevo-
 „ lentiae

,, lentia non sufficiat ad rationem amicitia,
 ,, qualis debet esse charitas pro articulo mor-
 ,, tis. à fol. 71. 72.

RESPONSIO. Tuus modus loquendi, quo album appellas nigrum, veritatem vocas errorem, eumque enormem, non debet movere veritatis conscium. Hoc duntaxat miror, quòd credere possis, tuam doctrinam posse servire fidelium praxi, aut posse prædicari sine scandalo. Quid enim putas dicturos vel sensuros esse fideles, si diceres, quòd hi aut isti morientes in similibus actibus benevolentia non fuerint salutem consecuti : *Domine doleo de meis peccatis ex puro tui amore, & propono potius ire ad pœnas inferni, quàm in te amplius peccare.* Deinde hoc dicis cum ignorantia, aut dolo; si enim legisti S. Thomam in loco quem citas 2. 2. q. 23. a. 1. in C. te ignorantia vel doli convincit, sic enim habet : *nec benevolentia sufficit ad rationem amicitia, sed requiritur mutua amatio seu benevolentia hominis nempe ad Deum, & Dei ad hominem.* Alibi hæc verba repetit, & ponit terminos *mutua benevolentia.* Non ergo dicit S. Thomas, quòd ex parte hominis requiratur amor mixtus ex benevolentia & concupiscentia interessata ad amicitiam, sed quòd ad adæquatam constitutionem amicitia requiratur mutua & reciproca benevolentia, ita tamen, ut homo satisfaciat, si Deum benevolè diligat, quia hoc ipso Deus mutuo & reciproco benevolentia amore respondet. Cæterum

rùm amicitia , quam tu desideras , ne quidem cuivis morienti possibilis est , & à te ipso damnatur ; petis enim amicitiam , quæ foràs mittat omnem timorem : hæc autem ne quidem possibilis est cuivis morienti , & tu ipse vocas in Fenelonio damnatam.

ANIMADVERSIO XXVI. „ Iste actus ,
 „ licet ne quidem cælum neque infernus esset , tamen
 „ verè dolerem de peccatis , & actu doleo unice ,
 „ quòd Deum infinite in se bonum offenderim , est
 „ vera contritio ex motivo charitatis elicita ,
 „ si includat saltem implicitè & virtualiter
 „ propositum efficax exhibendi Deo actus
 „ essentielles amicitiae practicos , secus non
 „ est. à fol. 72. 73.

RESPONSIO. Vertigine laboras ; prius amorem puræ benevolentiae pro articulo mortis vocasti enormem errorem , item superius hunc actum : *ô Deus ego amo te , non ideo ut salves me* , dixisti damnatum in Fenelonio , nunc iterum admittis , quòd hæc contritio , licet excludat concupiscentiam fruitionis Dei , sit vera contritio , & vocas eam elicitam ex vero motivo charitatis , licet mixtura careat ex benevolentia & concupiscentia. Addis tamen aliam exceptionem seu conditionem , si includat implicitè propositum efficax ad actus essentielles amicitiae practicos , seu ad observanda mandata Dei : quæ est plane vana exceptio , vel conditio. Nam si concedis , quòd contritio sit elicita ex vero motivo charitatis , non potes dubitare de implicito

cito proposito ad observanda mandata Dei. Deinde est concors Theologorum sententia, quòd verus amor Dei super omnia, cuiusmodi talis est, qui nullum suum interesse respicit, nec in spe præmii, nec in metu pœnæ positum, & unicè fertur in Deum propter Deum, semper includat implicitum propositum ad observanda omnia mandata Dei, hoc ipso, quòd Deum super omne interesse suum diligat; imò aliàs non excluderet voluntatem peccandi, & sic neutiquam foret ex vero & puro motivo charitatis elicitæ. Unde vana est tua exceptio tantùm eò ordinata, ut erroris convictus non debeas eum apertè, uti in se est, fateri.

ANIMADVERSIO XXV. „ Ad hoc,
 „ quòd P. Virgilius dicat, posse vitari, pec-
 „ cata præcepto charitatis opposita ex solis
 „ motivis benevolentiae v. g. ex his: *malo cæ-*
 „ *lo privari, vel in nihilum abire, quàm peccare*
 „ *in Deum, quem unicè diligo*, respondeo,
 „ quòd peccata vitari possint ex quovis mo-
 „ tivo honesto temperantiae, iustitiae, reli-
 „ gionis, gratitudinis, spei &c. quamvis
 „ per hoc non exerceatur actus charitatis.
 à fol. 75. 76.

RESPONSIO. Optarem vel unam Ani-
 madversionem ex genuinis principiis theolo-
 gicis depromptam. Hucusque sanè nullam
 legi, sed omnes vel tuæ propriæ doctrinae
 prius traditæ contradictorias, vel novis er-
 roribus implexas, vel difficultatis propositæ
 per

per saltum extra orbitam & impertinentes deflexiones fugitivas inveni. Tu dicis hìc, quòd peccata præcepto charitatis opposita possint vitari ex quovis motivo honesto, vel loqueris de peccatis præcepto charitatis negativo oppositis: *non odio habeas, non blasphemies Deum*, vel de oppositis præcepto positivo: *dilige Deum ex toto corde, dole de ejus offensa?* Si loqueris de prioribus peccatis, tunc ad ea vitanda non rectè requiris motivum honestum, cùm juxta omnes sufficienter vites per omissionem odii, & blasphemix. Si autem loqueris de peccatis præcepto positivo oppositis, tibi ipsi imprimis iterum contradicis, cùm in responsis ad Lienhardium fol. 8. & 9. Lienhardium accuses peccati in hoc, quòd dicat posse ex metu inferni elici propositum servandi omnia mandata, & velis hoc propositum debere elici ex motivo charitatis, cùm inter omnia mandata etiam sit mandatum charitatis, & hoc non possit observari nisi per formalem actum charitatis. Hoc ibi dicis, quamvis claudicanter, nunc verò doces posse peccata præceptis positivis charitatis opposita vitari quovis motivo honesto, quod in generali locutione etiam falsum est, quia ab Alexandro VII. damnatur hæc propositio numero prima: *homo nullo vitæ suæ tempore tenetur elicere actum fidei, spei, & charitatis ex vi præceptorum ad eas virtutes pertinentium.* Denique hoc tuo responso in hac Animadversione prorsus nihil dicis ad rem:

ego probavi, quòd hoc actu: *malo privari cælo, quàm in Deum optimum peccare*, possit satisfieri præcepto charitatis, & quòd proinde amor in Scriptura præceptus non sit essentialiter mixtus ex benevolentia & concupiscentia fruitionis Dei: tu hoc dissimulas, & dicis præcepto charitatis in ordine ad vitandum peccatum posse satisfieri quocunque motivo honesto: ergo fateris, quòd etiam hoc actu possit satisfieri, adeoque rursus admittis, quòd amor præceptus non debeat esse essentialiter mixtus. Quòd autem verum non sit posse ex quocunque motivo honesto præcepto positivo charitatis satisfieri, jam ostendi in propositione prima ab Alexandro VII. damnata.

ANIMADVERSIO XXVI. „ Quòd a-
 „ ctus iste: *amo te, ô Deus, plus quàm me,*
 „ *& malo potiùs extorris esse cælo, quàm te offen-*
 „ *dere;* bonus sit, nemo negaverit; est enim
 „ actus *benevolentiae erga Deum.* An verò si-
 „ mul actus sit charitatis seu amicitiae cum
 „ Deo, dependet ab intentione operantis,
 „ ab hac nempe, quòd includat saltem vir-
 „ tualiter propositum efficax præstandi Deo
 „ in opere actus essentialis amoris amicitiae
 „ ex sua natura gratuitos, & vi aliorum
 „ mandatorum indebitos, secus non foret
 „ actus meræ charitatis & amicitiae, si nem-
 „ pe vellet nullos in opere externo exhibe-
 „ re actus amicitiae gratuitos vi aliorum præ-
 „ ceptorum indebitos. à fol. 76. 77.

RESPON.

RESPONSIO. Mira effugia, & responsa extra rhombum, ac sibi penè in omni constructione contradictoria! Dicis à nemine negari, quòd iste actus sit bonus, & in hoc veritatem confiteris, sed addis, quòd tantum sit bonus in genere benevolentiae: an verò simul sit bonus in genere charitatis & amicitiae, ais, dependere ab intentione operantis, utrùm nempe operans inclusum habeat saltem virtuale propositum ad observanda omnia mandata, tum intra, tum extra objectum charitatis, vel non? Si habet inclusum, vocas actum charitatis, & amicitiae: si non habet, non vocas actum charitatis. Sed quale est hoc miserum effugium? Si enim propositum deest ad observanda omnia mandata, vel si adsit voluntas non exercendi actus obligatorios sive intra sive extra materiam charitatis, tunc utique talem actum nemo dicere potest bonum in genere benevolentiae, cùm bonus & malus simul esse non possit in linea amoris Dei. Ergo cùm ad hoc, ut sit bonus, semper debeat includere propositum saltem virtuale ad observanda omnia mandata, semper dum est bonus & in genere benevolentiae, simul erit in genere charitatis & amicitiae. Deinde vocas bonum, & quoties jam dixisti esse malum, prohibitum & damnatum? toties nempe, quoties actum benevolentiae damnasti; cùm nullus magis sit purus à concupiscentia fruitionis Dei, quàm qui in terminis excludit fruitionem

nem Dei, uti hîc: *malo extorris esse cælo, quàm te offendere.*

ANIMADVERSIO XXVII. „Tam amor
 „ concupiscentiæ quàm benevolentiae juxta
 „ P. Virgilium pertinet ad præceptum affir-
 „ mativum non obligans pro semper, sed
 „ quid tum? Item juxta ipsum actus puræ
 „ benevolentiae est melior quàm concupi-
 „ scentiae; quid tum? Inde malè infertur,
 „ quòd amor in Scriptura præceptus non
 „ consistat in mixto ex benevolentia & con-
 „ cupiscentia, sicut anima est melior corpo-
 „ re, & tamen cum hoc miscetur in meo
 „ composito physico. à fol. 77. 78.

RESPONSIO. Quo fundamento dicis, quid
 tum? Si præcepta affirmativa non obligant
 pro semper, hoc ipso observatio unius sepa-
 rari potest ab observatione alterius, & sic
 amor benevolentiae elici sine amore concupi-
 scentiae. Audi Angelicum super hoc discur-
 rentem 1. 2. q. 100. a. 10. ad 2. ubi ait, quòd
 præceptum honorandi parentes, cum sit af-
 firmativum, sicut præceptum charitatis, pos-
 sit obligare pro semper, quo non obligat præ-
 ceptum charitatis, & ita etiam observari, ita,
 ut quis possit parentibus honorem exhibere
 ex affectu pietatis in illos, & non ex affectu
 charitatis in Deum; verba S. Doctoris sunt:
Cùm ista sint duo præcepta affirmativa non obligantia
ad semper, possunt pro diversis temporibus obligare; &
ita potest contingere, quòd aliquis implens præceptum
de honoratione parentum non tunc transgrediatur præ-
ceptum

ceptum de omissione modi charitatis, per hoc, quòd non ex charitate in Deum honoret. Ergo quia amor concupiscentiæ & benevolentiae spectant ad præcepta affirmativa, potest hoc ipso unus dari sine alio, & ita unus non est essentialiter mixtus cum altero. Quod attinet posterius, quid tum? invertis dolosè argumentum, non enim dixi, quòd amor benevolentiae ideò non sit essentialiter mixtus cum amore concupiscentiae, quia est melior altero: sed ideò dixi, quia nulla adest lex prohibens actum puræ benevolentiae sine concupiscentia, cum de se sit melior quàm concupiscentia, teste S. Thoma loco ibi citato, adeoque etiam sine illa bonus. Ubi autem non est lex prohibens actum, nequit actus esse malus, & à Pontifice damnatus. Atque hoc tibi restaret solvendum sine inutili fuga ad impertinentia.

ANIMADVERSIO XXVIII. „ P. Virgilius, dum ait, esse certum, quòd actus præceptus debeat esse liber, & inde mixtio ex concupiscentia occulta & implicita non possit esse præcepta hoc ipso quòd non sit libera, iterum errat, quia non distinguit inter necessitatem relatè ad genus, & libertatem relatè ad speciem beatitudinis, & ideò si in forma scholastica dissolvendum sit ejus sophisma, respondeo, quòd actus concupiscentiae sit necessarius sub ratione generica concupiscentiae, non item sub ratione specifica. à fol. 80. 81. 82.

RESPONSIO. Profectò mihi nomen tibi unice in totis tuis vindiciis proprium imponis, dum me Sophistam appellas. Nam dolosorum

Sophistarum munus est, prædicata, quæ generi supremo conveniunt, tribuere subalterno, & per hoc illa argumenta pro dissolutis habere, quæ ne quidem ad speciem solvere possumus, quod tu in præsentī facis. Nam imprimis me accusas, quamvis falsò, cū hoc ipsum te superius docuerim, quòd non distinguam inter necessitatem relatè ad genus beatitudinis, & inter necessitatem relatè ad speciem beatitudinis, quod à te solo fit, quia in tua distinctione transitum facis à genere supremo beatitudinis, quod solum necessarium est, ad genus subalternum concupiscentiæ, quæ sub genere beatitudinis est vera species, & verè libera voluntati. Unde S. Thomas 1. p. q. 19. a. 3. in can. dicens: *voluntas nostra ex necessitate vult beatitudinem*, loquitur duntaxat de genere supremo beatitudinis coincidente cum bono ut sic, hoc est, quòd voluntas in omni actu suo velit necessariò bonum, ita tamen, ut bonum, quod necessariò appetit, liberè quærat, & eligat vel in Deo, vel in creatura, idque vel per actum benevolentiae volendo Deo bonum, vel per actum concupiscentiae volendo nobis bonum. Unde claret, quòd licèt voluntas necessariò feratur in bonum ut sic, liberè tamen eligat tale bonum, nempe proprium, & talem actum, nempe concupiscentiae, & rursus liberè dividat quærendo hoc bonum proprium vel in Deo, quā nobis bono, vel in creatura, quā nobis delectabili. Falsum proinde dicis, quòd ratio generica concupiscentiae sit actus necessarius, & dolo-

sè

sè transilis à genere beatitudinis ut sic ad genus concupiscentiæ. Neque dolosus iste transitus tibi aliter prodest, quàm ut errorem tuum tegas. Licet enim tibi gratis darem, quòd ratio generica concupiscentiæ sit actus necessarius, tamen non haberes intentum, id est, hoc, quòd amor in Scriptura præceptus sit essentialiter mixtus ex benevolentia & concupiscentia fruitionis Dei, quia hæc concupiscentia est species libera non reperta in actu, nisi in quo à nobis explicitè amatur Deus, quàm nobis bonus. Unde manet argumentum meum, quo dixi, actum præceptum debere esse liberum, & ideò non stare sub præcepto actum mixtum relatè ad speciem beatitudinis, quæ est fruitio Dei beatifica. Ex hac autem actus non est necessariò mixtus, sed liberè, & ideò potest dari actus benevolentiae purus à concupiscentia fruitionis Dei, & per consequens amor in Scriptura præceptus non est essentialiter mixtus, uti tu contendis, ex benevolentia & concupiscentia fruitionis Dei.

ANIMADVERSIO XXIX. „ Ex his textibus: *ego ero merces tua magna nimis; ostendam tibi omne bonum; observa præcepta, ut benè sit tibi &c.* non probavi, quòd amor disinteressatus sit prohibitus vel confixus; id enim probavi ex propositionibus Fenelonii: sed hoc probavi, quòd Deus præter actum spei, etiam actum charitatis requirat. Ergo P. Virgilius argumentum meum verum suppressit, & aliud ex suo capite, ut haberet, quod carperet, substituit. à fol. 83. 84.

RESPONSIO. An vigil, an per somnium loqueris? Nuper negasti Animadvers. 1. te dixisse, quòd amor desintereffatus sit confixus & prohibitus; nunc iterum ais, te probasse ex propositionibus Fenelonii, quòd sit confixus & prohibitus. Item mihi hic obijcis, quòd verum argumentum tuum suppresserim dicendo, te his textibus probare, quòd amor desintereffatus sit confixus, cùm per hos tantùm probes, Deum provocare his testimoniis viros sanctos ad actus spei & charitatis simul. Hic contra veritatem loqueris, & te confundit ipsa mea objectio à num. 28. de verbo ad verbum legenda, in qua non obijcio, quasi velis per hos textus amorem desintereffatum esse confixum, sed quòd velis, Scripturam nos obligare ad amorem mixtum, & inde amorem in Scriptura præceptum esse verè mixtum. Id quod etiam de novo fateris, quòd hoc intenderis per hos textus. Ad hoc ergo tuum intentum, seu tuum argumentum respondi, id non evinci ex his textibus, cùm textus isti tantùm probent, quòd præter præceptum charitatis, *Dilige Dominum Deum tuum ex toto corde &c.* etiam detur præceptum spei his textibus insinuatum: ex quo tamen non sequitur, quòd debeat utrumque præceptum semper simul seu mixtè impleri, & non possit poni unus actus sine alio. Quòd enim hoc intentum non subsistat, dixi, constare ex eo, quòd quis possit credere & sperare sine charitate,

tate, fide nempe & spe informi, quod Trid. docet sess. 6. de iustif. c. 6. & quod possit diligere amore abstractivo; quin pro tunc cogitet de actu spei, & sic inane esse, dixi, tuum principium, quod Scriptura requirat pro semper actum mixtum ita, ut actus in Scriptura præceptus sit essentialiter mixtus, hoc meum argumentum adhuc legere potes, sed quia solvere non potuisti, ad lectorem decipiendum invertis stylum, & mihi objicis quasi argumentum tuum suppresserim.

§. IV.

Utrum verum sit, quod sine amore mixto ex benevolentia, & concupiscentia fruitionis Dei nemo iustificetur?

N. 29. **N**otandum, authorem Ideæ id affirmare per propositionem tertiam suæ Ideæ in facie tituli sub his verbis: *Sine hoc amore* (loquitur expressè de amore mixto) nemo iustificatur. Addit in cap. 9. ad finem: quod si aliquis cum solo dolore & proposito ex metu ad sacramentum accederet, huiusmodi confessio futura esset valida, sed simul informis, id est, sine fructu, & iustificatione pœnitentis; *valida*, quia omnes adessent partes, *informis*, quia sine amore mixto non datur iustificatio.

Quæritur ergo, utrùm verum sit, quòd sine amore mixto non detur justificatio? ad quod

N. 30. Dico, est ex quadruplici principio certum, quòd sine amore mixto ex benevolentia & concupiscentia fruitionis Dei dari possit justificatio. Primum principium sumitur ex *benevolentia pura*, est enim certum, & in confesso apud ipsum adversarium cap. 2. quòd quis possit ita absorberi motivis benevolentiae purae erga Deum, ut non cogitet de motivis fruitionis Dei, vel si cogitet ad movendum, non assumat, ut si quis intensissimo affectu in hunc actum contritionis prorumpat: *Ità doleo, magne Deus, de meis peccatis, ut pro iis vindicandis, & amore tuo reparando me offeram ad eternas pœnas amore tui tolerandas*: sed iste actus præsertim omni possibili conatu elicitus est saltem intra sacramentum certò sufficiens ad justificationem: ergò justificatio certò haberi potest per puram benevolentiam, adeoque sine amore mixto ex concupiscentia fruitionis Dei.

N. 31. Probatur 2dò ex secundo principio sumpto ex attritione solo metu concepta, nam hæc est ex concessis ab adversario cap. 9. ad finem, & communissima theologorum sufficiens ad valorem sacramenti pœnitentiae: ergo ex concedendis etiam certò sufficiens ad fructum: Consequ. prob. Tridentinum sess. 14. cap. 4. non solum de valore, sed clarissimè loquitur de fructu sub his verbis: *Quamvis attritio sine sacramento pœnitentia*
per

per se ad justificationem perducere peccatorem nequeat, tamen eum ad Dei gratiam in sacramento pœnitentie impetrandam disponit. Et novissimè Concilium Romanum à Benedicto XIII. approbatum in appendice circa instructionem parvulorum: Elicienti actum contritionis à Deo continuo remittitur peccatum; at elicienti actum attritionis non remittitur sine prævio sacramento pœnitentie; attritio nihilominus disponit hominem ad impetrandam in sacramento veniam peccatorum, & gratiam Dei: quo quid clariùs nihil dici potest de fructu: ergo si ex concessis attritio juxta auctoritatem Tridentini sufficiens est ad valorem, etiam ex indubiè, & necessariò concedendis sufficiens est ad fructum. Confirmatur. Consensus unanims theologorum in materia theologica est certum principium; sed de facto fuit unanims consensus theologorum, quòd in puncto attritionis nulla detur distinctio circa sufficientiam ad valorem, & fructum, cùm ipse author Ideæ lubens fateatur in præfatione editionis Venetæ, se invenisse hanc sententiam ad conciliandos auctores circa sufficientiam, & insufficientiam ipsius attritionis ad valorem nempe, & fructum simul sibi invicem contrarios: ergo si attritio sufficit ad valorem, est certum, quòd sufficiat ad fructum.

N. 32. Probatur 3tiò ex tertio principio sumpto ex confixione Urbani VIII. Mihi enim certum est, quòd summus Pontifex in damnandis libris, & propositionibus errare non possit

possit, sed damnavit Urbanus VIII. librum Episcopi Castoriensis, cui titulus *amor pœnitens*. Ubi tamen non dico, damnari amorem qualemcunque v. g. spei, cùm de hoc Ecclesia nihil adhuc deciderit, ut dicit Urbanus VII. in decreto anno 1667. edito; imò neque amor inchoativus benevolentiae proscriptus est formaliter, & directè, ut notat Concilium Romanum sub Benedicto XIII. in appendice, quamvis juxta La Croix lib. 6. p. 2. num. 876. sit confixus virtualiter & illativè ex sufficientia attritionis stabilita in Trid. sess. 14. cap. 4. & sic ex supposito, quòd *amor pœnitens*, id est ejus necessitas, damnetur, certum est, quòd ad pœnitentiam justificativam non sit necessarius amor theologicæ charitatis, saltem talis, qualem requirit author Ideæ, nam hic desiderat in response ad propos. 17. Lienhardianam amorem quoad substantiam eundem cum perfectò.

N. 33. Probatur quartò ex quarto principio sumpto ex consequentia doctrinæ Ideistæ, nam author Ideæ in corollariis Responseis ad propos. 17. Lienhardianam docet hæc duo dogmata. *Primò*. Quòd amor initialis non justificet extra sacramentum. *Secundò*. Quòd amor initialis de se quoad substantiam sit unus cum charitate perfectà, fiat tamen perfectus accidentaliter per gratiam sacramentalem conferentem vires ad servanda omnia mandata Dei, & agenda ea, quæ Deo placent toto vitæ tempore. Ita author
Ideæ

Ideæ loco citato, ex quo clarissimè, & certò consequitur, quòd amor ab authore Ideæ requisitus ne quidem justificet, cùm juxta ipsum amor, quà initialis non justificet, & amor quà perfectus justificationem jam supponat, hoc ipso, quòd perfectionem primum acquirat per gratiam sacramentalem, quæ juxta Tridentinum sess. 6. cap. 7. & Can. 11. est causa formalis nostræ justificationis, & sic manet ex consequentia doctrinæ ipsius adversarii certum, quòd amor mixtus non sit necessarius ad justificationem. Vide infrà num. 104. & 120.

N. 34. Oppones primò ex authore Ideæ cap. 10. Sancti Patres charitatem dicunt esse necessariam ad justificationem: ergo sine amore mixto nemo justificatur. Ant. prob. S. Hieron. in cap. 5. ad Gal. ait: *Sine charitate virtutes ceteræ non reputantur esse virtutes.* Et S. Leo serm. 10. de quadrag. *Nudæ sunt omnes virtutes sine charitate.* Item S. Augustinus in Epist. ad Gal. *Apostolus monstravit, opera ad bonos mores pertinentia non impleri nisi dilectione, per quam fides operatur.* Respondeo, his testimoniis uti Bajum, & ejus asseclas, volentes, nullum posse fieri opus bonum sine charitate theologica, ut notat Viva in propos. XI. damnata ab Alexandro VIII. hinc nisi velis sentire cum Bajo ab Ecclesia confixo, & configi cum ipso, necesse est, ut verba Patrum cum grano salis accipias, & primò quidem dato, non concesso, Patres velle charitatem esse neces-

necessariam ad justificationem; unde probas, Patres loqui de charitate mixta quàm necessaria ad justificationem? *Secundò* Patres apertè loquuntur de charitate operante, non justificante, & quidem de operante cum merito vitæ æternæ, quo sensu S. Hieronymus dicit loc. cit. quòd sine charitate virtutes cæteræ non reputentur esse virtutes meritoria vitæ æternæ; & S. Leo, quòd nudæ sint merito vitæ æternæ omnes virtutes sine charitate. Item S. Augustinus, quòd opera legis non impleantur cum merito æternæ gloriæ, nisi dilectione, per quam fides operatur. Absit verò Patres velle, quòd vult author Ideæ, hoc nempe, quòd sine charitate operante non detur justificatio, hoc enim Bajus docuit, & ulterius addidit, quòd nullum detur opus bonum, ac virtuosum sine charitate, cùm tamen peccator charitate destitutus possit honestè & virtuosè operari, puta, credere, sperare, timere infernum, dare eleemosynam, orare, servare justitiam in contractu, & ejusmodi, si ergo author Ideæ textus Patrum sic extendit, uti Bajus, reum se faciet ejusdem confixionis v. g. si velit, quòd Augustinus cum Apostolo intelligat opera legis ad bonos mores pertinentia non solùm non impleri meritoriè, sed nullatenùs impleri sine dilectione, incurret in propos. 16. inter Bajanæ damnatam: *non est vera Legis obedientia sine charitate.*

N. 35. Oppones secundò ex eodem. S. Augu-

Augustinus in Epist. 2. Pelag. lib. 2. cap. 9. expressè ait: *quid est boni cupiditas, nisi charitas?* & S. Isidorus lib. 2. sent. cap. 38. *nullus est rectus, nisi qui te diligit, & nullus te diligit, nisi rectus; ergo nihil boni aut recti datur sine charitate.* Respondeo iterum, his & similibus textibus loqui Bajum, deinde concessio antecedente, distinguo consequens ut prius: nihil boni meritorii vitæ æternæ con. consequ. nihil boni absolutè & præcisè sumpti neg. consequens & consequentiam. Hæc propositio est inter Bajanæ 38. quæ sonat: *Omnis amor creaturæ rationalis, aut vitiosa est cupiditas, qua mundus diligitur, & à Joanne prohibetur, aut laudabilis illa charitas, qua per Spiritum Sanctum in corde diffusa Deus amatur.* Si ergo nullum medium velis admittere inter cupiditatem vitiosam & inter charitatem theologicam, incidēs in errorem Baji. Datur ergo cupiditas boni, quæ non est charitas theologica, & datur aliquid rectum, quod non est dilectio Dei theologica, quia dantur actus aliarum virtutum tum theologicarum fidei & spei, tum moralium justitiæ, misericordiæ, Religionis. Et hi ipsi actus de se non solum boni sunt, sed & supernaturales, & ad ipsam justificationem intra Sacramentum à Tridentino Sess. 14. cap. 4. perducere dicuntur.

ANIMADVERSIO XXX., Iste actus: *ita*
„ doleo magne Deus de meis peccatis, ut pro iis
„ vindicandis, & amore tuo reparando me offeram ad
„ æternas pœnas amore tui tolerandas, laudatur
„ ab

„ ab hæreticis , Socinianis , Calvinistis ,
 „ Jansenistis , Montanensibus , ut ostensum
 „ est in Animadvers. 19. ex Harduino , & est
 „ insufficiens ad justificationem etiam in sa-
 „ cramento , quia non destruit totam mali-
 „ tiam in peccato reperibilem , nempe a-
 „ versionem ab ultimo fine , & dissolutio-
 „ nem amicitiae cum Deo per fruitionem
 „ beatificam , cum hanc positivè excludat
 „ per voluntatem tendentem ad æternas
 „ poenas , & ideò per se non sufficit ad justi-
 „ ficationem etiam in sacramento , præser-
 „ tim si virtualiter non includat propositum
 „ efficax exhibendi Deo in opere actus essen-
 „ tiales amicitiae erga Deum practicos.
 „ Dixi per se , quia in personis piis iste actus
 „ benevolentiae etiam in praxi sufficit , quia
 „ ex iis solet esse conjunctus in praxi cum a-
 „ more concupiscentiae , & proposito præ-
 „ standi actus essentialis amicitiae. à fol. 85.

RESPONSIO. Uti avis de ramo in ramum
 ita tu hic circuis de uno in aliud. *Primò* hunc
 actum tribuis hæreticis , quasi eum cum lau-
 de teneret. *2dò* ais , insufficientem esse ad ju-
 stificationem etiam in Sacramento , quia , non
 omnem malitiam peccati tollit , seu aver-
 sionem ab ultimo fine defectu concupiscentiae
 ipsius ultimi finis. *Tertiò* hanc insufficien-
 tiam restringis ad terminos *per se* , & *ad con-*
ditionem , si non includat virtualiter propo-
 situm efficax observandi mandata seu præstan-
 di actus obligatorios charitatis. *4tò* fateris
 ipsum

ipsum esse sufficientem in praxi in personis piis, quia hæ solent in praxi tamen habere concupiscentiam fruitionis Dei, & propositum efficax præstandi actus obligatorios charitatis. Ecce, quales circuitus, & quàm hi vitiosi! *Imprimis* tribuis hunc actum hæreticis, & simul personis piis, quæ est ista difformitas? 2dò dicis, eum non excludere totam malitiam propter affectum ad pœnas æternas exclusivum concupiscentiæ fruitionis Dei, & simul statuis, quòd in personis piis tamen habeat inclusam hanc concupiscentiam, quomodò affectus ad pœnas æternas sine contradictione hanc includat? 3tiò excusas hunc actum sub conditione, quòd virtualiter includat propositum ad observandos omnes actus obligatorios charitatis; quomodò autem sine contradictione non includat, si tantum odium habeat peccati, ut pro eo vindicando se offerat ad pœnas æternas sub conditione, quòd Deus velit pro amore reparando, & conservando. 4tò qua conscientia & sinceritate talem actum tribuis hæreticis, Socinianis, Calvinistis, & aliis hujus furfuris? tu refers Harduinum, & Harduinus loquitur de voluntate absoluta ad pœnas æternas more damnatorum sine amore Dei tolerandas, quæ est voluntas desperatorum hæreticorum, & inde verè hæreticalis; econtra iste actus est conditioni amoris Dei affixus, & intensissimæ charitatis, qua homo contritus hoc solum sibi à Deo exorat, ut sibi ignoscat, & in paternum

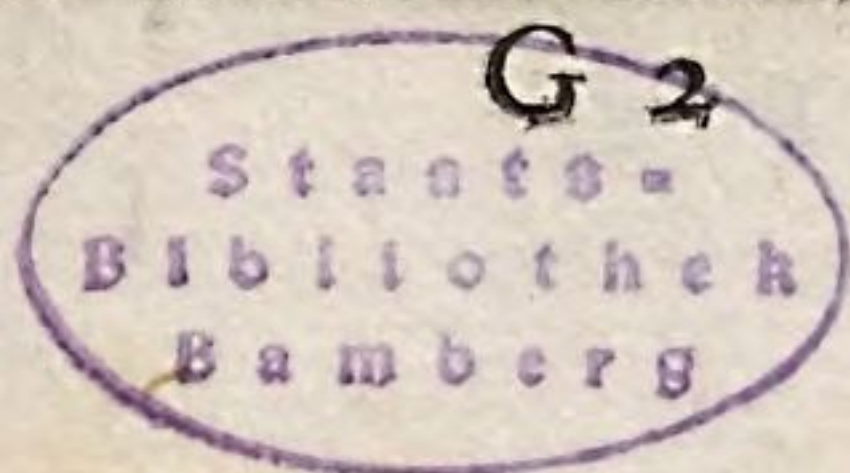
amorem recipiat, de cætero se paratum exhibeat ad omnem pœnam promeritam etiam æternam sustinendam, si hanc Deus exposcat pro venia danda, & amore restituendo; ad modum, quo filius in humanis à Patre vehementer offenso veniam exorat, & ut moveat faciliùs Patris animum, etiam se paratum exhibeat ad omnem pœnam promeritam sustinendam, dummodò pater ignoscat, & in gratiam recipiat, qua inquam, conscientia talem actum ita proscindis, & tribuis hæreticis? an non per hoc pœnitentes avertis à vero & promerito odio peccati & perfecto dolore? *sto* dicis, quòd iste actus non omnem malitiam excludat, id est, aversionem à fine ultimo non tollat, eo quòd careat concupiscentia finis ultimi? qualis est ista ratiocinatio theologica? ergòne aversio à fine ultimo unicè per concupiscentiam finis ultimi tollitur? imò per hanc ne quidem tollitur; cùm certum sit ex Tridentino, quòd concupiscentia finis ultimi, quæ reperitur in spe, possit esse informis, & non justificans. Deinde an non amor benevolentiae est longè melior & perfectior conversio ad finem ultimum, quàm amor concupiscentiae? certè Paulus dixit: *major autem horum est charitas* I. Cor. 13. & quænam posset esse melior ad Deum conversio, quàm si pro amore reparando me offeram ad omnem pœnam promeritam etiam æternam, dummodò per amorem unitus manere valeam? æstimo, quòd major
in

in suo genere conversio vix possit excogitari. Et tribuis personis piis hunc actum tanquam sufficientem pro praxi in Sacramento: ergo in meam sententiam concedis, qua dico, esse certum, quod sine amore mixto ex benevolentia & concupiscentia fruitionis Dei possit dari justificatio, quia isti actus revera omnem concupiscentiam fruitionis Dei excludit, cum actualis voluntas ad poenas aeternas sub ea conditione, qua fertur, excludat necessario etiam implicitam, & virtualem concupiscentiam fruitionis Dei; & si juxta te hic actus: *ô Deus! ego amo te non ideò, ut salves me*, quem pro formula ponis benevolentiae purae cap. 1. tuae Ideae, nequidem implicitè concupiscentiam includit: multò minus iste actus: *Domine ita doleo de meo peccato, ut me ad poenam aeternam offeram, si eam exposcas pro amore restituendo*, eandem includet?

ANIMADVERSIO XXXI. „ Ego non
„ docui, quod detur distinctio in attritione
„ quoad valorem & fructum Sacramenti,
„ ita ut una sufficiat ad valorem, & alia ad
„ fructum; ipsemet enim doceo, quod sa-
„ cramentum poenitentiae non possit esse va-
„ lidum & informe, utrùm verò confessio
„ possit esse valida & informis, longè alia
„ est quaestio, quæ à me examinabitur in
„ Tractat. de Poenit. à fol. 39.

RESPONSIO. Mirabilis theologia, in qua fit distinctio circa hoc, an Sacramentum poenitentiae possit esse validum et informe ratio-
ne

ne confessionis, & an ipsa confessio possit esse valida & informis? utique confessio est vera pars Sacramenti, & quæstio non potest agitari nisi de confessione quâ parte Sacramenti? ergo eadem est quæstio de hoc, an dabile sit Sacramentum pœnitentiæ validum & informe ratione confessionis, & de isto, an detur confessio valida & informis? Loquere eodem cum theologis, idiomate, ut intelligaris; hæc verba tua tantum sunt effugium hoc ipso infelix, quòd ad tantas angustias redigaris, ut debeas quærere evasionem per talem distinctionem, quæ nulla esse potest. Cap. 9. Ideæ circa finem sic effaris: *tales pœnitentes, qui solum proponunt vitare mortalia ob metum inferni, nec simul proponunt agere vitam virtuosam, placitam Deo, eo ipso solum abstinere à peccatis ex timore, non ex amore Dei, & ideò ob defectum amoris Dei non justificantur; sed eorum confessio vel est invalida, vel saltem informis; informem autem confessionem in iis pœnitentibus esse censeo, qui non scienter omiserunt hanc partem propositi, sed existimarunt se sufficienter ad absolutionem fuisse dispositos.* Ecce in his verbis loqueris propriè de confessione sacramentali ordinata ad absolutionem, quæ sine dolore Sacramenti non potest esse valida, sicut omnibus certum esse debet; cùm juxta certam sententiam Tridentini sess. 4. sit vera pars Sacramenti; ergo quæstio, an confessio possit esse valida & informis est prorsus eadem cum quæstione, an Sacramentum pœnitentiæ ra-
tione

tione confessionis possit esse validum & informe? item si absolutè negas, uti dicis, dari posse Sacramentum pœnitentiæ validum & informe, tunc etiam in sana consequentia negare debes, quòd confessio possit esse valida & informis, quia hoc ipso quæritur de valore ipsius Sacramenti ex parte confessionis, quæ pars est Sacramenti.

ANIMADVERSIO XXXII. „ P. Virgilio mei loco in Magistrum do SS. D. N. Benedictum XIV. qui in suo præclaro Libro de Synodo edito Romæ 1748. lib. 7. cap. 13. de Sententia Theologorum auctoritatem initialem cum charitate perfectâ quoad substantiam eundem requirentium vel negantium exactè scribit à fol. 89. & seq.

RESPONSIO. Protestor contra hoc, quòd primùm mihi dare velis summum Pontificem in Magistrum quasi priùs alienus fuerim ab ejus Magisterio. In Reflexione mea critica non semel cito Concilium Romanum à Benedicto XIII. celebratum, quod eandem cum moderno Sanctissimo in materia contritionis & attritionis sententiam tenet, adeoque jam priùs fui discipulus Sanctissimi tanquam supremi & optimi Magistri; sed tu prò dolor! nimis vanè gloriaris, te sequi sententiam Pontificis, utpote à quo longis gressibus discedis, quod ut ad oculum demonstrem, adducam priùs, quid dicat Sanctissimus loco à te ipso citato; initio sic habet: *omnes semper duplicem agnoverunt contritionem, unam perfectam, quæ ex*

se justitiam & sanctitatem affert. Alteram imperfectam, quæ sola homini justificando impar est. Deinde ait, quòd contritio imperfecta, quæ vulgò attritio vocatur, in quadruplici genere inter Auctores controverso dicatur imperfecta. Primo negativè ob hoc, quòd quidem sit ex formalimotivo charitatis, seu amoris super omnia, non tamen habeat requisitum intentionis gradum ad contritionem perfectam, & ideò sit nimis debilis, tenuis, ac remissa. 2dò dicitur imperfecta, quia peccata quidem detestatur propter Deum dilectum non tamen amore amicitiae, sed concupiscentiae, hoc est, dilectum non quatenus est in se bonus, sed quatenus est nobis bonus, seu quatenus est nostra felicitas, beatitudo, & finis ultimus. 3tò & quidem plerumque, ut ait, nomine imperfectæ venit dolor unicè conceptus ex turpitudine peccati, aut metu poenarum & gehennæ absque ulla dilectione Dei. 4tò intelligitur illa, quæ timorem gehennæ junctum habet cum aliquo Dei amore initiali, quatenus scilicet voluntas, quæ odit peccata propter supplicia, simul fertur quodammodo in Deum ut objectum diligibile, eumque incipit amare, quamvis nondum amore perfecto charitatis. 5tò addit sanctissimus, quòd difficile sit explicare amorem initialem, nisi dicamus, eum esse verum actum amoris, sed debilem, tenuissimum, atque in minimo gradu, & sic quarta species contritionis imperfectæ videtur, ait, ferè coincidere cum

cum prima, nec in alio differre, nisi quòd prima sit ex solo charitatis motivo, hæc verò adjunctum habeat timorem poenarum. 6to subjungit, quòd Alexander VII. anno 1667. die 5. Maji sub poena Excommunicationis latae sententiæ Sedi Apostolicæ reservatæ præceperit cunctis & singulis fidelibus, ut non audeant alicujus theologicæ censuræ, alteriusque injuriæ, aut contumeliæ notâ taxare alterutram sententiam *sive negantem necessitatem aliqualis dilectionis Dei in præfata attritione ex metu gehennæ concepta, quæ hodie* (verba sunt Pontificis) *inter Scholasticos communior videtur, sive asserentem dictæ dilectionis Dei necessitatem, donec à sancta Sede fuerit aliquid hac in re definitum.* 7mo concludit, quòd Episcopi ex his non prohibeantur monere confessarios, ut poenitentes ad veram & perfectam contritionem hortentur, & excitent, quia id faciendum suadent etiam præcipui Auctores, qui pro sufficientia doloris ex solo metu gehennæ steterunt, uti Suarez, Gammachæus, Comitolus, & quod magis est, ita fieri præcipit Rituale Romanum jussu Pauli V. editum. Hæc summus Pontifex de verbo ad verbum, præterquam quòd brevitatis & claritatis gratia in puncta seu numeros fuerint redacta. Jam videamus, quàm enormes gressus facias extra semitam, & sententiam relata summi Pontificis. Adduco illos pariter per numeros. *Primò* toto systemate tuo Ideistico contradicis summo Pontifici; quia tu concupiscentiam, qua ama-

mus Deum ut nobis bonum, ut nostram felicitatem, beatitudinem, & ultimum finem reponis in numero amicitiae, & charitatis perfectae, ut claret ex cap. 1. Ideae num. 5. ubi sic habes: formula amoris amicitiae est: *ò Deus meus, tu es meum summum bonum, mea unica felicitas, finis ultimus omnium meorum desideriorum*, econtra Sanctissimus hanc concupiscentiam contradistinguit ab amicitia, & constituit in secunda specie contritionis imperfectae. *Secundò* Pontifex definit contritionem perfectam esse illam, quae *ex se iustitiam & sanctitatem affert*; tu ais à fol. 17. 88. 195. & alibi, hanc esse duplicem sacramentalem & non sacramentalem, & neutri tribuis perfectionem de se collativam iustitiae & gratiae; de sacramentali dicis, quòd fiat perfecta per unionem ad gratiam, & quòd proinde hanc jam supponat in ratione perfectae; de non sacramentali dicis, quòd perfectionem collativam gratiae quidem habeat, sed non *ex se* propter intensiorem actus, sed *in vi* propositi se extendentis ad omnia mandata, & habentis intensiorem virium animae ad ea servanda, in quo verè contradicis summo Pontifici clarè enuntianti, & quidem ex mente, ut ait, omnium, nec ipsi tantum Sanctissimo, sed ipsi etiam fidei, quia clara definitio Tridentini est sess. 14. cap. 3. & 4. quòd utraque contritio sacramentalis, & non sacramentalis causet gratiam tanquam proprium effectum. *3tio* Sanctissimus contritionem im-

imperfectam primæ speciei contradistinguit à perfectâ per intensiorem & remissionem graduum ex parte actus ita, ut perfectâ sit, quæ habet requisitam intensiorem graduum in actu contritionis; imperfectâ verò, quæ est in minimo, vel nimis remisso gradu intensiorem, & hanc explicationem Pontifex habet pro facillima: tu econtra doces, quòd contritio perfectionem non habeat per intensiorem ex parte actus, sed per extensionem, & intensiorem propositi, & hos rursus non acceptas pro maiore duratione temporis, quo actus durat, & intensiorem gradualem, quo actus in se intenditur, sed pro in- & extensione ad omnia mandata observanda; & hanc doctrinam, quæ plane remota est à mente Sanctissimi, & magnos innuit errores, tu à fol. 88. vocas summam, seu compendium totius tui Systematis circa contritionem & attritionem. 4to sua Sanctitas dicit, quòd amor initialis in faciliore explicatione idem sit, quoad substantiam cum charitate remissa, & tenuissima; tu econtra dicis in Responsis ad Lienhardium fol. 43. quòd sit idem quoad substantiam cum charitate *perfecta*, ita quidem, ut in præsentia addis, & ibi etiam à fol. 37. præmiseras, ut intensio qualiscunque ex parte actus discrimen facere non possit inter contritionem & amorem justificantem & non justificantem adeò, ut intensissima charitas ex parte actus stare possit cum mortali. 5to sua Sanctitas hortatur ad contritionem & charitatem inten-

sam ex parte actus pro certificando statu gratiæ: tu econtra hanc non adeò religiosam admonitionem das cap. 9. tuæ Ideæ: *non ergo in hoc multum laborandum esse censeo, ut dolor seu attritio de peccatis in pœnitentibus procedat ex motivo amoris Dei perfecti, sed sufficit, dummodo procedat ex quocunque motivo supernaturali. Illud verò unicè inculcandum est pœnitentibus, ut eliciant verum propositum servandi omnia mandata, agendi vitam verè christianam, & placendi Deo per opera illi grata.* Quasi verò vera pœnitentia magis consistat in proposito vitæ novæ, quàm in odio vitæ veteris, quòd planè pugnat contra Tridentinum propterea Lutherum confutans, vel saltem repugnat Sanctissimo, qui ex communi Autorum sententia saltem de consilio esse ait, ut odium vitæ veteris sit ex charitate erga Deum, & non solum propositum; imò præfatum tuum propositum ne quidem est ex vera theologica charitate, prout infrà demonstrabo. Et sua Sanctitas amorem purum à timore in gradu remisso ponit in prima specie contritionis imperfectæ, tu verò non obstante, quòd amorem purum à timore, & spe volueris esse damnatum in propositionibus Fenelonii, tamen hìc in charitate pura à timore non attenta intensione vel remissione gradualis ex parte actus constituis charitatem perfectam & justificantem. His jam positis, quis te credat discipulum esse Sanctissimi? certè ipse Sanctissimus te volet exclusum è numero discipulorum, quia nolet sibi impulari tam contradictorium magisterium, & complex esse tuorum errorum.

ANIMADVERSIO XXXIII. „ P. Virgilius more solito , sed infeliciter monstrat
 „ suam eruditionem in hoc, quòd dicat Urbanum VIII. librum Episcopi Castoriensis : cui titulus : *Amor pœnitens*, damnâsse ;
 „ nam Urbanus VIII. jam obiit anno 1644.
 „ liber Episcopi Castoriensis primùm impressus est anno 1683. dein verò non prohibitus, sed tantùm suspensus est, donec
 „ corrigatur anno 1690. ratio damnandi
 „ non est doctrina de necessitate amoris,
 „ sed usu clavium à fol. 109. 110.

RESPONSIO. Noli triumphum canere ante victoriam, & ex errore typi, qui & tibi centum accidunt, nescio quem applausum facere de tua super infelicem P. Virgilii eruditionem præstantia ; vitio typographi factum est, ut loco Alexandri VIII. quem manuscriptum meum tenet, fuerit impressus Urbanus VIII. quod utique tam grande peccatum non est contra eruditionem. Interim Alexander VIII. anno 1690. libro Episcopi Castoriensis, cui titulus : *Amor pœnitens*, verissimè notam inussit, de quo testis est Gormaz, qui tunc Romæ stetit, à num. 345. & cum illo La Croix lib. 6. p. 2. num. 858. quòd autem hæc nota suspensiva, & ad tempus prohibitoria fuerit circa doctrinam de necessitate amoris, patet tum ex titulo libri, qui est amor pœnitens, tum ex ipso tenore confixionis in Indice librorum prohibitorum, qui sonat : *Amor pœnitens, sive de divini amoris*
 ad

ad pœnitentiam necessitate, & recto usu clavium libri duo auctore Joanne Episcopo Castoriensi 1683. Ergo dum negas rationem damnandi non fuisse doctrinam de necessitate amoris, longè majorem solœcismum contra eruditionem facis, quàm sit meus error typicus; cæterùm optarem, ut errores tui tantùm essent typici, & non pene tot errores calami, quot tuæ animadversiones.

ANIMADVERSIO XXXIV. „ R. Virgilius à fol. 26. dicit, quòd textibus Patrum,
 „ quos ego allego ad probandam necessitatem amoris mixti, utantur Bajus & ejus
 „ affeclæ ad probandum nullum dari opus
 „ bonum sine charitate theologica, quod est
 „ Scriptorem catholicum trahere in suspicionem hæresis, quo nihil est petulantius,
 „ nihil calumniosius, nihil in materia detractionis gravius, erubescenda profectò, &
 „ nisi per pœnitentiam, & restitutionem
 „ famæ deleatur, inferno digna ejusmodi
 „ virulenta, viperosa, & invidiosa calumniandi methodus, à fol. 111. & 112.

RESPONSIO. Oho! parcus ista! nondum mea methodus refutandi hanc censuram meruit, ut digna sit inferni flammis; quid tu scis, qua mente scribam? ego nunquam personam tuam invasi, sed semper excusavi propter ignorantiam, quæ in te cadere, & inde excusare potest; & aliquoties jam protestatus sum, quòd tantùm calamum, & doctrinam tuam refellam. Et quæso, quis sit excessus

fus in his verbis, ut te adeò exagitent? quæ ita sonant: *Respondeo, his testimoniis uti Bajum & asseclas volentes, nullum posse fieri opus bonum sine charitate theologica, ut notat Viva in prop. XI. damnata ab Alexandro VIII. hinc nisi velis sentire cum Bajo ab Ecclesia confixo, & configi cum ipso, necesse est, ut verba Patrum cum grano salis accipias.* Hæc est mea responsio, qua nihil putabam esse verius, & moderatius planè à Deo mitiore iudice, uti conscientia testimonio confusus spero, non inferno adjudicanda, sed præmio afficienda; sed stylum vertamus paululum, & tuam in scribendo moderationem videamus: doctrinam nostram apud plebem de amore purè benevolo erga Deum, utut de se communis sit in tota Ecclesia, tu tamen criminari esse prohibitam, damnatam, & errorem Fenelonianum evidenter confixum, & ut centum alia præteream, sententias meas non aliter intitulas nisi hallucinationes, mihi curtam Theologiæ supellectilem objiciis & artis futuriæ veteramentarium appellas, qui tamen in publicis cathedris Philosophiam & Theologiam bis emensus sum, & dum tam moderatè tibi in præsentì respondi, meam scribendi methodum, petulantem, calumniosam, erubescendam, & ipsis inferni flammis dignam proclamas. Parcat tibi Deus, & faciat, ut redeas ad cor.

ANIMADVERSIO XXXV. „ Ignorare
 „ prorsus videtur P. Virgilius, vel dissimu-
 „ lare,

„lare, in quo consistat Bajanus error, &
 „hæresis; ea consistit in hoc, quòd nulla
 „admiserit dona supernaturalia, nec gra-
 „tiam sanctificantem, nec habitus virtutum
 „infusos, nec aliam charitatem infusam præ-
 „ter solum actum humanum, quo diligi-
 „tur Deus, à fol. 112.

RESPONSIO. Tibi ipsi non es similis in explicando Baji errore. Infrà à fol. 145. dicis errorem Baji in his duobus consistere, primò quòd quælibet actio bona sit charitas. 2dò, quòd charitas nihil aliud sit, quàm bona voluntas, quia ergo tam varius es, in qua via te sequens veritatem inveniet? didici, quis sit verus error Baji ex propositionibus damnatis, & theologis in eas scribentibus, & continuo doctrinali studio & magisterio dogmatico speculativo, & ideò cum P. Viva & aliis Theologis id semper pro indubitato tenui, quòd Bajus præter alios errores etiam hunc docuerit, quòd non possit dari opus bonum sinè charitate, quod tu hîc negas & me ignorantia circa errorem Baji incusas, inferiùs verò nempe à fol. 145. jam citato ipsemet rursus fateris; quod autem ad præsens maximè spectat, tu in errorem Baji verè incidis, si textus Patrum in objectione mea adductos tam largè explicas, ut ex his probare velis, quòd amor mixtus ex benevolentia & concupiscentia eatenus sit necessarius ad justificationem, ut quævis virtus debeat esse mixta charitate juxta textum S. Hieronymi
 in

in tuo sensu acceptum : *sine charitate virtutes ceteræ non reputantur esse virtutes.* Ubi S. Hieronymus loquitur de virtute quâ meritoria, non quâ præcisè disponente ad justificationem in Sacramento.

ANIMADVERSIO XXXVI. „ Propositio P. Virgilii, quòd charitas initialis in „ Sacramento, universim etiam baptismi & „ pœnitentiæ nec possit nec debeat esse operans, aut quòd charitas ejusmodi operans sit semper eo ipso perfecta, ac justificativa, adeoque Bajana, defendi non „ potest, à fol. 113.

RESPONSIO. Æstimo, quòd hæc jam semisopitus scripseris, quia influxit in calamum, quod in me planè non legisti, ego non scripsi, quòd charitas initialis ad justificationem requisita nec possit, nec debeat esse operans, aut quòd operans hoc ipso sit Bajana; sed sic scripsi, quòd Patres in his textibus : *Sine charitate virtutes ceteræ non reputantur esse virtutes* ; item *nudæ sunt omnes virtutes sine charitate*, apertè loquantur de charitate operante cum merito vitæ æternæ, hoc sensu, quòd virtutes non reputentur esse virtutes meritoriaæ sine charitate, & quòd sint virtutes nudæ à merito vitæ æternæ sine illa, & hoc non solum in confesso communi est apud Theologos, sed tu ipsemet aliquoties jam dixisti, sed admodum inconsequenter relatè ad præsens tuum dogma, quo statuis sine amore mixto non dari justificationem, quia
amor

amor initialis in Sacramento requisitus ad justificationem potest esse vel purus amor concupiscentiæ, vel purus amor benevolentiae in gradu tenuissimo, uti Sanctissimus ipsemet explicavit in quadruplici specie attritionis, & iste amor nondum est operans in hac sententia cum merito vitæ æternæ, & sic textus Patrum non possunt tam largè accipi, quasi nullæ omnino dentur virtutes sine charitate merente, & nullæ disponant ad justificationem sine hac, sed debent restrictiùs accipi, quòd nullæ dentur virtutes meritoriæ sine charitate.

ANIMADVERSIO XXXVII. „ P. Virgilio refragatur Rescriptum S. Congregationis Indicis ad Lienhardium, quod ita sonat : *Ex Erom. 3. P. Lienhard deleantur omnia illa loca, quibus significari videtur ad justificationem impii non requiri propositum efficax placendi Deo per actus amoris practicos, aut saltem ita exponantur, ut mens auctoris non fuerit negare ejusmodi propositum implicitum esse necessarium, ut impius justificetur, sed solum explicitum, à fol. 114.*

RESPONSIO. Miror valde, quòd audeas hoc rescriptum contra me allegare, cùm me nec à minimo tangat, ubi enim unquam negavi propositi Sacramentalis necessitatem, si-ve sermo sit de implicito si-ve de explicito. Id autem verum est, quòd tuum systema funditùs evertat; nam juxta rescriptum sufficit expresse ad justificationem propositum impliciti-

PLICITUM inclusum in actu doloris, & hoc tu negas, quamvis tibi ipsi contradictoriè; siquidem cap. 9. & 10. Ideæ doces, quòd dolor ex metu gehennæ sufficiat in Sacramento ad justificationem, ita tamen ut conjunctum habeat propositum ex charitate, adeóque negas propositum implicitum in dolore inclusum, quatenus sufficiens ad justificationem. Item fol. 206. doces, quòd contritio ex parte actus intensissima possit esse imperfecta, & non justificativa, adeóque propositum in illa inclusum ad justificationem insufficiens. Dein juxta tuum systema, à fol. 88. nulla requiritur intensio vel extensio posito, quòd sufficiat propositum implicitum, sicut juxta rescriptum sufficit, quævis contritio etiam remississima & tenuissima, dummodò naturam veræ charitatis theologicæ includat, justificat, quomodò ergo stat in tuo systemate, quòd amor initialis, licèt quoad substantiam idem sit cum charitate perfecta, tamen non justificet extra Sacramentum, uti doces in Responsis ad Lienhard fol. 36. Hunc nodum priùs solve, & tunc publicè hoc rescriptum allega, aliàs te ipsum confundis.

ANIMADVERSIO XXXVIII. „ Non
 „ est Bajanum, sed catholicum & generale
 „ Theologorum melioris notæ verè omni-
 „ um dogma, quòd nullum possit dari opus
 „ meritorium vitæ æternæ sine charitate o-
 „ perante, hoc est, sine prævio actu cha-
 „ ritatis, qui tanquam actus imperans vir-
 H „ tualiter

„ tualiter saltem in actus subsequentes tan-
 „ quam in suos actus imperatos influat. Ita
 „ expresse S. Thomas 1. 2. q. 114. a. 4. in
 „ c. ita Scotus ; ex recentioribus Theolo-
 „ gis Paulus à Conceptione ex D. Bonaven-
 „ tura, D. Augustino, D. Bernardo & aliis
 „ &c. Ita Theologia Thomistica Salman-
 „ ticensis, ad quam meritò erubescant, qui
 „ hanc sententiam non erubuerunt arguere
 „ Bajanismi, à fol. 114. 115. 116. 117. 118.

RESPONSIO. Verè infelix refutatio, quæ
 nullo refugio sibi scit mederi, quàm per fal-
 sas impositiones, quas cùm jam prius pru-
 denter prævidere potuerim, ideò studiosè
 reflexionem criticam de verbo ad verbum
 rursus edidi, & animadversiones has sub-
 junxi, ut quivis videat, in qua veritate me
 refutes, ego ipse sum, qui te confutavi per
 textus Patrum, quòd hi loquantur de chari-
 tate operante cum merito vitæ æternæ hoc
 sensu, quòd cæteræ virtutes non sint meri-
 toriæ vitæ æternæ sine charitate, quamvis
 ab hoc abstraham, utrùm requiratur influxus
 formalis, virtualis, aut habitualis ipsius cha-
 ritatis, de quo disputant orthodoxi Theolo-
 gi, qua ergo veritate hoc mihi imputas,
 quòd ego te redarguam ratione hujus do-
 ctrinæ, vel quòd eam appellem Bajanam?
 Noli ita illudere publico, & da honorem Deo,
 veritatis amatori.

ANIMADVERSIO XXXIX. „ Quòd
 „ peccator destitutus charitate possit pone-
 „ re

„ re opera moraliter bona , & quòd possit
 „ vera legis obedientia quoad substantiam
 „ observare præcepta alia distincta à chari-
 „ tate v. g. fidei , spei , & quòd ejusmodi
 „ actus sint actus virtutum , ac virtuosì,
 „ haud dubiè nemo negaverit, nisi senserit
 „ cum Quesnello, aut Bajo ; sed P. Virgi-
 „ lius nec mille equis hæc confectaria ex
 „ mea Idea amoris , aut ex meis responsis
 „ ad scrupulos Lienhardianos extrahet , à
 „ fol. 118. & seq.

RESPONSIO. Non indigeo equis ad vio-
 lentiam adhibendam , sed omnia sponte se-
 quuntur, quæ ego scripsi ; nam si sine amo-
 re mixto nemo justificetur, & tu hoc proba-
 re velis per textus Patrum, quibus hi dicunt
 nullas esse virtutes , & nudas à vestimento
 veræ virtutis sine charitate, & ideò ad justifi-
 cationem necessariam esse mixturam ehariti-
 tatis, quia sine hac , non adessent veræ vir-
 tutes, sequitur, & fluit sponte , quòd tali
 ratione nulla sint opera virtuosa & bona sine
 charitate, quod innuit errorem Baji.

ANIMADVERSIO XL. „ Non loqui-
 „ tur Bajus , ubi loquitur S. Augustinus ,
 „ & S. Isidorus in istis textibus : *quid est boni*
 „ *cupiditas , nisi charitas ; item : nihil boni &*
 „ *recti datur sine charitate*, sed in his textibus
 „ malè expositis loquitur Baji & P. Virgiliì
 „ imperitia. S. Augustinus loquitur de cha-
 „ ritate *initiali* , Bajus de perfecta, & ideo
 „ ex me non loquitur Bajus , uti calumnia-

tur P. Virgilius, dum loquor cum Augustino, à fol. 123.

RESPONSIO. Non dixi hìc absolute, quòd loquaris cum Bajo, sed dixi textus Patrum cum grano salis accipiendos esse, ne incidamus in errores Baji. Jam si ita accipias, ut loqueris, non evadis errores Baji, quod ex te ipso facile probo à folio enim 119. hæc habes: *P. Virgilius fatetur, quòd in mea Idea cap. 2. doceam, speciem operum, & actuum humanorum sumi à motivis explicitis, quæ nimirum in operando substant attentioni operantis; itaque si Ethnicus, Turca, peccator, ponant actum temperantia, justitia in contractibus, reverentia erga parentes, obedientia & fidelitatis erga Principes &c. nemo prudens negaverit, hos actus esse potius virtuosos, quàm vitiosos, in genere virtutis, non virii, bonos, non malos.* Ita tu argumentaris, & benè, sed hìc contra te ipsum, nam hi actus ne quidem charitatem initialem includunt, præsertim in alia tua sententia, qua charitatem initialem vocas theologicam; & substantialiter eandem cum theologica; si ergo modò dicis, quòd juxta tuam & D. Augustini doctrinam nulla sit boni cupiditas, ubi non est charitas initialis, verè priorem Doctrinam recantas, & incidis in errores Baji, atque tecum ipsum Augustinum in eundem trahere cupis.

§. V.

Utrùm amor in Scriptura præceptus essentialiter involvat serium propositum eliciendi actus amoris practicos, seu placendi Deo per studium bonorum operum?

N. 36. **N**otandum, propositionem hanc quàm affirmativam esse numero quartam in facie tituli ipsius *Ideæ*, ad quam etiam pertinet, quòd author *Ideæ* dicit in præfatione editionis *Venetæ* his verbis: *ad propositum non requiro actum charitatis theologicæ sub explicita, & reflexa formalitate amoris, sed tantum exposco actum theologicæ charitatis exercitum seu practicum, sub quo est seria voluntas se salvandi, & instituendi vitam verè christianam abstinendo à malo, & operando bonum.* Pariter huc spectat, quod habet cap. 9. idem circa finem sub his formalibus: *non in hoc multum laborandum esse censeo, ut dolor, seu attritio de peccatis in pœnitentibus procedat ex motivis amoris Dei perfecti, sed sufficit, dummodo procedat ex quocunque motivo supernaturali; illud verò unicè inculcandum est pœnitentibus, ut eliciant verum propositum servandi omnia mandata, agendi vitam verè christianam, & placendi Deo per opera ipsi grata, quæ voluntas seu propositum est ipsissimus amor Dei.* Jam circa hæc quæritur primò. Utrùm amor in scriptura præceptus essentialiter involvat

propositum exercendi alias virtutes? *Secundò.* Utrùm quodvis opus bonum, & Deo gratum sit à charitate præceptum? *Tertiò.* Utrùm voluntas se salvandi, vivendi christianè, exercendi opera grata Deo præcisivè sumpta ab explicito motivo charitatis sit vera charitas theologica? pro quorum resolutione

N. 37. Dico Primò. Caret omni fundamento, quòd amor in Scriptura præceptus essentialiter involvat propositum exercendi alias virtutes. Probatur *primò.* Potest dari amor præceptus sine proposito exercendi alias virtutes: ergo amor præceptus non involvit essentialiter propositum exercendi alias virtutes. ant. prob. Præcepta aliarum virtutum possunt impleri sine charitate, cùm sit damnata hæc propositio inter Bajanas 16. *non est vera legis obedientia sine charitate:* ergo etiam potest impleri charitas, seu potest dari amor à charitate præceptus sine proposito exercendi alias virtutes. *Confirmatur.* Præcepta affirmativa non obligant *pro semper* ex communi, & certo Theologorum sensu: ergo non semper, dum ponitur amor à charitate præceptus, hoc ipso essentialiter obligant aliæ virtutes ad propositum de suis actibus exercendis.

N. 38. Probatur Secundò. Potest quis habere actum charitatis, quin cogitet de aliis virtutibus exercendis: ergo actus charitatis non essentialiter involvit propositum exercendi alias virtutes. ant. prob. potest quis hoc,
aut

aut simili actu ferri in Deum: O Deus! malo
mori, quàm in tuam bonitatem peccare. aut sic:
Doleo, O Deus! quòd tuam infinitam bonitatem
super omnia dilectam offenderim: in his, & simi-
 libus actibus non apparet propositum exer-
 cendi alias virtutes: ergo potest quis habere
 actum charitatis, quin cogitet de aliis virtu-
 tibus exercendis. *Confirmatur*, licet aliæ vir-
 tutes subindè imperent actum charitatis, uti
 de virtute spei, & timoris fatetur ipse author
 Ideæ in Respons. ad proposit. 16. Lienhardia-
 nam, & alibi, tamen hoc imperium non est
 essentialiter, ita, ut essentialiter metus aut
 spes imperet charitatem: ergo pariter, licet
 charitas imperet actus aliarum virtutum, ta-
 men hoc imperium non est essentialiter con-
 nexum cuivis amoris præcepto, ita, ut amor
 præceptus essentialiter involvat propositum
 ad actus aliarum virtutum.

N. 39. Dico Secundò. Est certum, quòd
 non omne opus bonum, & Deo gratum sit à
 charitate præceptum. Ratio est, quia si omne
 opus bonum foret à charitate præceptum,
 tunc omne etiam foret observantia præcepti
 charitatis, & sic nulla esset vera legis obedientia sine
 charitate; quod est propositio 16. confixa inter
 Bajanas. Item, si omne opus bonum, & Deo
 gratum esset à charitate præceptum, sequere-
 tur, quòd nihil esset bonum sine charitate,
 quia nihil est bonum cum violatione præcepti:
 & sic homo infidelis, aut fidelis in statu pec-
 cati constitutus nihil boni operis faceret cre-

dendo, sperando, infernum timendo, attritionem eliciendo, orando, & alia pia opera exercendo, quia hæc faceret sine charitate præcepta, quod rursus damnatur in Bajo in propositione 25. *Omnia opera infidelium sunt peccata.* Et 34. *Omne, quod agit peccator, vel servus peccati, peccatum est.* Sequeretur tertio, quod hoc ipso omne opus bonum, & Deo gratum foret charitas theologica, utpotè vera observantia, & adimpletio præcepti charitatis theologicæ, & sic rursus recurreret error in Bajo damnatus sub propositione 38. *Omnis amor creaturæ rationalis, aut vitiosa est cupiditas, qua mundus diligitur, & à Joanne prohibetur, aut laudabilis illa charitas, qua per Spiritum Sanctum in corde diffusa Deus amatur.*

N. 40. Oppones ex authore Ideæ S. Augustinum, qui in Enchirid. cap. 121. sic ait: *Omnia præcepta referuntur ad charitatem, quod verò sit vel timore pænæ vel intentione carnali, ut non referatur ad illam charitatem, quam diffundit Spiritus Sanctus in cordibus nostris, nondum sit, quemadmodum fieri oportet, quamvis fieri videatur.* Ergo juxta S. Augustinum omne opus bonum, & Deo gratum est à charitate præceptum. Confirmatur. Idem Hipponensis Præsul lib. de corrept. & grat. cap. 3. ait: *præcepit Apostolus dicens: Omnia ex charitate fiant: ergo, si omnia ex charitate facienda sunt, & quidem sub præcepto Apostoli, omne opus bonum est à charitate præceptum.* Respondeo, quod sicut hæretici scripturam, ita Bajanistæ, &
Jan-

Janfenistæ Augustinum clamitent; hinc quem-
admodum scripturæ, ita & S. Augustino
manet sua auctoritas, discretè tamen, &
cum subjectione ad Ecclesiam Scripturæ &
Augustini testimonia sunt accipienda, & in-
terpretanda. Quod ergo ad textum primum
attinet, fatendum est, quòd omnia præce-
pta referantur ad charitatem, tanquam ad
finem, & quòd sine charitate per Spiritum
Sanctum in corde diffusa nihil fiat, ut oportet
ad meritum vitæ æternæ, sed non hoc
sensu quasi præceptum charitatis semper ob-
liget cum præceptis aliarum virtutum, ita,
ut nihil prorsus boni ac honesti fieri possit si-
ne charitate; nam cum præceptum charita-
tis sit affirmativum, non obligat pro semper,
& ita potest præceptum alterius virtutis ob-
ligare, & impleri etiam sine actu charitatis,
quod S. Thomas egregiè ostendit. 1. 2. qu.
100. a. 10. ad 2. de præcepto honorandi pa-
rentes, quod, cum sit affirmativum sicut
præceptum charitatis, potest obligare pro
tempore, quo non obligat præceptum cha-
ritatis, ita, ut quis possit parentibus hono-
rem exhibere ex affectu pietatis in illos, &
non ex affectu charitatis in Deum, verba S.
Thomæ sunt: *cum ista sint duo præcepta affirma-
tiva non obligantia ad semper, possunt pro diversis
temporibus obligare, & ita potest contingere, quòd
aliquis implens præceptum de honoratione parentum,
non tunc transgrediatur præceptum de omissione mod,
charitatis.* Hinc patet etiam Responsio ad

confirmationem. Quia licet Apostolus præcipiat omnia facere ex charitate, quia tamen hoc præceptum affirmativum est, non obligat *pro semper*, & ideò S. Thomas id rursus eleganter explicat opusc. de charitate a. 11. ad 2. dicens: *omnia actu referre in Deum, non est possibile in hac vita, sicut non est possibile, quòd semper de Deo cogitemus; hoc enim pertinet ad perfectionem Patriæ, sed quòd omnia virtualiter referantur in Deum, hoc pertinet ad perfectionem charitatis, ad quod omnes tenentur.* Intel-
ligit autem sub hac virtuali relatione quemvis actum virtutis, quatenus quivis se habet ut medium ad charitatem tanquam finem, medium autem ex se ipso relationem habet ad finem, exemplificat hoc per medicum, qui colligit herbas, & ex his potionem conficit, quamvis enim colligendo herbas, & præparando potionem actu non cogitet de sanitate, tamen ipsæ herbæ, & potio ex illis confecta se ipsis tanquam media virtualiter ad sanitatem referuntur; ita & cæteræ virtutes se ipsis virtualis relatio sunt ad finem à charitate intentum, qui est Deus, quamvis per hoc rationem formalem charitatis non induant. Et ideò

N. 41. Dico tertio. Est pariter certum, quòd voluntas se salvandi, vivendi christianè, & exercendi opera grata Deo sic nudè sumpta, & præcisivè ab explicito motivo charitatis non sit vera charitas theologica, ut contendit author Ideæ citatus à num. 36. Ra-
tio

tio est *primò*, quia sic docuit Bajus, & ob hoc confixus est, Bajus enim voluit, quòd inter charitatem & iniquitatem nihil mediet per modum veræ virtutis, seu quòd omnis actus virtuosus, & omnis vera legis obedientia sit charitas theologica, sed hoc ipsum docet author Ideæ, dum ait loc. cit. quòd voluntas se salvandi, voluntas instituendi vitam verè christianam, voluntas abstinendi à malo, & operandi bonum, voluntas servandi omnia mandata, voluntas placendi Deo per opera ipsi grata sit ipsissimus amor Dei, nec requiratur ad hunc quidam actus sub explicita, & reflexa formalitate amoris; hoc ipsum enim est dicere, quòd inter charitatem, & iniquitatem nihil mediet per modum veræ virtutis, seu quòd omnis actus virtuosus, & omnis veræ legis obedientia sit charitas; siquidem voluntas se salvandi includit formalissimam spem, & objectum ejus formale, quod est Deus ut nobis bonus; voluntas instituendi vitam verè christianam, & servandi omnia mandata est voluntas ad omnem veram christianæ legis obedientiam; voluntas abstinendi à malo, & operandi bonum est amor omnis honesti, & denique voluntas exercendi opera grata Deo est genericus amor omnis virtutis, quia omnis virtus est grata Deo; ergo supposito, quòd hæc voluntas sit vera charitas theologica, tunc inter hanc & inter iniquitatem nihil mediat per modum veræ virtutis, quod Bajus docuit.

N. 42. Ratio est *secundò*. Quia in Bajo damnatur, quòd spem & omne opus virtuosum christiani hominis adscribat charitati, eòquòd hac ratione nullæ dentur virtutes à charitate separabiles, cùm tamen certum sit ex Tridentino Sess. 6. cap. 6. & communissima Theologorum cum S. Thoma p. 1. qu. 65. a. 4. sententia, quòd dentur virtutes à charitate separatae, uti sunt fides, & spes informes, vel si quis in statu peccati mortalis constitutus eliciat actum fidei, piæ affectionis, desiderii reconciliationis, spei, doloris de peccato ex metu inferni, vel si oret, eleemosynam det, aut aliarum virtutum moralium actus exerceat; de quibus utique certum est, quòd sine charitate fieri possint? ergo pariter certum est, quòd præcisa voluntas se salvandi, aut felicitatem suam in Deo quærendi, quæ coincidit cum actu spei & desiderii reconciliationis cum Deo, item nuda voluntas virtuosè & christianè vivendi, aut opera Deo grata exercendi non sit charitas theologica, cùm etiam virtutes morales sint Deo gratæ, & illa voluntas sit amor nimis genericus virtutum.

N. 43. Ratio est *tertiò*. Quia assertio nostra consequitur certò etiam ex ipsa doctrina authoris Ideæ, nam hic ipse in Respons. ad propos. 1. Lienhardianam expressè docet, quòd actus non sumat speciem, nisi à motivo specifico explicitè intento, cùm actus virtutum, ut norunt, ait, Theologi, specificantur ab objecto suo formali, seu motivo intrinseco;

co; & ideò concludit, quòd, si quis mandatum dilectionis impleret ex metu inferni, ille actus non foret formaliter actus amoris, sed timoris: ergo pariter voluntas generica exercendi opera virtuosa, & grata Deo certò non est in specie charitatis theologicæ, cùm careat motivo ejus specifico, sed præcisè in genere virtutis, item nuda voluntas vivendi christianè nondum est charitas theologica, sed generica voluntas, quæ potest contrahi ad quamvis speciem, puta, ad timorem, spem, & charitatem, potest enim quis assumere voluntatem christianè vivendi, vel ex metu inferni, & sic est actus timoris, ut ipse author Ideæ in observantia mandati dilectionis observat, vel ex spe præmii, & retributionis, & sic est actus spei, vel propter Deum, & ejus gloriam, & sic est actus charitatis theologicæ.

N. 44. Ratio est *quartò*. Est certum ex principiis Philosophicis, quòd prædicata generica non penitus tollantur per contractionem ad differentiam specificam, sed manent per modum partis constituentis, & unà cum prædicato differentiali componant speciem, ut patet in prædicato animalis contracto ad rationale in homine, quod utique manet in homine, quem componit: ergo etiam, si voluntas generica christianè vivendi jam foret charitas theologica, deberet etiam manere talis ut contracta ad speciem timoris, ut si quis vellet christianè vivere ex metu inferni; non manet autem, ut certum est, cùm

cùm metus inferni non sit virtus theologica, minùs charitas theologica, adeóque neque talis est, quà voluntas generica.

N. 45. Ratio est *quintò*. Certum est, quòd charitas theologica sit suprema species omnium virtutum moralium, & theologicalium, & habeat pro objecto formali ipsum Deum, ùt bonum in se: ergo nimis indignè sentitur de charitate, si confundatur cum voluntate generica vivendi virtuosè, vel christianè, quia sic non foret perfectior, quàm reliquæ virtutes. Item si confundatur cum nuda voluntate se salvandi, nam hæc potest stare cum statu peccati, imò cum gravi actuali peccato, potest enim quis etiam, dum actu peccat, sperare salutem, & velle salvari, sed non potest, dum quis actu peccat, amare Deum amore charitatis theologicae, cùm amor amicitiae non stet cum odio Dei; ergo certum manet, quod voluntas se salvandi aut vivendi christianè non sit charitas theologica. Vide infrà num. 105. & 124.

N. 46. Oppones juxta S. Thomam 2. 2. qu. 28. a. 4. ad 3. *Charitas habet pro objecto ultimum finem vitæ humanæ, scilicet beatitudinem æternam*: ergo voluntas se salvandi est vera charitas theologica. Respondeo S. Thomam ibi loqui de objecto terminativo, & imperii, quod se habet per modum termini seu objecti charitatis imperantis, non verò de objecto motivo, & specificationis, quod se habet ùt motivum eliciendi actum, & indè specificat actum, & hanc responsionem ipse Doctor

An-

Angelicus clarè insinuat verbis , quæ sub-
jungit : *Ideò charitas se extendit ad actus totius*
humanae vitæ per modum imperii , non quasi imme-
diatè eliciens omnes actus virtutum. S. Thomas
ergò est contra , non pro authore Ideæ ,
qui docet , quòd voluntas se salvandi respi-
ciens beatitudinem æternam tantùm sit actus
imperatus , uti actus aliarum virtutum ; non
verò actus elicitus , quia non nititur moti-
vo formali charitatis , sed motivo formali
spei , quod est Deus , ùt nobis bonus , quem
propriè intendit voluntas se salvandi , chari-
tas autem unicè respicit Deum ùt bonum in
se sistendo in eo , ùt dicit S. Doctor 2. 2. qu.
23. a. 6. in c. *Charitas attingit Deum , ut in ipso*
sistat , non ut ex eo nobis aliquid boni proveniat.

ANIMADVERSIO XLI. „ Hæc propo-
„ sitio P. Virgilii : Amor in Scriptura præ-
„ ceptus non involvit essentialiter pro-
„ positum exercendi alias virtutes , nequit
„ admitti , quia certum est , quòd charitas
„ amicitia erga Deum tanquam virtus ge-
„ neralis non solùm involvat implicitum
„ propositum servandi mandata , inter quæ
„ continentur aliæ virtutes v. g. iustitiæ ,
„ misericordiæ , Religionis , Fidei , Spei , &c.
„ sed etiam ponendi actus amicitia gratui-
„ tos vi mandatorum aliorum indebitos ,
„ tum essentialiter , quales voco versantes in
„ negotiis gravis momenti , tum acciden-
„ tales levioris momenti. à fol. 124. 125.
„ 126. 127. 128. 129. 130.

RESPON-

RESPONSIO. Antequam hîc tibi categoricè respondeam, & te refutem, debeo aliam tuam Doctrinam ex responsis ad Lienhardium adducere. Nam quando hic te interrogavit, quid intelligas per toties repetitos actus amicitiae gratuitos tum essentialles, tum accidentales? Si sunt gratuiti, non stant sub præcepto, sed tantum sunt actus supererogatorii, & de consilio, & sic non est necessarium propositum ad eos eliciendos; ad quod respondisti, te intelligere tales actus, qui sunt gratuiti, & indebiti in vi mandatorum ad alias virtutes pertinentium, debiti tamen & præcepti à charitate in vi recti ordinis charitatis, quia rectus ordo charitatis ad aliqua obligat, ad quæ quis non tenetur vi aliarum virtutum. Hanc ergo doctrinam, qualiscunque sit, volo pro meliore intellectu annotare, & sic in tuis principiis ad hominem argumentari; tam charitas, quàm aliæ virtutes obligant ad suos actus non nisi præceptis affirmativis, quarum proprietas est, ut non obligent pro semper, ergo quando ponitur amor in Scriptura præceptus, non adest pro tunc statim obligatio ad alios actus seu intra seu extra materiam, & objectum charitatis exercendos, & sic amor præceptus non involvit essentialiter propositum ad illos eliciendos hoc ipso, quod pro tunc non adsit obligatio ad illos, res ista claret manifestis exemplis: sic dum peccator elicit contritionem, ut se
redu-

reducatur in statum gratiæ debitum, potest esse, ut pro tunc non cogitet de obligationibus aliorum actuum debitorum, vel ut pro tunc ad alios actus non sit obligatus; ergo non est essenziale requisitum, ut eliciens contritionem pro tunc sibi proponat alios actus exercere, & ut actus contritionis sit necessario mixtus ex simili proposito. Aliud est de proposito servandi præcepta negativa seu non peccandi, quia cum hæc obligent pro semper, debet in actu contritionis saltem virtualiter includi propositum non peccandi.

ANIMADVERSIO XLII. „ Imperita
 „ argumentatio est P. Virgilii, qua dicit,
 „ quod Virtutes obligent præcepto affirmativo ad suos actus, quia nugæ sunt, quod
 „ virtutes obligent ad sui propositum, sed
 „ lex v. g. pœnitentiæ obligat ad propositum
 „ virtutis. à fol. 132.

RESPONSIO. Quàm infirma argutia! quoties tu per decursum dixisti, quod aliæ virtutes charitatem imperent, & vicissim charitas alias virtutes? est iste modus loquendi omnibus communis, quo non soli causæ efficiendi, sed & cuivis alteri in modo enuntiandi tribuitur rectus; sic dicit Apostolus ad Timoth. 1. *Finis præcepti est charitas*, & tamen dicitur, charitas imperat: & tu ipsemet dixisti, quod cæteræ virtutes non sint meritoriae sine imperio charitatis.

ANIMADVERSIO XLIII. „ Admit-
 „ to , quòd actus charitatis non involvat
 „ essentialiter propositum explicitum exer-
 „ cendi alias virtutes, dico tamen, quòd pe-
 „ tat implicitum, à fol. 132.

RESPONSIO. Hoc ipso, quòd præcepta
 virtutum ad actus sint affirmativa, non ob-
 ligant pro semper, & sic potest una virtus per a-
 ctum positivum exerceri sine altera v.g. possum
 conteri de meis peccatis, quin pro tunc obli-
 get alia virtus ad suum actum v.g. timor præ-
 fertim juxta te, qui vis, quòd contritio perfe-
 cta debeat esse pura ab omni timore; adeoque
 hic nullum requiritur propositum.

ANIMADVERSIO XLIV. „ Virtutes
 „ inferiores, ut fides, spes, timor non
 „ inveniunt rationem formalem sui motivi
 „ in virtute superiore, & ideò dum ejus a-
 „ ctum imperant, non eum imperant dire-
 „ ctè ex proprio motivo eum eliciendo,
 „ sed tantum indirectè mentem excitando
 „ ad consideranda & amplectenda motiva
 „ charitatis, cujus actum imperant; econ-
 „ tra charitas reperit in omnibus virtutibus in-
 „ ferioribus rationem formalem sui motivi,
 „ nempe *rationem genericam*, sitam in hoc,
 „ quòd Deo placeant, & ad eum ducant, & ideò
 „ charitas virtutes alias directè imperat ex
 „ suo proprio motivo in iis virtutibus repe-
 „ ribili actus eliciendo, & in iis tanquam in
 „ materia propria per modum formæ uni-
 „ versalis operando, à fol. 133.

RESPON-

RESPONSIO. Tu loqueris hîc extra rhombum, & contra verum. Extra rhombum quidem, quia explicas modum, quo una virtus aliam imperat, & ego locutus sum de hoc, quòd non semper & pro semper simul obligent. Dein contra verum loqueris, quia verum non est, quòd ratio generica reperta in omni virtute, & sita in hoc, *quòd Deo placeat, & ad Deum ducat*, sit de formali motivo charitatis, & inde charitas aliarum virtutum actus directè & elicitive imperet, hoc inquam falsum dogma est, quòd sapit errorem Bajanisticum, vi cuius nulla virtus est sinè charitate; ratio ergo illa generica, quòd Deo placeat, & ad Deum ducat, spectat ad prædicatum genericum virtutis, vi cuius quævis virtus Deo grata est, & ad Deum ducat; econtra charitas tanquam virtus Theologica habet motivum increatum seu Deum ut bonum in se, & dum imperat formaliter, & directè actus aliarum virtutum, utitur motivo suo specifico & proprio, ordinando illos expressè ad bonum Dei in se v. g. dum dando eleemosynam simul vis elicere actum misericordiæ, & charitatis, conjungis hæc motiva: do eleemosynam propter miseriam, vel indigentiam pauperis, & propter Deum, ut inde honoretur, & glorificetur.

ANIMADVERSIO XLV. „ Verum quidem est, quòd non omne opus ex suo „ genere tantum bonum, seu imperfectè, „ &

„ & in esse morali tantum bonum imperetur
 „ & procedat à charitate, opus tamen per-
 „ fectè, & in consideratione Theologica
 „ bonum necessariò saltem virtualiter im-
 „ perari, & procedere debet à charitate, à
 „ fol. 134.

RESPONSIO. Jam iterum tibi contradi-
 cis. Prius voluisti, quòd in omni opere vir-
 tuoso, & moraliter bono reperiatur ratio
 generica operis Deo grati, & ad Deum du-
 centis, quæ sit de formali motivo charita-
 tis, ex quo charitas illud imperet directè,
 & elicitive, quo sensu nullum opus bonum
 est sine charitate imperante; modò autem
 rursus negas, & dicis, quòd solum opus
 perfectè & theologicè bonum procedat à
 charitate imperante, vel si sine contradic-
 tione exponi vis, habebit sensum, quòd om-
 ne opus bonum propter rationem illam
 genericam operis Deo grati procedat à cha-
 ritate imperante, non tamen consideretur
 semper ut procedens à charitate imperante,
 sed hoc rursus est incidere in Bajanismum,
 quia sic tamen verum erit, quòd realiter &
 à parte rei nullum opus sit sinè charitate;
 qui tuus Bajanisticus sensus inde etiam con-
 firmatur, quia superius voluisti à fol. 123.
 quòd omnis boni cupiditas sit charitas saltem
 initialis, ergo re vera juxta te omne opus
 bonum est charitas.

ANIMADVERSIO XLVI. „ Osten-
 di, quòd non omne imperfectè bonum ne-
 cessà-

„ cessariò imperetur , & procedat à charita-
 „ te , & quòd nec iustitia, nec fides, nec
 „ spes sint perfectè bona , aut habeant ra-
 „ tionem perfectæ virtutis sine charitate ;
 „ ita etiam hìc dico , quòd detur quidem
 „ vera obedientia legis sine charitate , quæ
 „ nempe talis sit relatè ad suum motivum
 „ proprium ac proximum , sed tamen hæc
 „ non habet rationem perfectæ , & veræ vir-
 „ tutis sinè charitate , à fol. 135.

RESPONSIO. Continuas , & repetis
 tuas contradictiones asserendo , te ostendisse,
 quòd non omne opus imperfectè bonum
 necessariò imperetur , & procedat à charita-
 te , & ita etiam te hìc dicere , quòd detur
 vera obedientia legis sine charitate , quæ
 nempe talis sit relatè ad motivum suum pro-
 prium ac proximum. Si enim ratio generica
 operis Deo grati reperitur , ut ais , in qua-
 vis virtute , & si omnis boni cupiditas est
 amor saltem initialis , non potest dari opus
 bonum , vel vera legis obedientia sine cha-
 ritate ; id quidem verum est , quòd possit in
 hoc systemate opus aliquod habere duplicem
 formalitatem , unam quæ operis imperfectè
 boni relatè ad motivum proprium , & alteram
 quæ operis theologicè boni relatè ad mo-
 tivum formale charitatis , seu amoris initia-
 lis , & rationis genericæ operis Deo grati ,
 verùm hoc non tollit difficultatem , quia cum
 hoc tamen stat , quòd realiter & à parte rei
 non detur opus bonum sine charitate , quod
 Bajus voluit.

ANIMADVERSIO XLVII. „ Argu-
 „ mentatio P. Virgilii, qua sic discurret: Si
 „ omne opus bonum præciperetur à charitate, seque-
 „ retur, quòd omne opus bonum esset charitas, mon-
 „ stratur, quòd non benè calleat principia
 „ theologica, quia id solùm verum esset,
 „ si omne opus bonum elicitive imperaretur
 „ à charitate, hoc est, si motivum formale
 „ & explicitum actus imperantis intrinsecè
 „ ingrederetur actum imperatum faciendo
 „ hunc elici ex formali motivo charitatis v.
 „ g. dando eleemosynam ex motivo charita-
 „ tis; contrarium fit, quando opus bonum
 „ solùm mediatè & virtualiter imperatur à
 „ charitate in tantum nempe, in quantum
 „ actus imperans determinat potentias ad
 „ evolvendam quandam seriem actuum v.g.
 „ pœnitentialium, aut justitialium, quin homo
 „ in illa serie actum cogitet de motivo actus
 „ imperantis seu charitatis, in hoc enim casu
 „ actus imperatus est quidem à charitate im-
 „ peratus, sed non est charitas, à fol.
 „ 136. 137.

RESPONSIO. Gratulor tibi, si meliùs
 calleas principia theologica, sed in hoc tibi
 indoleo, quòd sibi non cohæreant. Nuper
 posuisti discrimen inter charitatem, & alias
 virtutes quoad modum imperandi, in hoc,
 quòd charitas, quia in omni virtute reperit
 motivum suum formale situm in ratione ge-
 nérica operis Deo grati, ideò directè & eli-
 citive imperet actus aliarum virtutum; econ-
 tra

Tra aliæ virtutes, cùm motivum suum formale non reperiant in actu charitatis, ideò hunc indirectè, tantùm movendo potentias imperent. Modò invertis stylum, & negas iterum, quòd charitas quemvis actum virtutis directè, & elicitive imperet, & dicis, quòd subinde tantùm mediatè & virtualiter imperet movendo potentias, & quòd in illo casu actus imperatus non sit charitas. Mihi planè sic de uno in alium saliendo, & cum hoc saltu tamen nihil ad rem dicendo non videris theologizare, sed somniare. Non diu abhinc dixisti, quòd ex communi, & generali Theologorum asserto actus aliarum virtutum sint meritorii vitæ æternæ in vi imperii tum formalis tum virtualis charitatis; ponamus ergo te dare eleemosynam, vel te orare ex solo imperio virtuali charitatis, quin usurpes motivum proprium misericordiæ, & religionis, in quo casu hi actus juxta tua multoties repetita asserta non sunt actus formales, sed tantùm materiales misericordiæ, & religionis, ergo si tamen sunt meritorii vitæ æternæ, debent secundùm tua principia necessariò esse actus formales charitatis etiam in vi solius imperii virtualis. Denique dissimulando hæc tua principia theologica paradoxa, quid loqueris hìc ad rem? ego dixi, *quòd si omne opus bonum precipitur à charitate, tunc omne opus bonum sit charitas, cùm utique pro hoc casu omne opus bonum esset observantia præcepti charitatis, & sic nulla esset vera legis obedientia*

finè charitate, quod in Bajo damnatur. Ad hoc tu non respondes, sed diversionem facis per imperium formale, & virtuale charitatis; cum utique aliud sit præceptum obligans ad actum, & aliud imperium liberum charitatis actum imperantis? si actus omnis præcipitur à charitate, non potest non omnis actus esse vera observantia charitatis, & sic nullus virtutis actus est *finè charitate*, quod toties tibi oppono, & non solvis.

ANIMADVERSIO XLVIII. „ Hic error P. Virgilii, quo dicit, *S. Thomam sub virtuali intentione intelligere ipsum actum virtutis*, est crassus, quia intentio virtualis non est præcisè intentio materialis vel naturalis, quatenus opus ex se ipso petit ordinari ad finem, sed est illa relatio, quam opus habet ex præcedente actu voluntatis, seu actus ad finem supernaturalem ordinantis, & per virtutem relatum in actum imperatum influentis, quod S. Thomas centies repetit, & quivis tyrones Theologiæ nôrunt, & claret ex Angelico 2. 2. q. 23 à. 7. in c. ubi tria genera actuum distinguit, primum peccaminosum, in quo actus positivè aberrat ab ultimo fine. Secundum verè quidem, sed non perfectè bonum, dum actus ordinabilis, seu referibilis est in ultimum finem, sed ab actu voluntatis non refertur, uti actus fidei, spei, qui boni sunt in suo genere, sed non perfectè ob defectum debitæ ordinat-

„ dina-

„ dinationis in ultimum finem per charita-
 „ tem. à fol. 138. 139. 140. 141.

RESPONSIO. Quòd quivis tyrones sci-
 ant, in quo consistat intentio virtualis, nul-
 lus dubito, sed hoc admiror, quòd tyrones
 Theologiæ mihi præferas, ego plane indo-
 leo tuis tyronibus, quòd Magistrum adepti
 sint in se ipso extollendo & alios contemnen-
 do tam peritum, & solvendis difficultatibus
 propositis tam imparem. Pondera ipsemet re-
 sponsa tua contradictoriis, & falsis imputa-
 tionibus plena. Non scripsi ego, quòd S.
 Thomas neget intentionem illam virtua-
 lem, quæ poni solet in virtute ex actu
 imperante relicta, & in actum impera-
 tum influente; neque umquam negavi
 tria illa genera actuum ex S. Thoma al-
 legata, sed hoc scripsi, prout legi po-
 terit in responsione ad confirmationem,
 quòd S. Thomas illum textum S. Augustini:
*præcepit Apostolus dicens: omnia ex cha-
 ritate fiant*, in opusculo de charitate a. 11.
 ad 2. exponat de relatione virtuali sumpta
 pro ipso actu virtutis quatenus se habente
 tanquam medium ad finem, cùm medium
 ex seipso habeat relationem ad finem, pro-
 ut constat ex ejus exemplificatione sumpta
 à collectione herbarum, & præparatione
 medicinæ; licèt enim medicus in his actibus
 non cogitet de sanitate, tamen ipsi virtuali-
 ter referuntur ad sanitatem ex se ipsis tan-
 quam

quam media ad finem, sic ego exposui S. Augustinum & D. Thomam. Jam te convenio, & quæro, quomodo exponas hunc textum: *omnia actu referre in Deum non est possibile in hac vita, sicut non est possibile, quod semper de Deo cogitemus; hoc enim pertinet ad perfectionem patriæ, sed quod omnia virtualiter referantur in Deum, hoc pertinet ad perfectionem charitatis, ad quod omnes tenentur?* Si hæc verba exponas de relatione virtuali relicta ex actu charitatis præcedente sicut re vera exponis, & me idcirco minoris æstimas, quàm tuos in Theologia tyrones, apertissimè incurris Bajanissimum, quia verus Bajanismus est, quod omnia nostra opera bona sint ex charitate meritoria vitæ æternæ, qualis innegabiliter est charitas formalis, aut virtualis ex actu præcedente relicta. Solve tu hunc nodum, vel noli criminari posthac, si Bajanismi accuseris.

ANIMADVERSIO XLIX. „ P. Virgilius
 „ multipliciter errat à fol. 32. & 33. nam
 „ imprimis falsum est, quod in amante
 „ formalitas amoris debeat esse reflexa vel
 „ explicita, quia non est necesse, ut hæc
 „ reflexè & explicitè cognoscatur; item
 „ falsum est, quod in actibus amoris non
 „ requiratur explicitum motivum formale
 „ amoris, vel quod idem sit motivum for-
 „ male amoris, & formalitas explicita. à
 „ fol. 142. 143. 144.

RESPON-

RESPONSIO. Erroris convictus quæris effugium reducendo rem ad quæstionem de nomine, quid scilicet nomine veri & formalis amoris veniat imputando interim mihi varias falsitates; sed his effugiis non evadis; nam imprimis quæstionem de nomine facis contra communem sensum Theologorum, contra te ipsum, & omnem sanam rationem. Communiter Theologi tecum ipso sentiunt, quòd actus humani speciem, & denominationem sumant à suo motivo immediato formali, & explicito, & huic principio etiam communiter conjungunt aliud æquè notum, & consonum rationi, quòd nempe id formaliter & specificativè sit in actu, quod est objectivè & motivè in objecto, cum actus nihil aliud sit, quàm formalis & respectiva tendentia in objectum à motivo excitata; ergo quoties amoris formalitas est objectivè in motivo explicito & formali ipsius objecti, non potest non esse etiam formaliter in actu tanquam formali tendentia ad objectum motivum; ergo manifestum & evidens est, quòd quoties in objecto motivum amoris est explicitum, toties etiam in actu adsit formalitas amoris, seu actus sit formalis amor, sive deinde hæc formalitas sit in objecto vel in actu reflexè cognita, vel non, quia reflexa cognitio per accidens est, & non attenditur, uti instantia est in omnibus aliis; jam ergo hoc ipso, quòd tu ad actum amoris requiras, uti fateris motivum formale explicitum amoris,

eo

eo ipso negare non potes, quòd ad actum formalem amoris requiratur etiam formalitas amoris, & mirum tantum est, quòd hoc tanta evidentia convictus negare audeas; verum ad has incitas quæstionis de nomine nihil te coëgit nisi inopiare respondendi ad quæstionem de re & facto. Ego tibi objeci, quòd ad formalem actum charitatis non petas explicitam formalitatem amoris, prout habes in præfatione Ideæ, neque petas motivum specificum formale & explicitum charitatis, quorum primum admittis, secundum negas, id ergo tibi probo, & inde id evinco, quòd hoc sit sentire cum Bajo, unde sic te oppugno: quoties adest motivum specificum formale, & explicitum amoris, toties adest explicita formalitas amoris, seu actus formalis explicitus amoris, quia quod est objectivè, & motivè explicitè in objecto, hoc est formaliter explicitè in actu; ergo si omnis actus veræ charitatis debet habere juxta te objectum motivum explicitum amoris, erit etiam actus formalis explicitus amoris, quod tamen negas. Deinde tu tantum nunc dicis, quòd ad formalem actum amoris requiras motivum specificum morale explicitum amoris, alibi non dixisti, ergo circa factum & rem ipsam inconsequenter, & paradoxè loqueris. Antecedens probatur. Superiùs dixisti, quòd ad formalem actum amoris plus non requiratur, quàm ratio generica operis Deo grati in omni actu virtutis reperibilis, ergo clarum & manifestum est

est, quòd ad actum formalem charitatis non requiras motivum formale specificum. Deinde in Idea cap. 9. fol. 117. dicis : *quamvis mea quidem sententia necessarium non sit ad justificationem, ut quis doleat de peccatis suis ex motivis amoris Dei expliciti, ac perfecti, necessarium tamen est, ut peccator in conversione sua velit suam felicitatem post-hac unice constituere in Deo, & per opera virtutum placere Deo, quæ voluntas seu propositum est ipsissimus amor Dei.* In quibus verbis ipsissimum amorem Dei constituis in generali motivo cæteris virtutibus communi, nempe in hoc, quòd homo suam felicitatem constituat in Deo, quod propriè spectat ad spem, quæ Deum respicit ut nobis bonum, & in eo, quòd homo velit placere Deo, quam voluntatem etiam assumere potest ex metu gehennæ, ne æternum pereat, & denique quo nihil evidentius est, quia hæc motiva formalibus terminis contradistinguis à motivis amoris Dei expliciti ac perfecti, ergo ad amorem Dei ipsissimum non petis motivum formale explicitum amoris & charitatis perfectæ, sed tantum commune aliis virtutibus, & ita incidis in errorem Baji, qui vult, non dari actus aliarum virtutum sine charitate.

ANIMADVERSIO L. „ Falsum est, quòd „ Baji error solum in eo consistat, quòd doceat omnem legis obedientiam esse „ charitatem theologicam, sed in his „ consistit primò quidem, quòd quælibet „ actio bona sit charitas, secundò, quòd charitas

„ ritas nihil aliud sit, quàm bona voluntas.
 „ à fol. 145.

RESPONSIO. Non video, in quo ista differant, quorum tu unum dicis falsum, alterum verum, si enim Bajus juxta te docet, quòd quævis actio bona sit charitas, tunc utique etiam negare non poteris, quòd juxta ipsum omnis legis obedientia sit charitas; cùm obedientia sine dubio sit actio bona? deinde hæc propositio est 16ta inter Bajanas: *non est vera legis obedientia, quæ fit sine charitate*: ergo non est, quòd neges Bajum docere, quòd omnis legis obedientia sit charitas. Sit tamen quidcunque velit, tu te responso hoc non liberas ab errore Baji, sed te ipsum involvis, nam si fateris liberè, docuisse Bajum, quòd quælibet actio bona sit charitas, negare non potes, quòd sequaris errorem Baji, cùm expressè defendas, quòd quævis voluntas operando honestè, aut vivendi christianè sit charitas, item quòd motivum formale charitatis sit ipsa ratio generica, & communis operis Deo grati, & placiti reperibilis in quavis virtute, & per consequens quævis virtus, seu quivis actus virtutis sit charitas.

ANIMADVERSIOLI. „ Falsum est, ex nostra
 „ sententia sequi, quòd nullum detur
 „ opus bonum inter vitium & charitatem
 „ medium, cùm fides, spes, & hujusmodi
 „ aliæ virtutes informes sint actus ex suo genere
 „ boni, qui ex objecto, & immediato
 „ suo motivo non participant rationem vitii,
 „ nec

„ nec possident rationem perfectæ virtutis,
 „ eò quòd ipsis desit ordo ad finem ultimum,
 „ quem solus tribuit actus charitatis. à fol.
 „ 146.

RESPONSIO. Tu dicis, quòd objectum formale charitatis sit ratio generica operis Deo grati & placiti reperibilis in quavis virtute, adeoque etiam in fide, spe, & cæteris informibus virtutibus: ergo quia charitas indubitanter est, ubi est ejus objectum motivum & formale, etiam in his reperitur charitas, quæ hos actus elicitive & directe imparet, adeoque non est medium assignabile inter vitium & charitatem, sed omnis libera hominis actio erit aut vitium aut charitas. Dein non video, cur spei deneges ordinem ad ultimum finem in tuis principiis; nam secundum hæc ultimus finis consistit in fruitione Dei seu in Deo, quæ nobis bono, atqui spes directe & formaliter respicit fruitionem Dei, & Deum quæ nobis bonum: ergo inconsequenter spei negas ordinem ad ultimum finem, & ob hoc exclusum vis à charitate; imò juxta te charitas formalissime consistit in voluntate se salvandi; sed utique spes est vera voluntas se salvandi, & secura, uti vocas, salutis expectatio, ergo sine grandi contradictione nequis spei denegare rationem charitatis.

ANIMADVERSIO LII. „ P. Virgilius ca-
 „ lumniatur, quasi doceam, quod nuda vo-
 „ luntas virtuosè & christianè vivendi, aut
 „ opera Deo grata exercendi sit charitas,
 „ seu

„ seu quòd ad charitatem constituendam suf-
 „ ficiat quodvis particulare obsequium Deo
 „ acceptum. Hoc non est argumentari, sed
 „ calumniari, cùm ego ad amorem ami-
 „ citiæ requiram, ut nullos agnoscat obse-
 „ quiorum limites, & se extendat ad om-
 „ nes actus Deo acceptos, ubi eos in parti-
 „ lari casu & circumstantia sub gravi vel sub
 „ levi displicentia amici exegerit rectus ordo
 „ amicitiae & charitatis. à fol. 147.

RESPONSIO. Quàm acerbè me accusas,
 quasi tibi calumniam inferam? tu tibi ipsi hanc
 inferis, si aliqua est in tantis absurdis, &
 à sana Theologia tam remotis responsis. Dicis
 te charitatem non constituere in quovis par-
 ticulari obsequio, sed in nullo obsequiorum
 limite, seu in omnibus actibus Deo acceptis;
 ergo charitas juxta te consistit in cumulo om-
 nium virtutum? quæ est ista nova sententia,
 aut quis inter orthoxos Classicos ita docuit?
 & si hoc tibi demus, quòd vera amicitia in
 omnibus Deo gratis obsequiis consistat, an
 ergo non etiam quodvis particulare obsequi-
 um verus actus charitatis est? imò omnia ob-
 sequia simul sumpta nequeunt Deo ut amico
 exhiberi. Denique tu ipsemet dixisti in præ-
 fatione ad Ideam editionis Venetæ, quòd
sub actu charitatis theologicæ exercito seu practico sit
seria voluntas se salvandi, & instituendi vitam verè
christianam abstinendo à malo, & operando bonum:
 ergo si hæc generica voluntas jam est actus
 charitatis juxta te, tunc utique etiam quod-
 vis

vis particulare christiani hominis obsequium erit quidam actus charitatis, & si omnia obsequia collectim sumpta constituunt integram charitatem, erit quodvis obsequium particulare saltem pars charitatis, & quidam ejus actus, sed absit inter fanos Theologos tam absurda charitatis theologicæ acceptio, quæ utique olet errorem Baji, & orthodoxis Theologis adversatur, qui charitatem cum D. Thoma 2. 2. q. 23. a. 4. habent pro virtute respiciente speciali Deum ut bonum in se.

ANIMADVERSIO. LIII. „ Dum P. Virgilius ait, quòd nuda voluntas vivendi „ christianè possit assumi ex metu inferni, „ vel spe præmii, & quòd proinde hanc „ non rectè statuam pro charitate, iterum calumniatur, & apertam imposturam facit, „ ut suos lectores fallat. Scripsi ego charitatem theologicam esse voluntatem placendi „ Deo non solum per *particularitatem* bonorum operum, quæ præcisè facit christianum, sed per *universalitatem* bonorum operum, quæ facit amicum Dei & christianum perfectum volentem Deo placere per opera quæcunque etiam gratuita, & aliunde indebita, à fol. 147. 148.

RESPONSIO. Cessa tandem ab hac insulsa criminatione, qua me jam toties calumniatorem vocas; in quonam consistit ista calumnia? utique etiam alii refutantur, nec habent hoc pro calumnia? nec dico aliquid veritati dissonum, ut tibi fieri possit injuria,

pondera rem benè , an hæc tua doctrina non sit digna , ut refutetur ? vocâsti verissimè voluntatem vivendi christianè charitatem theologiam , nihil dicens de particularitate , & universalitate bonorum operum , modò tamen criminari tibi fieri calumniam , quia non intellexisti *particularitatem* bonorum operum , quæ præcisè facit christianum , *sed universalitatem* bonorum operum , quæ perfectum facit christianum. Quis Theologorum sic argumentatur aut dicit , quòd charitas theologica consistat sive in particularitate , sive in universalitate bonorum operum ? & si consistat in universalitate bonorum operum , debet certè etiam consistere in particularitate bonorum operum , quia omnia bona opera simul fieri non possunt ? & quidquid horum dicas , tamen probatio mea in salvo est , quia potest quis verissimè assumere voluntatem vivendi christianè per universalitatem bonorum operum ex metu inferni , id est , potest quis sibi proponere omnia bona opera facere , quæ conveniunt homini christiano , ne Deus cælo excludat , & æternùm damnet , quia ergo metus inferni etiam juxta te non est charitas theologica , neque voluntas christianè vivendi cum universalitate bonorum operum erit charitas theologica : item si voluntas placendi Deo per unum vel alterum opus nondum est charitas theologica juxta te , neque erit voluntas placendi Deo per omnia possibilia opera , quia motivum non mutatur , sed tantùm fit materialis

rials extensio ad plura opera, seu ad omnia
possibilia opera, estque hæc ratio placendi
Deo nimis generica, utpote reperta etiam jux-
ta te in omni virtute tanquam grata & placi-
ta Deo, & contrahibilis ad varias virtutes cha-
ritate inferiores, quia potest quis velle per
bona opera placere Deo, ut in cælum veniat,
quod est spes, vel ne æternum pereat, quod
est metus; ergo in hac generica voluntate ne-
quit constitui charitas theologica, vel si vis
tamen in ea constituere, non te liberat ab er-
rore Baji volentis alias virtutes non esse sine
charitate.

ANIMADVERSIO LIV. „ Ille verè dili-
„ git Deum, qui observat omnia mandata et-
„ iam amoris amicitiae juxta illud 1. Joan. 2.
„ *qui servat verbum ejus, in hoc charitas Dei perfecta*
„ *est.* & Joan. 14. *qui habet mandata mea, & ser-*
„ *vat ea, ille est, qui diligit me:* videat nunc P.
„ Virgilius, an etiam Christus, & ejus Can-
„ cellarius S. Joannes Bajanistæ fuerint, quia
„ observantiam mandatorum perfectam cha-
„ ritatem vocant, à fol. 149.

RESPONSIO. Quid mihi objicis hanc
blasphemiam? ego nunquam negavi esse ser-
vanda mandata, nec unquam dixi, quòd ob-
servantia non sit charitas, perfecta saltem
observantia mandati primi & maximi de dili-
gendo Deo, adeoque falsum mihi imputas &
objicis, sed tu potius tuum mihi errorem irro-
gas; nam juxta te non adest observantia primi
& maximi mandati, & inde neque charitas
per-

perfecta; siquidem juxta te non est Deus diligendus ex toto corde, sed ex corde diviso, id est, non est diligendus amore puro, quo unicè diligitur Deus, & ejus bonum, sed amore mixto, quo simul diligitur Deus, & interesse nostrum, bonum Dei & bonum nostrum; ergo longe meliùs faceres, si amorem tuum interessatum damnares, & ob hoc peccatum tuum contra Deum confitereris, quàm ut alios benevolentiam puram erga Deum suadentes accuses, & nescio, quas imposturas illis imputes.

ANIMADVERSIO LV. „ P. Virgilius
 „ repetit suam gratuitam calumniam ita scri-
 „ bens: *charitas est suprema virtus, & voluntas*
 „ *vivendi christianè, aut se salvandi non est supre-*
 „ *ma virtus, imò ea voluntas potest elici à peccatore*
 „ *in statu peccati mortalis.* Ego manifestè ad
 „ charitatem amicitiae theologicam requisi-
 „ vi, ut copulativè concurrerent voluntas se
 „ salvandi, & vivendi christianè, & placen-
 „ di Deo per actus amicitiae gratuitos seu o-
 „ pera Deo quaecunque accepta, ubi ea petit
 „ ordo charitatis & amicitiae, id loquuntur
 „ omnes meae regulæ amoris practicae &c. à
 „ fol. 150.

RESPONSIO. Non cessas criminari? ego nunquam invasi personam tuam, sed doctrinam, adeoque calumniator nec sum, nec esse possum; tu autem dum me perpetuum calumniatorem vocas, te ipsum reum facis; utinam magis studeris, doctrinam quàm te ipsum vindicare. Qualis est iterùm hæc animadversio? dicis, te omnia ista copulativè accipere, permit-
 tam

tam, quamvis verum non sit, quòd ea in præfatione ad Ideam, ubi loqueris de actu theologicæ charitatis practico, copulativè acceperis; esto tamen, ita nunc accipias, nihilominus speciem supremæ virtutis non efficient, sed omnia simul sumpta non assignant nisi objectum materiale, & potest similis voluntas verè elici à peccatore in statu peccati mortalis ex metu inferni, vel ex spe, & voluntate se salvandi; in quo casu tu ipsemet in responsis ad Lienhard à fol. 8. & 9. talem voluntatem appellas actum formalem timoris aut spei, non charitatis theologicæ; hæc enim talis nunquam est etiam juxta te locò primùm citato, nisi eliciatur ex formali proprio motivo, dicendo v. g. volo vivere christianè, & me salvare per observantiam mandatorum Dei, ut Deum summum in se bonum in æternum possim laudare, & glorificare, sic enim assumitur voluntas christianè vivendi ex solo bono Dei, & propter Deum.

ANIMADVERSIO LVI. „ Est prorsus imperita responsio P. Virgilii, qua dicit, S. Thomam volentem, quòd charitas habeat pro
 „ objecto ultimum finem vitæ humanæ, seu
 „ beatudinem æternam, loqui tantùm de ob-
 „ jecto terminativo, & imperii, cùm ridicu-
 „ lum sit objectum imperari; non enim hoc,
 „ sed actus imperantur tendentes in ob-
 „ jectum, cæterùm ille ultimus finis tantùm est
 „ objectum materiale charitatis, motivum ta-
 „ men & specificativum amoris concupiscen-
 „ tiæ. à fol. 151. 152.

RESPONSIO. Prorsus imperitam vocas

meam responſionem, & ego in hac tua criſi, quam toties repetis, nec peritiem, nec veracitatem conſpicio, nec puto, quid infirmius eſſe in Theologo refutante, quàm ſi inveraciter agat, & non niſi falſis imputationibus velit vincere. Ego non ſcripſi obiectum aut ultimum finem imperari, ob quod meriſu dignum explodis, ſed ſcripſi, ut videri poteſt in præſenti paragrapho in reſp. ad objectionem, ultimum finem ſe habere per modum termini charitatis imperantis, quod idem eſt ac dicere, ultimum finem eſſe obiectum terminativum charitatis, quia charitas actus ad illum tendentes imperat, ut dicit S. Thomas loc.cit. *charitas ſe extendit ad actus totius vitæ humanæ per modum imperii non quaſi immediate eiiciens varios actus virtutum.* Prout tamen tu ſuperius dicis, quod charitas, quia rationem genericam operis Deo placentis in omni virtute reperit, ideò omnes virtutum actus *elicitivè & directè imperat*: dein hîc dicis ultimum finem eſſe obiectum tantum materiale charitatis, formale verò, & ſpecificativum concupiſcentiæ, & inde concupiſcentiam & charitatem in ſuo proprio obiecto formali & ſpecificativo diſtinguis. Et quoties jam hucusque dixiſti, & deinceps dices contrarium, ſic ſuperius expreſſè aſſeris, quæſtionem non in eo eſſe, utrum amor benevolentiae & concupiſcentiæ adunentur realiter in uno actu, vel coexiſtant in eodem ſubjecto, ſed in hoc utrum adunentur formaliter, & procedant ex eodem motivo, & aſſeres mox iterum contrarium. Quis jam numeret tuas
 contradictiones?

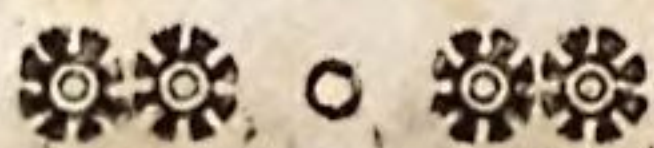
§. VI.

An verum sit, quòd amor amicitiae erga Deum sit amor mixtus ex benevolentia & concupiscentia?

N. 47. **N**Otandum, Authorem Ideae de amore amicitiae erga Deum cap. 1. sic scribere:

Amor amicitiae est, quo volumus simul amico, & simul nobis bonum, itaque actus amicitiae mixtus est ex actu benevolentiae quidem, quia per affectum amicitiae volumus alteri bonum; ex actu concupiscentiae verò, quia per communicationem cum amico volumus nobis bonum: formula talis amoris amicitiae est v. g. hæc: ô Deus meus, tu es meum summum bonum, mea unica felicitas, finis ultimus omnium meorum desideriorum, mea immensa ac aeterna voluptas, verbo: Deus meus & omnia, te aestimo, ac præfero omnibus aliis rebus creatis, honoribus, divitiis, & voluptatibus, te unicum his omnibus contemptis ambio, felix esse cupio, beatitudinem ac vitam aeternam quæro, sed hanc beatitudinem in te quæro, & ideò ut fruor te, servio tibi. Servabo mandata tua, quia merces mea es magnanimis, te mihi solùm dona, & sufficit mihi. Quo supposito quæritur primò. Utrum hæc formula sit in veritate formula amoris mixti ex benevolentia, & concupiscentia, & inde actus veræ charitatis theologicæ? Secundò. Utrum in veritate subsistat, quòd amor amicitiae erga Deum sit amor mixtus ex benevolentia & concupiscentia? Pro quarum resolutione

N. 48. Dico primò, non est verum, quòd hæc formula sit formula amoris mixti ex benevolentia & concupiscentia, aut quòd sit formula veræ charitatis theologicæ, cùm sit purus actus spei. Probatur ex communi sensu Theologorum, & ipsius etiam authoris Ideæ; nam in communi sensu Theologorum, quem in hoc puncto etiam sequitur author Ideæ, ad verum & formalem actum benevolentia erga Deum requiritur, ut velim explicitè Deo bonum, & Deum expressè amem propter se; sed in prædicta formula amoris nullum adest explicitum motivum volendi Deo bonum, & eum amandi propter se, sed purè & unicè ut bonum nobis, ita enim sonat: O Deus, tu es *meum* summum bonum, *mea* unica felicitas, *mea* æterna voluptas, te præfero omnibus rebus creatis, honoribus, divitiis, voluptatibus, tanquam majus bonum *meum*, beatitudinem in te quæro, & ideò, ut fruor te, servabo mandata tua, quia merces mea es &c. Ergo prædicta formula non est formula amoris mixti, sed puræ concupiscentia, seu spei. *Confirmatur.* Amor benevolentia erga Deum ita sonat: ô Deus! ego amo te, quia infinites dignus es omni amore; amo te, & complacéo mihi in tuis infinitis perfectionibus, quia tuæ perfectiones sunt; amo te, & procuro, quantum in me est, ut ab omnibus ameris, honoreris, & glorificeris; hoc modo enim intenditur expressè bonum Dei, & amatut explicitè propter se, quod requiritur

ritur ad formalem amorem benevolentiae erga Deum, & actum proprium charitatis theologicæ.

N. 49. Probatur secundò ex S. Thoma à num. 45. cit. nam hic 2. 2. qu. 23. a. 6. in c. expressè ait: *Fides & spes attingunt Deum, secundum quod ex ipso provenit nobis vel cognitio veri, vel adeptio boni; sed charitas attingit ipsum Deum, ut in ipso sistat, non ut ex eo aliquid nobis boni proveniat, & ideo charitas est excellentior fide & spe: atqui prædicta formula authoris Ideæ explicitè non aliter attingit Deum, quàm ut nobis aliquid ex eo boni proveniat: ergo est merus actus concupiscentiæ & spei, non benevolentiae & charitatis.*

N. 50. Oppones cum Authore Ideæ loc. cit. In hac formula amatur Deus propter se ipsum, quia non amatur propter aliud bonum quærendum v.g. propter divitias, honores aut voluptates terrenas, sed ob ipsum Deum: ergo est amor benevolentiae. Respondeo neg. ant. quòd ametur *propter seipsum*; quia licèt non ametur propter aliud bonum quærendum, quasi finis intermedius ad quærendas divitias, honores, voluptates, amatur tamen, ut finis ultimus, quàm nobis bonus ita, ut nos simus finis *cui*, ut ipse Author Ideæ fatetur, & sic hoc ipso talis amor non est amor benevolentiae, & charitatis, cum in Deo non sistat, sed concupiscentiæ & spei.

N. 51. Dico. 2. Nullo vero, aut probabili fundamento nititur, quòd amor amicitiae erga Deum sit amor mixtus ex benevolentia & concupiscentia. Probatur primò. Pro hac sententia Author Ideæ nullos allegat auctores, nec forsan poterit aliquem allegare, quia ego saltem neminem legi, qui hoc dicat, adeoque non adest probabilitas extrinseca, nec ipse solus purè asserendo hanc addere potest, cùm sit proscripta hæc propositio numero 27. ab Alexandro VII. *Si liber est alicujus junioris, & moderni, debet opinio censi probabilis, modò non constet rejectam esse à Sede Apostolica tanquam improbabilem*, licet ergo nondum rejecta sit hæc opinio à Sede Apostolica, tamen ob hoc solum nondum probabilis est extrinsecè; sed neque probabilis est intrinsecè, quia Author Ideæ hæc purè asserit, quòd detur amor amicitiae mixtus ex benevolentia & concupiscentia, & sinè exemplo antiquitatis amorem amicitiae ita describit: ergò non est verè probabilis.

N. 52. Probatur secundò. Non possumus nos rebus usu receptis significationem imponere, sed debemus juxta antiquam impositionem eas accipere, & explicare; atqui amicitiae nomen juxta antiquam institutionem significat benevolentiam puram, non mixtam concupiscentia: ergò juxta hanc debemus accipere. min. prob. ex Aristotele, Cicerone, & Divo Thoma. Primus 8. Ethic. cap. 2. ait: *Oportet amico bona illius gratia velle*,
hoc

hoc est, bona ipsi optare propter ipsum, non propter nos. Secundus lib. 2. de finibus inquit: *Amicitiae locus esse non potest, ut quis amicus sit cuiuspiam, quem non ipsum amet propter ipsum, hoc est, sine affectu ad interesse proprium. Et denique tertius 2. 2. qu. 23. a. 1. in c. sic fatur: Non quilibet amor habet rationem amicitiae, sed amor, qui est cum benevolentia, quando scilicet sic amamus aliquem, ut ei bonum velimus; si autem rebus amatis, non bonum velimus, sed ipsum eorum bonum nobis velimus, sicut dicimur amare vinum, aut equum, aut aliud huiusmodi, non est amor amicitiae, sed cujusdam concupiscentiae; ergo verum est, quod amicitiae nomen juxta antiquam impositionem significet benevolentiam puram.*

N. 53. Probatur tertio. Nullo probabili fundamento nititur, quod amor amicitiae ut sic sit mixtus benevolentia & concupiscentia: ergo neque amicitia hominis ad Deum, cum hanc, ut patet ex S. Thoma, Theologi explicent juxta antiquam vocis acceptionem. Confirmatur. Amicitia ad Deum jam in antiqua significatione habita est pro mutua benevolentia, non pro amore mixto ex benevolentia & concupiscentia, ut exponit S. Thomas 1. 2. qu. 65. a. 5. *Charitas non solum significat amorem Dei, sed etiam amicitiam quandam ad ipsum, quae quidem super amorem addit mutuam redamationem cum quadam communicatione mutua, ut dicitur 8. Ethic. cap. 2.* Ergo sine fundamento significatum nominis mutatur, & accipitur pro amore mixto ex benevolentia & concupiscentia. Vide infra num. 106. & 125.

N. 54.

N. 54. Oppones cum authore *Ideæ primæ* hunc ipsum locum S. Thomæ, ubi dicit, quod amicitia super amorem addat mutuam redemptionem cum quadam communicatione mutua: ergo cum quadam concupiscentia communicationis mutuae bonorum. Resp. neg. consequ. Vera amicitia, ut sonat vocabulum, & communis acceptio facit mutuam communicationem bonorum non ex affectu proprii interesse, sed ex affectu pure gratioso & benevolo v. g. *Deus nos amat, & amando* communicat beatitudinem sine ullo interesse suo & affectu ad illud, & similiter amicus Dei amat ipsum, & procurat, quantum in se est, ejus gloriam sine intuitu mercedis seu affectu ad interesse proprium.

N. 55. Oppones 2dò. Deus non amat amore concupiscentiæ referendo omnia ad suam gloriam juxta illud Sap. 16. *Omnia propter semetipsum operatus est Dominus.* Ergo etiam nostra amicitia erga ipsum erit mixta concupiscentia. Resp. neg. ant. quia Deo non potest tribui amor proprius concupiscentiæ, cum nihil faciat ex affectu commodi proprii, seu utilitatis propriæ, non enim per nos habere potest commodum, aut utilitatem, aut fieri per nos beator, dicitur tamen omnia operari propter semetipsum, & referre ad suam gloriam tanquam ad finem universalem, qui est commune bonum nostrum. Igitur in
forma

forma dist. ant. Deus amat nos referendo omnia ad suam gloriam quasi ad commodum & utilitatem propriam neg. ant. quasi ad commune bonum nostrum conc. ant. & neg. consequ. Deus verè amat nos amore amicitiae, *jam non dicam vos servos, sed amicos meos* Joan. 15. ergo & nos sic eum diligamus oportet.

N. 56. Oppones 3tiò cum authore Ideæ ad Lectorem. S. Thomas in 3. dist. 27. qu. 2. a. 1. ad 1. ait, *quòd quælibet amicitia concupiscentiam seu desiderium includat.* Et 2. 2. qu. 26 a. 3. ad 3. *quòd aliquis velit frui Deo, pertinet ad amorem, quo Deus amatur amore concupiscentiae; magis autem amamus Deum amore amicitiae, quàm amore concupiscentiae:* ergo S. Thomas sub amore amicitiae amorem mixtum agnoscit. Resp. ad primum locum, S. Thomam loqui de concupiscentia latè sumpta pro desiderio boni concupiti non nobis, sed alteri. Ad secundum verò palam est, quòd contra Authorem Ideæ loquatur, quia expresse contradistinguit amorem concupiscentiae fruitionis Dei ab amore amicitiae, & sic iste non potest esse mixtus ex benevolentia & concupiscentia, sed pura benevolentia mutua, quia charitas, quæ vera amicitia est, *non quærit, quæ sua sunt.* 1. Cor. V. 3.

ANIMADVERSIO LVII. „ Imperitè ob-
„ ciunt P. Virgilius, & Heiffius Juvaviensis
„ Minorita, quòd hæc formula amoris: *Ser-*
„ *vabo mandata tua, quia merces mea es magna*
„ *nimis* &c. sit tantum formula amoris con-

„ cu-

„ cupiscentiæ , non benevolentia ad amo-
 „ rem amicitia requisita , hæc, inquam, est
 „ imperita objectio, quia non advertit in pro-
 „ posito servandi omnia mandata includi et-
 „ iam propositum placendi Deo, per actus
 „ amoris practicos ex sua natura gratuitos,
 „ & ipsum propositum servandi primum man-
 „ datum jam esse ipso facto actum benevo-
 „ lentia, à fol. 153. 154.

RESPONSIO. Nunc mihi socium adjun-
 gis, ne sim solus imperitus; cave, ne velis in
 vanum sapere supra omnes cum omnium
 tibi adversantium contemptu: non videtur
 hoc esse sapientis viri, sed si velis peritior no-
 bis esse, ipso facto demonstra. Ego contrari-
 um tibi ad oculum demonstro; nam prius ip-
 semet fassus es, quòd Deus quàm merces nostra,
 seu quàm nostra beatitudo non sit objectum mo-
 tivum, & specificativum charitatis, & in
 præsentì contendis, quòd prædicta formula
 amoris concupiscentia sit simul benevolentia
 & amicitia. Item à fol. 294. admittis amorem
 concupiscentia nullum habentis affectum be-
 nevolentia erga Deum. Rursus hìc conten-
 dis, quòd simplex propositum servandi man-
 data his verbis expressum: *servabo mandata*
tua &c. sit ipso facto actus benevolentia, cum
 tamen evidens sit, & à te ipso in confessis resp.
 ad Lienhard à fol. 8. & 9. quòd de se sit indif-
 ferens, ut fiat vel ex metu inferni, vel ex spe
 præmii vel unicè propter Deum, quatenus de
 se infinitè dignum, ut mandata ejus serven-
 tur,

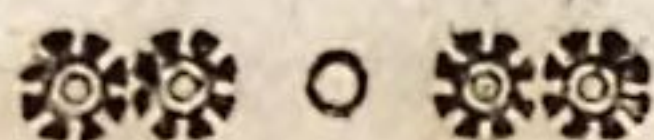

tur, & honoretur, quæ est ergo hæc in tot contradictionibus peritia?

ANIMADVERSIO LVIII. „ P. Virgilius,
 „ quando dicit, quòd neminem legerit Au-
 „ ctorum, qui diceret amicitiam esse mixtam
 „ ex benevolentia & concupiscentia rursus
 „ monstrat, quàm curta illi sit domi supellex,
 „ cùm hanc sententiam in terminis teneat
 „ S. Bonaventura in Animadversione 26. cita-
 „ tus ex 2. dist. 27. a. 2. q. 2. *quidam voluerunt*
 „ *dicere, amor mercenarius, qui principaliter respi-*
 „ *cit ad eam mercedem æternam, de qua dicitur:*
 „ *ego ero merces tua magnanimis, non est à charita-*
 „ *te, sed potius ab affectu naturæ charitatem con-*
 „ *comitante, amor enim charitatis, ut dicunt, cùm*
 „ *sit gratuitus, non intuetur præmium, aliis au-*
 „ *tem videtur, quòd talis affectus possit esse à cha-*
 „ *tate; ad affectum enim charitatis non tantum spe-*
 „ *ctat amare Deum amore amicitiae, sed etiam amore*
 „ *concupiscentiæ. à fol. 67. 68. 135. 156. 157.*

RESPONSIO. Non est tibi laudi, si curta mihi sit domi supellex, quis enim Goliathum laudat, quòd fuerit ab inermi Davide prostratus? Pastor ovium fuit David, quem sequendo puto, me facere virtute ex alto, ut vix respires in hoc certamine. Sit testis hic ipse locus, quem adducis ex D. Bonaventura; tam clarè enim loquitur, ut quivis intelligat, non loqui juxta tuum sensum; sonant enim ipsi termini charitatem supernaturalem genericè sumptam affectui naturali contrapositam, quo sensu per modum generis dividitur, sicut
 superius

superiùs ex D. Francisco Salesio vidimus in
 spem, seu concupiscentiam interessatam, & in
 charitatem specificè & propriè sumptam pro
 amore benevolentiae, quæ simul amicitia est,
 si sit cum redamatione, sicut in perfecto amo-
 re benevolentiae erga Deum semper est, cum
 Deus promittat diligere diligentes se prov. 8.
 Heissius Juvaviensis, quem mecum imperitum
 vocas, audet dicere à fol. 6. quòd *Patres ad u-*
num omnes amorem interessatum velint exclu-
 sum ab amore amicitiae, & citat nomine om-
 nium D. Augustinum, cujus auctoritas sit ti-
 bi pro omnibus lib. 50. homil. 38. *videat chari-*
tas vestra, primùm amor amicitiae, qualiter debeat
esse gratuitus; non enim propterea debes habere ami-
cum, vel amare, ut aliquid tibi præstet, si enim
propterea illum, ut aliquid tibi præstet, vel pe-
cuniam vel aliquod commodum temporale, non illum
amas, sed illud, quod præstat; amicus gratis amandus
est propter se se, non propter aliud; si hominem
te hortatur amicitiae regula, quàm gratis amandus
est Deus? si ergo amas Deum propter beatifi-
cam fruitionem; non amas amore amicitiae,
sed concupiscentiae. Denique quis ille vel
Patrum vel Theologorum est, qui amorem
amicitiae tecum definit esse amorem, quo si-
mul amico, & simul nobis bonum volumus,
 Aristoteles 8. Eth. cap. 2. ait: *oportet autem a-*
mico bona velle illius gratia, ergo non simul in-
teresse nostrum quærere.

ANIMADVERSIO LIX „ Præter di-
 „ vum Bonaventuram etiam P. Maurus Soc.
 „ Jes.

„ Jes. hanc sententiam tradit in sua Theolo-
 „ gia lib 7. q. 162. ita scribens: actus cha-
 „ ritatis non est amor solius concupiscentiæ,
 „ nec est amor solius benevolentiae, sed a-
 „ micitiæ. à fol. 156.

RESPONSIO Maurus hoc ipso loco se ipsum explicat his verbis: *ex dictis concludi potest, quid sit perfectus amor charitatis? dicendum, quod sit redamatio efficax Dei, ut amici, in ordine ad communicationem vite eternæ; infertur, quodnam sit objectum formale charitatis? dicendum, quod summa Bonitas, in quantum per illum Deus est intuitivè bonus & perfectus in se bonitate etiam amicabili, per quæ verba neutiquam dicit, quod amor amicitiae sit ille, quo simul volumus Deo, & nobis bonum, seu quod sit mixtus ex benevolentia & concupiscentia interessata, cum de hac non cogitasse se probet, quia nullo termino mentionem facit, benè verò penitus contrarium insinuat amorem charitatis definiendo cum S. Thoma per redamationem seu mutuam benevolentiam; deinde non statuit pro objecto formali amicitiae Deum quàm simul in se & nobis bonum, sed unicè quàm bonum in se bonitate etiam amicabili, id est, qui cognoscitur, & amatur etiam quàm amicus, & ideò concupiscentia cum illo amore conjuncta non est illa concupiscentia interessata, qua Deum amamus propter interesse nostrum, & quàm nobis bonum, sed concupiscentia desinteressata, qua Deum concupiscimus propter se & gloriam, vel bonum ejus.*

ANIMADVERSIO LX. „ S. Thomas
 „ in 3. dist. 27. q. 2. a. 1. in c. & ad 1. ex
 „ instituto quærit, an charitas sit concupi-
 „ scentia? & sic resolvit: *primò includit amor*
 „ *concupiscentiam amati, qua desideratur ejus præ-*
 „ *sentia; secundò includit amor benevolentiam se-*
 „ *cundum quam aliquis amato bona desiderat, ami-*
 „ *citia verò addit societatem quandam amantis, &*
 „ *amati in amore.* Item 2. 2. q. 26. a. 3. ad 3.
 „ ad objectionem, quòd per charitatem quis
 „ magis se ipsum quàm Deum amet, quia vult
 „ frui Deo, qui est summum bonum, quod
 „ homo sibi velle potest, sic respondet: *di-*
 „ *cendum ex hoc, quòd aliquis (per charitatem)*
 „ *velit frui Deo, pertinet ad amorem, quo Deus a-*
 „ *matur amore concupiscentiæ, magis autem ama-*
 „ *mus Deum amore amicitiae, quàm amore concu-*
 „ *piscentiæ, quia majus est in se bonum Dei, quàm*
 „ *bonum quod participare possumus fruendo ipso.*
 „ à fol. 155. & 156.

RESPONSIO. Si non vides, quòd S. Tho-
 mas tibi in hac sententia sit contrarius, omni-
 no cæcus es in rebus theologicis. Tu amicitia-
 am definis per amorem unilateralem, seu per
 illum, quo simul Deo, & simul mihi bonum
 volo. De hoc jurare velim, quòd S. Doctor
 de tali amicitia ne quidem somniaverit, cùm
 ipse amicitiam expressè definiat per benevo-
 lentiam cum redamatione seu per mutua a-
 mationem & benevolentiam, ac societatem
 amantis, & amati: hinc imprimis concupi-
 scentiam interessatam expressè distinguit ab
 amore

amore amicitiae. Et quando loquitur de concupiscentia, qua quis desiderat amati praesentiam, expressè addit, quòd hæc concupiscentia benevolentiam includat, juxta quam aliquis bona *desiderat amato*, ut det expressè intelligi concupiscentiam desinteressatam, quâ amato, id est Deo, non nobis *amantibus* bonum volumus, id est praesentiam in cælis, ubi eum ardentius diligere & magis honorificare possumus; confer S. Thomam in locis à te citatis cum textibus 2. 2. q. 23. a. 1. in c. & videbis utroque oculo à S. Thoma penitus exclusam esse mixturam ex benevolentia & concupiscentia interessata, quòd autem ad textum 2. 2. q. 26. a. 3. interferas terminos: *per charitatem* tibi imputa; si volendo alios decipere te ipsum decipias; Angelicus non dicit, quòd aliquis velit frui Deo per charitatem, sed loquens ibi de concupiscentia interessata, qua quis simpliciter vult frui Deo, fatetur, quòd per talem concupiscentiam quis magis se ipsum, intensivè nempe, diligat, quàm Deum, & ideò hanc concupiscentiam ibidem expressè distinguit ab amicitia, & ait, amicitiam præferendam esse, quia majus est bonum Dei in se, quàm bonum, quod quis participat fruendo ipso.

ANIMADVERSIO LXI. „ Est aperte
 „ falsum, quòd nomen amicitiae ex Aristotele,
 „ Cicerone, & D. Thoma importet benevo-
 „ lentiam puram. Nam Aristoteles lib. 8.
 „ Eth. cap. 12. ait: *est amicitia filiis erga Paren-*
 „ *tes, & hominibus erga Deos tanquam bonum quod-*
 „ *dam, habetque hujus modi amicitia & jucundita-*

„ *tem & utilitatem.* Et Cicero de officiis ait :
 „ *amicitiam non spe mercedis, sed quod omnis ejus*
 „ *fructus in ipso amore inest, expetendum putamus.*
 „ Et S. Thomas 2. 2. q. 26. a. 2. in c. *amicitia*
 „ *fundatur super communicatione beatitudinis.* Ac-
 „ *cedit ratio, quia inter duos veræ sapientiæ*
 „ *amantes, quorum unus existit Romæ, alter*
 „ *in Germania pura benevolentia esse potest,*
 „ *etsi inter eos nulla intercedat amicitia, à fol.*
 „ 158. 159.

RESPONSIO. Hæc Animadversio ingenio
 (scilicet) plena est; nam ut ab ultimo inci-
 piam, puram benevolentiam saltem in huma-
 nis admittis, id est inter duos sapientiæ ama-
 tores, quorum unus Romæ, alter in Germania
 forsan Pollingæ existit, sed hanc negas esse
 amicitiam; quid ergo ad rem, si amicitia
 non est, aut quid probat? dein mirum, quod
 Romæ non velis habere amicos, & illos, qui
 tibi benevolè volunt, non numeres inter ami-
 cos. S. Thomas definit amicitiam per mutu-
 am benevolentiam non latentem; utique &
 tu illis benevolè voles, qui tibi benè volunt?
 & cognoscis tibi benè velle? aut putas dees-
 se præsentiam? atqui Christus nos pro veris
 amicis habet: *vos amici mei estis* Joan. 15. licet
 necdum ipsi præsentemur, ergo neque de
 tua amicitia fundatè loqueris. Quod adducis
 de Aristotele, ille profectò amicus tuus non
 est; *amicitia*, ait 8. Eth. cap. 3. *est mutua bene-*
volentia non latens inter duos, qui enim se mutuò a-
mant, bona sibi invicem cupiunt, & per hoc amici sunt.
 Idem cap. 2. dixerat: *oportet autem amico bona*
velle

velle illius gratia? & hoc est illa jucunditas, & utilitas, de qua loquitur in loco à te citato; longè enim jucundius, & utilius est, amicitiam ex utraque parte colere seclusa concupiscentia ad interesse proprium, & omnia velle amici gratiâ præsertim Deo, quia sic provocatur ad longè majorem reciprocum amorem benevolentia, quo sensu S. Bernardus lib. de diligendo Deo dixit: *non sine præmio diligitur Deus etsi absque præmii intuitu diligendus sit.* Sed neque Cicero tuis amicis vult inscribi, quia id palpare posses in ipso textu à te citato, ubi expressè dicit amicitiam non esse colendam ex spe mercedis, & quòd omnis ejus fructus in ipso amore sit expendendus, per quem appetitum non intelligit concupiscentiam interessatam, quam tu confundis cum amore spei, sed concupiscentiam desinteressatam, qua fructus amoris expetis amici gratiâ, sicut ille expetit tui gratiâ. Hinc S. Augustinus in Ep. ad Martianum ex Cicero-
ne amicitiam definit, quòd sit *rerum humanarum & divinarum cum benevolentia & charitate consensio*: ubi nempe duo benevolè non interessatè in amando conveniunt, & quisque amici, non suum interesse quærit; & quemadmodum S. Augustinus cum Aristotele & Cicerone, ita & S. Thomas inter tuos minimè vult censerì amicos; quia repudiat amorem tuum interessatum, & exposcit *benevolentiam mutuam*, quâ duo sibi invicem bona sincero corde volunt, & quantum in ipsis est, procurant, & ideò ait amicitiam erga Deum fundari super communicatione beatitudinis effectiva eo ipso titulo, quòd

nostro amorì erga Deum benevolo, quo omnia nostra ad Deum referimus, communicatio beatitudinis sit promissa; hoc ipso enim Deus homini beatitudinem communicat, quia homo non operatur hujus, sed Dei intuitu, quod tu ipse quàm maximè dicere deberes, qui toties jam inculcàsti, quòd ad meritum vitæ æternæ requiratur saltem virtualis influxus charitatis, sed in vanum à te exspectamus doctrinæ consequentiam in tot tuis contradictionibus.

ANIMADVERSIO LXII. „ Expositio „ S. Thomæ est manifestè falsa, qua P. Virgilius dicit, quòd amicitia in sensu S. Thomæ „ faciat mutuam communicationem bonorum non ex affectu proprii interesse, sed ex „ affectu purè benevolo, quia communicatio „ beatitudinis non est *effectus* amicitiae, sed *motivum* & *finis*; dicit enim S. Thomas: *amicitia charitatis super communicatione beatitudinis fundatur*, tanquam super motivo nempe & „ fine, à fol. 159.

RESPONSIO. Jam iterum tui oblitus loqueris. Superiùs dixisti beatitudinem non esse objectum motivum charitatis, quæ vera erga Deum amicitia est, sed objectum purè terminativum, seu materiale: & modò iterùm ex beatitudine facis objectum motivum, non tantùm tibi ipsi contrariè, sed maximè S. Thomæ, quem constanter vel sinistrè adducis, vel malè accipis, & torques. S. Thomas non dicit, quòd amicitia fundetur super beatitudine tanquam motivo & fine, quia hæc mens longè est ob ipso, & inde etiam S. Doctor non dicit, quòd

quòd fundetur super beatitudine, sed super communicatione beatitudinis hoc est, super amore Dei benevolo non volente & conferente nobis qualiacunque bona, sed super communicante ipsam beatitudinem, & ideo 2. 2. q. 26. a. 2. in c. inquit: *Deus ex charitate diligitur, ut beatitudinis causa.* Et 2. 2. q. 23. a. 1. *cum sit aliqua communicatio hominis ad Deum, secundum quod nobis suam beatitudinem communicat, super hanc communicationem oportet aliquam amicitiam fundari; amor autem super hanc communicationem fundatus est charitas, & 2. 2. q. 25. a. 12. amicitia charitatis super communicatione beatitudinis fundatur, in qua communicatione unum consideratur ut principium influens beatitudinem.* In quibus locis S. Thomas apertè beatitudinem assignat ut effectum non ut motivum & causam; Deum verò & ejus amorem ut causam. Quod inde etiam fit evidens, quòd non amor concupiscentiæ, qui pro motivo habet beatitudinem promissam, sed amor benevolentiae, quo Deus propter se diligitur, meritum æternæ beatitudinis addixerit, quia amor concupiscentiæ potest esse informis, & sine merito vitæ æternæ, non verò amor benevolentiae saltem perfectus; item fit evidens exinde, quòd S. Doctor in locis suprà citatis, qui cum his concordandi sunt, amicitiam expresse constituat in benevolentia mutua, seu in benevolentia cum redamatione. Denique ratio manifesta evincit, quia sicut in humanis amor interessatus insufficiens est ad veram amicitiam constituendam, & longè minus aestimatur,

quàm amor puræ benevolentiaë, si enim nos ab aliquo amari scimus sine intuitu cujusdam interesse, longè majorem complacentiam in tali amore habere solemus, & magis nos obstrictos putamus ad amorem benevolentiaë reciprocum tum affectivum, tum effectivum; ita & Deus amorem interessatum, quo diligitur propter beatitudinem ut motivum & finem non adeò æstimat ut amorem benevolentiaë, quo sine affectu proprii interesse diligitur, quod ex Apostolo 1. Cor. 13. *major autem horum est charitas*, de fide esse colligitur, & ideò etiam huic amori nempe benevolentiaë, quo Deus diligitur propter se sistendo in ipso, ut loquitur S. Thomas, promisit amorem benevolentiaë reciprocum collativum beatitudinis, & constitutivum amicitiaë socialis, quatenus integrè acceptæ.

ANIMADVERSIO LXIII.,, Etiam illa P. Virgilii expositio est manifestè falsa, quæ D. Thomam exponit in 3. dist. 27. q. 2. a. 3. ad 1. de concupiscentia latè sumpta pro *desiderio boni non concupiti nobis sed alteri*, nam hæc est benevolentia, non concupiscentia. Et quod P. Virgilium penitus confundit, est ipsa explicatio S. Thomæ loc. cit. imprimis in corp. sub his verbis: *amor includit concupiscentiam amati, qua desideratur ejus presentia. Secundum quod homo ad amatum afficitur; amor benevolentiam includit, secundum quam aliquis amato bona desiderat, amicitia verò (amoris concupiscentiaë & benevolentiaë) addit societatem amantis & amati in amore.* Rursus ad

„ ad 1. *qualibet amicitia concupiscentiam seu desi-*
 „ *derium includit, & aliquid super eam addit.* En
 „ quanta ex ipso D. Thoma & ex eodem ar-
 „ ticulo expositionis Virgilianæ confusio, &
 „ quidem in puncto decretorio, à fol. 162.
 „ 163.

RESPONSIO. Manifestè falsum mihi im-
 putas, & penitus confusum me proclamas ex
 ipso textu S. Thomæ. Mirari super hæc dicta
 quis debet, & nemo, qui rem non oculis vi-
 deret, posset credere, quòd in te possit cadere
 hæc fraus. Quare textum mutas per interpun-
 ctiones, id est cur post *præsentia* punctum (.)
 majus facis? nunquid ideò ne posteriora ver-
 ba, quæ sunt explicatio priorum, sensum ni-
 mis tibi manifestè contrarium efficiant? item
 cur per parenthesin interjungis post verba:
amicitiæ verò, verba: *amoris concupiscentiæ & be-*
nevolentia, quasi idem sonarent cum amicitia,
 nunquid ex eadem causa, ut tuis verbis tex-
 tum tibi favorabilem effingas? Sed parce tuæ
 existimationi his miseris dolis & fraudibus,
 huic non consulitur. Contextus S. Thomæ sic
 habet: *amor includit concupiscentiam amati, qua*
desideratur ejus præsentia, secundum quod homo ad
amatum afficitur; adeoque amore & intuitu a-
mati, non amore & intuitu interesse proprii;
amor benevolentiam includit, secundum quam aliquis
amato bona desiderat, amicitia verò addit societatem
amantis & amati in amore. Non ergo habes, cur
 me confusum velis ex hoc, quod dicam, S.
 Thomam accipere hic concupiscentiam latè
 pro desiderio boni concupiti non sibi sed alteri,

cùm expressè fluat ex textu sincerè adducto,
& te potiùs non parùm credas confusum ob
falsificationem manifestam ipsius textûs.

ANIMADVERSIO LXIV. „ Imperita
„ argumentatio est P. Virgilii, qua dicit, S.
„ Thomam hoc ipso contradistinguere con-
„ cupiscentiam ab amicitia, quia ait, quòd
„ *Deus magis ametur amore amicitiae, quàm concu-*
„ *piscentiae*, per hoc enim tantùm infertur,
„ quòd amicitia tanquam totum distingua-
„ tur à concupiscentia tanquam parte, amici-
„ tiam autem esse tale totum claret ex verbis
„ S. Thomæ in 3. dist. 27. q. 23. a. 1. *primò a-*
„ *mor includit concupiscentiam amati, qua desidera-*
„ *tur ejus præsentia, secundò includit amor benevo-*
„ *lentiam, secundùm quam aliquis amato bona de-*
„ *siderat, amicitia verò addit societatem quandam*
„ *amantis & amati in amore* à fol. 163. 164.

RESPONSIO. Rursus sine rubore es, &
fraudem facis truncando textum, priùs post
nomen *præsentia* posuisti punctum majus sic
(.) notando, ut subsequents verba: *secun-*
dum quod homo ad amatum afficitur, à sensu prio-
ris textûs abducas; nunc hæc ipsa subsequen-
tia verba ex textu relato penitus eliminas, ut
sensum tibi faventem pro concupiscentia in-
teressata efficias; nam hæc verba expressè in-
sinuant, quòd præsentia desideretur ex affectu
ad amatum, seu amore amati, & intuitu ip-
sius non ex affectu ad aliquod utile & interesse
proprium.

ANIMADVERSIO LXV. „ P. Virgi-
„ lius, dum dicit, amicitiam esse composi-
„ tam

„ tam ex pura benevolentia mutua, duplici-
 „ ter errat; nam imprimis manifestum est
 „ mutuam benevolentiam duorum hominum
 „ Doctorum, justorum, heroicorum &c. quo-
 „ rum unus est in Italia, alter in Germania,
 „ non esse amicitiam, si nullam habent socie-
 „ tatem mutuam. Dein P. Virgilius suo ar-
 „ gumento semet ipsum evertit, si enim ex
 „ eo, quod D. Thomas amorem concupis-
 „ centiæ ab amore amicitiae distinguit, in-
 „ ferri posset, amicitiam non esse compo-
 „ sitam ex amore concupiscentiæ, eodem mo-
 „ do sequeretur, amicitiam non esse compo-
 „ sitam ex amore benevolentiae, quia S. Tho-
 „ mas in pluribus locis amorem benevolen-
 „ tiæ ab amore amicitiae distinguit, à fol. 164.
 „ 165.

RESPONSIO. Jam supra mentionem feci-
 sti de duobus, quorum unus in Italia, & al-
 ter in Germania existit, & dicis inter eos mu-
 tuam esse benevolentiam, sed nullam amici-
 tiam, quare sic? defectu, ais, societatis. Sed
 nunquid mutuum litterarum, aut aliud qua-
 lecunque mutuum benevolentiae studium, ve-
 ra societas est in amore? an sola absentia ami-
 citiam tollat? *nunquid* & *Abraham amicus Dei ap-*
pellatus est Jer. 2. & tamen tunc necdum erat
 praesens Deo in visione beata? sed hoc est mi-
 rabilius, quod hanc mutuam benevolentiam
 dicas esse *duorum hominum doctorum, justorum,*
heroicorum, &c. nam si hæc prædicata aliquid
 faciunt ad amicitiam humanam, vanè sibi Ari-
 stoteles & Cicero, & alii de amicitia sibi po-
 tuerunt

tuerunt gratulari, insuper dum de his loqueris, videris digito te ipsum monstrare, quomodo autem tu scis te esse justum? & quo fundamento catalogo heroum te inscribis, nunquam legi, quod amor interessatus heroes faciat, cum hic maximè sit timidis proprius. Circa alterum pariter nullum est argumentum tuum, nam S. Thomas, dum amicitiam distinguit à benevolentia, non utitur termino excludente, sed tantum dicit, quod non sufficiat benevolentia unilateralis seu solius hominis. 2. 2. q. 23. a. 1. dicens: *benevolentia non sufficit ad rationem amicitiae, sed requiritur mutua amatio*; e contra concupiscentiam interessatam excludit à ratione amicitiae ratione diversi objecti motivi 2. 2. q. 26. a. 3. ad 3. *magis autem amamus Deum amore amicitiae, quam amore concupiscentiae, quia majus est in se bonum Dei quam bonum, quod participare possumus fruendo Deo.* En disparitatem ipsam ex S. Thoma.

ANIMADVERSIO LXVI. „ Expositio
 „ Scripturae, qua P. Virgilius dicit, quod
 „ Deus operando omnia propter semet ipsum
 „ non referat ista ad suam gloriam quasi ad
 „ commodum, & utilitatem propriam, sed
 „ quasi ad commune bonum nostrum, hoc, in-
 „ quam, non potest admitti. *Primò*, quia sic
 „ suam gloriam extrinsecam subordinaret ad
 „ bonum nostrum. *Secundò*, quia si intendit bo-
 „ num sibi, & homini commune, habet hoc
 „ ipso amorem benevolentiae & concupiscentiae simul. *Tertiò*, Valentia Soc. Jes. dicit,
 „ quod Deus possit simul homini & sibi bo-
 „ num

„ num velle, & Turianus inquit, quòd pos-
 „ sithomini bonum velle ex complacentia ip-
 „ sius, & simul omnia operari propter semet,
 „ ipsum, à fol. 160. 161.

RESPONSIO. Est fide certum, quòd Deus non habeat commodum vel utilitatem ex nobis, vel ex aliis creaturis, cùm etiam sine nobis idem esset Deus, & æquè beatus, nec potuerit per nos fieri beatior, & ideò monet nos Christus: *si omnia feceritis, dicite, quia servi inutiles sumus* Luc. 17. & hæc mea expositio S. Scripturæ, quæ communis est, à te non sine errore rejicitur. Quòd autem dicas, inde sequi absurda, non est ita, nam *primò* non sequitur, quòd gloriam suam subordinet bono nostro, cùm hoc non respiciat tanquam finem ultimum operationis, sed tantùm ut finem *cui in ratione utilis*, nec hoc destruit conceptum amicitiae, quia etiam charitas erga proximum non respicit proximum tanquam finem ultimum, sed tantùm ut finem *cui in ratione utilis*. Nec sequitur *secundò*, quòd Deus hac ratione habeat amorem benevolentiae & concupiscentiae simul, loquendo de concupiscentia propria, & interessata, cùm, ut dixi, Deus se ipsum respicere non possit tanquam finem utilitatis utpotè hujus incapax, & ideò quia nihil operatur ex affectu proprii commodi, & interesse etiam habere non potest concupiscentiam interessatam. Nec sequitur *3tiod*, quòd Valentia & Turianus aliquid dicant, quod tibi favet, non enim ex orthodoxis Theologis quispiam auditus est dicere

diere, quòd Deus possit habere à nobis aliquam utilitatem, & inde amor ejus possit sortiri nomen concupiscentiæ interessatæ propriè dictæ, sed solius concupiscentiæ latè dictæ, & desinteressatæ pro amore boni utilis alteri, qui capax est, concupiti.

ANIMADVERSIO LXVII. „ Apostolus,
 „ dum ait 1. cor. 13. charitas non quærit,
 „ quæ sua sunt, non loquitur de summo bo-
 „ no, quasi neque hoc quærat, cùm etiam
 „ Apostolus cupiverit dissolvi, & esse cum
 „ Christo, sed loquitur de bonis tantùm pri-
 „ vatis, & creatis, à fol. 165.

RESPONSIO. Hic textus Apostoli loquitur primariò & principaliter de bono præcipuo, spectando naturam sensus proprii, in quo textus accipiendus est, nec tu pro te habes Auctoritatem Ecclesiæ, vel sacrorum Expositorum, qui sacrum textum contra naturam sensus proprii exponerent, adeoque aperto sensui Scripturæ refragaris, dum negas, quòd de summo & præcipuo bono proprio loquatur. Nec id aliquid probat, quòd Apostolus cupierit dissolvi, & esse cum Christo, quia hoc non quæsivit ex concupiscentia interessata, seu affectu interesse proprii, sed ut Patres & Theologi communiter exponunt ex charitate perfecta, & concupiscentia desinteressata, ut possit intensius Deum amare, & laudare. Quod inde etiam fit evidens, quia si habuisset concupiscentiam interessatam, voluisset potius diutius adhuc vivere, & majora merita colligere pro majori adipiscenda gloria.

§. VII.

Utrum subsistat opinio dicens, quod perfectio christiana consistat in amore mixto ex benevolentia & concupiscentia?

N. 57. **N**otandum, in cap. i. Authorem Ideæ hanc quæstionem ponere: Utrum perfectio christiana consistat in amore mixto ex benevolentia & concupiscentia? & postea iis viribus, quibus amorem mixtum propugnat, etiam perfectionem christianam in eo litam esse contendit; circa quod quidem verum est ex communi sententia Theologorum, quod perfectio christiana in charitate consistat, uti expressè docet S. Thomas 2. 2. qu. 184. a. 3. *in c. per se quidem & essentialiter consistit perfectio christiana in charitate*: quod ergo hic contravertimur, tantum est, an subsistat opinio authoris Ideæ volentis, quod perfectio christiana consistat in amore mixto ex benevolentia & concupiscentia? ad quod

N. 58. Dico, non potest subsistere opinio dicens, quod perfectio christiana consistat in amore mixto ex benevolentia & concupiscentia. Probatur primò verbis Christi Domini: *Estote vos perfecti, sicut & Pater vester cœlestis perfectus est.* Matth. 5. v. 48. quod Christus intelligit de perfectione charitatis, quia aliam imitari non poterant Apostoli; atqui Pater cœlestis non habuit aliam charitatem nisi puræ bene-

benevolentiaē sine ulla concupiscentia proprii interesse, cū hoc quærere non potuerit: ergo etiam Apostolos tantū adhortatus est ad perfectionem charitatis benevolentiaē. *Confirmatur.* Christus Dominus in alio loco nempe Matth. 10. dicit: *Sufficit discipulo, ut sit sicut Magister ejus;* atqui Magister seu Christus perfectionem charitatis habuit sine concupiscentia: ergo etiam hanc discipulis suasit. min. prob. Sola charitas benevolentiaē erga Deum poterat in humanitate Christi esse libera, cū fuerit in perpetua visione intuitiva, & fruitione Dei, adeoque sine concupiscentia libera ad ipsam; ergo solam perfectionem charitatis benevolentiaē habuit.

N. 59. Probatur 2dò. Est certum, quòd amor, in quo consistit perfectio, sit amor amicitiaē, quia perfecti certè non sunt, qui amici non sunt, & hoc etiam in confesso est apud ipsum authorem Ideæ cap. 1. sed amor mixtus non est amor amicitiaē, ut satis liquidè probatum est à num. 51. & sequ. ergo in amore mixto non consistit perfectio. Rursus certum est, quòd amor perfectus sit essentialiter justificativus; quia sanæ fidei repugnat perfectionem christianam stare cum peccato mortali; sed amor mixtus, quem auctor Ideæ assignat, non est essentialiter justificativus: ergò in hoc non consistit perfectio. min. prob. Amor mixtus potest juxta authorem Ideæ etiam dari in homine attrito, uti disertis verbis docet in Resp. ad propos.

pos. Lienhardianam i6tam; sed attritio etiam juxta authorem Ideæ non est essentialiter justificativa: ergo amor mixtus, quem author Ideæ assignat, non est essentialiter justificativus. Insuper est certum, quòd in nuda voluntate christianè vivendi, & exequendi opera grata Deo, non consistat essentialis perfectio, quia hæc voluntas potest æquè reperiri in peccatore volente justificari, ac spes informis; sed amor mixtus confunditur ab authore Ideæ cum nuda voluntate christianè vivendi, ut constat ex num. 41. & sequ. ergo in amore mixto non consistit essentialis perfectio.

N. 60. Probatur 3tiò. Amor mixtus est amor interessatus, uti eum vocat ipse author Ideæ; sed in amore interessato non consistit christiana perfectio: ergo hæc non consistit in amore mixto. min. prob. Homo christianus in se perfectus debet loqui cum Paulo ad Gal. 2. *Vivo autem jam non ego, vivit verò in me Christus.* Id est, non quæro interesse meum sed interesse, & honorem Christi: ergo in amore interessato non consistit christiana perfectio. *Confirmatur primò.* Est communissima Patrum, & Theologorum sententia, quòd amor sui, seu interesse proprii finaliter quæsitus fons sit omnium malorum, & ille solus, qui teste Bernardo meretur infernum: ergo ut bonus & ordinatus sit, debet semper ad alium finem ordinari, ita, ut interesse proprium non ametur propter se, sed propter

M

Deum,

Deum, & ejus bonum, & per consequens in amore interesse proprii non consistit perfectio & finis, sed solum in amore Dei, & boni ejus. *Confirmatur 2dò.* Deus est finis ultimus rerum omnium etiam nostri interesse: ergo bonum Dei, & interesse nostrum nequeunt adunarè per modum unius finis, sed nostrum interesse qualecunque sit sive temporale, sive æternum, debet semper ordinari ad bonum Dei.

N. 61. Probatur 4to. In ea virtute consistit essentialiter perfectio christianæ vitæ, quæ est radix aliarum virtutum, quia quævis essentia radicat suas proprietates; atqui radix aliarum virtutum est tantum benevolentia pura, ut exclusiva proprii interesse: ergo in hac consistit perfectio christianæ vitæ. min. prob. Pura benevolentia ut exclusiva proprii interesse radicat *humilitatem*, qua quis sibi ipsi vilescit, & verè æstimat se cœlo, & ipsa Dei fruitione indignum: item radicat *justitiam*, qua quis vult dare Deo, quod suum est, immolando proprium suum interesse, quod ipsi vera obligatione debet; rursus fundat *abnegationem sui*, qua quis renuntiat omni interesse proprio, & unicè bonum Dei respicit; iterum fundat *fidelitatem*, qua quis vult Deo fidelis manere in non dividendo amore à bono Dei ad interesse proprium. Insuper radicat *Religionem*, qua quis honorem Dei quærit, seposito interesse proprio; denique radicat *sapientiam*, quatenus directricem harum virtutum, in quantum

tum dicitur Deum unice, & infinite dignum esse omni hoc cultu, honore, & amore: ergo pura benevolentia est radix aliarum virtutum, & per consequens in ea unice consistit christiana perfectio.

N. 62. Probatur 5to. S. Thomas solum amorem benevolentiae pro perfecto habet, amorem autem concupiscentiae imperfectum nominat; ergo perfectio in solo amore benevolentiae consistit. ant. prob. ex 2. 2. qu. 17. a. 8. in c. ubi sic habet: *Amor autem quidam est perfectus, quidam imperfectus; perfectus quidem amor est, quo aliquis secundum se amatur, ut puta, cum aliquis secundum se vult alicui bonum; sicut homo amat amicum, imperfectus amor est, quo quis amat aliquid non secundum ipsum, sed ut illud bonum sibi ipsi proveniat, sicut homo amat rem, quam concupiscit, puta fruitionem Dei; primus autem amor pertinet ad charitatem, quae inhaeret Deo secundum se ipsum, sed spes pertinet ad secundum amorem, quia ille, qui sperat aliquid, sibi obtinere intendit: ergo in doctrina S. Thomae concupiscentia ne quidem spectat ad charitatem, sed ad spem, & in eo non consistit amor perfectus, & per consequens neque perfectio. Vide infra Num. 107. & 126.*

N. 63. Oppones cum authore Ideae cap. 5. Apostoli, qui utique Magistri sunt perfectionis christianae, docuerunt amorem mixtum, & amorem benevolentiae ordinaverunt ad concupiscentiam fruitionis Dei, quia non sufficiebat ipsis placere Deo, sed volebant placendo

do Deo obtinere vitam, & ideò dixerunt Joan. 14. *Ostende nobis Patrem, & sufficit nobis.* Ergo in concupiscentia fruitionis Dei consistit perfectio. Resp. absit, quòd Apostoli nos suo exemplo docuerint sistema divini amoris inversum, id est ordinare perfectum ad imperfectum, finem ad medium, amorem Dei ad amorem interesse proprii; unde falsum est, quòd amorem benevolentiae situm in placendo Deo ordinaverint ad viendum Patrem tanquam ad sufficientiam votorum suorum sed tantum, quantum ad sufficientiam cognitionis suae, quando enim Apostoli dixerunt: *Ostende nobis Patrem, & sufficit nobis*, volebant Christo Domino insinuare, se nondum adhuc vidisse Patrem ad sufficientiam suam, prout tamen Christus v. 7. praecedente dixerat quamvis in alio sensu: *Amodo cognoscetis eum, & vidistis eum.* Et sic volebant etiam insinuare, quòd de eo nondum habeant sufficientem cognitionem, per quod tamen non ordinaverunt charitatem ad fruitionem Dei, tanquam ad sufficientiam votorum, seu tanquam ad finem, sed potius fruitionem Dei ordinaverunt ad majus bonum Dei, & ejus gloriam in fruitione beatitudinis procurandam, & sic perfectio christiana, & Apostolica consistit in charitate ordinata ad bonum Dei, tanquam ultimum finem, non in spe, seu concupiscentia fruitionis Dei de se ordinabilis ad alium finem.

ANIMADVERSIO. LXVIII. „ Quòd in
 „ Deo sit amor concupiscentiæ, & quidem
 „ solius concupiscentiæ erga creaturas irra-
 „ tionales, & amicitia erga rationales cum
 „ mutua communicatione bonorum, quæ
 „ benevolentiam & concupiscentiam impor-
 „ tat, est communis Theologorum ferè om-
 „ nium, excepto P. Virgilio, in specie Tur-
 „ riani Soc. Jesu, & S. Thomæ 1. p. q. 2. a. 2.
 „ ad 3. à fol. 167. 168.

RESPONSIO. Mihi fide certum est, quòd
 in Deo locum non habeat concupiscentia
 interessata, de qua tu loqueris, cùm hæc
 concupiscentia respiciat verum aliquod com-
 modum, interesse, & utilitatem, quæ Deo
 advenire non potest, aliàs per hanc posset
 fieri beatior; habet ergo concupiscentiam
 non nisi late sumptam, & desinteressatam,
 quatenus omnia refert ad se tanquam ad fi-
 nem ultimum, sed non in ratione utilis, cùm
 pro fine utilitatis solas respiciat creaturas ra-
 tionales, quòd in earum utilitatem omnia
 creaverit.

ANIMADVERSIO LXIX. „ Perfectio
 „ Dei, & Christi est quidem regula & nor-
 „ ma perfectionis Christianæ, sed secundùm
 „ illa prædicata, quorum capax est charitas
 „ christiana, habuit ergo natura humana
 „ Christi amorem concupiscentiæ ad gloriam
 „ sui corporis, cùm in Christo fuerit spes
 „ illius gloriæ teste S. Thoma 2. 2. q. 18. a. 2.
 „ à fol. 168. 169.

RESPONSIO. Mihi omninò certum est,
 M 3 quòd

quòd Christus amore puræ benovolentiæ erga nos sit mortuus non propter spem gloriæ sui corporis, quia expressè in Symbolo dicitur, quòd propter nos homines, & propter nostram salutem descenderit de cœlo, & in humana natura passus sit, unde amor, quo pro nobis incarnatus, & in cruce immolatus est, pura benevolentia est, & sic etiam ejus amicitia erga nos non est nisi benevolentia integrè completa relatè ad eos, erga quos est cum redamatione, seu benevolentia mutua, nec est, cur charitas christiana hujus non possit esse capax, secus Christus non præcepisset nos esse perfectos, sicut Pater & ipse perfecti sunt in charitate erga nos.

ANIMADVERSIO LXX. „ Amor boni seu interesse proprii *privati* est vitiosus, „ non autem amor boni proprii communis; „ per amorem *sui* Ascetæ solùm intelligunt „ amorem boni *privati*, in quantum non est „ *cum* mune cum bono proximi, & Dei. à „ fol. 171.

RESPONSIO. Est certum, quòd solus Deus sit ultimus finis noster, non verò Deus, & creatura simul, seu bonum proprium commune, in quocunque illud constituatur, *omnia enim propter semetipsum operatus est Dominus* prov. 16 adeoque ipse solus est finis ultimus quæ honorandus & glorificandus. Unde S. Thomas opus. 62. ipsum etiam amorem fruitionis Dei dicit esse vitiosum, si homo in sola fruitione sistat, licèt hæc fruitio sit bonum

num commune ; & ideò dum homo vult sal-
vus fieri, debet hunc appetitum ordinare ad
hoc, ut se salvando possit Deum intensius ama-
re, & magis laudare, ut se totum ordinet
in finem ultimum, in quo consistit hominis
perfectio.

ANIMADVERSIO LXXI. „ Non be-
„ nevolentia pura, sed amor amicitiae est ra-
„ dix omnium virtutum, prout ex S. Tho-
„ ma ostensum est 58. 72. 73. nisi enim humi-
„ litas, justitia, religio, castitas &c. or-
„ dinentur ad ultimum finem per charitatem,
„ perfectae virtutis rationem non habent,
„ humilitas non consistit in eo, ut quis se
„ indignum aestimet fruitione Dei *per gratiam*
„ *sed per naturam* ; si alia est P. Virgilii humi-
„ litas, hypocritarum est, falsa est. à fol.
171. 172.

RESPONSIO. Tu probasti, quòd amor
amicitiae sit radix virtutis perfectae, sed in
quantum benevolentia est, cui soli meritum
vitae aeternae fuit promissum ; patet enim,
quòd concupiscentia de se non sit meritoria
vitae aeternae, cum possit esse informis, &
sine merito in homine peccatore. Deinde
concupiscentia fruitionis Dei non stat cum
hoc praestantissimo actu benevolentiae & hu-
militatis, qua me veraciter indignum aestimo
fruitione Dei, & ideò unicè pro motivo
operationis meae respicio dignitatem Dei ; nec
Theologo digna, sed verè scandalosa est
tua responsio, qua dicis, quòd non sit vera

humilitas, se indignum æstimare fruitione Dei, propter peccata, & quòd humilitas in hoc consistat, quòd quis se fruitione Dei indignum æstimet per naturam, non indignum per gratiam, & qui aliter sentit, habeat humilitatem hypocritarum, & falsam. Deus avertat, ne talem ascesin invehas in tuum collegium; humilitas est tam pretiosa virtus, ut Christus eam præ aliis dignatus sit nos docere, dum dixit: *discite à me, quia mitis sum, & humilis corde* Matth. 11. Si autem Christus tam humilis fuit, ut potuerit dicere: *ego sum vir videns paupertatem meam.* Thren. 3. cùm omnia fuerint ipsi debita titulo unionis hypostaticæ; cur non possit verè humilis etiam dicere: *Domine non sum dignus cælo, etsi per gratiam tuam omnia pro cælo fecerim;* an non monet Christus ipse: *etsi omnia feceritis, dicite servi in utiles sumus* Luc. 17. humilis se humiliando non attendit gratiam, nec naturam, sed suum nihilum, & sua peccata. Suum nihilum quivis respicere potest, etiam semper innocens & justus, & hoc respiciens Beatissima Virgo humilitate sua meruit fieri Mater Dei juxta illud: *respexit humilitatem ancillæ suæ;* dixit ancilla, cùm fuerit Mater Dei electa. Peccata verò quivis respicere debet, non solùm, dum adhuc est in statu peccati, sed etiam dum est justificatus, etsi sciat se justificatum, uti Paulus dixit: *sum minimus Apostolorum - non sum dignus vocari Apostolus, quia persecutus sum Ecclesiam* 1. Cor. 15. qua ergo veritate & qua sa-

nâ

nâ Theologia dicis, quòd hæc mea humili-
tas fit falsa & hypocritarum humilitas, si
dicam: *Domine respiciens peccata mea non sum*
dignus te frui in æternum, doleo tamen unice de pec-
catis meis propter Bonitatem tuam infinite amabilem?
Æstimo autem, quòd tu juxta tua principia
data ne quidem possis verum humilitatis actum
elicere, dum enim dicis te indignum per
naturam, sed non per gratiam, non dicis te
absolutè indignum, sed dignum propter gra-
tiam. Neque verum est, quòd sis indignus
per naturam, quia natura non facit te indi-
gnum, sed solum peccatum, & licèt natura
sola non conferat dignitatem positivam &
proximam, tribuit tamen remotam & obe-
dientialem tanquam elevabilis per gratiam ad
hanc dignitatem.

ANIMADVERSIO LXXII. „ Ea lex divi-
„ na quæ peteret sibi immolari beatitudinem
„ hominis æternam, non lex Dei, sed lex ty-
„ ranni esset, nec foret justitia sed injustitia
„ tam ex parte præcipientis, quàm obtem-
„ perantis, quia obtemperat non Deo, sed
„ tyranno, & quidem abnegata natura con-
„ dita à Deo cum desiderio insuperabili bea-
„ titudinis æternæ. à fol. 172.

RESPONSIO. Horrenda Theologia, quæ
ex Deo tyrannum facit, & desiderium beati-
tudinis æternæ de se liberum vocat insupe-
rabile & necessarium, atque ipsam natu-
ram inabnegabilem! Deus profectò absolu-

tus Dominus est ad beatitudinem æternam conferendam, vel negandam, & ideò damnata ab Ecclesia contra Lutherum, Calvinum, Bajum, & Jansenium ea doctrina est, quòd Deus non possit hominem condere in puris naturalibus; ergo Deus liber est ad hanc contribuendam, & potest ei etiam legem imponere (quamvis ab hac lege ego in mea Reflexione Critica abstraxerim) ut sibi eam liberè immolet, & renuntiet, imò parvulis sine Baptismo decedentibus hanc sine tyrannide negat, licèt in sua persona non peccaverint, nec propria libertate suam voluntatem voluntati Adæ peccantis alligaverint; Dominus nempe est, & *nunquid dicet lutum figulo suo, quid facis?* Isa. 45. Dein qua sana theologia dicis, quòd desiderium beatitudinis æternæ sit insuperabile? sic planè locuti sunt Bajus & Jansenius libertatem ad beatitudinem æternam auferentes. Nec dicat aliquis ad te excusandum, quòd loquaris de beatitudine æterna abstrahente ab abstractiva & intuitiva, quia expressè sumus in statu quæstionis de fructione Dei per visionem intuitivam, dein utique utraque creaturæ rationali libera est, & sic par est ratio? denique cur Deus non possit homini præceptum imponere ad abnegandam naturam, nunquid id imposuit Abrahamo mandando, ut immolet filium? Gen. 22. ergo apage cum tali Theologizatione?

ANIMADVERSIO LXXIII. „ Apostoli in
 „ textu Joan. 14. ostende nobis Patrem, &
 „ sufficit nobis, petierunt visionem intuiti-
 „ vam Dei juxta S. Augustinum l. 1. de Tri-
 „ nit. c. 8. & S. Chrysost. homil. 79. in Joan.
 „ & non tantum majorem cognitionem fidei.
 „ Unde patet meam expositionem niti aucto-
 „ ritate Patrum, quod P. Virgilius adducen-
 „ do expositionem sensui fidelium difformem
 „ non dissolvit, à fol. 173. 174.

RESPONSIO. Vis argumenti mei in hoc
 non est posita, quid petierint Apostoli, quia
 scio, quòd hoc petatum variè explicetur, sed
 in hoc est sita, quòd tu doceas Apostolos or-
 dinasse amorem benevolentiae ad amorem con-
 cupiscentiae tanquam perfectum ad imperfe-
 ctum, finem ad medium, ad hoc oportuisset
 respondere, sed tu pro more, ut vim argu-
 menti effugas, facis deflexiones ad alia ad
 rem non pertinentia.

§. VIII.

Utrum amor Dei, quem habuerant San-
 cti, fuerit tantum amor interessatus,
 seu mixtus ex concupiscentia,
 & benevolentia?

N. 64. **N**otandum, cap. 4. Ideæ integrum
 agere de hoc, quòd amor, quem
 habuerunt Sancti, nunquam
 fuerit alius, quàm interessatus, seu mixtus ex
 bene-

benevolentia erga Deum, & concupiscentia fruitionis Dei, & quòd adeò nunquam amorem puræ benevolentiae exercuerint, ita quidem contendit author Ideæ, cui in hoc puncto lubens admitto, quòd in personis sanctis etiam detur spes, seu concupiscentia fruitionis Dei, sed quòd Sancti nunquam habuerint actum quemdam charitatis sine spe vel concupiscentia fruitionis Dei, hoc caret omni fundamento, & est sine omni dubio falsum & ideò meritò

N. 65. Dico: caret omni prorsus fundamento, quòd Sancti & pii fideles nunquam habuerint benevolentiam puram, sed semper amorem intereffatum seu mixtum ex benevolentia & concupiscentia. *Probatur primò* exemplo Christi tum quà Dei, tum quà hominis; nam imprimis Deus seu Christus quà Deus non habet alium amorem, quàm benevolentiae erga nos, cùm amorem intereffatum seu concupiscentiam interesse & commodi proprii habere non potuerit, non enim nos ipsi utiles sumus secundùm illud Luc. 17. *Si omnia feceritis, dicite: servi inutiles sumus, & maximè ex eo, quòd Deus per nos non possit fieri beatior; hinc quandò dicitur, quòd omnia propter seipsum operatus sit Dominus, non potest intelligi, quòd omnia operetur ex affectu commodi & interesse proprii, sed ex affectu commodi communis, quia se respicit tanquam bonum commune, & universale, & ut finem ultimum rerum omnium. Deinde etiam*

iam Christus quàm homo non habuit erga nos alium amorem, quàm benevolentia; nam iste amor liber est, & per eum meruit redemptionem nostram, & omnia dona, quæ per ipsum accipimus; concupiscentia autem fruitionis Dei non est actus liber in Christo, nec meretur Christus per istum, ergo pura benevolentia imprimis est in Christo, & cur non etiam in Sanctis?

N. 66. Probatur 2dò exemplo Angelorum sanctorum, de quibus S. Thomas 1. p. qu. 60. a. 5. docet, quòd habuerint præceptum diligendi Deum suprà seipsos, & quia hoc præceptum observârunt, etiam in actu dilexerunt Deum suprà seipsos, ita ut potius voluerint destructionem sui, quàm offensam Dei; atqui hic amor est pura benevolentia, cùm in destructione sui nullum interesse proprium lateat: ergo Angeli habuerunt amorem puræ benevolentia. Neque obest, quòd in Angelis fuerit spes æternæ beatitudinis, adeoque concupiscentia fruitionis Dei pro statu viæ, quia hæc fuit in alio actu, nec ingreditur per modum constitutivi charitatem theologicam in Angelis, quod desiderat author Ideæ volens (quod benè notandum est) quòd concupiscentia fruitionis Dei sit pars constitutiva charitatis theologicæ, ita ut hæc *essentialiter* sit mixta ex benevolentia & concupiscentia, non accidentaliter quasi ex alio actu, aut specie actus, & sic argumentum nostrum manet in vigore.

N. 67. Probatur 3tiò exemplo Beatissimæ Virginis, quæ Angelorum & Sanctorum omnium Regina est. Nam imprimis nemo alius, ut ait Richardus à S. Victore lib. 2. de Emanuele cap. 2. sic implevit primum & maximum mandatum de diligendo Deo, sicut Beatissima Virgo; & ideò, si de ullo Sancto sive Angelo sive homine verum fuit dicere, quòd Deum purè dilexerit sine affectu ad interesse proprium, de Deipara fatendum est. *Secundò.* Beatissima Virgo amorem filii sui pro omni suo possibili imitata est, prout nemo citra temeritatem auferit negare; atqui Christus quæ Deus & homo habuit amorem puræ benevolentia: ergo & Mater ejus. *Tertiò.* Beatissima Virgo ita Deum dilexit juxta S. Bernardinum tom. 3. ferm. 2. de glorioso nomine Mariæ, ut ad contestandum amorem suum non solum fuisset parata mori sicut Christus, sed etiam penitus annihilari, si opus esset ad satisfaciendum divinæ justitiæ; sed iste amor est puræ benevolentia: carens omni affectu ad interesse proprium: ergo hunc habuit.

N. 68. Probatur 4tò exemplo aliorum Sanctorum in sacra sc iptura annotato. Sic Moyse Exodus 32. v. 32. voluit deleri de libro vitæ pro suis Hebræis, hoc est, privari æterna fruitione Dei, ut Deus illos salvet, & ita Dei gloria per plures magis promoveatur, quàm per suam unius beatitudinem, ut exponunt Cornelius à Lapide, & Tirinus cum SS. Patribus à num. 14. citati. Item S. Paulus ad Rom.

Rom 9. voluit anathema fieri à Christo pro fratribus, id est, sicut Moyſes privari æterna beatitudine, si opus est, ut fratres salventur, uti rursus exponunt Cornelius & Tirinus cum Patribus ibidem allegati, sed iste amor non est nisi benevolentia puræ: ergo datur amor benevolentia puræ in Sanctis.

N. 69. Probatur 5tò exemplo aliorum Sanctorum in vitis & scriptis ipsorum annotato. Sic modernus sanctissimus Benedictus XIV. à num. 14. laudatus refert de aliquo servo Dei, quòd reliquerit in scriptis hunc actum, quo diu noctuque studuit tali modo amare Deum, qui maximè purus esset ab amore mercenario etiam cum privatione æternæ mercedis, quem affectum & ipse summus Pontifex laudavit, & sacra Rituum Congregatio approbavit. Deinde S. Franciscus Salesius lib. de divin. amore fol. mihi 292. illud nobile effatum de S. Augustino refert & laudat: *Domine tu Deus es, ego Augustinus, sed si per impossibile fieri posset, ut ego Deus essem, & tu Augustinus, vellem facere, ut ego Augustinus, tu Deus fores.* Qui actus utique est amor puræ benevolentia excludens omne interesse proprium. Rursus S. Ignatius Fundator inclytæ Societatis JEsu dixit, se malle incertum vivere suæ æternæ salutis, quàm certum salutis statim mori, ut refert Breviarium Romanum; in hoc autem, ut clarum est, hic inclytus Fundator amorem puræ benevolentia habuit sine respectu ad interesse proprium. Similiter S. Fran-

Franciscus Xaverius hunc affectum inter pios fideles notissimum sibi familiarem fecit: *O Deus! ego amo te, non ideò, ut salves me, sed gratis ego amo te, sicut tu amasti me*, qui sinè dubio est puræ benevolentiae. Item B. Jacobonus, ut testatur Cornelius à Lapide in Exod. cap. 32. amore Christi desiderabat sustinere in hac vita omnes labores, ærumnas, angores, & dolores, qui verbis exprimi, aut animo concipi possunt, & post hanc vitam trudi in infernum, ut ibi sua & omnium etiam damnatorum, & dæmonum peccata lueret, & expiaret. Quo, nescio, an purior benevolentiae affectus cogitari possit. Denique S. Chrysostomus apud laudatum Cornelium in cap. 9. ad Rom. testatur de S. Paulo, quòd optaverit separari à fruitione Christi, ut plures eum ament, & laudent: est igitur plus quàm certum, quòd Sancti habuerint amorem puræ benevolentiae.

N. 70. Probatur 6tò ex doctrina Sanctorum indubiè in praxin ab ipsis reducta secundùm illud S. Gregorii magni de S. Patriarcha Benedicto in vita ejus referentis: *Non potuit aliter scribere, quàm vixit*, inter hos primus est Augustinus, qui serm. 35. ex ineditis tom. 2. supplementis ait: *Quod non propter se amatur, non amatur*, id est amore charitatis theologicæ, & pressè tali, sed amore spei, vel communi omnis virtutis. Et in lib. 83. quæstionum q. 35. *Nihil aliud est amare, quàm propter se ipsum rem aliquam appetere*, intelligendo iterùm de amore chari-

charitatis. Et lib. 3. de doctrina christiana cap. 10. *Charitatem voco motum animi ad fruendum Deo propter ipsum Deum*, ubi notanter dicit: *propter ipsum Deum* omittendo vel excludendo Tò propter nos, ut exprimat clarè & liquidè charitatem puræ benevolentiae separatae ab interesse proprio etiam in ipsa fruitio-
ne Dei. Augustino consonat S. Franciscus Salesius nominatissimus divini amoris Magister, qui loco citato fol. 282. sic loquitur: *Charitas supernaturalis specificari potest à spe seu concupiscentia, & à charitate seu benevolentia; illa, quæ provenit à spe, interessata est; nam qui ita amat, amat Deum tanquam summum suum bonum; at non quia ex se & in se est summum bonum; NB. in quo solo perfecta charitas, quæ ab omni interesse & comodo proprio depurata est, consistit.* Ex qua clarissima doctrina Magistri omni exceptione majoris in ascesi manifestè liquet, quòd pura benevolentia sit vera charitas, eaque unicè perfecta, cùm apertè addat: *in quo solo perfecta charitas consistit.* Utrique Augustino & Salesio consentit Theologorum princeps Divus Thomas 2.². qu. 23. a. 6. inc. inquiring: *Charitas attingit ipsum Deum, ut in ipso sistat, non ut ex eo aliquid nobis boni proveniat, sed diligere Deum ut bonum in se sistendo in eo, & non appetendo eum, quia nobis bonum, est actus puræ benevolentiae, quod etiam author Ideæ cap. 1. fatetur, ac per consequens princeps ex Patribus nempe S. Augustinus, ex Asce-
tis nempe S. Salesius, ex Theologis nempe*

Divus Thomas apertè stant pro hac doctrina, quòd vera & perfecta charitas consistat in pura benevolentia, non in amore mixto seu interessato. Imò ipsi Principes Apostolorum, & veræ Ecclesiæ cardines Petrus & Paulus pro ipsa stant, uti expressè de ipsis docet S. Chrysostomus, in cap. 2. Epist. ad Rom. homil. 5. *Ideo omnia propter Christum agenda; non propter mercedem; sed nescio quo pacto in hujusmodi sermonem adductus sum, qui jubeam homines propter Christum ipsum regnum calorum contemnere, quamquam magni ac generosi viri ad hunc modum pervenerint.* Inter quos magnos viros postea refert Apostolorum Principes Petrum & Paulum inverso nempe ordine, quo author Ideæ, qui cap. 5. Apostolis attribuit, quòd amorem benevolentiae situm in placendo Deo ordinaverint ad concupiscentiam fruitionis Dei propter verba: *Ostende nobis Patrem, & sufficit nobis*, ubi tamen solam sufficientiam, cognitionis, non sufficientiam votorum volebant insinuare, ut ostensum est à num. 63.

N. 71. Probatur 7mò ex praxi piorum fidelium, ex qua solidum fit argumentum, quia Deus non permittit errare Ecclesiam suam in re spectante tantoperè ad salutem, cujusmodi est verus amor Dei unicè justificativus extra sacramentum, in quo etiam unicè perfectio christiana essentialiter consistit; fideles ergo communiter in illo amore se exercent, quem discunt à Theologis & Ascetis, sed Theologi & Ascetæ communiter docent, & suadent

dent hos benevolentiae actus. *Primò circa amorem affectivum, ut Deo bona optem, quia ejus bona sunt, puta, ut illi faveam infinitam sapientiam, ut gratuler de infinita potentia, ut gaudeam de ejus pulchritudine, ut complaceam in ejus incomprehensibilitate, ut exoptem eum agnosci, amari, & coli ab omnibus, idque eo fine, quia hæc ipsi placent, & his omnibus propter se dignus est, & ejus bona sunt. Secundò circa amorem effectivum procurando ei bona extrinseca v. g. orando, & quantum in nobis est, faciendo, ut agnoscatur, ametur, laudetur, & honoretur; vel si in omni actione nostra intendamus, & procuremus ejus gloriam, si omnia patiamur, & agamus, quæ sunt conformia divinæ voluntati, si ardenti zelo ducamur gloriæ Dei, si summo odio feramur in peccatum, si omnia ea, quæ peccaminosa sunt, remove studeamus, si ejus mandata, quantum in nobis est, observare studeamus, idque non metu pænæ, non spe præmii vel mercedis, sed purissimo amore amicitiae, quo ei amando uniri, amantem redamare, & ejus gloriam procurare studeamus. Ergo quia Theologi & Ascetæ communiter hos puræ benevolentiae actus docent, & suadent, pii fideles sequuntur, & in praxi exercent. Vide infrà num. 108. & 127.*

N. 72. Oppones cum Authore Ideæ cap. 4. S. David Ps. 41. exclamat: *Sitivit anima mea ad Deum fortem vivum; quando veniam & apparebo ante faciem Dei?* quæ verba S. Chrysostomus in Ps. citatum exponens ait: *Amorem non tantum esse cum siti, sed ipsam sitim fruendi Deo.* Idem sentit Basilus in Regulis disputatis

tatis Disputat. 2. ubi ait, cū Sanctos huius vitæ tæderet, in has voces erumpere sunt soliti: *hei mihi, quia incolatus meus prolongatus est! & quando veniam & apparebo ante faciem Dei? & dissolvi & esse cum Christo longè melius est.* Et S. Augustinus cont. Manich. cap. 20. *Anima, quam tangit amor Dei, nihil aliud potest cogitare, nil desiderare; sed frequenter suspirat dicens: Sicut cervus desiderat ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te Deus.* Eodem modo loquitur Sponsa in Canticis & in illa S. Bernardus Serm. 50. pari modo SS. Isaias & Jeremias; nec non D. Paulus habens desiderium dissolvi & esse cum Christo, & Ignatius Martyr: ergo amor, quem habuerunt Sancti, fuit interessatus, seu mixtus ex benevolentia & concupiscentia. Resp. Hos omnes textus, quos Author Ideæ secundum longum adducit, prorsus nihil probare; nam dato non concessio, quòd actus memorati, & quos alios ibi Author Ideæ inducit, sint actus amoris interessati, seu mixti ex benevolentia & concupiscentia fruitionis Dei, non tamen inde probatur, quòd laudati Sancti nunquam habuerint actum puræ benevolentiae, quia de hoc controvertimus, an verum sit, quòd amor puræ benevolentiae sit Pontificio fulmine confixus, & nunquam à Sanctis exercitus; item an verum sit, quòd amor theologicæ charitatis sit essentialiter mixtus ex benevolentia & concupiscentia, non præcisè accidentaliter, & contingenter; nam & nos lubentes admittimus,

mus, quòd idem actus accidentaliter, & contingenter, ob hoc, quòd utriusque virtutis motiva simul proponantur, possit esse mixtus ex benevolentia & concupiscentia, seu ex vera charitate & spe, ut superius diximus de actu misericordiæ & Religionis, sed negamus, quòd hoc essentialiter fiat, & motiva spei vel charitatis non possint seorsim proponi, & sic aut simplex benevolentia, aut simplex concupiscentia elici. Dixi autem notanter *dato non concesso*; quia S. Basilius sitim Davidis, & S. Thomas illud Pauli: *Cupio dissolvi & esse cum Christo*, & similiter de SS. Martyribus concupiscentiam fruitionis Dei de vera theologica charitate, & amore puræ benevolentia exponunt; possumus enim duplici modo concupiscere fruitionem Dei, uno pertinente ad charitatem theologiam, & puram benevolentiam, quando nempe concupiscimus unicè propter Deum, ut Deus magis à nobis cognoscatur, & inde ardentius ametur, laudetur, & glorificetur; altero pertinente ad spem, quando nempe concupiscimus fruitionem Dei expressè ut nobis bonam, quia à solo motivo explicito actus sumit speciem; hoc ergo supposito, ut supponi debet, etiam in principiis Authoris Ideæ omninò certum videtur, quòd prælaudati Sancti locis citatis fruitionem Dei non concupierint expressè & explicitè, ut sibi bonam, adeoque non habuerint amorem mixtum ex benevolentia & concupiscentia, sed amorem puræ benevolentia.

ANIMADVERSIO LXXIV. „ Quòd D.
 „ Thomas asserat, angelum potius voluisse
 „ destructionem sui, quàm offensam, falsum
 „ est. Nec ex hoc, quòd pars totius v. g.
 „ manus absque deliberatione exponatur ic-
 „ tui pro conservatione totius corporis, S.
 „ Thomas infert, quòd ipsa manus se ipsam
 „ velit destruere pro conservatione totius,
 „ & ex hoc, quòd aliquod ordinans tertium
 „ v. g. anima rationalis, vel Respublica
 „ velit potius perdere partem, quàm to-
 „ tum, solùm infert, quòd Angelus Deum
 „ plus diligat amore *appretiativo*, quàm se non
 „ *divisivo*. à fol. 178.

RESPONSIO. Si legisti D. Thomam, &
 tamen mihi falsum objicis, veritati parcis,
 1. p. q. 60. a. 5. in c. sic habet. Primò: *inclina-*
tio naturalis in his, quæ sunt sine ratione, demon-
strat inclinationem naturalem in voluntate intelle-
ctualis naturæ. Secundò: *videmus, quòd natura-*
liter pars se exponat ad conservationem totius, sicut
manus exponitur ictui absque deliberatione ad con-
servationem totius corporis. Tertiò: & quia ratio
imitatur naturam, hujusmodi imitationem inveni-
mus in virtutibus politicis; est enim virtuosus civis,
ut se exponat mortis periculo pro totius Reipublicæ
conservatione. Quartò: quia igitur bonum univer-
 sale est ipse Deus, & sub hoc continetur Angelus
 - - - *sequitur, quòd naturali dilectione principalius*
diligat Deum, quàm se ipsum. Ex quibus ver-
 bis evidens est, quòd S. Thomas doceat
 Angelum etiam naturali dilectione plus Deum
 dili-

diligere *divisive* quàm seipsum, & inde velle potius sui destructionem, quàm Dei, quia id probat per manum volentem potius perire se, quàm totum, & per civem se periculo mortis exponentem pro conservatione Reipublicæ, & quia etiam Angelus Deum respicit ut bonum universale, adeoque verum, non falsum est, quòd Angelus etiam naturaliter potius vellet sui destructionem quàm Dei, & quia gratia perficit naturam, quantò magis Angeli boni potius voluissent destrui, quàm peccare? mirum tantum est, quòd hoc possis negare, vel quòd interessatus tui amor adeò crassus sit in te, ut tam apricam veritatem neges.

ANIMADVERSIO LXXV. „ Richardus in eo loco fusè differit de puritate „ virginea, nec verbum tamen loquitur de „ amore Virginis; profectò erubescenda est „ hæc citatio P. Virgilii, auctorem non legit, & dum in nescio quo defloratore vidit textum Richardi loquentem de puritate B. Virginis, ille statim puritatem amoris vidit per somnium; quòd verò P. Virgilium penitus confundit, est doctrina „ Richardi de gradibus charitatis, ubi amorrem concupiscentiæ statuit in perpetua esurie, & desiderio Beatorum, & inde etiam „ hæc esuries erit in B. Virgine. à fol. 180. „ 181. 182.

RESPONSIO. Proh! infidelem tuum calamum! Ego dixi, ut legi potest à num. 67.

quòd nemo meliùs impleverit primum & maximum mandatum de diligendo Deo teste Richardo à S. Victore l. 2. de Eman. c. 2. quàm B. Virgo, ex quo intuli, quòd, si amor purus de aliquo sancto, vel aliquo Angelo potest affirmari, is etiam sit affirmandus de B. Virgine; jam tu citationem hanc erubescendam vocas P. Virgilio, & eidem affingis, quòd citaverit Richardum quasi directè, non illativè de puro amore B. Virginis scripserit; tibi planè erubescenda est tua toties repetita falsitas. Quòd dicis de esurie Sanctorum, prorsus nihil est ad rem, quia hæc esuries est amor necessarius non liber, & concupiscentia desinteressata, qua Beati volunt permanere in fruitione Dei propter Deum, ut eum in æternum amare & laudare possint; contra nos versamur circa concupiscentiam interessatam, & liberam, quamvis esse essentialiter mixtam cum benevolentia omnium Sanctorum, & in nullo invenis ita mixtam.

ANIMADVERSIO LXXVI. „ Quòd S. „ Salesius illum affectum, quem imperiti „ quidam D. Augustino affingunt, laudet, „ non reperio, id solùm D. Salesius l. 5. c. 6. „ dicit, quòd ejusmodi tendentiæ phantasti- „ cæ possint esse conjunctæ cum bono affe- „ ctu, non quòd ipsæ sint bonus affectus: „ notes velim, inquit, desiderium hoc, quod con- „ cipitur per imaginationem rerum impossibilium, „ posse inter sensus spirituales usurpari exemplo S. „ Augustini, de quo ferunt &c. rectè dicit S. „ Sale-

„ Salesius *ferunt*, certè in toto S. Augusti-
 „ no, cujus omnia authentica opera attentè
 „ de verbo ad verbum legi, non exstat,
 „ imò sentio potiùs cum S. Theresia, quòd
 „ ille affectus, à quocunque demum primi-
 „ tûs confictus fuerit, sit sancta infania. Ip-
 „ sum autem S. Salesium ad amorem charita-
 „ tis requirere amorem concupiscentiæ ma-
 „ nifestum est legenti ipsa folia, quæ alle-
 „ gat P. Virgilius nempe fol. 292. ubi scribit
 „ quòd S. Franciscus Xaverius clamaverit:
 „ *satis est Domine, satis consolationum, vel si pla-*
 „ *cet me abundare deliciis, in cælum me attollito.*
 „ à fol. 183.

RESPONSIO. Semper vera falsis misces,
 ut lectori umbram facias, & speciosius deci-
 pere possis; quis denique tibi securè fidem
 adhibeat? Dicis imprimis, quòd ejusmodi
 tendentiæ *phantastica*, ut legitur de S. Augu-
 stino, possint esse conjunctæ secundum S. Sa-
 lesium bono affectui, non quòd sint bonus
 affectus; injuriam facis S. Salesio, non enim
 illas tendentias vocat *phantasticas*, sed ait,
 quòd possimus sic tendere: *Domine, nullius*
rei indiges, & ex consequenti bonorum meorum non
eges, at si per imaginationem rerum impossibilium
possem cogitare te aliqua re indigere, nunquam ces-
sarem illam tibi exoptare. Jam hæc tendentia
 non est *phantastica* sumpta tuo sensu pro affe-
 ctu non bono, & erroneo, sed est verissima,
 & sanctissima tendentia utens imaginatione
 rerum impossibilium per modum medii ad

affectum conditionalem exprimendum. De-
 inde quàm dolosè, & truncatim citas S. Sa-
 lesium, in verbis, quæ subducis? *notes ve-*
lim, ait, *desiderium hoc, quod concipitur per ima-*
ginationem rerum impossibilium posse non nunquam
inter sensus (quæ verbatu omittis) *insigniter spi-*
rituales, & fervores extraordinarios usurpari. Sub-
 in pergit S. Salesius: *& hoc exemplo S. Augusti-*
ni, quem ferunt tali modo sæpe fecisse. Mi Deus,
ego sum Augustinus, & tu Deus, verùm si, quod
tamen non est, nec esse potest, essem Deus, & tu
Augustinus, vellem tamen ego, mutando tecum
conditionem, esse Augustinus, ut tu esses Deus.
 Vide sis iterum, qua fidelitate agas cum S.
 Augustino ipso Patriarcha tui Ordinis, vo-
 cas hunc ejus actum phantasticum, & om-
 nino insaniam; denique ipsi penitus abne-
 gas ex inani profus fundamento, ideò nem-
 pe, quia in libris ejus non legisti, an non
 satis est, quòd sit in ejus vita, & esse dicat
 vir veracitate & sanctitate tam insignis, qualis
 est S. Salesius dicens, eum non semel sed sæ-
 pe hunc actum habuisse? sed ais: S. Theresia
 hunc actum vocat sanctam insaniam, sed
 non tuo sensu, nam illa intelligit *Sanctum ex-*
cessum divini amoris, & fervorem extraordinarium,
 ut eum vocat S. Salesius, tu verò intelligis
 errorem phantasie ex se malum, non bo-
 num. Prætereà addis, quòd S. Salesius ad
 amorem charitatis requirat amorem concu-
 piscentiæ, sed rursus inveraciter, quia hoc
 ipso capite index ita habet: *de amore benevo-*
lentiæ,

litia, quam exercemus erga Deum per modum desiderii. Ergo S. Salesius per desiderium, quod etiam de S. Francisco Xaverio refertur, non intellexit concupiscentiam interessatam, de qua unicè quæstio agitur, sed desinteressatam, quæ eadem est cum benevolentia, & eodem motivo, quo ista nititur.

ANIMADVERSIO LXXVII. „ S. Salesius in suo textu loquitur *de spe informi*, quæ „ non est informata charitate, nam charitas „ per actum concupiscentiæ respicit ad Deum „ ut *beatificum*, per actum benevolentio „ respicit Deum ut *in se bonum* & per „ actum amicitiae respicit ad Deum tan- „ quam *bonum commune*; quamvis in hoc „ bono communi respiciatur Deus tanquam „ objectum primarium ordine appretiatio- „ nis ac dignitatis; certè quo S. Salesius „ amorem concupiscentiæ in *formali conce- „ ptu charitatis* includat, eumque amorem „ concupiscentiæ referat *ad actus elicitos* „ perfectissimæ charitatis, & quidem in sensu „ ac systemate hîc explicato manifestum est „ legenti ejus textus l. 7. c. 3. à fol. 184. 185.

RESPONSIO. S. Salesius loquitur in præ- senti de concupiscentia interessata, quam confundit cum spe, ut patet legenti, spes autem non est essentialiter mixta cum charitate, hoc ipso quòd possit, etiam te fatente, dari informis; ergo solutio tua ex toto claudicat, & præsertim etiam in hoc, quòd dicas actum amicitiae respicere *bonum commune*, cum amicitia sit mutua benevolentia, qua-

quarum illa, quæ in homine ad Deum est, vult bonum Deo, & illa, quæ in Deo ad hominem est, vult bonum homini, quòd autem dicas concupiscentiam ex mente S. Salesii includi in conceptu formali charitatis, & esse actum elicited ejus, id verum est de concupiscentia desinteressata, sed non ad rem, quia de hac non loquimur; concupiscentiam verò interessatam non nisi contradictoriè dicis inclusam in formali conceptu charitatis: & actum elicited ejus, quia suprà ipsemet falsus es, quòd concupiscentia interessata habeat aliud objectum motivum quàm charitas, nempe Deum quàm nobis bonum, & beatificum, & quia ab hoc sumit speciem, non potest includi in ejus conceptu formali, nec esse actus elicited ejus, hinc fingis id verum esse etiam in sensu & systemate sic explicato juxta textus S. Salesii, quibus folia imple, & nullus eorum vel verbum habet de concupiscentia interessata in toto illo cap. 3. l. 7. quod citas.

ANIMADVERSIO LXXVIII. „ S. Thomas hoc loco solùm dicit charitatem „ suo desiderio in Deo sistere tanquam in „ termino appetitus, non autem ut aliud „ creatum à Deo distinctum obveniat, „ id patet ex verbis S. Thomæ hoc articulo ad 3. à fol. 191.

RESPON-

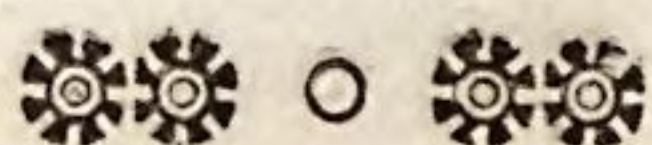
RESPONSIO. S. Thomas tam clarus est, ut nemo eum legens possit dubitare de hoc, quòd in charitate contradistincta à spe seu concupiscentia intereffata ponat perfectionem, sic enim habet: *charitas attingit ipsum Deum, ut in ipso sistat, non ut ex eo aliquid nobis proveniat; & ideo charitas est excellentior fide & spe, & per consequens omnibus aliis virtutibus.*

ANIMADVERSIO LXXIX ,, D. Chrysostomus loquitur de mercede creata à Deo
,, destinata, non de increata, quæ est ipse
,, Deus, ut ostensum est animadversione 23.
,, à fol. 191.

RESPONSIO. Nihil clarius & evidentius est, quàm quòd S. Chrysostomus loquatur de toto cælorum regno, & speciatim de ipsa fruitione Christi, de qua est difficultas & sermo; nam in cap. 2. Epist. ad Romanos homil. 5. ait: *omnia propter Christum agenda, non propter mercedem, sed nescio, quo pacto in hujusmodi sermonem adductus sum, qui jubeam homines propter Christum ipsum regnum cælorum contemnere.* Et apud Cornelium à Lapide in cap. 9. ad Romanos. *Quid ais Paule? nōne jam dixisti, quis nos separabit à charitate Christi? imò ait, quia amo Christum, cupio separari à fruitione Christi, ut plures imò omnes ament & laudent.* Nescio, quid hìc clarius dici possit, si velles ad lucem videre.

ANIMADVERSIO LXXX. ,, Verum est,
,, quòd actus spei seu amor concupiscentiæ
,, possit pertinere ad charitatem, si eliciatur
,, ex motivo charitatis; sic enim etiam actus
miseri-

,, misericordiæ, temperantiæ &c. pertinebunt
 ,, ad charitatem, sed hoc modo formale spei,
 ,, misericordiæ, temperantiæ &c. erit ma-
 ,, teriale charitatis, & sic perfectè amans ni-
 ,, si velit elicere actum imperfectum, nun-
 ,, quam eliciet actum purum spei ex motivo
 ,, formali proprio, quod est damnatum in
 ,, Fenelonio, à fol. 192.

RESPONSIO. Si admittis, quòd actus spei possit pertinere ad charitatem, & quòd amanti liberum sit locò actus imperfecti elicere perfectum, cur ergo dicis damnatum? sed neque hoc ad rem est, dixi, quòd pii fideles in praxi habeant actus christianæ perfectionis tum affectivos tum effectivos, quos debuisses refutare, sed quia nimis luculenti sunt, deflectis argumentum ad actus spei, quòd hi possint pertinere ad charitatem, & quòd tunc sint damnati, quis hìc non videt inanitatem arguentis? præsertim cùm apertum sit, quòd nulla sit necessitas eliciendi actum spei ex solo motivo charitatis, & possint motiva spei, & charitatis conjungi dicendo: *Domine cælum & te ipsum mihi promittis, si te amem, & ex se infinite amabilis es, spero ergo te promittentem, & amo infinite amabilem.*

§. IX.

An teneat opinio dicens, quòd contritio perfecta sit essentialiter pura à motivo metus?

N. 73. **N**otandum, Authorem Ideæ in Resp. ad Propos. 16. Lienhardianam hoc dogma statuere, quòd licet utraque tam attritio, quàm contritio perfecta actum dilectionis erga Deum requirat; contritio tamen perfecta in hoc differat ab attritione, quòd illa sit pura à motivo metûs; econtra attritio admittat metum pro motivo compartiali, & condeterminativo, quod ipsum etiam per prius jam dixerat in Respons. ad Propos. 10. & alibi sæpiùs, ex quo necessariò consequitur, quòd hæc puritas à motivo metûs sit contritioni perfectæ essentialis, quia est prædicatum ejusdem distinctivum, quæritur ergo, an teneat opinio dicens, quòd contritio perfecta sit essentialiter pura à metu? ad quod

N. 74. Dico: non potest tenere opinio dicens, quòd contritio perfecta sit essentialiter pura à motivo metûs. Probatur primò ex propositionibus damnatis ab Innocentio XII. quorum prima sonat: *Datur status habitualis amoris Dei, qui est charitas pura, & sine ulla admixtione proprii interesse, neque timor pœnarum, neque desiderium remunerationum habent amplius in eo par-*

partem; Secunda: in statu vite contemplativæ, seu unitivæ amittitur omne motivum interessatum timoris & spei. Quæ verba imprimis æqualiter loquuntur de amore puro à motivo proprii interesse timoris & spei, uti cuivis legenti evidens est; atqui Author Ideæ tanquam pro aris & focis defendit, quòd amor purus à motivo proprii interesse, quod spectat spem, sit vi harum propositionum à Pontifice damnatus: ergo si consequenter loqui velit, debet ipsemet fateri, quòd etiam actus purus à motivo proprii interesse timoris sit damnatus, & per consequens, quòd non teneat opinio dicens, contritionem perfectam, quæ amorem essentialiter includit, esse puram à motivo metûs. Deinde abstrahendo à consequentia doctrinæ Ideisticæ jam satis liquidè ostendimus, Pontificem loqui de statu amoris essentialiter exclusivo motivi timoris & spei, quia, cùm pro omni statu detur obligatio ad actus timoris & spei per se, ratione virtutum per se obligantium præsertim in articulo, & periculo mortis; tum per accidens propter tentationes in quovis statu occurrentes, in quibus fragilitas humana præcipuè fulcitur timore poenarum æternalium, ideò etiam pro omni statu debent ipsi actus esse possibiles, cùm ad impossibile non detur obligatio; & sic nullus potest poni status essentialiter exclusivus motivi proprii interesse determinantis ad hos actus, ac per consequens non potest contritio essentialiter excludere moti-

motivum metûs, seu essentialiter pura esse à motivo metûs, cùm pro statu, quo contritio obligat, etiam obligare possit metus.

N. 75. Probatur *secundò* ex natura ipsius actus contritionis; nam essentialiter non repugnat, ut procedat ex pluribus motivis simul propositis timoris & charitatis: ergo non est ratio, cur sit essentialiter pura à motivo metûs. ant. prob. non repugnat juxta Authorem *Ideæ* cap. 2. ut idem actus, quo volo alimentare pauperem, procedat ex motivis misericordiæ, justitiæ, & religionis, & à singulis sumat speciem. Item non repugnat juxta eundem in Respons. ad propositionem 16. Lienhardianam, ut idem actus attritionis procedat ex motivo metûs & charitatis: ergo neque repugnabit, ut idem actus contritionis perfectæ procedat ex duplici motivo timoris & charitatis. Ad hæc potest metus ad actum perfectæ contritionis excitare, & eum imperare juxta Authorem *Ideæ* in Respons. ad propos. 10. Lienhard. Ergo etiam poterit ad eum condeterminare, & eum compartialiter specificare.

N. 76. Neque dicas cum & pro Authore *Ideæ* in Respons. ad Propos. 10. Lienhard. quòd contritio trahat aliquid imperfectionis ex metu, & sic impediatur, quò minus sit in genere amoris perfectæ, & justificativa. Sed contra hanc evasionem pugnat efficaciter *primò*, quòd metus imperans non tollat perfectionem, nec impediatur vim justificandi

O

juxta

juxta Authorem Ideæ: ergo neque metus condeterminans & specificans, cum eadem planè sit ratio utriusque. *Secundò.* Metus condeterminans non impedit rationem specificam charitatis, ut patet in actu attritionis, qui juxta Authorem Ideæ, in Respons. ad Proposit. 16. est simul in specie timoris & charitatis includens verum actum charitatis; deinde non impedit per se, & semper perfectionem intensivam charitatis, & quamvis hanc aliquando fortè impediat, tamen juxta Authorem Ideæ loc. cit. hoc impedimentum non attenditur, cum juxta eundem intensio, extensio, duratio non faciant differre contritionem perfectam ab attritione: ergo planè non est ratio apud ipsum, cur dicat, quòd metus condeterminans auferat contritioni perfectionem, & vim justificandi. *Tertiò.* Metus non impedit, quòd minùs contritio sit impletiva præcepti charitatis: ergo neque impediet vim justificandi. Ant. prob. in articulo mortis obligat præceptum charitatis, & contritionis ex communissima sententia, & huic S. Hilariion satisfecit non obstante metu, quo seipsum allocutus est juxta Breviarium Romanum, *septuaginta annis serviisti Christo, & mori times?* quod ipsum de aliis innumeris referunt vitæ Sanctorum teste laCroix lib. 6. p. 2. num. 773. Item eidem præcepto satisfaceret quivis alius etiam in statu peccati mortalis constitutus, si in periculo mortis foret, & simul ex metu & charitate pro omni suo possibili eliceret

ceret contritionem, quis enim talem damna-
bit, aut quæ sit ratio dicendi, quòd solus me-
tus in tali homine omnem possibilem conatum
adhibente impletionem præcepti, & justifica-
tionem impediat? *Quartò.* Christus Domi-
nus metum præcipit secundùm illud Matth.
10. *Timete eum, qui potest animam & corpus per-
dere in gehennam:* ergo hic non impedit imple-
tionem præcepti contritionis & charitatis.
Quintò. Metus non impedit, sed facit, ut te in
charitate & gratia conserves secundùm illud
Eccl. 27. *Si non in timore Domini tenueris te in-
stanter, citò subvertetur domus tua:* ergo etiam
non impedit justificationem in actu contri-
tionis, sed non rarò promovebit; unde com-
muniter suadent Theologi & Ascetæ, ut non
semper incipiamus contritionem à perfectissi-
mo motivo charitatis, sed pro infirmitate effi-
caciùs vincenda utamur ab initio metu inferni
ad nos movendos, imò etiam pro simultaneo
motivo. *Sextò.* Angeli in via fuerunt obliga-
ti ad Deum amandum, & timendum, & quia
sunt summè actuales uno actu diversis motivis
innixo satisfecerunt præcepto charitatis, &
timoris, ergo si actus perfectus charitatis in
Angelis potest procedere ex diverso motivo
charitatis & timoris, poterit etiam sine repu-
gnantia in homine.

N. 77. Probatur *tertiò* ex absurdis, quæ
sequerentur ex principiis Authoris Ideæ, quia
sequitur *primò*, non esse verum commune, &
ipsius etiam Authoris Ideæ dictum, quòd *SA-*

sacramentum ex attrito faciat contritum, quia Sacramentum non adimit attritioni metum, ergo non facit ex attrito contritum, si metus maneat, & homini contrito essentialiter repugnet; sequitur *secundò*, quòd contritio metu pura ex motivo charitatis movente ut duo, sit efficacior, quàm contritio ex metu, & simul ex motivo charitatis movente ut octo, quia illa prior justificabit, non item posterior. Sequitur *tertiò*, hominem peccatorem rarissimè justificari extra Sacramentum, quia rarissimè homo peccator caret metu, imò nunquam in principiis Authoris Ideæ, ut patebit ex dicendis à num. 92. 109. 128. 134.

N. 78. Oppones *primò*. *Charitas perfecta foràs mittit timorem, quoniam timor pœnam habet, qui autem timet, non est perfectus in charitate.* 1. Joan. 4. ergò contritio excludit metum. Respondeo hoc argumentum solvi à S. Augustino in Epist. 120. cap. 21. dicente: *Timor non est in charitate, quia perfecta charitas foràs mittit timorem, sed illum servilem, cum quo conjuncta est talis comparatio animi, ut si pœnam non timeret, adhuc peccatum vellet, de quo intelligitur id, quòd ex S. Augustino refert S. Thomas 2. 2. qu. 19. a. 9. in c. Timor servilis potest habere annexam voluntatem peccandi &c.*

N. 79. Oppones *secundò*. S. Thomas in 3. dist. 34. qu. 2. a. 10. in c. ait: *Quantò magis aliquis diligit Deum, tantò minùs timet pœnam: ergo contritio, si est perfecta, excludere debet*

bet timorem. Respondeo imprimis, retorquendo ipsum S. Thomam loc. cit. ad 3. inquirentem: *Amor charitatis augmentatus reverentiam timoris non minuit, sed auget.* Deinde per hoc nihil probatur, quia S. Thomas per hoc non dicit, quod contritio *essentialiter* excludat metum, sed tantum docet, quod quanto quis ardentius Deum diligit, tanto minus ad motiva timoris attendat, & inde minus timeat, contingenter tamen, & accidentaliter ob defectum propositionis motivorum timoris.

N. 80. Oppones tertio. Contritio perfecta definitur, quod sit dolor de peccato propter Deum, quia infinite in se bonum, & unice dilectum, & attritio, quod sit dolor de peccato ex metu gehennæ, aut alio motivo, quod est charitate inferius; ergo contritio ut contradistincta ab attritione excludit essentialiter timorem. Respondeo, concesso antecedente distinguo consequ. Contritio excludit essentialiter timorem è linea specifica charitatis conc. consequ. excludit à consortio in subiecto nego consequ. & consequentiam; timor semper distinguitur specie à charitate, sed non ob hoc eum excludit è consortio in subiecto, quasi non possit cum ipso stare, sic etiam spes excluditur à ratione specifica charitatis; potest tamen simul stare cum charitate.

ANIMADVERSIO LXXXI. „ P. Virgilius in sua phantasia supponit tanquam rem „ certam, quod ego contritionem perfe- „ ctam

„ etiam extrafacramentalem non discriminem
 „ ab attritione per intensiorem & extensio-
 „ nem amoris, cum hoc discrimen solum
 „ negem de contritione perfecta sacramen-
 „ tali, à fol. 16. 17.

RESPONSIO. Non est error phantasiæ, quod scripsi, sed communis sensus Theologorum, quod detur tantum una contritio perfecta, quem sensum etiam approbat ipse Sanctissimus p. t. gloriosissime regnans summus Pontifex Benedictus XIV. in libro de Synodo primum anno superiore in lucem dato, ubi lib. 7. cap. 13. sic habet: *omnes semper duplicem agnoverunt contritionem, unam perfectam, quæ ex se iustitiam & sanctitatem affert, alteram imperfectam, quæ sola homini iustificando impar est, hanc verò contritionem imperfectam visum est Scholasticis congruo vocabulo appellare attritionem.* Ecce Sanctissimus & cum ipso omnes agnoscunt tantum duplicem contritionem unam perfectam & alteram imperfectam, & tu tanquam unus contra omnes vis habere triplicem, duas perfectas, & unam imperfectam. Cave, ne volens sapere suprà omnes, non solum errorem phantasticum comittas, sed omnino theologicum & contra fidem.

ANIMADVERSIO LXXXII. „ Dixi di-
 „ scrimen inter attritionem & contritionem
 „ sacramentalem neque consistere in exten-
 „ sione vel intensione actûs, sed in puritate
 „ motivi à metu servili & à sacramentali uni-
 „ one

one contritionis ad gratiam Sacramenti,
à fol. 17.

RESPONSIO. Mira dogmata secum ipsis cum communi Doctorum sensu & Tridentino pugnantia! In Idea cap. 10. n. 2. hoc dogma statuis: *non doceo contritionem vel attritionem in Sacramento debere necessario procedere ex motivo amoris, sed sufficit ad salutarem susceptionem Sacramenti, dummodo ad attritionem, quæ ob metum inferni, vel turpitudinem peccati concipitur, subsequatur tanquam actus imperatus serium propositum se salvandi, & Deo placendi per actus amoris practicos suo statui congruos.* In quibus verbis expressè admittis metum fervilem seu inferni ad contritionem, & attritionem, & in præsentì dogmate requiris puritatem à metu fervili seu inferni; an non hæc est contradictio? *secundò* communis sensus Doctorum est, quòd attritio ex metu gehennæ conjuncta cum charitate omnibus viribus intensa, & diutissimè durante ex parte actûs migret in contritionem perfectam sacramentalem: ergo dogma hoc, quòd nec intensio, nec extensio ex parte actus, sed sola puritas à metu fervili faciat contritionem sacramentalem perfectam, pugnat contra communem sensum Doctorum. *Tertiò* pugnat contra Tridentinum apertè; nam hoc sess. 14. cap. 4. expressè definit, quòd contritio ex gehennæ metu concepta ad Dei gratiam in Sacramento poenitentiae impetrandam disponat, & si hæc charitate perfecta sit, hominem Deo reconciliet ante Sacramentum

mentum actu susceptum, quod declarat exemplo Ninivitarum, qui timore utiliter concussi ad Jonæ prædicationem plenam terroribus poenitentiam egerunt, & misericordiam à Deo impetrarunt, id est, peccatorum veniam per timorem charitati conjunctum consecuti sunt, ut exponit Catechismus Romanus Concilii Tridentini p. 2. cap. 5. num. 27. & modernus Sanctissimus lib. de Synodo l. 7. c. 13. ex Pallavicino. *Quartò* repugnat ex alio capite directè Tridentino, quia hoc sess. 14. cap. 3. definit, quòd gratia remissiva peccati sit effectus contritionis sacramentalis tanquam partis Sacramenti, adeoque quòd contritio sacramentalis non possit perfectionem suam habere ab unione cum gratia, qua prior est, & cujus causa est jam quà perfecta, sed debeat eam aliunde habere, nimirum vel à charitate, vel quà pars Sacramenti ex opere operato, prout est actio Christi. Vides jam, in quos scopulos impingant tua dogmata, & an sint communi doctrinæ, imò veræ fidei consentanea.

ANIMADVERSIO LXXXIII. „ Contritio extrasacramentalis perfecta differt ab „ imperfecta, seu ab attritione. *Primò* non „ in maiore intensione vel extensione se tenente ex parte actus à fol. 88. & alibi. *Secundò* sed in maiore depuratione à motivo „ metus, ita ut homo nec secundariò amplius moveatur à metu poenarum à fol. „ 18. *Tertiò* non tamen in hac sola, sed potius „ tius

„ tius in extensione propositi efficacis ad a-
 „ ctus amoris non solum essentialia, sed et-
 „ iam accidentales practicos suis viribus, &
 „ statui congruos, à fol. 203. hoc est in ex-
 „ tensione, quantum moraliter vires cujus-
 „ libet tulerint, quam etiam intensiorem
 „ virium voco ad contradistinctionem inten-
 „ sionis gradualis ex parte actus; Deus enim
 „ extra Sacramentum poenitentiae nec ex
 „ natura rei, nec ex promisso tenetur con-
 „ ferre gratiam justificationis, *nisi facienti,*
 „ *quod est in se,* Deum moraliter ex tota ani-
 „ ma, & totis viribus sine intuitu ad moti-
 „ vum suppliciorum diligenti, atque haec est
 „ summa meae doctrinae, à fol. 88. 89.

RESPONSIO. Admitto hanc esse sum-
 mam tuae doctrinae, sed tuis propriis assertis,
 communi Theologorum sensui, & ipsi fidei
 non satis consentaneam. Nam imprimis dicis,
 quod contritionem perfectam ab attritione
 non distinguas per intensiorem vel extensio-
 nem ex parte actus, adeoque intensissima
 contritio ex parte actus manet attritio non
 justificans, & sic intensissima charitas stare
 potest cum peccato mortali, imò, quod hor-
 rendum mihi videbatur, à me personaliter
 interrogatus semel privatim, & altera vice
 coram tuo Reverendissimo Domino Praelato,
 quomodo hoc esse possit, quod intensissima
 charitas stare possit cum peccato mortali?
 respondisti in hoc ipsissima formalia: *etsi cha-*
ritas intensa foret usque ad thronum Sanctissimae tri-
nitatis,

nitatis, tamem staret cum peccato mortali. Quæ mira asserta mihi saltem sanæ fidei non videntur consona, quod etiam ostendi in reflexione Critica à num. 81. & deinceps, porrò in hoc ipso systemate potest tenuissima contritio vel dilectio ex parte actus etiam momento tantum durans esse perfecta, & justificativa, dummodò sit pura à timore, quod facillimè fieri potest, si tibi nihil incidat pro tunc de metu, quia propositum actuale cum extensione ad omnia mandata non desideras ex necessitate, sed es contentus proposito implicito incluso in actu juxta Responsa ad Lienhardium fol. 34. & in præfatione ad Ideam editionis Venetæ & ipsum Rescriptum S. Congregationis Indicis ad Lienhardium à te citatum, hæc autem tenuissima charitas cuivis in promptu est, & facillima, & sic non video, quomodò hoc assertum possit stare cum illo, quo à fol. 212. dicis: scripsi ego, quòd peccatores extra Sacramentum regulariter non justificentur, quia regulariter non contingit, ut habeant contritionem perfectam, id enim paucis & rarò contingit, & ut ex Catechismo Romano probas, paucissimis. Ita à fol. 212. secundò dicis in præsentì, quòd perfectio contritionis extra Sacramentum consistat in majori depuratione à metu fervili, seu inferni, ita nempe, ut quis neque secundariò ab hoc moveatur, vidisti autem in Animadversione priori, quòd hoc manifestè contradicat Tridentino sess. 14. cap. 4. ubi contritioni metu gehennæ conceptæ, &
chari-

charitate munitæ tribuit vim reconciliandi extra Sacramentum, ut probat exemplo Nivitarum, quod ipsum etiam Catechismus Tridentini à te ipso allegatus, & ipse Sanctissimus ex Pallavicino confirmat, qua ergo fide tam apertè refragari poteris Tridentino? imò charitas, & inde etiam contritio pura ab omni metu poenæ juxta te est proscripta & damnata ab Innocentio XII. quomodo ergo hanc pro contritione unicè perfectà assignas? *tertiò* desideras extensionem propositi ad omnes actus amoris practicos tum essentialia tum accidentales, quos in Responsis ad Lienhardium fol. 11. per hæc verba explicas: *tyronibus notum est, alios esse actus mandatorum essentialia, qui requiruntur ad substantiam mandati, & alios accidentales, qui requiruntur ad perfectionem ac integritatem mandati.* Et post pauca: *aliud est loqui de necessitate & obligatione gravi talis mandati, sic enim ad mandatum non pertinent omnes actus etiam accidentales, nisi excludantur positivè per contemptum, sed tantum essentialia,* vis ergo in præfenti, ut propositum se extendat ad omnes actus tum essentialia, qui sub gravi obligant, tum accidentales, qui sub levi obligant; sed quomodo hoc subsistit cum communi doctrina, qua certum est, quòd non teneamur venialia confiteri, & certum, quòd possimus conteri perfectè, quin habeamus actuale propositum ad vitanda omnia venialia circa ea nos abstractivè & negativè habendo, cum ea non dissolvant amicitiam? Denique hìc actuale

le propositum desideras, alibi implicito & virtuali contentus es, tum in præfatione ad Ideam editionis Venetæ, tum in Responsis ad Lienhardium fol. 34. & alibi frequentius. Quomodo ergo cum tantis tuis paradoxis dicere vel credere possis, quod teneas doctrinam communem, certam, & sanam, prout asseruisti in fine præfationis ad Ideam?

ANIMADVERSIO LXXXIV. „ Qua temeritate P. Virgilius publicè arguit falsi dogmatis doctrinam formalissimè contentam in Angelico? utpote qui in 4. dist. 34. q. 2. a. 3. qq. 3. in c. ita docet: *perfecta charitas actum timoris casti nunquam diminuit* (quod scilicet timetur separatio à Deo) *sed actum timoris servilis foras mittit, ut nunquam jam oculus habeatur ad pœnam in agendis vel omittendis.* Profectò hac in re non benè vidit, hallucinatus est à fol 19. 20.

RESPONSIO. Non temerè sed cum solida veritate, & ex certis à te ipso innegabilibus principiis tua dogmata refello, & falsa esse demonstro, & quidem hoc ipsum, in quo hìc ita triumphas, & tibi vanissimè blandiris, esse in Angelico formalissimè fundatum. Nam hoc dogma imprimis est juxta tuam Ideam ab Ecclesia damnatum, nempe charitas, quæ foras mittit timorem pœnæ, & spem præmii, & sic multò magis illa charitas est damnata, quam hìc statuis, id est, quæ essentialiter in suo conceptu definitivo, & essentiali excludit timorem pœnæ, quia hæc componibilis non est

est cum observatione præcepti ad timorem inferni obligantis, quod autem S. Thomam trahas in partem hujus doctrinæ, in hoc illi certè injuriam irrogas, de hac doctrina nunquam cogitavit; pondera tantùm animo non præoccupato, quæ ille docet: imprimis loco allegato loquitur expressè de charitate operante, seu perfectà in operando, non habente oculum ad pœnam in agendis, & omittendis; quia si perfectà est, magis in operando attendit ad motiva charitatis, quàm timoris, quamvis hæc non essentialiter excludat, tu verò hic agis de charitate justificante, seu perfectà ad justificandum, & pro hac S. Thomas solùm requirit, ut illum timorem servilem excludat, qui habet secum conjunctam voluntatem peccandi, ut videre est 2. 2. q. 19. a. 2. in c. Cæterùm in charitate justificante nullam aliam perfectionem specialem requirit, nisi quæ est ex ratione specifica, & motivo formali charitatis, quantumcunque aliàs parva sit, uti loquitur in supplem. q. 5. a. 3. in arg. *qualibet contritio est gratia gratum faciente informata: ergo quantumcunque sit parva, delet omnem culpam.* & 2. 2. q. 19. a. 6. in c. *timor pœnæ potest stare cum charitate sicut & amor sui*, si ergo tu à charitate justificante non excludis amorem interessatum, seu amorem sui, sed omninò requiris, cur velis exclusum timorem pœnæ, qui radicitùs fundatur in amore interessato, seu sui? Non video, quid ad hoc respondeas, quod aptum sit, aut quomodo te li-
beres

beres ab his absurdis, præsertim, si hæc conjungam cum dictis in præcedentibus duabus Animadversionibus.

ANIMADVERSIO LXXXV. „ Falsum est, quòd amor perfectus, quà perfectus extra sacramentum juxta me jam supponat justificationem, datur enim duplex perfectio contritionis & charitatis, una formalis, & altera materialis, formalis fit per unionem ad gratiam, & hæc supponit gratiam, materialis fit per extensionem & intensionem, non quidem extensione quoad durationem temporis, nec intensione graduum se tenente ex parte actûs, sed extensione firmi propositi non solum ad essentiales, sed etiam accidentales actus amoris amicitiae practicos, & intensione virium ad illud propositum fideliter observandum. à fol. 106. 107. 108.

RESPONSIO. Est mirum, quòd tuum proprium assertum voces falsissimum, vel quòd tui tam citò obliviscaris, & quòd modò negas tanquam falsissimum, postea iterum affirmas tanquam verum juxta omnes Theologos unà cum D. Thoma. 1. 2. qu. 13. a. 8. Nam hi omnes, inquis ipsemet à fol. 109. admittunt mutuam prioritatem naturæ inter infusionem gratiæ & contritionem, adeoque statuunt, quòd contritio fiat *formaliter perfecta* per unionem cum gratia, ea nempe perfectione, quam juxta te acquirit contritio sacramentalis in sacramento per unionem cum gratia

gratia, adeoque in hoc non rectè assignas
disparitatem inter contritionem sacramenta-
lem, & non sacramentalem; quod verò at-
tinet perfectionem *materialem*, uti appellas,
nolo facere quæstionem de nomine, voce-
tur ita, sed quæstionem realem; vel potius
assertum hoc tuum de perfectione contritio-
nis sic explicata conformiter jam dictis refel-
lo imprimis rationibus jam proximè adductis,
deinde etiam ex aliis principiis. Nam qua
audacia ipsemet adducis Sanctissimum in li-
bro synodali l. 7. cap. 13. & per omnia ipsi
contradicis? sumit ille distinctionem con-
tritionis perfectæ ab imperfecta ab intentio-
ne ex parte actûs, ita ut illam dicat perfe-
ctam ex communi sententia, quæ est intra
lineam charitatis theologicæ intensa ex par-
te actûs, & illam imperfectam, quæ est tenuis-
sima ex parte actûs; tu econtra hoc ex pro-
fesso negas, & statuis alium sensum contri-
tionis perfectæ per extensionem, & inten-
sionem ex parte propositi; cum Sanctissimo
consentit Catechismus Romanus, qui p. 2.
de pœnit. c. 5. ait: *quis ignorat contritionem ad-
eò vehementem, acrem, & intensam esse oportere,
ut doloris acerbitas cum scelerum magnitudine aqua-
ri, conferrique possit*, tu è converso, ut ut hunc
ipsum catechismum pro regula adducas,
tamen ei contrarium tenes, & vis non curan-
dum esse de intensione doloris ex parte a-
ctûs; imò in Idea. cap. 9. fol. 177. audes di-
cere, *non multum in hoc laborandum esse, utrum*
dolor

dolor de peccatis procedat ex motivo perfecti amoris vel non, dummodo procedat ex motivo quocunque supernaturali; illud verò unicè inculcandum esse pœnitentibus, ut eliciant verum propositum servandi omnia mandata, agendi vitam verè christianam, & placendi Deo per opera illi grata. Quasi verò non æquè odio habenda sint peccata præterita, quàm fugienda futura. Et quis Theologorum hucusque ita loqui ausus est, quòd non curandum sit de dolore præsertim extra sacramentum? Præterea tale propositum necessarium esse fingis, quod se non solùm extendat ad actus amicitiae essentialia, ad quos sub gravi obligamur, sed etiam ad accidentales, ad quos sub levi sumus adstricti, cùm tamen Ecclesia cum Theologis orthodoxis hucusque semper tenuerit, quòd levia peccata non solvant amicitiam, adeoque quòd actus charitatis, & amicitiae adsit, etsi actuale propositum non formetur ad vitanda venialia in particulari, quæ sola opponuntur actibus amicitiae accidentalibus.

ANIMADVERSIO LXXXVI. „ In Felonio solùm damnatur, quòd status habitualis excludat positivè ac perpetuò timorem pœnarum; nescit enim homo etiam prædictus habitu acquisito perfectæ charitatis, an non sit aliquando in gravi tentatione necessitas operandi ex motivo timoris pœnarum. à fol. 196.

RESPONSIO. Est res ad oculum evidens, quòd propositio damnata æqualiter loquatur de timore pœnarum & spe præmii, quod ergo

ergo damnatur in uno, damnatur etiam in altero; ergo si juxta te damnatur actus charitatis purus à spe, debes etiam pro damnato habere actum purum à timore, & certè essentialiter purus sive à spe, sive à timore est verè damnatus, non minùs quàm status habitualis, quia pariter impossibile est cum observatione præcepti, quòd cum hoc ipso actu obligare potest.

ANIMADVERSIO LXXXVII. „ Repugnat, ut actus contritionis procedat simul
 „ ex motivo charitatis, & timoris, quia
 „ sunt motiva repugnantia Deum amare ex
 „ metu, & gràtis. à fol. 197.

RESPONSIO. Juxta te non sunt motiva repugnantia amare Deum gràtis, & ex spe præmii, seu amore mixto ex benevolentia, & concupiscentia, cur ergo repugnantia sint amare Deum gràtis, & ex timore poenæ? Non est repugnantia, si actus sumatur sub diversa formalitate, ita, ut sub una formalitate sit actus amoris gratuitus quàm benevolentia, & sub altera formalitate sit actus timoris ob motivum poenæ, sunt insuper hæc motiva adminiculantia, seu se invicem adjuvantia v.g. in hoc: *Domine tu minaris infernum se te non amem, & impellit tua infinita bonitas, ut te amem, ergo ex utroque motivo timoris, & infinitæ bonitatis tuæ te stringo, & amplector.*

ANIMADVERSIO LXXXVIII. „ Attritio
 „ per hoc ipsum est imperfecta, quòd oculus
 „ simul habeatur ad poenam, ergo ut tollatur
 P tur

„ latur imperfectio contritionis, eo ipso ocu-
 „ lus solùm habendus est ad perfectiones a-
 „ mati fol. 197.

RESPONSIO. Jam rursus te ipsum perse-
 queris contradictionibus, nam si, ut tollatur
 contritionis imperfectio, oculus solùm haben-
 dus est ad perfectiones amati, ut ais, tunc
 debet contritio esse pura à concupiscentia
 interessata, quæ respicit interesse proprium,
 non bonum amati; ergo hæc ratio, quam
 dedisti, tibi ipsi contradicit; deinde licet
 metus comparativè imperfectior sit, quàm
 charitas, sicut spes, seu concupiscentia hoc
 modo imperfectior est, & omnis alia virtus,
 non tamen per hoc inficit, aut destruit cha-
 ritatem, sicut neque concupiscentia interessa-
 ta eam destruit, cùm nulla virtus superna-
 turalis charitati obsit, aut eam destruat.

ANIMADVERSIO LXXXIX. „ Metus
 „ inferni potest solùm indirectè per modum
 „ *excitantis* imperare actum charitatis deter-
 „ minando nempe intellectum, & volunta-
 „ tem ad consideranda, & amplectenda mo-
 „ tiva charitatis puræ, non verò *directè & per*
 „ *modum elicientis* à fol. 199. 200. Porro metus
 „ imperans charitatem per modum excitan-
 „ tis, & per modum motivi extrinseci dispo-
 „ nentis præcisè causam, non tollit rationem
 „ justificativam charitatis extra sacramen-
 „ tum, benè autem hanc tollit metus impe-
 „ rans per modum elicientis charitatem, &
 „ per modum motivi partialis intrinseci for-
 mali-

3, malitatem charitatis ingredientis à fol.
3, 200. Præterea metus condeterminans tol-
3, lit rationem charitatis perfectæ, seu con-
3, tritionis perfectæ: non tamen tollit ratio-
3, nem attritionis, vel charitatis imperfectæ à
3, fol. 200.

RESPONSIO. Vix est tibi possibile, ut pertranseas folium sine contradictione. Initio dicis, quod metus non possit directè, & per modum elicientis imperare actum charitatis; deinde rursus admittis, & doces, quod, quando directè imperat, tollat rationem justificativam charitatis extra sacramentum; denique hoc confirmas, quod nimirum metus condeterminans tollat rationem charitatis perfectæ, admittat tamen rationem attritionis, & charitatis imperfectæ. Quis in hoc vitioso circulo contradictionum credat te sectatorem veritatis esse? aut ubi est ratio ita similia asserendi? profectò sine omni fundamento negas, quod ad hanc contritionem aliàs communem: *Domine non solum idè doleo, quod infernum meruerim, sed idè maximè, quod infinitam bonitatem tuam offenderim*, metus directè concurrat, vel quod tollat rationem contritionis perfectæ, cum pro tali communiter habeatur à Theologis, & à fidelibus, juxta te autem tolleretur, licet tantum secundariò moveret; quia dicis, quod contritio perfecta extra sacramentalis pura esse debeat à metu etiam secundariò movente.

ANIMADVERSIO. XC. 3, Non negamus, quod cum actu perfectæ charitatis
P a pos

„ sit concurrere passio timoris involuntarii
 „ poenarum à dæmone suggesti, qualis fuit
 „ in S. Hilarione, & aliis Sanctis à fol. 201.

RESPONSIO. Mira audacia viros sanctos
 judicandi, & traducendi actus eorum vir-
 tuosos contra ipsum Tridentinum, & summo-
 rum Pontificum asserta. Nam Tridentinum
 expressè statuit sess. 14. cap. 4. quòd dolor ex
 metu inferni sit bonus, adeoque, quòd hic
 metus non sit à dæmone suggestus, quod la
 Croix lib. 6. p. 2. num. 797. meritò dicit esse
 de fide, & Alexander VIII. hanc propositio-
 nem 14. damnavit: *timor gehennæ non est super-*
naturalis. Deinde verum non est, quòd iste
 timor in sancto Hilarione fuerit involunta-
 rius, cùm discursus iste, quem Sanctus timen-
 do secum ipso habuit, fuerit protractior,
 & indicium mentis sibi maximè præsentis.

ANIMADVERSIO. XCI. „ Est falsum,
 „ quòd Christus præcipiat timorem inferni
 „ *absolutè*, sed tantùm præcipit *comparativè*, ut
 „ metui mortis temporalis præponatur metus
 „ inferni; patet hoc legenti textum Math. 10.
 „ *nolite timere eos, qui occidunt corpus, sed potius*
 „ *timete eum, qui potest & animam & corpus per-*
 „ *dere in gehennam.* Accedit, quòd aliud sit
 „ timere Patrem minantem, Judicem ter-
 „ rentem, & aliud est timere poenam; il-
 „ lud fieri potest ex timore reverentiali aut
 „ ex timore justitiæ vindicativæ, quæ potest
 „ amari; istud verò immediatè habet pro
 „ objecto id, quod nullam in se continet ra-
 „ tionem amoris à fol. 206.

RESPON-

RESPONSIO. Hæc animadversio est ejusdem furfuris, ac prior & pugnat apertè contra omnem sanam rationem, & dogmata fidei. Nam pœna inferni non est malum comparative tantum ad mortem temporalem, sed absolutum, & secundum se impediens æternam beatitudinem; ergo quemadmodum Christus absolute præcipit spem, & desiderium æternæ beatitudinis, ita etiam absolute præcipit timere pœnam inferni, ut beatitudinis impeditivam, & amissivam. Deinde lex naturalis dictat timere & fugere supremum malum naturæ rationali summè disconveniens, ergo supposita per fidem cognitione pœnæ infernalis adest absoluta lex præcipiens timorem inferni, nec aliquid dicis per rationem additam; est enim manifestè falsum, & contra fidem, quòd timor inferni nullam in se contineat rationem boni, vel amoris, quia cum juxta Trid. Sess. 14. cap. 4. *Timor inferni sit donum Dei, & Spiritus Sancti impulsus - - quo pœnitens adjutus viam sibi ad justitiam parat &c.* Verè etiam continet rationem boni & amoris, nempe justitiæ, & beatitudinis. Accedit, quòd operans ex timore dicatur maximè operari ex proprio interesse, quatenus huic opponitur malum, quod timetur, sed proprium interesse juxta te vel maximè est bonum, ergo malè dicis, quòd timor pœnæ non contineat rationem boni, vel amoris.

ANIMADVERSIO XCII. „ Angeli tantum fuerunt obligati ad timorem filialem,

„ quo timerent excludi ab unione cum Deo
 „ & separari à Deo , non tamen fuerunt ob-
 „ ligati ad timorem inferni : nec enim san-
 „ ctis Cherubinis , & Seraphinis inurenda est
 „ hæc imperfectionis nota , quòd partialiter
 „ à rebellionē abstinuerint ex metu inferni à
 „ fol. 202. 203.

RESPONSIO. Apage , quòd sit imperfe-
 ctio timere infernum ; est timor vera virtus ,
 & perfectio , quamvis non tanta , quanta est
 charitas , sed neque aliæ virtutes , fides , &
 spes in perfectione adæquant charitatem , si-
 cut ergo non repugnat Sanctos Cherubinos ,
 & Seraphinos præter charitatem habuisse fi-
 dem , spem , & alias virtutes , ita etiam non
 repugnat habuisse timorem inferni , imò hoc
 spectat ad naturam Angelicam , ut , quia sum-
 mæ actualitatis est uno actu complectente
 omnia motiva virtutum , Angelus in Deum
 ferretur , & v. g. sic tenderet S. Michaël se
 Lucifero opponens : *quis ut Deus , qui nos potest*
æternis tradere suppliciis , amemus hunc , & timea-
mus ? Deinde si Angeli potuerunt timere sepa-
 rationem à Deo , cur non & pœnam inferni ?
 aut in quo consistit pœna damni , quàm in
 separatione à Deo ? ergo quàm mirè tibi
 contradicis , dum admittis Angelos potuisse
 se timere separationem à Deo , sed non pœ-
 nam inferni ?

ANIMAD.

ANIMADVERSIO XCIII. „ Sacramen-
 „ tum non in eo sensu facit ex attrito con-
 „ tritum, quòd *mutet* actum, sed quòd mu-
 „ tet *habitus* per infusionem gratiæ sanctifi-
 „ cantis; ea enim charitas, quæ in attrito
 „ est imperfecta ob permixtionem respectus
 „ ad pœnam, & ob debilitatem ac parsimo-
 „ niam propositi se tantum extendentis ad
 „ actus amoris essentiales, ita roboratur per
 „ gratiam sanctificantem, ut homo, dum-
 „ modo velit, facile possit operari ex mo-
 „ tivo amoris erga Deum sine respectu ad
 „ pœnam, & sese extendere ad observatio-
 „ nem constantem totius legis, fol. 203.

RESPONSIO. Inhæres tuo antiquo errori,
 quòd contritio non sit causa ipsius gratiæ, &
 hæc effectus ipsius contritionis, cum tamen
 hoc tam clarè definiat Trid. sess. 14. cap. 3.
 item quòd perfectio contritionis non consistat
 in virtute causativa gratiæ, quod tamen
 communis sensus Theologorum est, & ipsius
 Sanctissimi loco suprà laudato, sed quòd con-
 sistat in virtute observandi legem, de qua
 virtute relatè ad contritionem hucusque ne-
 mo cogitavit; id autem communis sensus est,
 quòd ex attrito fiat contritus per hoc, quòd
 licèt attritio se sola virtutem causandi gra-
 tiam non habeat, sicut eam habet contritio
 perfecta, eam tamen acquirit per hoc, quòd
 fiat pars sacramenti, & actio à Christo ac-
 ceptata, & promisso de conferenda gratia
 merita. Porrò hoc pugnat etiam contra

communem, quòd gratia per sacramentum collata modo ordinario det vires & potentiam proximam ad observantiam constantem totius legis non tantum sub gravi, ad quam spectant actus charitatis essentiales, sed etiam sub levi, ad quam spectant accidentales, obligantis, cum tamen communis Theologorum sententia sit, quòd homini etiam in gratia constituto ad diu persistendum in gratia, & maxime in ordine ad vitanda omnia venialia requiratur specialis gratia & quidem ex necessitate fidei. Vides ergo quousque exeres in tuis assertis.

ANIMADVERSIO XCIV. „ Si mihi conceditur, quòd metus poenarum excludatur à linea specifica charitatis, habeo intentum, hoc enim solum est in quaestione, „ utrum contritio justificativa extra sacramentum, quæ supponitur esse elicienda „ ex motivo amoris perfecti tanquam actus „ imperatus, & procedens à linea specifica „ charitatis, debeat excludere metum poenarum, à fol. 205.

RESPONSIO Verè turbas teipsum, & statum quaestionis, ne alii advertant, quantum hallucineris; sed non per hoc evadis. Tu metum inferni dixisti malum & à dæmone suggestum, & nihil boni, vel amoris habentem, & in hoc non potes evadere, quia manifestus error est contra ipsam fidem in Tridentino præscriptam, quod eum vocat donum, & impulsus Spiritus Sancti; nunc paulò mitius loqui

loqui intendis & doces, quòd solùm velis eum excludi à linea specifica charitatis; quis hìc non videt utroque oculo, quàm dolosos tentes circuitus? quis hoc unquam in quæstionem vertit, utrùm metus, vel spes distinguantur specie à charitate? aut quis inter orthodoxos Theologos negavit? ergo dum hoc certissimum de specifica distinctione assertum vis in quæstionem, & dubium vocare, ostendis manibus palpandum, vel quòd non ampliùs scias, quid respondeas, vel dolo efugere tentes; de hoc ergo non quæritur, utrùm metus inferni excludatur à linea specifica charitatis, sed hoc certissimum est & sine errore negari non potest; hoc autem in quæstione est, quam versamur, utrùm actus contritionis perfectæ sit realiter, & non tantùm formaliter purus à metu? ita ut quis non possit simul duobus motivis moveri ad dolorem de peccatis amore nempe Dei, & metu inferni, seu bonitate Dei, & pœna inferni? ego defendi hucusque affirmativam, tu negativam, si pro nunc vis stylum vertere, & à negativa transire ad affirmativam, per omnia tibi permitto, & invito, sed opto ut citiùs fecisses, & deinceps non ampliùs in antiquam sylvam redires, sed superiores errores corrigeres.

§. X.

An verum habeat opinio, quòd charitas etiam intensa possit stare cum peccato mortali?

N. 81. **N**otandum, in Responsione ad Propos. 16. Lienhardianam Author Ideæ expressè docet, quòd utraque tam attritio, quàm contritio actum charitatis erga Deum requirat: insuper addit, quòd intensio charitatis non faciat ex attritione contritionem perfectam, & demùm constanter in Idea, & in Responsis ad Lienhardium defendit, quòd attritio extra Sacramentum non iustificet; unde clarè & liquidè sequitur, quòd in homine peccatore merè attrito possit dari charitas etiam intensa, adeoque quòd charitas etiam intensa possit stare cum peccato mortali, quæritur ergo, an hoc verum habeat? circa quod

N. 82. Dico: non potest habere verum, quòd charitas etiam intensa possit stare cum peccato mortali. Probatur primò ex Propositionibus damnatis in Bajo, nominatim ex 31ma: *Charitas perfecta, & sincera, quæ est ex corde puro, & conscientia bona, & fide non ficta tam in catechumenis, quàm in pœnitentibus, potest esse sine remissione peccatorum.* Ex 32da: *Charitas illa, quæ est plenitudo legis, non est semper conjuncta cum remissione peccatorum.* Ex 70ma: *Homo exi-*
stens

flens in peccato mortali potest habere veram charitatem. Quæ Propositiones sunt damnatæ quâ respectivè *hereticæ, erroneæ, temerariæ, scandalosa*; damnatio autem harum Propositionum, si non habet vim circa omnem charitatem ex motivo suo specifico perfectam, certè habere debet vim circa charitatem etiam intensivè perfectam; seu intensam, quia aliàs Pontifex damnando non diceret verum: ergo verum habere non potest Author Ideæ, dum vult, quòd charitas etiam intensa possit stare cum peccato mortali.

N. 83. Nec dicas, posse adhuc effugium dari docendo, quòd Pontifex loquatur de charitate habituali; sed contra efficaciter est primò, quòd Pontifex indefinitè loquatur, adeoque de omni vera charitate actuali & habituali intelligendus sit. Secundo, charitas actualis est æquè vera charitas, quàm charitas habitualis, sed Pontifex loquitur de *vera charitate; homo existens in peccato mortali potest habere veram charitatem*: ergo. Tertiò loquitur præcipuè de charitate actuali, quia hæc propriè est legis impletio; *Charitas illa, quæ est plenitudo legis.* Quarto loquitur de charitate perfecta, & sincera, quæ est ex corde puro; hæc autem propriè est charitas actualis, seu verus & sincerus amor erga Deum: ergo &c. Quintò. *Actus & habitus charitatis simul sunt tempore* inquit S. Thomas 3. p. qu. 85. a. 6. & iterum 3. p. qu. 89. a. 2. inc. ait: *Motus liberi arbitrii in justificatione impii est ultima dispositio ad gratiam;*

tiam; unde in eodem instanti est gratia infusio cum prædicto motu. 3. p. qu. 84. a. 8. ad 1. dicit: *Homo in primo instanti veræ pœnitentiæ* (qualis utique est dolor includens charitatem) *remissionem consequitur peccatorum*: ergo si charitas actualis semper est conjuncta cum habituali, tunc evidens est, quòd si Pontifex loquitur de una, loquatur etiam de altera.

N. 84. Probatur secundò auctoritate Tridentini, quod sess. 14. cap. 4. hæc tria expressè definit: Primò, quòd aliquis contritionis motus sit necessarius ad remissionem peccatorum. Secundò, quòd hic contritionis actus aliquando sit charitate perfectus, id est, aliquando procedat ex motivo charitatis, aliquando ex pœnarum metu, vel turpitudine peccati. Tertiò, quòd, si sit charitate perfectus: hominem Deo reconciliet ante Sacramentum actu susceptum, adeoque juxta expressam definitionem Tridentini charitas non stat cum peccato mortali, sed si conjuncta sit cum dolore, statim remittat peccatum, quod saltem verificari debet de charitate intensa, si non de quacunque in suo esse specifico perfecta; & hoc ipsum etiam confirmat Concilium Romanum in appendice pro instructione parvulorum addita jussu Benedicti XIII. dicens: *Elicienti actum contritionis à Deo continuo remittitur peccatum; at elicienti actum attritionis* (qui nempe concipitur ex metu gehennæ, & amissioni Paradisi, aut ex turpitudine ipsius peccati, ut prius dixerat) *peccatum non remittitur sine præ-*
vio

vio Sacramento pœnitentiæ: ergo si contritio includens actum charitatis peccatum statim remittit, nunquam stat actus charitatis cum peccato, idque ex clara & expressa definitione Ecclesiæ.

N. 85. Probatur tertio ex sacris paginis, quæ etiam manifestè charitati actuali vim justificandi tribuunt, quod saltem intelligi debet de charitate intensa seu intensione perfectâ. Sic dicitur Ezech. 33. *Impietas impii non nocebit ei, in quacunque die conversus fuerit*: ubi Scriptura loquitur de conversione actuali extra Sacramentum pœnitentiæ, cùm tempore Ezechielis nondum fuerit Sacramentum Pœnitentiæ. Deinde Christus Dominus Luc. cap. 7. hanc vim remittendi peccata expressè tribuit charitati: *Remittuntur ei peccata multa, quia dilexit multum*. Et Apostolorum Princeps 1. Petri 4. ait: *Charitas operit multitudinem peccatorum*, quod utique de charitate saltem intensa verum habere debet: ergo de hac scripturistice certum est, quòd non stet cum peccato mortali. Vide infra num. 110. & 133.

N. 86. Oppones. Magdalena priùs Deum dilexit intensè, & postea primùm ei Christus peccata remisit, secus si peccata priùs jam fuissent remissa, Christi verba non fuissent effectiva, prout tamen id docet D. Thomas 3. p. qu. 64. a. 3. ergo charitas etiam intensa stare potest cum peccato. Respondeo negando ant. nec id vel à longè probatur ex
S. Tho-

S. Thoma, cum loc. cit. solum velit, verba Christi habere suum effectum, cum Christus revera causet remissionem peccatorum, & quidem principaliter physice, quia Deus infundendo gratiam ad actum dilectionis, & principaliter moraliter, seu meritorie qua homo, quatenus remissionem hanc omnibus hominibus justificandis meruit, & denique instrumentaliter physice per humanitatem influxu physico influentem in productionem gratiae: quae Magdalenae infusa est ad primum actum charitatis, & in ea duplicata, vel aucta est ad repetitos actus charitatis, praecipue pro eo instanti, quo Christus dixit: *Remittuntur ei peccata*, quamvis haec verba etiam fuerint declaratoria remissionis jam antea factae, quando *dilexit multum*. Hoc sensu etiam ista verba Christi, quae dicit Marci 5. *Esto sana à plaga tua*, non primum sanativa, sed sanitatis jam collatae declaratoria erant.

ANIMADVERSIO XCV. ,, Hoc toto paragrapho error P. Virgilii non tantum unus, ,, sed continuus, & ingens est; supponit enim, ,, quod *charitas ex parte actus intensa* & *charitas perfecta* idem sint, quod profecto falsissimum est, potest enim actus charitatis imperfectae ex parte actus esse intensissimus, & vicissim potest actus charitatis perfectae ex parte actus esse remissus, à fol. 206.

RESPONSIO. Errorem vocas, & falsissimum dicis communissimum Theologorum sensum, & ipsius Sanctissimi à teipso fol. 89. laudati

dati assertum. Nam ibidem Sanctissimus pro prima specie contritionis imperfectæ ponit merè negativam, quæ licet sit ex eodem motivo charitatis cum contritione perfecta, non tamen est in eodem gradu *intensiois*, sed est *debilis, tenuis, & remissa*; deinde in quarta specie contritionis imperfectæ ponit dolorem ex metu gehennæ, & aliquo Dei amore initiali, qui tamen amor initialis, ait, difficilis explicatu est, nisi dicamus, ipsum esse verum actum amoris, sed debilem tenuissimum ac in minimo gradu, ubi vides, quòd ipse Sanctissimus charitatem perfectam contradistinguat ab imperfecta per intensiorem gradum se tenente ex parte actus, & quia sicuti Sanctissimus ab initio dixit se loqui ex ore omnium dividendo contritionem in perfectam, & imperfectam, ita etiam certè locutus est ex ore omnium, quando dixit, quòd contritio ex parte actus intensa, vel intensissima sit perfecta, quia de contritione intensissima id nemo hucusque negavit præter te, quòd sit perfecta, quamvis non omnes in hoc conveniant, quòd certa intensio requiratur ad perfectionem, sed sententia omninò probabilis velit, charitatem suam perfectionem ad justificandum habere ex solo motivo specifico charitatis, ex quo Deus diligitur super omnia. Pessimè igitur errorem vocas communissimam, & ipsius Sanctissimi sententiam, & est hoc tuum assertum verè erroneum & temerarium, erroneum

neum propter ea, quæ diximus in Reflexione Critica: temerarium, quia est contra communissimam Doctorum.

ANIMADVERSIO XCVI. „ Intensio im-
 „ prudenter à Deo ad observantiam primi
 „ mandati exigeretur ab homine, partim
 „ quia illa intensio plerumque non depen-
 „ det à nostro libero arbitrio, partim, quia
 „ non esset assignabilis gradus intensificationis,
 „ ad quem deberet pertingere observantia
 „ præcepti, & sic lex foret *indeterminata*
 „ quoad objectum, & sic eo ipso irrationalis;
 „ itaque ad actum perfectæ charitatis
 „ non requiritur *intensio actus*, sed *virium ani-*
 „ *mi*, seu potius *totalitas* applicationis poten-
 „ tiarum intellectualium, & appetitivarum,
 „ & *extensio actus* per *efficax propositum* non so-
 „ lum ad actus amoris essentielles, sed etiam
 „ accidentales, hoc est diligere *multum*, prout
 „ S. Magdalena dilexit, dum obtinuit veni-
 „ am, *hoc est facere, quantum est in se*, cui soli
 „ dispositioni teste D. Thoma 1. 2. q. 112.
 „ a. 3. extra sacramentum tenetur conferre
 „ gratiam, à fol. 206. 207. 208.

RESPONSIO. Laberis de uno errore in
 alium. *Primò* dixisti, quòd actus charitatis
 imperfectæ possit esse intensissimus ex parte
 actus; & sic intensissima charitas stare potest
 juxta te cum peccato mortali, quod verus
 error est. *Secundò* asseris, quòd actus chari-
 tatis

tatis perfectæ possit esse remissus ex parte actûs, quo sensu doces, quòd remississima charitas, dummodò fundetur in specifico charitatis motivo, possit justificare, quod licet erroneum non sit, est tamen mirus descensus ad laxitatem comparativè ad priorem assertionem, & contradicis tibi ipsi quàm maximè, dum inferiùs à fol. 212. affirmas, quòd rarò extra sacramentum detur justificatio, & regulariter nunquam. *Tertiò* dicis, aut verius blasphemias, quòd Deus imprudenter exigeret ad observantiam primi præcepti intensiorem ex parte actûs; nunquid dilectio ex toto corde, ex tota anima, ex tota mente requirit saltem aliquam intensiorem ex parte actûs, sive hæc sit talis respectivè ad præsens Dei auxilium, sive sit talis relatè ad possibilitatem moralem faciendi quod est in se, sive juxta quantitatem peccatorum, sive tali intensiorem, ut saltem moraliter loquendo excusetur ab operatione nimis remissa, quasi abutente viribus præsentis gratiæ, sive aliis modis infinitæ Dei bonitatis, & dominio consentaneis? Deinde si Deus potest prudenter exigere tam efficax propositum, ut hoc respondeat viribus præsentibus faciendi, quod est in se, cur non æquè prudenter exigere possit tam intensum actum, qui respondeat possibilitati morali faciendi, quod est in se? & certè nemo Theologorum prudentum id negabit, quòd Deus id pruden-

Q

ter

ter possit, an verò id actu velit, hoc solum potest esse in quæstione, unde in hoc verè exerras. *Quartò* asseris, quòd in efficaci proposito ad actus charitatis practicos consistat *ipsum diligere multum S. Magdalene*, quale est hoc assertum? solum propositum credendi, sperandi, poenitendi non est actus fidei, spei, vel poenitentiae; ergo neque propositum charitatis est actus dilectionis vel charitatis, & hoc per se evidens, & omnibus certum est. *Quintò* requiris propositum efficax non solum ad actus essentielles sub gravi, sed etiam accidentales sub levi peccato debitos, ut eos exponis in responsis ad Lienhardium fol. 11. & 12. sed quis Theologorum requirit ad contritionem perfectam de necessitate propositum ad faciendos etiam illos actus, quorum omissio amicitiam non dissolvit. Pondera ipsemetin statera veritatis hæc tua propria asserta, & tandem revertere in viam bonam.

ANIMADVERSIO XCVII. „ Videat P.
 „ Virgilius, quam rationem sit redditurus
 „ Deo, non solum malè instruendo suas oviculas,
 „ sed etiam suos compastores ovium.
 „ *Primò*, quòd practicè tutum sit in sacramento poenitentiae ad justificationem peccatoris non requiri actum charitatis saltem imperfectæ cum proposito saltem implicito ad actus essentielles amoris amicitiae
 „ tiae

„ tiæ practicos ex sua natura gratuitos, &
 „ vi aliorum mandatorum indebitos. 2dò
 „ quòd peccator extra sacramentum facile
 „ possit justificari per quasdam amoris de-
 „ sintereffati formulas sine proposito de se
 „ efficaci exhibendi Deo actus amoris amici-
 „ tiæ practicos non solùm essentiales, sed
 „ etiam accidentales, à fol. 210. 211.

RESPONSIO. Ita loqueris ac si nescio,
 quo zelo utereris, sed iterùm adhörtor te:
 redi ad cor; noli simulatorem agere. Nun-
 quam ego ambii Magisterium super meos
 compastores, neque mea me redarguit con-
 scientia de *noxio pabulo* ovibus ministrato. Id
 verò scio de te, quòd sic arguendo non am-
 bules in veritate. Ego in mea Reflexione Cri-
 tica studiosè abstraxi ab utraque sententia
 juxta ipsum Sanctissimum verè probabili, an
 sit vel non sit necessarius aliquis amor charita-
 tis theologicæ in dolore sacramentali; de ne-
 cessitate verò propositi saltem impliciti ad vi-
 tanda peccata nunquam in mentem venit du-
 bitare. Sed quo fundamento tu reatum con-
 scientiæ facis illis, qui sententiam juxta ipsum
 Sanctissimum probabilem sequuntur? cur non
 potiùs tibi metuis de opinionibus, quæ nec
 umbram probabilitatis habent, & veri errores
 sunt, ut: quòd timor gehennæ fuerit S. Hila-
 rioni à diabolo suggestus; quòd in se nihil amo-
 ris, & boni contineat; quòd Deus ipsum absolute
 non præcipiat; quòd cum charitate ex parte a-
 ctus intensissima possit stare peccatum mortale;
 Q 2 quòd

quòd econtrà charitas in gradu suo tenuissima ac minima possit esse perfecta; quòd Deus prudenter non possit præcipere charitatem gradualiter intensam, cùm tamen forsàn nequidem possibilis sit in gradu minima, adeóque debeat suo modo intensam præcipere? Et in hac ipsa animadversione iterùm repetis necessitatem propositi ad actus charitatis accidentales sub veniali obligatorios, cùm tamen eorum omissio non dissolvat amicitiam. Has trabes priùs educ ex oculo tuo, antequàm discas ex oculo fratris tui festucam ejicere.

§. XI.

An sit veritati consonum, quòd gratia habitualis regulariter non conferatur sine Sacramento?

N. 87. **N**Otandum, in Responsis ad Lienhardium fol. 37. Authorem Ideæ sic habere: *Ea verò gratia habitualis, quæ attritionem facit charitate perfectam, regulariter non confertur sine Sacramento; ubi tò regulariter in communi sensu Theologorum idem sonat, ac in ordinario hujus providentiæ modo, ita, ut propositio sensum habeat: Ea verò gratia habitualis, quæ attritionem facit charitate perfectam regulariter, seu in ordinario justificandi modo hujus providentiæ, non confertur sine Sacramento; quamvis Deo non ponantur limites,*

mītes, & justificare possit extraordinario modo, prout libuerit, etiam sine Sacramento, iste tamen justificandi modus non erit regularis, seu ordinarius. Insuper Author Ideæ, dum dicit: *Ea verò gratia habitualis, quæ attritionem facit* &c. non per hæc verba indicare vult, quòd aliam adhuc gratiam habitualement, nempe non sacramentalem in cursu ordinario admittat, quia cū juxta dicta nec ratio specifica charitatis, nec intensio, nec extensio, nec duratio charitatis, nec aliquod objectum materiale, nec juxta dicenda sola puritas à metu possit ex attritione non justificante facere contritionem perfectam & justificantem, non datur juxta ipsum regulare medium obtinendi gratiam habitualement extra Sacramentum. Unde verba prædicta in contextu accipienda sunt, quo primò dicit, gratiam habitualement non esse qualitatem otiosam, sed operativam; dein subjungit: *Ea verò gratia habitualis, (scilicet de se non otiosa, sed operativa) quæ attritionem facit charitate perfectam, seu efficaciter operativam, regulariter non confertur sine Sacramento.* Circa quod

N. 88. Dico: Nullo modo veritati est consonum, quòd gratia habitualis regulariter seu in ordinario justificandi modo hujus providentiæ non conferatur sine Sacramento. Probatur primò ex propositione damnata Michaëlis Baji num. 21. quæ sic habet: *Per contritionem etiam cum charitate perfectâ, & voto suscipiendi Sacramentum conjunctam non remittitur*

crimen extra casum necessitatis, aut Martyrii sine actuali susceptione Sacramenti. Quæ propositio in cumulo propositionum 78. à Pio V. Gregorio XIII. & Urbano VIII. pronuntiatur ut hæretica, scandalosa, temeraria, & hæc ipsa etiam solitariè sumpta declaratur ut hæretica à sacra facultate Parisiensi anno 1566. die 27. Junii, ut notat Tournelius de pœnit. qu. 4. a. 2. ergo quia hoc ipsum est dicere, quòd gratia habitualis regulariter non conferatur sine Sacramento, seu quòd non detur regulare medium collativum gratiæ sine Sacramento, ideò nullo modo veritati consonum esse potest, non dari regulare medium collativum gratiæ sine Sacramento.

N. 89. Probatur *secundò* auctoritate Tridentini à num. 83. citati, quia ibi expressè definitur, quòd contritio ex charitate procedens seu charitate perfecta hominem Deo reconciliet ante Sacramentum; item in Concilio Romano sub Benedicto XIII. celebrato, & ab eo confirmato expressis terminis dicitur, *quòd elicienti actum contritionis à Deo continuo remittatur peccatum*: ergo juxta claram definitionem Ecclesiæ datur regulare remedium collativum gratiæ sine Sacramento, nempe contritio.

N. 90. Probatur *tertiò*. Est fide divina certum, quòd contritio perfecta in antiquo testamento fuerit regulare medium ad consequendam gratiam justificantem sine Sacramento, cum fides doceat, Sacramentum pœ-

pœnitentiæ fuisse primum à Christo institutum, & tamen fuisse veros justos pœniten-tes in veteri testamento, cujusmodi erant primi parentes Adam & Eva, S. David, & alii, & tempore Christi ante institutum Sacramentum adhuc Matthæus, Zachæus, Magdalena, Petrus, & alii: ergo ipsa fide certum est, dari remedium regulare collativum gratiæ sine Sacramento. Neque existimes contritionem hanc virtutem solum habuisse in antiqua lege, non verò in nova; quia contra hanc incidentiam est, quòd hoc omninò gratis dicatur, & dici de se non possit sine novo fidei oraculo. Quæ enim certitudine fidei habent virtutem à Deo inditam, censenda tamdiu sunt tali virtute prædita, donec novum fidei oraculum doceat, quòd talem virtutem amiserint. Quia ergo de contritione id fide constat, quòd vim justificandi habuerit, deberet per novam revelationem constare, quòd hac virtute non ampliùs gauderet. Deinde hoc dicere injuriosum est auctori gratiæ, quia hic virtutes non depreffit auferendo eis vim justificandi, sed elevavit, & novam efficaciam addidit, & ideò communiter docent Theologi, quòd contritio in lege nova dupliciter causet gratiam. *Primò*, quà ultima dispositio, quo sensu causat con-naturaliter in gradu suæ propriæ intensiōis correspondente, eo modo, quo in antiqua lege. *Secundò*, causat gratiam quà causa instrumentalis, ut pars est Sacramenti, & ut eleva-

elevata ad gratiam causandam ex opere operato in gradu institutioni Sacramenti correspondente: ergo facta incidentia nulla est, & manet fide certum, quòd contritio sit medium regulare collativum gratiæ etiam pro lege nova. Vide infrà num. 111. & 132.

N. 91. Oppones. Sacramentum pœnitentiæ in lege nova fuit substitutum contritioni antiquæ legis: ergo contritio in lege nova ex se & regulariter non causat gratiam sine Sacramento. Respondeo negando ant. quòd Sacramentum pœnitentiæ fuerit propriè substitutum substitutione sumpta pro abrogatione, vel diminutione virtutis in contritione; nec sufficit hoc præcisè dicere, ut jam monui. Nam cum hæc efficacia certitudine fidei sit contritioni annexa, nequit illi denegari sine novo Dei verbo, quod planè non adest, sed potius contritio in novo Testamento majorem virtutem accepit causandi nempe gratiam per modum ultimæ dispositionis, & deinde per modum partis Sacramenti ad modum, quo ipsa etiam attritio virtutem accepit, quam prius non habuit, causandi nempe proximè ipsam gratiam in Sacramento; per hoc ergo dicitur Sacramentum pœnitentiæ substitutum, quòd peccata, quæ quis prius per contritionem Deo confessus est, modò teneatur sacerdoti confiteri, & clavibus Sacramenti subjicere.

ANIMADVERSIO XCVIII. „ Hoc lo-
 „ co P. Virgilius calumniosè invertit sensum
 „ verborum meorum cuivis obvium in sen-
 „ sum peregrinum hæreticum. Scripsi ego,
 „ quòd peccatores extra Sacramentum *re-*
 „ *gulariter* non justificentur, quia regulari-
 „ ter non contingit, ut habeant contritio-
 „ nem perfectam, id enim rarò & *paucis*,
 „ imò juxta Catechismum Tridentini paucis-
 „ simis obtingit. à fol. 212.

RESPONSIO. Quæ sunt istæ imputatio-
 nes, quòd calumniosè invertam sensum ob-
 vium in peregrinum sensum hæreticum? Si
 sensus hæreticus est, quem tibi imputo, in
 teipsum censuram fers. Quòd autem ver-
 tam sensum obvium in alienum, non est ve-
 ro consonum; ego *τὸ regulariter* accipio in
 sensu maximè obvio tam Grammaticis quàm
 Theologis, imò ex etymo nominis; idem
 enim sonat juxta me, ac juxta *Regulam*, &
 legem hujus ordinis, & providentiæ, & sic
 communiter ipsi Theologi etiam accipiunt.
 Si ergo tu accipis in sensu alio, non accipis
 in sensu obvio, sed peregrino, & doloso,
 ut evadas, dicis tibi *τὸ regulariter non justifi-*
cari, idem sonare, ac justificationem rarò &
 paucis, imò paucissimis obtingentem, qui
 sensus obvius est, si *τὸ* rarò idem sonat, ac
 miraculosè, quia rarò fiunt miracula ac præ-
 ter regularem hujus providentiæ ordinem,
 nec nisi paucis, vel paucissimis obveniunt,
 sed hoc modo dicendi manet argumentum
 Qs meum,

meum, quia fidei contrarium est, quòd extra Sacramentum non detur justificatio nisi miraculosa, & extraordinaria. Si verò *τὸ regulariter* tibi idem sonat, uti sonare videtur, ac frequenter intra regularem cursum hujus providentiæ, tum falsum est, quòd accipias in sensu obvio, quia iste sensus non est obvius, sed innaturalis, ac restrictus, regulariter enim omnia fiunt, quæcunque accidunt juxta legem hujus providentiæ, sive frequenter, sive rarò, & infrequenter fiant, sic regulariter fit eclipſis, licèt fiat rarò, & infrequenter, hinc tua interpretatio veritati est dissentanea, qua dicis, hanc propositionem, *peccatores extra Sacramentum regulariter non justificantur*, quia si hos raros & paucos velis adhuc regulariter justificari, nequis cum veritate dicere, quòd regulariter non justificentur, uti in prima propositione dixisti: si verò dicas hos paucos & raros non justificari regulariter hoc sensu, quòd miraculosè & extraordinario modo justificentur, contra regulam & legem hujus providentiæ, sumis *τὸ regulariter* quidem in sensu obvio, sed contra fidem, quia fide certum est, quòd detur justificatio intra regularem ordinem hujus providentiæ etiam extra Sacramentum. Deinde neque iste sensus veritati est consentaneus, quòd intra regularem ordinem hujus providentiæ rari, & paucissimi justificentur; nam Christus Dominus Matth. 20. dicit, multi vocati, *pauci electi*, non *paucissimi*; ubi locu-

locutus est comparativè ad omnes homines, relatè ad quos paucissimi sunt, qui per Sacramentum justificantur. Dein Apoc. 7. recensentur ex Judæis, qui Sacramento pœnitentiæ caruerunt multi signati, non paucissimi, id est 144000. de tribu Israël, & turba innumerabilis ex omnibus gentibus. Porro juxta te charitas etiam remissa potest esse justificativa, uti habes à fol. 206. Imò etiam attritio ex metu gehennæ, si sit conjuncta cum voluntate se salvandi, vel si imperet propositum ex charitate, juxta te justificat à fol. 215. & in Idea cap. 10. Qua ergo doctrinæ consequentia dicis paucissimos extra Sacramentum salvari, quocunque sensu accipias sive regulariter, sive contra regulam & legem hujus providentiæ?

ANIMADVERSIO XCIX. „ Id ipsum „ docet Catechismus Romanus jussu Conci- „ lii Tridentini conscriptus, & toti Ecclesiæ „ pro uniformi doctrina à summis Pontifici- „ bus commendatus, & à variis diœcesibus „ præsertim ab ultima Synodo Augustana re- „ ceptus; nam hic p. 2. c. 5. ita habet, ut „ hoc concedamus, contritione deleri pec- „ cata, quis ignorat, illam vehementem, „ acrem, incensam esse oportere, ut dolo- „ ris acerbitas cum scelerum magnitudine „ æquari, conferrique possit? At quoniam „ paucis admodum ad hunc gradum perve- „ nirent, fiebat etiam, ut paucissimis hac „ via peccatorum venia speranda esset, ita
Cate-

„ Catechismus Tridentini. Si P. Virgilius
 „ eum unquam legisset, nec per somnium
 „ cogitare potuisset, me tò *regulariter* in alio
 „ sensu intellexisse. à fol. 212. 213.

RESPONSIO. Objicis mihi ignorantiam Catechismi Tridentini; quid si tibi reponerem infidelitatem in exponendo Catechismum? Profectò majori fundamento id agerem. Nam imprimis Catechismus nullibi dicit peccatores extra Sacramentum *regulariter* non justificari; utitur quidem hoc termino *paucissimi*, sed loquitur, uti contextus manifestat de justificatis in lege veteri per solam contritionem comparative ad justificados in lege nova per contritionem & Sacramentum simul, quo sensu verum est, quòd, si Sacramentum non adesset, paucissimi comparative loquendo justificandi forent. Cæterùm genuina doctrina Catechismi hæc est, quòd dolor meritò sit vehementissimus, & maximus, quia Deuteronomii scriptum est: *Cùm quæsieris Dominum Deum tuum invenies eum, si tamen toto corde quæsieris, & in tota tribulatione animæ tuæ; non tamen sic, ut iste dolor sit etiam absolutè necessarius, quia à num. 27. ita habet: Si id minus consequi nobis liceat, ut perfecta sit contritio, vera tamen, & efficax esse potest, adeoque Catechismus dolorem vehementissimum non dicit esse de præcepto, sed tantùm de consilio, quatenus est salutaris, sic etiam lachrymæ sunt salubres, sed non necessariae.*

ANIMADVERSIO C. „ Quia deprimen-
 „ da erat auctoritas Eusebii, prout quidam
 „ in Epistola familiari, quam in originali in-
 „ spexi, sibi in votis esse scripsit: ideò etiam
 „ P. Virgilius in hanc impudentem calu-
 „ mniam prorupit, ut dum ego docerem ex-
 „ tra Sacramentum rarò obtineri justifica-
 „ tionem per contritionem, ille inverso sen-
 „ su mihi impingeret *nunquam*. à fol. 213.

RESPONSIO. Illa Epistola, de qua men-
 tionem facis, nec à me, nec ad me, nec
 me conscio & complice scripta est, & ideò
 pro more tuo contra immeritum inveheris.
 Quòd autem dicas me tibi τὸ *nunquam* impin-
 gere pro *rarò*, verum non dicis, quia tu in-
 vertis stylum, & postquam dixisti *nunquam*,
 vis dicere *rarò*; verissimè dixisti, quòd pec-
 catores extra Sacramentum regulariter non
 justificentur, quod in omnium Grammatico-
 rum & Theologorum sensu idem sonat ac
 juxta *legem hujus providentiæ nunquam*, quia ab
 hac lege dicitur τὸ *regulariter*. Et patet ad
 oculum ex eo, si τὸ *regulariter* synonymum
 foret cum *frequenter* per oppositionem ad *ra-
 rò*, vel cum *multis* per oppositionem ad *pau-
 cos*, tunc ea, quæ rarò fiunt, & paucis ob-
 tingunt non possent fieri regulariter, & sic
 Eclypsis, quæ fit rarò, & alia, quæ fiunt
 rarò, non fierent regulariter, imò salvandi
 non venirent regulariter in cœlum, quia à
 Christo dicuntur esse pauci. Vides ergo ad
 oculum abusum verborum, & inanitatem
 evasionis tuæ.

§. XII.

An sano sensu dici possit, quòd contritio nunquam sit justificativa extra Sacramentum?

N. 92. **N**Otandum, postquam author Ideæ in Responsis ad Lienhardium fol. 37. dixisset, quòd gratia habitualis, quæ attritionem facit charitate perfectam, regulariter non conferatur sine Sacramento, & quòd ex prædicta *attritione non justificante, neque intensio, neque extensio, neque duratio ipsius actûs charitatis, neque diversitas objecti materialis possit facere contritionem justificantem*, addit, quòd eam faciat *diversitas motivi puri à metu & efficacia intrinseca propositi proveniens ab unione ad gratiam Sacramenti*, quod idem est ac dicere, quòd contritionem perfectam, & contradistinctam ab attritione non justificante faciat cum motivo charitatis puritas à metu, & unio cum gratia Sacramenti, quo sensu contritio nunquam fit perfecta & justificativa extra Sacramentum, cum extra hoc non detur unio cum gratia Sacramenti. Neque existimes, authorem Ideæ etiam soli puritati à metu in motivo charitatis tribuere vim justificandi: quia contrà est, quòd expressè utatur particula & copulante dicendo: *puritas à metu, & unio cum gratia Sacramenti distinguunt contritionem ab attritione*. Deinde

inde si soli puritati à metu justificandi vim tribueret, hoc ipso novum & inauditum dogma statueret, cum nemo Theologorum hucusque docuerit, quòd neque charitas secundum se, neque intensio, neque extensio, neque duratio ejusdem, neque objectum quoddam materiale justificationem causet, sed sola puritas à metu, seu solum motivum charitatis quatenus purum à metu. Porro nimis inconsequenter, & sibi ipsi discordanter loqueretur author Ideæ hoc modo; nam juxta ipsum puritas à metu deberet facere actum charitatis confixum, non aliter, quàm puritas à spe; cum hæc propositio Fenelonii: *In statu vitæ unitivæ amittitur omne motivum interessatum timoris & spei*, in qua author Ideæ actum purum à spe dicit esse confixum, prorsus æqualiter loquatur de timore & spe, & ipsum timorem præponat; & per consequens, si puritas à motivo spei inficiat actum usque ad confixionem per authorem Ideæ, etiam puritas à motivo metus inficere deberet. *Secundò*, pro articulo mortis non solum obligat præceptum charitatis, sed & timoris in eo, qui non est certus de statu gratiæ. Hinc etiam viri sancti, ut Hilarion, habuerunt charitatem mixtam timore pro mortis tempore, & quis negare ausit, quòd talis charitas mixta peccatorem in articulo mortis extra copiam confessorii constitutum justificet? *Tertiò*, puritas à metu est mera privatio: ergo actui charitatis secundum se non tribuit virtutem

tutem, aut vim justificandi. *Quartò*, actus charitatis ex hoc habet vim justificandi, quòd sit ultima dispositio ad gratiam, uti cum S. Thoma à num. 83. docent communiter Theologi: sed rationem ultimæ dispositionis ad gratiam habet secundum se, non ex aliqua privatione, qualis est puritas à metu: ergo secundum se est justificativus. *Quintò*, actus charitatis pluribus motivis virtutum actuatus per se loquendo longè perfectior est in merendo & justificando, quàm actus purus à motivis aliarum virtutum, v. g. timoris & spei, ut patet in Angelis, qui pro statu viæ uno actu omnium virtutum sibi competentium motivis actuato majorem gradum gloriæ meruerunt, quàm homo meretur per actus charitatis puros à metu, cum utique non quivis homo Angelos æquet in gloria? ergo puritas à metu per se saltem loquendo actui nihil tribuit. *Sextò*, Angelorum charitas pro statu viæ debuit esse actuatorum motivo metûs, cum utrique præcepto timoris & amoris debuerint satisfacere; ergo actus charitatis sicut in Angelis, ita & in nobis est justificativus sine puritate à metu. *Septimò*, puritas à metu actui charitatis nihil confert, nisi subinde per accidens ex absentia metûs majorem attentionem ad motiva charitatis, & inde majorem intensiorem actûs; atqui intensio charitatis non tribuit vim justificandi juxta authorem Ideæ: ergo puritas à metu hanc non causat. *Octavò*, in

Respons.

Respons. ad Lienhardium fol. 43. docet, quòd dilectio initialis non justificet, sit tamen idem habitus quoad substantiam cum charitate perfecta, & possit perfectionem suam acquirere per gratiam sacramentalem, & quòd hoc sensu homo fiat ex attrito contritus per Sacramentum : ergo à primo ad ultimum author Ideæ nec vult, nec potest esse in hac sententia, quòd contritio extra Sacramentum justificet. Quæritur ergo, an sano sensu possit docere, quòd contritio nunquam sit perfecta & justificativa extra Sacramentum? Ad quod

N. 93. Dico: Non potest sano sensu dici, quòd contritio nunquam sit perfecta, & justificativa sine Sacramento. Ratio est *primò*, quia sunt auctores, qui hoc nominant expressam hæresim, uti Casparus Juenin in Commentario hist. dogmat. de Sacram. pœnitentiæ cap. 4. a. 2. propter claram & expressam definitionem sacri Concilii Tridentini, quod omnibus de fide est in suis definitionibus, verba ejus sess. 14. cap. 4. sunt hæc: *Docet propterea sacra Synodus - - contritionem hanc aliquando charitate perfectam esse, hominémque Deo reconciliare, priusquam hoc Sacramentum actu suscipiatur.* Quæ verba ita clara sunt, ut expositionem in oppositum non admittant, adeóque veritatem fidei manifestam inferant. Cui etiam accedit Concilium Romanum sub Benedicto XIII. suprà laudatum dicens: *Elicienti actum contritionis à Deo continuo remittitur peccatum; at elicienti*
R *actum*

actum attritionis peccatum non remittitur sine prævio Sacramento pœnitentiæ.

N. 94. Ratio est *secundò*, quia, si summus Pontifex in Bajo damnat, & ejus propositione *70ma*, quòd vera charitas possit stare cum peccato mortali, multò magis damnaverit, quòd contritio nunquam sit perfectà ad justificandum, quia hæc, dum procedit ex motivo charitatis nonnunquam etiam intensissimo, seu omni possibili conatu in se habet non solùm veram, sed etiam intensam charitatem. Item si Pontifex damnat in Bajo, quòd charitas, quæ est plenitudo legis, non sit conjuncta cum remissione peccatorum, certè etiam in hac propositione damnaverit, quòd contritio pro articulo mortis extra copiam confessarii omni possibili conatu elicta ad satisfaciendum legi, seu præcepto, tamen non justificet: ergo ex propositionibus damnatis necessariò consequitur, quòd etiam hæc propositio sit damnata, & inde sano sensu defendi non possit, quæ dicit, quòd contritio nunquam sit perfectà ad justificandum sine Sacramento.

N. 95. Ratio est *tertiò*, quia hoc contradicit cõmuni sensui, & praxi Ecclesiæ à sumis Pontificibus approbatæ; nam appendix ad Concilium Romanum pro instructione parvulorum fuit jussu Benedicti XIII. pro praxi edita, in qua dicitur, *quòd elicienti actum contritionis continuò remittatur peccatum ante Sacramentum actu susceptum.* Deinde Ecclesia solet concedere

re indulgentias omnibus fidelibus debite contritis, quarum tamen capaces non sunt, nisi justificati, adeoque supponit, quod contritio justificet. Item Ecclesia monet Sacramentis vivorum contritionem præmittere innixa iterum supposito, quod hæc etiam sine Sacramento justificet: ergo non nisi contra communem sensum fidelium, & Ecclesiæ dici potest, quod contritio sine Sacramento non sit perfecta ad justificandum.

N. 96. Ratio est *quartò*, quia est contra communissimam Theologorum, qui post Tridentinum concorditer docent, quod contritio possit etiam extra Sacramentum fieri perfecta ad justificandum, & hinc verè singularia sunt sequentia dogmata authoris *Ideæ*, ut *primò*, quod dilectio initialis & perfecta quoad substantiam sit unus habitus, & hic talis, qui stare possit cum mortali in actu attritionis, & quem ne quidem intensio ab hoc distinguat, aut det vim justificandi. *Secundò*, quod dilectio perfectionem suam non habeat ab objecto suo specifico, quod est bonum Dei in se, neque ab intensione actûs, sed ab unionem ad gratiam sacramentalem, à qua tamen non acquirat vim justificandi, cum justificationem per gratiam jam supponat, sed ad observanda præcepta Dei toto vitæ tempore. *Tertiò*, quod gratia habitualis communis, qualis confertur in Sacramento, det sufficientiam ad observantiam mandatorum Dei pro toto vitæ tempore,

cùm tamen perseverantia in mandatis Dei sit speciale donum Dei juxta communem Theologorum contra Jansenistas, & juxta D. Augustinum lib. de bono persever. cap. 1. dicentem: *Asserimus Dei donum esse perseverantiam, qua usque in finem perseveratur in Christo. Quarto*, quòd contritio perfecta distinguatur ab imperfecta per has duas conditiones, nimirum per puritatem à metu, & unionem cum gratia, & sic jam supponat gratiam justificantem collativam perfectionis ad observanda mandata Dei, & solùm fiat perfecta ad justificandum per Sacramentum, quatenùs hoc facit ex attrito contritum, quo fit, ut nunquam justificet extra Sacramentum. Vide infrà num. 112. 134. item 73. 128. 109.

N. 97. Oppones: Morinus testatur, quòd ante sæculum XV. nemo docuerit attritionis sufficientiam cum Sacramento, & Canus cum quodam Henrico Salmaticensi primus fuerit: ergo non est nova sententia, quòd contritio cum Sacramento justificet. Respondeo: Dato, non concessio antecedente, distinguo consequens: non est nova sententia, quòd contritio in Sacramento tantùm justificet, neg. consequens, quòd in & ante Sacramentum justificet, conc. consequens, & neg. consequentiam. Hoc quidem non est novum, quòd contritio dicatur necessaria ad Sacramentum, cùm hoc non pauci præsertim ante Tridentinum docuerint, sed

esset ? sed quia penitus non cohærent cum antecedentibus , vanissima criminatio est. Dixisti ad Lienhardium à fol. 37. contritionem non fieri perfectam, nisi ab unione cum gratia sanctificante, idque sinè distinctione in sacramentalem, & non sacramentalem: modò affers inauditam distinctionem inter contritionem perfectam sacramentalem, & non sacramentalem, & doces, quòd contritio perfecta sacramentalis acquirat perfectionem suam ab ipsa gratia, & inde non sit ex se collativa & causativa gratiæ, quod apertè pugnat contra Trid. Sess. 14. cap. 3. Econtra contritio extrasacramentalis sit ex se justificativa, quod pro nunc dicis, sed prorsus inconsequenter, *primò*, quòd contritio perfecta tum in, tum extra sacramentum juxta communem sensum Theologorum sit ejusdem rationis. *Secundò*, juxta te contritio perfecta extra sacramentum deberet esse pura ab omni metu etiam secundariò movente, uti habes à fol. 18. & hanc ipsam contritionem vocas constanter per totum libellum in Fenelonio damnatam, & proscriptam, quomodo ergo justificativa esse poterit? *Tertiò*, doces ad Lienhard. fol. 37. quòd gratia habitualis regulariter non conferatur extra sacramentum, sed regulariter non conferri, & juxta legem hujus providentiæ nunquam conferri, sunt in communi idiomate theologico synonyma: ergo juxta te contritio nunquam est justificativa extra sacramentum. *Quartò* &
spe-

Speciatim ex ipsa instantia, quam hìc affers in ipsa animadversione, nam hìc asseris, quòd in responsione 10. ad Lienhard. fol. 27. expressè admittas actum charitatis perfectæ, & justificativum extra sacramentum. Sed benè attende, quid hìc dicas, ut te ipsum in tua absurditate, & contradictione palmari deprehendas. Dixisti priùs, quòd contritio justificativa debeat esse libera à metu, etiam secundariò movente, & foràs mittere omnem timorem inferni, & modò asseris, quòd actus dilectionis justificativus possit imperari à metu inferni; item statuis, quòd actus dilectionis imperatus à metu inferni consistat in efficaci imperio determinante ad actus amoris practicos, adeóque in efficaci proposito vitæ novæ, & sic defendis, quòd odium vitæ veteris sit justificativum extra sacramentum etiam ex solo metu inferni, quod novum inauditum dogma repetis in Idea. cap. 10. Sed sicut inauditum est, ita etiam absurdum est, quòd scilicet extra sacramentum sola attritio ex metu gehennæ justificet, nec eam facit justificativam propositum ex charitate, quia propositum vitæ novæ non est formalis retractatio vitæ veteris, quæ requiritur ad contritionem justificativam, nec est formalis dolor, qui pariter ex communi requiritur ad justificationem. Denique in hoc actu dilectionis tantùm loqueris de proposito ad actus amoris essentielles, sed hoc propositum juxta te non est justificativum extra sacramentum:

tum ; cùm hoc simul debeat determinare ad actus amoris accidentales : ergo per hanc instantiam teipsum evertis.

ANIMADVERSIO CII. Ad hoc, ut contritio extra sacramentum justificet, requiritur, ut sit pura à metu servili, non à filiali. à fol. 216.

RESPONSIO. Contritio pura à metu servili seu poenæ est in prima propositione Feneioniana juxta te damnata, quia loquitur expressè de charitate pura à metu poenæ : ergo hanc statuere non potes pro justificante.

ANIMADVERSIO CIII. „ Viri Sancti, „ ut Hilarion habuerunt tantum timorem inferni per modum passionis & tentationis „ involuntariè suggestæ à dæmone, non per „ modum actus elicit. à fol. 216.

RESPONSIO. Noli esse injurius in Sanctos. S. Hilarion hunc timorem morosè habuit, & per discursum, ut refertur in Breviario, adeoque si suggestio diaboli esset, consensisset in eam, morosè in ea se detinendo. Sed apage cum tua tam infusa, & erronea crisi; timor inferni est juxta Tridentinum sess. 14. cap. 4. *Donum Spiritus Sancti*, & tu audes vocare suggestionem diaboli, quis hoc toleret?

ANIMADVERSIO CIV. „ Puritas à metu „ tu est quidem mera privatio, & sic non „ potest charitatem reddere perfectam positivè, „ potest tamen id negativè ad modum, „ quo depuratio à contrario intendit calorem

„ rem & depuratio à nocivis humoribus per-
 „ ficit sanitatem. à fol. 217.

RESPONSIO. Virtutes supernaturales
 juxta sanam, & orthodoxam theologiam
 non sunt contrariæ charitati, sed radican-
 tur in charitate, & fiunt meritoria vitæ
 æternæ per charitatem, quod tu nuper
 ipsemet docuisti, & modò iterùm tibi ipsi
 contradictoriè invertis, adeoque metus in-
 ferni, qui est vera virtus supernaturalis, non
 est contraria charitati, ut puritas à metu eam
 posset negativè perficere per modum remo-
 ventis contrarium, ad modum, quo depu-
 ratio à contrario intendit calorem, vel de-
 puratio à nocivis humoribus sanitatem.

ANIMADVERSIO. CV. „ Actus chari-
 „ tatis est quædam dispositio ad gratiam, &
 „ ideò puritas à metu tanquam privatio ne-
 „ quit eam per modum constitutivi red-
 „ dere talem, potest tamen ex ea talem effi-
 „ cere per modum conditionis, ad modum,
 „ quo calor fit activus in actu secundo per
 „ depurationem à contrario, & applicatio-
 „ nem agentis ad passum. à fol. 217.

RESPONSIO. Jam dixi in sana theologia
 metus inferni tanquam virtus supernaturalis
 nequit dici contraria charitati, ut possit ne-
 gativè perfici per depurationem ab eo, quem-
 admodum calor per remotionem contrarii
 neque potest se habere, ut conditio, quem-
 admodum applicatio agentis ad passum,
 quia quòd agens non possit agere in distans,

seu non aliter nisi qua applicatum, pendet ex limitatione agentis, quatenus à Deo sibi habet præscriptos limites, ut virtutem suam exercere non possit, nisi in id, quod est sibi præsens, econtra in actu charitatis vis causandi gratiam non est in distans, nec puritas à metu est quædam applicatio agentis ad passum, adeoque hæc prorsus impertinenter se habet, & per se nec dat virtutem causandi, nec impedit.

ANIMADVERSIO CVI. „ Est Falsissimum, quòd actus charitatis eò sit perfectior, quò pluribus virtutum motivis innitur, implicat enim eandem virtutem procedere ex pluribus motivis formalibus, à fol. 217.

RESPONSIO. Quod in buccam venit, hoc dicis. Quis tu es, ut communem doctrinam Theologorum possis vocare falsissimam? Est certè communis doctrina, quòd eò perfectior sit actus, quò simplicior, & actualior, ac universalior, quo sensu Angelus uno actu id intelligit, & id vult, quòd homo pluribus intelligit, ac pluribus vult, quo sensu illi actus sunt perfectiores saltem per se loquendo, qui pluribus virtutum motivis actuantur, & in plura objecta tendunt, quàm qui uno tantum in objectum feruntur. Et id tantum malè fero, quòd sinè contradictionibus penè nihil possis loqui. Nunquid tu ipse

pse in toto hoc systemate vis habere actum charitatis mixtum ex benevolentia, & concupiscentia, & ipsemet non semel fassus es, & debes fateri, quod diversis motivis innitantur, dum illa quærit bonum Dei, ista interesse proprium? ergo quod hic falsissimum dicis, ipsemet adstruis, etsi actus potest pluribus motivis benevolentia, & concupiscentia actuari, poterit etiam pluribus motivis charitatis, & timoris actuari, cum in hoc nulla sit disparitas.

ANIMADVERSIO CVII. „ Dilectio initialis est idem quoad substantiam cum charitate perfecta in consideratione physica in ratione objecti materialis, & formalis, „ non tamen in consideratione morali quatenus movente Deum ad conferendam gratiam, & inde habente diversum effectum, „ quia in charitate imperfecta, quæ non est „ ex toto corde, & ex omnibus viribus, Deus „ extra sacramentum non movetur ad conferendam justificationis gratiam, cum homo per hanc non faciat moraliter quantum in se est: econtra in charitate perfecta, quæ est ex tota anima, & omnibus „ moraliter viribus Deus movetur ad conferendam justificationis gratiam, à fol. 218. „ 219.

RESPONSIO. Verè infirma & paradoxa Animadversio. Nam si charitas imperfecta, & perfecta idem sunt quoad substantiam in consideratione physica ratione objecti materialis, & for

formalis, etsi, ut suprà jam toties repetiisti, intensio gradualis, & extensio quoad durationem ex parte actûs non attenditur, etsi insuper, uti pariter tenes, non requiritur propositum actuale, sed sufficit virtuale, & implicitum inclusum in ipso actu; quomodo ergo charitas potest una dici imperfecta & insufficiens moraliter in ordine ad movendum Deum pro conferenda justificationis gratia? item quomodo potest dici, quòd amans sive intensè, sive remissè ex parte actus faciat semper quod est in se, in quantum nempe requiritur ad movendum Deum, & tamen in alio aliquo sensu dici possit, quòd non faciat, quod in se est ad movendum Deum ex defectu propositi, cum tamen de necessitate non requiras propositum formale & actuale? & cur totum pendeat à proposito ad exercendos actus futuros in ordine ad movendum Deum pro danda gratia, & non potius ab intensione ipsius actus charitatis? Hæc planè paradoxa sunt, quæ nemini prudenti fidem facere possunt, præsertim cum currant contra communem Theologorum sensum.

ANIMADVERSIO CVIII. „ In hoc enthymemate: *discrimen attritionis à contritione*
 „ *perfecta neque desumitur ab intensione, neque ab*
 „ *extensione, neque à duratione temporis, neque à*
 „ *diversitate objecti materialis sed à diversitate motivi puri à metu, & efficacia propositi proveniente ab*
 „ *unionē ad gratiam sacramenti, ergo cum extra sacramentum non possit dari unio contritionis ad gratiam*

„ *tiam sacramenti, manifestum est, quòd juxta*
 „ *Auctorem Ideæ non possit dari contritio justificativa*
 „ *extra sacramentum, situm est totum phan-*
 „ *tasma Bajanismi, quod P. Virgilius som-*
 „ *niat, videamus quàm sit liquidum. Duo*
 „ *ego requiro ad constituendam contritio-*
 „ *nem perfectam in sacramento, unum se*
 „ *tenens ex parte attritionis nempe proximam*
 „ *idoneitatem ad hoc, ut possit informari*
 „ *gratia sanctificante, & hoc est puritas à me-*
 „ *tu servili, ut homo principaliter non am-*
 „ *plius moveatur à metu inferni, sed ex mo-*
 „ *tivo charitatis. Alterum est ipsa unio cum*
 „ *gratia sanctificante informante contritio-*
 „ *nem, ut transeat de imperfecta ad perfe-*
 „ *ctam, & tribuente ei vires seu potentiam*
 „ *moralem efficaciter, & constanter operandi in*
 „ *opere, quod attritio per dilectionem initia-*
 „ *lem promittebat suo proposito, à fol. 220.*
 „ *221. 222. 223.*

RESPONSIO. Nescio, an Bajanismus sit,
 an Lutheranismus, quòd ad attritionem sa-
 cramentalem requiras de necessitate dolorem
 purum à metu inferni. Nam Tridentinum,
 quod egit contra Lutherum, & Lutheri asse-
 clas sess. 14. cap. 4. expressè admittit pro do-
 lore sacramentali metum inferni, & quando
 hic insuper charitate perfectus vel informatus
 est, definit, quòd etiam sine sacramento justi-
 ficet, cujus exemplum dat in Ninivitis, qui
 plena terroribus pœnitentia charitate mixta
 veniam impetrârunt. Hinc verè phantasma
 est,

est, & utinam hoc purum ab errore, quod ad dolorem sacramentalem requiratur puritas à metu inferni. Accedit alter huic æqualis error, quòd cum dolor sacramentalis sit causa ipsius gratiæ sanctificantis juxta Trid. sess. 14. cap. 3. tu facias ex eo effectum dicens, quòd gratia sanctificans ei tribuat perfectionem, cum tamen perfectio contritionis debeat præsupponi ad gratiam, & hæc esse vel se sola, vel mediante sacramento, qua actio sacramentalis, causativa gratiæ, ut concors hucusque Theologorum docuit.

ANIMADVERSIO CIX. „ Quòd dilectio
 „ initialis & perfecta seu informata per gra-
 „ tiam sit idem habitus vel actus quoad sub-
 „ stantiam docent teste Sanctissimo insignes
 „ Theologi, non igitur doctrina singularis
 „ est. Idem docet S. Thomas in 4. dist. 34.
 „ q. 2. a. 3. qq. 2. in c. *timor initialis & castus*
 „ *sunt idem in substantia habitus, differunt tamen*
 „ *accidentaliter*, à fol. 224.

RESPONSIO. Mirum est, quòd illos pro te alleges, qui directè tibi contradicunt. Illi insignes Theologi, de quibus Sanctissimus mentionem facit lib. 7. cap. 13. de Synodo, docent, quòd eadem charitas quoad substantiam specificè sumptam transeat de imperfecta ad perfectam per intensiorem gradus, seu quòd eadem sit imperfecta, & non justificans quia nimis remissa, & tenuissima, & econtra fiat & sit perfecta quia intensa ex parte actus; huic doctrinæ tu apertè oppositus es, & eatenus eam

eam refellis à fol. 206. ut etiam vix sine blasphemia affirmare audeas, quòd Deus non possit prudenter ad observantiam primi mandati exigere intensiorem actûs. Vides ergo quàm nulliter evadas hac Animadversione. Quòd autem S. Thomam pro te cites, qui dicit, quòd timor initialis & castus sint idem quoad substantiam, non video quomodò ille tibi faveat; quia minimè est ad rem; uterque enim stat cum charitate justificante, sed juxta te charitas justificans etiam intra sacramentum deberet esse pura à metu inferni, quod etiam tibi ipsi directè contradicit c. 10. Ideæ, ubi sic habes: *non doceo contritionem vel attritionem in sacramento pœnitentiæ necessario debere procedere ex motivo amoris, sed sufficit ad salutarem susceptionem sacramenti, dummodo ad attritionem, quæ ob metum inferni, vel turpitudinem peccati concipitur, subsequatur tanquam actus imperatus serium propositum se salvandi, & Deo placendi per actus amoris practicos suo statui congruôs.* Non erubescis, si consideras tuas tam palmares contradictiones, quibus hîc admittis, ibi negas dolorem ex metu inferni mixtum proposito ex charitate?

ANIMADVERSIO CX. „ Est singulare „ dogma, quòd dilectio extra sacramentum „ habeat suam perfectionem ab unione ad „ gratiam habitualement *concedo*, in sacramento „ *nego*. Turpe est, ejusmodi doctrinas à genui- „ stis thomistis ignorari; hinc optarem, nul- „ lum unquam ad Professuram theologicam præ-

„ præfertim in academiis, & studiis thomi-
 „ itarum applicari, nisi saltem summam D.
 „ Thomæ fermè memoriter sciat, & ex ea
 „ subeat rigorosum examen publicum; ego
 „ certè, dum adhuc eram theologiæ discipu-
 „ lus, maximam illius partem instar catechis-
 „ mi imbiberam, à fol. 227.

RESPONSIO. Hoc dicis occasione doctri-
 næ, quam S. Thomas habet 1. p. q. 113. a.
 8. ubi docet, quòd in contritione perfecta et-
 iam extra sacramentum, uti ais, detur mu-
 tua naturæ prioritas inter intensiorem gratiæ,
 & actum contritionis, & sic directè illam ip-
 sam responsionem, quam dedisti, impugnas.
 Concessisti nempe, quòd dilectio extra sacra-
 mentum suam perfectionem non habeat ab
 unione ad gratiam habitualementem, & modò ex
 S. Thoma demonstras per mutuam priorita-
 tem, quòd habeat, ut adeò tam miserabilis
 consequentia sit tuæ doctrinæ, ut sine contra-
 dictione nec unum responsum superare possis.
 Ut autem tibi & vanissimæ elationi tuæ ap-
 positè & tamen moderatè respondeam ad tu-
 um votum, dico me non dubiæ, sed firmæ
 mentis esse, quòd mei quondam discipuli,
 qui modò publicas cathedras moderantur
 tum in Universitate Salisburgensi, tum in
 Lycæo Episcopali Frisingensi, tum in publico
 communi studio Bavarico genuina D. Thomæ
 dogmata meliùs calleant, & sincerius doce-
 ant, quàm tu te scire probas in hoc tuo ex
 tot paradoxis, & contradictionibus conflato
 opere.

ANI.

ANIMADVERSIO CXI. „ Non singulare, sed universale dogma est, quòd gratia habitualis homini conferat moralem potentiam seu sufficientiam in ordine ad servanda omnia mandata toto vitæ tempore, valdè autem imperitum est sufficientiam ad perseverandum, & ipsam perseverantiam confundere, à fol. 227.

RESPONSIO. Absit hoc universale dogma esse inter catholicos, quòd gratia habitualis homini conferat moralem potentiam, seu sufficientiam ad servanda omnia mandata toto vitæ tempore, sed potius communi Theologorum doctrinæ, & ipsi etiam respectivè fidei repugnat. Nam imprimis communiter Theologi tradunt, quòd homo etiam justus graves tentationes superare non possit sine speciali auxilio Dei, & constat etiam ex necessitate orationis Dominicæ & monito Christi Luc. 22. *orate, ne intretis in tentationem.* Deinde Trid. sess. 6. can. 23. ita definit: *Siquis hominem semel justificatum dixerit posse in tota vita peccata omnia etiam venialia vitare nisi ex privilegio speciali, quemadmodum de Beatissima Virgine tenet Ecclesia, anathema sit.* Et ideò dogma tuum, quo dicis, quòd gratia habitualis conferat moralem potentiam ad actus charitatis practicos non solum essentiales sub gravi obligatorios, sed etiam accidentales sub levi obligantes, non tantum singulare est quomodocunque, sed etiam fidei repugnans.

S

Neque

Neque dicas imperitum esse, confundere sufficientiam ad perseverandum, & ipsam perseverantiam; quia non confundo ista, sed ad utrumque requiro specialem gratiam; nam præscindendo à finali perseverantia, nequit homo justus morali potentiâ vitare omnes tentationes sine speciali auxilio Dei, deinde aliud rursus requiritur; ut actu finaliter perseveret, seu ut moriatur tunc, quando est in gratia.

ANIMADVERSIO CXII. „ Longè aliter
 „ citat Morinum Sanctissimus loco suprà allegato, quàm P. Virgilius, qui ait: *falsitatem Morini*, quòd nemo ante sæculum
 „ 15. docuerit attritionis sufficientiam cum
 „ sacramento, redarguit la Croix, à fol.
 „ 228.

RESPONSIO. Noli inimicus esse veritatis, & ea mihi imputare, quæ mea non sunt, non enim sunt hæc mea verba, prout in Hallucinatione 125. mihi imputas. Ego sic scripsi, *dato: Morinum testari, quòd ante sæculum 15. nemo docuerit attritionis sufficientiam cum Sacramento.* Tamen hoc tibi nihil prodest, quia nihilominus verum manet, quòd contritio etiam extra sacramentum justificet. Porro la Croix his verbis utitur pro *redarguenda falsitate Morini* provoco ad fidem aliorum Authorum: hæc non mea, sed P. la Croix verba, & sententia sunt; quod me attinet nullius sententiæ debitor sum, quia in mea Reflexione

xione Critica neutri sacramentum dixi, five
quæ cum attritione requirit aliquem amo-
rem Dei benevolum, five quæ negat; hinc
inimicus veritatis es, quòd sinistrè illa verba
de Morino alleges, & mihi imputes.

ANIMADVERSIO CXIII. „ P. Virgilio
„ tanta est fiducia mentis, ut scribat: ne-
„ scio cujus industria factum sit, ut Parochis
„ huiatis diœcesis fuerit publicis litteris in-
„ sinuatum, Refutationem Ideæ divini amo-
„ ris esse Romæ confixam, ut adeò Paro-
„ chi à noxiis arceantur pabulis, dico ta-
„ men, quòd Refutatio Ideæ non sit à sum-
„ mo Pontifice confixa quoad sententias I-
„ deæ contrarias, à fol. 229.

RESPONSIO. Cùm non sit fiducia mentis, cùm
tu ipsemet in Animadversione quarta in *Prefat.*
dicas, alienissimum esse à mente Serenissi-
mi Ordinarii præscribere Parochis sententias
à te in tua Idea adoptatas; si ergo sententiæ
Ideisticæ non sunt nobis præscriptæ, etiam
securè eas deferimus, & securi sumus, quòd
Refutatio Ideæ quoad sententias Ideæ con-
trarias non sint confixæ. Item si verum est,
quod tu scribis eodem loco citato, quòd Se-
renissimus Ordinarius sub pabulis noxiis tan-
tùm intellexerit sententias per Rescriptum
anni 1749. declaratas, securissimè scribo,
quòd sententiæ Ideæ contrariæ non sint noxia
pabula, quia illæ duæ sententiæ per Rescri-
ptum

ptum declaratæ non sunt Ideæ contrariæ, sed penitus consentaneæ, ut demonstratum vides in Responso ad Animadversionem tertiam, fol. 4.

ANIMADVERSIO CXIV. „ Confixio li-
 „ bri Lienhardiani facta est à sacra congre-
 „ gatione Indicis, & Serenissimo Ordina-
 „ rio Augustano per diœcesin promulgata
 „ cum ratione addita, ut Parochi à noxiis
 „ pabulis arceantur, quo non ob-
 „ stante P. Virgilius audet directè, & pu-
 „ blicè defendere sententias in libello Lien-
 „ hardiano à sacra congregatione notatas;
 „ quodnam hujus insolentiæ præmium rela-
 „ turus sit, Superioribus relinquo, à fol.
 „ 230.

RESPONSIO. Verè insolens saltus contra veritatem, quòd sive directè sive indirectè defendam sententias in libro Lienhardiano expunctas. Ostendi ad oculum in Respon- sione ad Animadversionem tertiam, quòd tu sis ille vir, qui Rescripro illi contrarium doces; nam Rescriptum expressè defendit sufficientiam propositi impliciti ad justificationem, & illam negas passim in dolore ex metu inferni in sacramento, & in contritio- ne intensissima ex parte actus extra, & intra Sacramentum, & ubivis requiris insuper propositum metu liberum ad actus amoris practicos tum essentielles tum accidentales. Item Rescriptum solùm dicit, non omnem
 amo-

amorem perfectæ charitatis esse purum, seu non esse essentialiter purum, tu terminos *non omnem* extendis *ad nullum* defendendo, quòd nullus possit esse purus, & sit essentialiter non purus & interessatus, quod alienum est à Rescripto, adeóque tu evidenter refragaris Rescripto, ut per consequens malum illud præmium, quod mihi vaticinaris, tibi ex merito obveniret.

ANIMADVERSIO CXV. „ Hoc P. Vir-
„ gilio denuntio, quòd illi excommunicatio-
„ nis sententiam, aut certe peccati mortalis
„ reatum incurrant, qui librum à sacra con-
„ gregatione confixum, & ab Ordinario pro-
„ mulgatum legunt, aut retinent, à fol.
„ 230.

RESPONSIO. Quæro ex te, qualenam peccatum sit procurare confixionem alicujus malitosâ industriâ? non fero judicium, sed tuum repello indirecto responso. Deinde scias me neque directo responso esse vacuum; nam quamdiu in professura publica steti, habui à Reverendissimo Ordinario loci licentiam legendi libros prohibitos, & eandem etiam sine ulla difficultate obtinui à Pientissimè defuncto Reverendissimo Vicario Generali; non ergò video, quo fundamento mihi tanta denunties, & miniteris.

§. XIII.

Utrum Parochi sint obligati in praxi ad plebem instruendam juxta Ideæ sententias?

N. 98. **N**Otandum, quam intentionem author Ideæ habuerit in edenda Idea, manifestat in sua præfatione his verbis: *Ut de scribenda Idea consilium caperem, ea me potissimum ratio impulit, quòd viderem plurimos in explicando plebi primo & maximo mandato vehementer hallucinari, error eorum non unus est.* Adeoque intentio authoris Ideæ fuit Parochis ad plebem expositis Ideam ministrare genuinæ doctrinæ, per quam errores suos corrigant in exponendo primo & maximo mandato de diligendo Deo hucusque, ut ipse putat, admissos, utque intentum suum certiùs & efficacius assequeretur, industria nescio cujus factum est, ut Parochis hujatis diœcesis fuerit publicis litteris denuntiatum, refutationem Ideæ divini amoris esse Romæ confixam, ut adeò Parochi à *noxiiis arceantur pabulis*. Quæstio igitur est, an Parochi sint obligati in praxi ad plebem erudiendam juxta Ideæ sententias? circa quod

N. 99. Dico primò: supposito, quòd refutatio Ideæ quo ad sententias Ideæ contrarias fuerit Romæ à Summo Pontifice confixa, tenentur Parochi sub gravi peccato se conformare

mare Ideæ sententiis in plebe erudienda. Ratio est, quia, ut eleganter ostendit Viva in quæstione præliminari ad theses damnatas, duplici lege tenemur obedire Pontifici circa propositiones proscriptas, naturali scilicet & humana; *naturali* quidem obligamur, ut credamus esse omnia talia, qualia Pontifex publicâ sententiâ definit vel proscribit, cùm in propositionibus, quæ spectant ad materiam fidei, & morum, sit infallibilis; *humana* verò lege stringimur, ut similes doctrinas à Pontifice damnatas non defendamus, doceamus, & in praxin deducamus: ergo quia sententia circa observantiam primi & maximi mandati est verè in materia morum, tenemur nos huic conformare sub gravi peccato ex suppositione, quòd summus Pontifex Refutationem Ideæ confixerit quoad sententias Ideæ contrarias.

N. 100. Dico 2dò: Refutatio Ideæ neuti-
quam est confixa à Summo Pontifice quoad
sententias Ideæ contrarias. Probatur. Sen-
tentia Ideæ contraria tales sunt juxta hucus-
que relata, ut vel sint ipsi Summo Pontifici
propriae, vel ex aliorum summorum Ponti-
ficum definitionibus certæ, aut saltem inter
Theologos, & Ascetas absolutè communes;
atqui certum est ex more summæ Sedis, quòd
tales sententiæ non configantur: ergo sen-
tentia Ideæ contraria non sunt confixæ.
maj. prob. per singulos paragraphos, & qui-
dem

N. 101. Probatur *primò* de amore puræ benevolentiaë, quòd non fuerit ab Innocentio XII. confixus; nam utique fides habenda est consultoribus actui proscriptionis, & examini præsentibus, qui expressè contrarium attestantur apud Antonium Mayr tract. 7. de charitate 746. & si hi non adessent, utique sufficeret auctoritas moderni felicissimè regnantis Summi Pontificis, qui in illustrissimo opere de servorum Dei beatificatione, & Beatorum canonizatione lib 2. cap. 3. num. 7. & seq. expressè docet, Innocentium XII. non confixisse actum puræ benevolentiaë, id quod constat, ait Pontifex, ex ipsis verbis propositionum damnatarum, utpotè, quæ non sonant *actum contingenter purum* à concupiscentia, *sed statum amoris exclusivum* timoris & spei, & motivorum ad hos actus; nam cum cessante motivo non possit dari actus, talimodo cessarent actus, & obligatio ad eos, quod Pontifex jure damnat. Nec author Ideæ pro confixione argumentum affert cujusdam momenti, sed potius mera paradoxa dicens, benevolentiam puram affectivè talem esse bonam, & effectivè talem esse impossibilem, & sic Pontifex Innocentius XII. debuisset proscribere aut bona, aut impossibilia, & quidem tali proscriptione, quæ proscripta nominet perniciofa in praxi, non posset autem Pontifex sine errore bona vocare perniciofa, & impossibilia reducibilia in praxin: ergo nulla est hæc confixio amoris puræ

puræ benevolentia, & author Ideæ non nisi vanum valdè nocivum tamem timorem incusfit fidelibus benevolè Deo devotis, quia per hoc absterrentur à praxi amoris purè benevoli erga Deum. Vide num. 5. & 117.

N. 102. Probatur 2dò, quòd non sit pro falsa persuasione habendus amor excludens desiderium propriæ beatitudinis, quia similem amorem habuerunt viri verè sancti, uti erat Paulus volens anathema fieri pro fratribus, & Moyfes cupiens deleride libro vitæ, si aliter Deus salvare non velit suos Hebræos, qui actus inde fiunt tam pretiosi, quòd unicè spectent Dei gloriam, quæ major est in salute omnium, quàm unius. In simili affectu etiam fuit gloriosus fundator Societatis Jesu S. Ignatius, dum maluit servire Deo, & proximorum saluti incertus suæ salutis, quàm hujus certus statim mori, quem secutus est Indiarum Apostolus S. Xaverius identidem suspirans: *O Deus! ego amo te, non ideò, ut salves me.* Quibus meritò adjungitur B. Jacobonus, qui voluit tradi æternis pœnis, ut damnati salventur, & in tanto numero Deum ament, æternum pro suæ unius salutis privatione, quos proin tam generosos Sanctos zelo gloriæ Dei tantoperè addictos non nisi falsa nixos esse persuasione, quis ausit dicere, aut non miretur sic ausum loqui auctorem Ideæ? Vide num. 14. & 118.

N. 103. Probatur 3tiò de amore in scriptura præcepto, quòd non sit essentialiter in-

teressatus seu mixtus ex benevolentia & concupiscentia; cui enim Theologorum sic loqui, aut scribere unquam incidit? aut quo fundamento hoc nititur, quòd scripturæ præcepto non possit satisfieri nisi per amorem interessatum, seu mixtum ex concupiscentia & benevolentia? ipse author Ideæ aliud fundamentum non assignat, quàm quòd appetitus propriæ felicitatis sit cuivis actui voluntatis ex natura insitus; sed si ita est, quæso, an ad hoc opus sit præcepto, & si ipse Ideæ author fatetur, quòd hic appetitus sit necessarius, quomodo eum dicit præceptum? an non recordatur definitionis Ecclesiæ contra Calvinum & Lutherum, quod actus necessarius non cadat sub præceptum? & utique non negabit amorem Christi, quo animam posuit pro salute mundi, fuisse præceptum secundum illud Joan. 14. *Sicut mandatum dedit mihi Pater, sic facio*: & tamen non esse potuit, nisi puræ benevolentiae? aut verò negare ausit contritionem in articulo mortis esse præceptam, vel huic satisfieri non posse hoc aut simili actu: *O Deus, unice doleo, quòd tuam infinitam bonitatem offenderim, mallem statim ire sine peccato in infernum, quàm te offendisse*. Sic certè Divus Anselmus, & alii viri sancti doluere de suis quibuscunque peccatis, à quibus nemo liber est. Qua ergo ratione hoc non sit bonum, aut ab Ecclesia confixum? vide à num. 19. & 119.

N. 104. Probatur 4to de amore interesado, quòd non sit absolutè necessarius ad justificationem, & hæc haberi possit sine eo; id enim ex ipsius adversarii principiis evidens est, cum ipse concedat, posse hominem ex puris benevolentiae motivis in actum amoris erga Deum erumpere, si ergo in his statim moriatur, utique salvabitur? dein amor vel est initialis, vel perfectus? initialis juxta ipsum non justificat, & perfectus secundum ipsum fit per gratiam sacramentalem, qui pro in justificationem jam supponit, qualis ergo amor ab authore Ideæ statuitur pro necessario ad justificationem? quid hìc dicamus, an quòd similes authoris Ideæ sententiæ tam sint certæ, ut contrarium sit confixum? vide num. 30. & 120.

N. 105. Probatur 5to de amore in scriptura præcepto, quòd non possit esse nuda voluntas se salvandi, christianè vivendi, mandata servandi, aut opera Deo grata exercendi; nam hoc est supremum actum virtutis, qui est charitatis in imum deicere, & penitus annihilare, vel cum aliis virtutibus confundere, & in quovis virtutis actu charitatem statuere, ut Bajus fecit, qui negavit esse medium per modum veræ virtutis inter charitatem & iniquitatem volens, quòd omnis virtus sit charitas, & nulla sine charitate, quid enim aliud hìc dicit author Ideæ? si enim voluntas salvandi, quæ unicè concupiscimus Deum ut nobis bonum, jam est vera charitas, tunc spes, quæ

quæ est concupiscentia fruitionis Dei est vera charitas; & si nuda voluntas christianè vivendi & mandata fervandi est theologica charitas, tunc omnis obedientia legis, ut Bajus dixit, est charitas; & denique si nuda voluntas opera grata Deo exercendi est charitas, an non quævis virtus est Deo grata & sic voluntas cujusvis virtutis est charitas? non amplius nempè, dum hæc scripsit author Ideæ, memor erat sui, ubi ipsemet voluit, quòd actus charitatis non sit sine *explicito* motivo charitatis, quod est bonum Dei in se, adeoque quòd charitas non sit, nisi omnia prædicta expressè velim propter Deum, ut ipse per nostram salutem magis glorificetur per vitam nostram christianam, & observantiam mandatorum Dei major ejus gloria promoveatur, & per nos unicè quæratur, ut in omnibus glorificetur Deus juxta dictum S. Benedicti, & omnia cedant ad majorem Dei gloriam juxta votum S. Ignatii. Vide num. 41. & 124.

N. 106. Probatur 6tò, quòd amor interessatus non sit vera amicitia; nam quis ante authorem Ideæ sic definivit amicitiam, quòd sit amor, quo volo simul alteri & mihi bonum? an non hoc pugnat expressè contra Apostolum, qui de charitate, quæ vera erga Deum amicitia est, scribit 1. ad Cor. 13. *Charitas non quærit, quæ sua sunt?* an non contra D. Thomam, Theologorum Principem, dum 2. 2. qu. 23. a. 6. in c. ait: *Charitas attingit ipsum Deum*

Deum, ut in ipso sistat, non ut ex eo aliquid nobis boni proveniat. Et 1. 2. qu. 65. a. 5. ubi amicitiam vocat *mutuam benevolentiam*, quā nempe nos unicē quærimus bonum Dei, sicut Deus bonum nostrum; ubi stylum vertit author Ideæ, & pro formula amicitiae erga Deum statuit hunc actum: *O Deus, tu es meum summum bonum, tibi servio, ut fruor te, mandata tua servabo, quia merces mea es.* Qui actus non solum non est amicitiae, sed neque actus mixtus ex benevolentia, verum pura concupiscentia, & amor mercenarius, cum motivum explicitum solum sit Deus quā nobis bonus. Vide num. 48. 51. 125.

N. 107. Probatur 7mò de perfectione christiana non statuenda in amore interessato seu mixto ex benevolentia & concupiscentia, si enim nos juxta voluntatem Christi perfecti esse debemus, sicut Pater coelestis, necesse est, ut eam quæramus in pura benevolentia, quam ipse Pater coelestis erga nos habuit; & si oportet, ut discipulus sit sicut Magister, debemus pariter imitari Christum in pura benevolentia, quam unicē erga nos habuit, & planè perfectio christiana debet saltem in tali amore reperiri, qui non stat cum inimicitia, seu peccato mortali; atqui amor interessatus seu mixtus etiam quacunque intensione præditus, si metu non careat, stat juxta authorem Ideæ cum peccato mortali, quia capax non est, ut ex attritione faciat contritionem, quis ergo credat, quòd in tali actu consistat

sistat perfectio? imò amor concupiscentiæ finaliter spectatus, seu interesse proprium finaliter quæsitum est fons omnis mali, & juxta S. Bernardum illud unum, quod meretur infernum: ergo in eo non debet statui finis, sed ut concupiscentia ordinata sit, referri debet ad alium finem, nempe ad Deum hoc sensu, ut quis non aliter interesse suum quærat in æterna fruitione Dei, quàm ut fruendo possit Deum magis cognoscere, amare & laudare. Denique cum perfectione christiana debet vel maximè stare humilitas, qua quis sibi ipsi vilescit, & indignum reputat non solum vitæ æterna, sed omni bono, quis autem non videt, quòd hæc desideret puram benevolentiam Dei exclusa felicitate propria, seu proprio interesse? sanè hæc palmaria argumenta esse videntur, quæ quemvis cordatum orthodoxum convincere debent, quod si necesse sit, alterutrum esse proscriptum, id sit amor interessatus authoris Ideæ in sensu ab ipso intentus, non pura benevolentia? Vide num. 58. & 126.

N. 108. Probatur 8vò de amore Sanctorum, quòd hi multos & præstantissimos actus puræ benevolentiae habuerint, nam quo humiliores fuerunt Sancti, eò magis seipsum depresserunt, & minùs interesse suum, quo se indignos æstimârunt, quæsiêrunt, & unice bono Deo inhæserunt, uti S. Augustinus, qui non contentus, ut omnia Deo daret, & in eum referret, quæ possedit, sed etiam illa
Deo

Deo attribuit, quæ non habuit pro hypothe-
 si, in qua haberet: *Ego, inquit, si essem
 Deus, vellem facere, ô Domine, ut tu esses Deus,
 & ego Augustinus.* An hunc affectum in Patre
 non agnoscat filius, author Ideæ? alii ex fan-
 ctis non contenti, ut omnia, quæ habent,
 Deo attribuant, volebant etiam omni præ-
 stantissimo bono carere propter Deum, uti
 Moyses & Paulus, qui voluerunt privari æ-
 terna fruitione Dei, dummodo Deus omnes
 alios salvet, & ab omnibus glorificetur. Ne-
 que hoc contentus erat B. Jacobonus, sed
 volebat insuper omnia pati propter Deum,
 æternis pœnis tradi, si hoc medio possent
 damnati salvari, & Deum uno ore laudare
 in æternum. Quis hos & similes actus in
 viris sanctis damnabit, aut non potius credat
 S. Chrysostomo apud Cornelium à Lapide in
 cap. 9. ad Rom. dicenti? quia nos longè su-
 mus ab amore Sanctorum, ideò eorum amo-
 rem satis intelligere non possumus. Vide
 num. 65. & 127.

N. 109. Probatur nonò de contritione
 perfecta, quòd non debeat esse essentialiter
 pura à metu, quia aliàs inferret statum, in
 quo quis non posset satisfacere obligationi
 ad actum timoris, quod damnavit Innocen-
 tius XII. & quia ibi Pontifex *æqualiter* loqui-
 tur de timore & spe, mirum est, quòd Au-
 thor Ideæ unum asserat confixum nempe a-
 morem purum à spe & concupiscentia, non
 item purum à timore; deinde vera contritio
 non

non solum non est essentialiter pura à metu, sed optimè, ut Theologi & Ascetæ dicunt, elicitur etiam cum metu, non enim omnes sunt tam perfecti, ut solis altissimis motivis fortissimè moveantur, sed infirmiores, quales multi sumus, etiam conjungunt motivum metûs cum motivo amoris, ut se intensius moveant dicendo apud la Croix lib. 6. p. 2. num. 883. *Doleo ô Domine, non tantum, quia infernum merui, sed maxime, quia tibi malum feci, qui infinite dignus es non offendi, sed unice amari, & honorari.* Dein metus non impedit, quo minus contritio maneat impletiva præcepti charitatis, ut patet in articulo mortis obligante ad actum charitatis, & contritionis, ubi S. Hilarion cum actu charitatis impletivo præcepti sibi timuit se alloquendo: *70. annis servisti Christo, & mori times?* & ex timore intensius se ad Deum amandum movit. Et si idem faceret constitutus in mortali, & simul in articulo mortis, ubi pro omni possibili ex motivo timoris & amoris se moveret ad Deum amandum, & dolendum de peccato extra copiam confessorii, quis dicere audebit, quòd talis non satisfaciat præcepto, & justificationem accipiat, cum Deus facienti, quod in se est, nunquam desit? ergo non est ratio dicendi, quòd contritio perfecta sit essentialiter à metu pura; minus, quòd ad hoc dicendum & docendum simus obligati sub pœna confixionis. Vide num. 74. & 128. item 92. 109. 134.

N. 110. Probatur 10. quòd charitas intensa non possit stare cum peccato mortali, quia hoc pridem damnatum est in Michaële Bajo Rectore Lovaniensi, sed quia hic ipse post fulmen Pontificium palinodiam cecinit, optandum esset id ipsum omnibus ejusdem asseclis, quicunque illi fuerint; non assero hoc de Authore *Ideæ*, sed ipsius sententiam non intelligo, dum dicit in Respons. ad Proposit. 16. quòd ab intensione non sumat discrimen contritionis perfectæ ab attritione, & quòd per consequens attritio, quacunque charitate quomodocunque intensa instructa, maneat attritio non justificans; quo supposito utique actus charitatis quomodocunque demùm intensus stat cum peccato mortali? forsan hucusque ne quidem Bajus ascendere ausus est; nec dicam, quòd hujus mentis sit Author *Ideæ*, hujus tamen calami est, quacunque mente scripserit; & ideò non credo, quòd simus obligati ad ejus sequelam, vel quòd vera adsit Summi Pontificis confixio sententiæ Authori *Ideæ* contrariæ. Vide num. 82. 133.

N. 111. Probatur undecimò de hoc, quòd detur regulare medium collativum gratiæ sine Sacramento, quia tale utique est contritio jam pridem in antiquo testamento; cùm fide certum sit, quòd David sit sanctus, & non aliter justificatus post peccatum, quàm per contritionem, cùm Sacramentum Pœnitentiæ pro tunc necdum fuerit. Nec erit, qui

dicere non verebitur, contritionem pro lege nova virtutem suam amisisse, quia si fide certum est, quòd virtutem hanc habuerit, tunc novo fidei oraculo ostendi debet, quòd virtutem amiserit; hinc Theologi communi sensu, præsertim in schola S. Thomæ ei ex nunc tribuunt duplicem virtutem causandi gratiam semel *ex opere operantis*, quatenus est ultima dispositio juxta gradum intensiõni suæ correspondentem, & secundò *ex opere operato*, quatenus pars est Sacramenti, & causa instrumentalis causandi gratiam in gradu institutioni Sacramenti correspondente. Absit igitur, quòd sit confixum, dari regulare medium collativum gratiæ sine Sacramento. Vide num. 88. & 132.

N. 112. Probatur duodecimò, quòd contritio aliquando etiam extra Sacramentum sit perfecta ad justificandum, quia hoc clarè definit Tridentinum Sess. 14. cap. 4. *Docet præterea sacra synodus contritionem hanc aliquando charitate perfectam esse, hominẽmque Deo reconciliare, priusquam hoc Sacramentum actu suscipiatur.* Quæ verba ita clara sunt, ut expositionem in oppositum haud admittant, adeoque veritatem fidei manifestam inferant, nec dicas forsan, si de fide est, non sentire contrarium Authorem Ideæ; optabo, & dicam hoc ipsum de tali viro eruditione præcellenti conspicuo; loquor tantum de ejus calamo, quĩ sic scribit à num. 92. ubi ad oculum videri potest. Quis ergo dicat à primo ad ultimum, quòd

quòd calamus Ideæ oppositus quoad sententias sit calamo Pontificio confixus, vel Parochi sint obligati ad mutandas sententias Ideæ adversas? Vide num. 92. 109. 134. item 73. 128.

N. 113. Oppones. Publicatio confixionis est clarum testimonium, quòd confixio Romæ sit facta: ergò Parochi tenentur se huic conformare, quia sententia condemnatoria librorum, & propositionum obligat omnes post sufficientem notitiam jure naturali ad fidem dandam. Et jure humano saltem post publicationem in provinciis ad non legendos sine licentia libros prohibitos, & non defendendam, docendam, & in praxin deducendam confixam doctrinam. Respondeo, me consultò dixisse à. num. 101. quòd non acciderit Romæ aliqua confixio per publicam sententiam Summi Pontificis circa Refutationem Ideæ quoad refutatoris sententias Ideæ oppositas, de quo me, si aliena testimonia prætermittam, convincit propriæ conscientiæ testimonium circa sententias hucusque propositas contra Ideam, & Responsa Authoris ad Lienhardium, quia Summus Pontifex propriam suam sententiam, aut aliorum Pontificum, & Conciliorum generalium dogmata, vel communia Theologorum, & Ascetarum asserta, nec non communem Sanctorum, & piorum fidelium praxin non configit, ut adeò me, & alios securè absolvam ab omni scrupulo circa obligationem mutandi sententiam.

ANIMADVERSIO CXVI. „ Cùm P.
 „ Virgilius rationem editurus, cur se confi-
 „ xioni Romanæ conformare nequeat, so-
 „ lùm repetat hallucinationes hæcenus con-
 „ futatas, tædet cum lectoris fastidio ani-
 „ madversiones repetere, subfecerit nume-
 „ ros annotare. à fol. 231.

RESPONSIO. Rursus fingis, cùm desit,
 quo veritatem refellas. Ego nec in hoc para-
 grapho, nec alibi rationem edo cur me Ro-
 manæ confixioni conformare nequeam; sed
 hoc unum demonstro, quo sensu Romana
 confixio intelligenda sit, quòd scilicet facta
 non sit propter sententias nobis communes,
 in quibus tuas propositiones Ideisticas con-
 futo, quas ipsi etiam Rescripto sacræ con-
 gregationis Indicis contrarias esse demonstra-
 vi. Item in hoc paragrapho demonstro, quòd
 Parochi non possint esse obligati ad tuas sen-
 tentias Ideisticas amplectendas, de quo tu
 altum silentium tenes, & solo figmento te
 excusas, quasi hîc rationem edam, cur Roma-
 næ confixioni me nequeam conformare.

ANIMADVERSIO CXVII. „ Quòd P.
 „ Virgilius dicat, librum Lienhardianum
 „ non esse prohibitum relatè ad sententias,
 „ & has continere doctrinam prorsus inno-
 „ cuam, confutatur manifestè per Rescrip-
 „ tum S. Congregationis: quod si require-
 „ re ab Ordinario voluisset P. Virgilius ab
 „ effutiendis ejusmodi calumniis abstinuisset
 „ à fol. 232. 233.

RESPON-

RESPONSIO. Infirma, & erubescenda argumenta sunt, quæ sumi debent à figmentis. Conclusio mea à num. 100. ita sonat: *Refutatio Ideæ neutiquam est confixa à summo Pontifice quoad sententias Ideæ contrarias.* Si amicus veritatis esse cupis, accipe hæc verba, ut sonant: sunt enim ipsa conclusio, sed hæc non negant Refutationem Ideæ esse confixam, neque negant confixionem quoad sententias universim, sed tantum dicunt confixionem non esse factam quoad *sententias Ideæ contrarias*, quod verissimum est ex ipso Rescripto; nam hoc non approbat Ideæ sententias in quatuor propositionibus à facie tituli scriptis contentas, nec configit doctrinam his propositionibus oppositam, sed duas propositiones expungi jubet, in quibus etiam ipsam Ideam satis manifestè ferit, quod satis & abundè probavi, & ideò merito repetere non vacat.

§. XIV.

Utrum vicissim Parochi sint liberi ad plebem instruendam juxta doctrinam Ideisticam?

N. 112. **N**otandum primò, hætenus nos id egisse, ut ostenderemus non adesse obligationem sequendi doctrinam Ideisticam in plebe instruenda, nec hanc obligationem evinci ex prohibitione Refutationis, quæ circa Ideam est facta, quia ut ostensum est, prohibitio hæc non est facta

relatè ad sententias, cùm hæ contineant doctrinam prorsùs innocuam, & inter Theologos & Ascetas communem; nunc autem per modum conclusionis ipsius operis inquirimus, an non potius Parochi sint obligati ad plebem non instruendam juxta doctrinam Ideisticam adempta libertate?

N. 115. Notandum secundò. Per doctrinam Ideisticam non solùm intelligimus eam, quæ in Idea continetur expressè & formaliter, sed etiam illam, quam Author Ideæ tradit pro explicatione, & defensione Ideæ in Responsis ad Lienhardium Roggenburgensem, qui Ideam primus refutavit: & hanc reducimus ad sequentia dogmata ab Authore Ideæ progugnata. *Primò.* Benevolentia pura erga Deum est illativè evidenter confixa. *Secundò.* Est falsa persuasio, quòd amor Dei perfectus possit excludere desiderium propriæ beatitudinis. *Tertiò.* Amor in Scriptura præceptus est essentialiter mixtus ex benevolentia & concupiscentia. *Quartò.* Sine amore mixto nemo justificatur. *Quintò.* Voluntas se salvandi, vel vivendi christianè est charitas theologica. *Sextò.* Amor amicitiae erga Deum est essentialiter interessatus seu mixtus. *Septimò.* Perfectio christiana consistit in hoc amore interessato. *Octavò.* Sancti non habuerunt alium amorem, quàm interessatum seu mixtum ex benevolentia erga Deum, & concupiscentia interesse proprii. *Nonò.* Contritio perfecta est essentialiter pura

à metu condeterminante. *Decimò.* Gratia habitualis regulariter non confertur sine Sacramento. *Undecimò.* Intensio charitatis non facit ex attritione non justificante contritionem justificantem. *Duodecimò.* Contritio nunquam est perfecta & justificativa extra Sacramentum. His prænотatis

N. 116. Dico: quod me attinet, non audeam salvâ conscientia instruere plebem juxta dogmata enarrata. Ratio generalis est, quia in meis principiis, quæ publicè vulgavi in tractatu de locis theologicis, temeritate non caret, docere fidelem populum nova dogmata, quæ hucusque in Ecclesia Dei nunquam fuerunt audita, & sanctis Patribus, probatissimis mysticis, communissimo doctorum & indoctorum fidelium sensui & praxi sunt adversa; sed talia mihi verissimè videntur præfata Authoris Ideæ dogmata: ergo jure habeo, cur salvâ conscientia non audeam juxta hæc commissam plebem instruere. Sed descendendo ad singula

N. 117. Probatur *primò* de pura benevolentia erga Deum, quòd hæc sit evidenter confixa; nam à num. 5. & sequ. verè demonstravi, quòd hæc confixio sit prorsus vana, quomodo ergo sine scandalo fidelem populum avertere possem à præstantissimo charitatis actu? palam est, quòd eam doceant illuminatissimi mystici, uti Alpharez de Paz. tom. 2. lib. 2. p. 3. Joannes Thaulerus Serm. in Dom. 25. post Trinit. in hæc verba: *Purus*

amor nec in aeternis sese bonis quærere debet, puta, ut magnam cupiat in cœlis gloriam, honorem, mercedem pro bonis suis actibus consequi. Et nunquid Christus ipse ex nulla alia charitate, quàm puræ benevolentiae erga Deum, mortuus est, cùm motivum consequendæ fruitionis Dei, utpotè qua nunquam caruit, habere non potuerit? Sufficiet itaque, & erit quàm maximè juxta Evangelium, si discipulus sit, sicut Magister ejus: Vide num. 5. & 101.

*N. 118. Probatur secundò, quòd non sit falsa persuasio amorem Dei perfectum posse excludere desiderium propriæ beatitudinis. Ostendi à num 14. quod viri sanctissimi, uti sunt Moyse, Paulus, S. Ignatius Lojola, S. Franciscus Xaverius, B. Jacobonus & alii habuerint amorem erga Deum exclusivum beatitudinis propriæ, & quòd hunc amorem in ipsis laudârit ipse Modernus Summus Pontifex, & sacra Rituum congregatio; quâ ergo conscientiam ego condemnare auderem, aut dicere coram plebe, quod iste actus Xaverianus: *ô Deus! ego amo te, non ideò, ut salves me*, sit actus confixus, & falsa persuasio, uti eum vocat Author Ideæ cap. 1. ubi pro exemplo puræ benevolentiae Romæ confixæ proponit hunc ipsum actum Xaverianum. Deinde neminem Ascetarum humilitatem aliter exponere hucusque didici, quàm quòd sit virtus, qua quis ex verissima sui cognitione sibi ipsi vilescit, & se cœlo, ac Dei fruitione*

tione indignum reputat; an non igitur ordinatus Dei amor sit, quo dico: *Domine! non propter cœlum, quo indignus sum, sed propter te amo; quia ex te infinite mereris?* Vide num. 14. 102.

N. 119. Probatur *tertiò*, quòd amor in Scriptura præceptus non sit essentialiter mixtus ex benevolentia & concupiscentia. Nam hucusque mihi semper persuasum fuit, duas in oratione Dominica esse petitiones non unam confusam, & essentialiter mixtam, qua nimirum primò petitur sanctificari nomen Domini, & secundò petitur regnum cœlorum, quibus S. Thomas. 2. 2. qu. 83. a. 9. ait, contineri duos actus charitatis, unum benevolentia de sanctificando nomine Domini, & alterum concupiscentia de adventu regni cœlorum. Non aliter ergo instruendus erit populus: deinde pro certo hætenus habui, quòd virtus charitatis, ad quam pertinet benevolentia, & virtus spei, ad quam pertinet concupiscentia distinctis præceptis præcipiantur. Item ex unanimi Theologorum sententia per manifestam experientiam firmata hætenus tenui dari cogitationes abstractivas, quibus subindè cogitari potest de uno præcepto observando, & illi satisfieri, quin cogitetur de altero, & illi satisfiat, quòd in hac ipsa re circa utrumque amorem Dei præclarissimè confirmat modernus Summus Pontifex à num. 5. laudatus, uti ait, quòd possit cogitari cogitatione abstractiva & transi-

toria Deus, quā bonus in se absque eo, quòd cogitetur, quā nobis bonus, & beneficus, atque ita etiam amari amore benevolentiae, quin ametur amore concupiscentiae, per quod evidens est, mixturam utriusque non esse essentialē, quomodo ergo ab his certis & receptis principiis recedendum, & instruendus sit populus, quòd praecepto amoris Dei non satisfaciat, nisi benevolentiam cum concupiscentia conjungat? Vide num. 19. & 103.

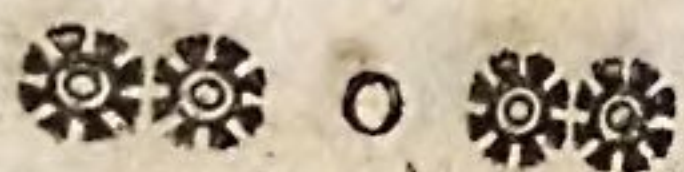
N. 120. Probatur *quartò*, de eo, quòd sine amore mixto nemo justificetur, nam qua ratione & conscientia possem uti hac doctrina ad populum docendo, quòd peccator in hac contritione moriens: *Amo te, ô Deus! & doleo unicè ideò, quòd te infinitè amabilem offenderim*: æternum pereat, eò quòd vel per oblivionem, vel per humilitatem omiserit petere, & concupiscere regnum cœlorum? Item qua ratione instruam populum, quòd ista contritio fidelibus aliàs communiter commendari solita non satisfaciat praecepto: *Domine etsi nec cœlum esset, nec infernus, tamen dolerem & actu doleo tantum ideò, quòd te infinitè bonum offenderim*? & si hæc contritio non satisfaceret praecepto, & sine concupiscentia fruitionis Dei admixta nemo justificari posset, tunc præfata contritio neque intra Sacramentum sufficeret ad justificationem. Quis autem dicat, quòd tali doctrina planè inaudita inter Orthodoxos posset imbui populus? Vide num. 30. & 104.

N. 121. Neque forsan dicas pro excusando Authore Ideæ primò, quòd istos modos contritionis in terminis formalibus non rejiciat, & ideò explicari possit, quòd allatas formulas contritionis admittat, quia potest tacita & implicita concupiscentia sub illis intelligi. Sed contra est, quòd ipse Author Ideæ longè alterius sit mentis, nam ipse cap. 1. expressè docet, quòd hæc formula: *ô Deus! ego amo te, non ideò ut salves me, sed ideò solum, quia es in te ipso summum bonum*, sit formula puræ benevolentia ne quidem tacitè vel implicitè admittens, sed positivè excludens proprium interesse in fruitione Dei positum: ergo quia prædictæ contritiones per terminos *unicè & ideò tantum*, pariter excludant proprium interesse, continebunt puram benevolentiam evidenter confixam juxta Ideæ Authorem, & ita hac evasione non excusatur.

N. 122. Dices secundò, quòd utique etiam spes ad justificationem requiratur, & ita contritio mixta sit ex amore & spe? sed contra est, quòd juxta Tridentinum Sess. 6. cap. 4. Sess. 14. cap. 4. spes possit præcedere justificationem, & contritionem actu justificativam extra Sacramentum, adeoque contritio justificativa non est essentialiter mixta; deinde est communis, & recepta sententia, quòd oblivio, vel inadvertentia invincibilis excuset à præcepto spei, & quòd quis, uti ipse Author Ideæ cap. 2. fatetur, possit ex *abundantia pietatis, ac benevolentia erga Deum ita absorberi*

*in motivis explicitis benevolentia, ut credat, se ex illis
solis moveri; insuper eodem loco addit, & ali-
bi frequentius repetit, quòd actus voluntatis
speciem, & denominationem tantum sumat
à motivo explicito, & particulæ, idèò solum ex-
pressè etiam excludant implicitum: ergo con-
tritiones adductæ manent puræ benevolentia
sine concupiscentia vel spe, & verè justifica-
tivæ per Tridentium Sess. 14. cap. 4. licèt
mixturam ex benevolentia & concupiscentia
non importent.*

*N. 123. Dices tertio, quòd Author Ideæ
tamen doceat prædictam benevolentiam esse
puram præcisè affectivè, non effectivè, cum in
effectu à proprio interesse abstrahi non possit.
Sed contra est, quòd neque hæc evasio pro-
fit, quia nihil volitum, nisi præcognitum, sed pro-
prium interesse non supponitur cognitum pro
casu, quo quis cogitet de puris motivis bene-
volentia, ergò neque erit volitum; deinde ut
antea dictum, actus non sumit speciem, nisi à
motivo explicito ex confessione ipsius adver-
sarii: ergo memorata benevolentia manet in
specie puræ benevolentia, & si Author Ideæ
demum ad extrema adactus litem vocabulari-
am vellet facere & puram benevolentiam,
quam priùs ipse statuit, & confixam asserit, vel-
let vocare amorem mixtum, illuderet publico,
quod ipsum à verbis propriis judicat, & expo-
nit, & formalia contradictoria poneret, dicen-
do: *Pura benevolentia, quam cap. 1. num. 3. statuit,
est confixa: & hac ipsa, quia effectivè semper mixta
est,**

est, non est confixa; & demum si sufficit hæc mixtio ad excusandum à confixione, tunc omnis excusabitur; quia omnis juxtà Authorem Ideæ sic est mixta.

*N. 124. Probatur quinto de hoc, quòd voluntas se salvandi & vivendi christianè non sit charitas theologica; nam imprimis Author Ideæ totus in eo est, quòd accedens ad Sacramentum cum sola attritione sine proposito ex charitate theologica faciat Sacramentum quidem validum, sed informe, prout docet cap. 9. & alibi, idque ex principio jam memorato, quia juxta ipsum nemo justificatur sine charitate theologica, eaque mixta. Jam ut rem non nimis faciat difficilem, statim in præfatione, & deinde cap. 9. se declarat, quòd non exposcat actum charitatis theologicæ sub formali termino amoris, sed *actum theologicæ charitatis exercitum, seu practicum, sub quo est seria voluntas se salvandi, & instituendi vitam verè Christianam; quam tamen voluntatem appellat ipsissimum amorem Dei* propter hoc, quòd includat propositum servandi mandatum dilectionis, cum hujus observatio primariò includatur in vita christiana, & sit necessaria ad se salvandum. Sed quæso, quis bona conscientia proponat talem doctrinam populo christiano? nam imprimis ipse Author Ideæ pro regula statuit, quòd actus voluntatis sumat speciem non nisi à motivo explicito, sed utique voluntas se salvandi, & vivendi christianè sic nudè sumpta non respicit explicitè motivum charitatis theologi-*

logicæ, quod est Deus ut bonus in se, sed in quantum est voluntas se salvandi, respicit Deum quâ nobis bonum, & in quantum est voluntas christianè vivendi, respicit virtutem christiano homini propriam in genere; dein hoc est præstantissimum actum charitatis theologicæ, quæ suprema virtus est, annihilare, & cum amore generico virtutis christianæ ut sic confundere, ac in dogma Baji apertè incidere; siquidem Bajus docuit, quòd inter charitatem theologiam, & iniquitatem nihil mediet per modum veræ virtutis, & quòd per consequens omnis vera virtus sit charitas iniquitati opposita: idem autem hoc sensu docet Author Ideæ, quia voluntas se salvandi, & christianè vivendi complectitur omnem virtutem christiano homini propriam, per quam homo se vult salvare, & christianè vivere, & sic etiam omnis vera obedientia legis ad salutem necessaria est charitas theologica, quod in Bajo damnatur, prætereà si voluntas vivendi christianè ex confuso & generico suo respectu, quem dicit ad charitatem, est charitas theologica, tunc utique hæc ipsa voluntas est etiam quævis alia virtus, quia ad quamvis hunc confusum, & genericum dicit respectum & sic in hac generica voluntate quævis virtus erit charitas theologica. Dein quis negabit voluntatem se salvandi posse assumi ex metu inferni? & quis sano sensu dicet, quòd metus inferni sit virtus theologica, aut charitas theologica?

deni-

denique quis aufit dicere, quòd charitas theologica non solùm stet regulariter, & de via ordinaria hujus providentiæ cum peccato non solùm habituali, sed & actuali? sed planè voluntas se salvandi in spe informi stare potest cum peccato actuali, quia peccator, dum actu peccat, non semper deponit spem salutis, sed cogitat iterùm pœnitere & salvari: ergo voluntas se salvandi non est charitas theologica, & satis repugnanter communi sensui tum Theologorum, tum Ecclesiæ id diceretur populo. Vide num. 45. & 105.

N. 125. Probatur sextò de amore amicitia erga Deum essentialiter interessato & mixto. Author Ideæ amorem amicitia definit per amorem mixtum dicens: *Amor amicitia est, quo volumus simul amico & simul nobis bonum*, exemplificat verò per formulam puræ concupiscentia in hæc verba: *ô Deus meus! tu es meum summum bonum, mea unica felicitas, finis ultimus omnium meorum desideriorum, mea immensa & æterna voluptas - - felix esse cupio, beatitudinem, ac vitam æternam quero; sed banc beatitudinem in te quero, & ideò, ut fruarte, servio tibi, servabo mandata tua, quia merces mea es magnanimis.* In qua formula purum nostrum interesse quæritur, & Deus quàm nobis bonus velut exprimitur per verba: *meum summum bonum, mea unica felicitas, mea immensa voluptas, felix esse cupio, beatitudinem in te quero, & ideò ut fruam te, servio tibi, quia merces mea*

*mea es; ergo quia ex communi regula etiam
 ab Authore Ideæ recepta actus tantum sumit
 speciem à motivo explicito, ista formula
 non est amoris mixti ex benevolentia & con-
 cupiscentia, sed purus amor interessatus per
 præcisum explicitum respectum ad interef-
 se proprium, & pura concupiscentia hujus
 interesse; pro quocunque autem amore sive
 mixto, sive purè interessato amicitiam acci-
 pias, contra expressam Theologorum & Pa-
 trum concordem sententiam accipies: audia-
 tur unus pro mille Divus Augustinus, quem
 Author Ideæ non potest non revereri lib. 50.
 Homil. homil. 38. ita exponens amicitiam
*Videat charitas vestra, amicitia amor qualiter de-
 beat esse gratuitus; non enim propterea debes habe-
 re amicum, vel amare, ut aliquid tibi præstat;
 - - - amicus gratis amandus est propter se, non pro-
 pter aliud; si hominem te hortatur amicitia regula,
 ut gratis diligas? quàm gratis amandus est Deus?*
 & S. Isidorus Hispal. lib. 3. de summo bono
 cap. 39. sent. 1. *Illa est vera amicitia, quæ ni-
 hil quærit ex rebus amici, nisi solam benevolentiam
 scilicet ut gratis amet amantem.* Et quemadmo-
 dum Patres ita & Theologi uno ore prædicant
 amicitiam tanquam puram ab interesse pro-
 prio, & contradistinctam ab amore mercena-
 rio, & interessato in hoc, quòd iste sit servo,
 alter amico proprius; quomodo ergo pii fide-
 les ad Dei amicitiam anhelantes imbuendi sint
 perperam & contra concordem Patrum &
 Theologorum sententiam? Vide num. 48. 51.
 & 106.*

N. 126. Probatur septimò de perfectione christiana, quòd non consistat in amore essentialiter mixto ex benevolentia & concupiscentia. Author Ideæ in formula numero priori præmissa non solùm constituit exemplar amicitiae, sed & perfectionis christianæ; in hoc quidem verum habet, & cum communi sentit, quòd perfectio christiana essentialiter consistat in charitate; sed quòd essentialiter, vel finaliter interessata esse debeat, non subsistit; siquidem amor finaliter respiciens interesse proprium etiam in fruitione Dei positum non solùm non est perfectio christiana, sed ne quidem virtus, verum vitium, ut præclare docet S. Thomas opuc. 61. cap. 3. in hæc verba: *Dum ergo quis diligit Deum propter Deum habendum, ut habere Deum, vel frui Deo sit finis, in quo quiescamus, sic diligere malum est, beatitudo enim creata seu fruitio Dei non debet poni finis, in quo quiescimus.* Cujus ratio est, quòd interesse nostrum sit aliquid creatum, creatura autem non sit finis ultimus, sed solus Deus; & sic omnes actus speciem virtutis habentes vitia sunt, si non vel mediatè vel immediatè ad Deum referantur v. g. vitiosa est misericordia, quæ finaliter impenditur pauperi propter pauperem, vel propter nostrum interesse, non propter Deum, & ejus beneplacitum. Vitiosa est spes aut concupiscentia, quæ finaliter respicit interesse nostrum, hoc est, ut nobis bene sit in Deo, non referendo hoc ulteriùs ad Deum, puta ad hoc, ut fruendo Deo Deum

U

magis

magis cognoscamus, amemus, laudemus, Dei gloriam promoveamus, ejusque majus beneplacitum perficiamus; si enim inter homines perfectio amicitiae, ut dicit Augustinus loco proximè citato in amore gratuito consistit, id est in eo, ut amicus quærat amici bonum, non ut sibi, sed amico benè sit; multò magis perfectio amicitiae erga Deum tanquam purior, & defæcator in eo sita erit, ut non interesse nostrum, sed unicè Dei beneplacitum quæramus. Hoc sensu formula amicitiae, quam Author Ideæ numero priori statuit, non est vera amicitia, sed vitiosa concupiscentia, dum nempe dicit: *ô Deus! tu es meum summum bonum, finis ultimus omnium meorum desideriorum, mea immensa voluptas.* Quid enim hoc est aliud, quàm diligere Deum propter Deum habendum, ut habere Deum vel frui Deo sit finis, in quo quiescimus, quod Angelicus Doctor docet esse vitiosum; ut ergo Deum ordinatè diligam, non debet finis meus esse Deus quàm mea voluptas, sed Deus quàm sibi in dilectione mea complacens, seu divinum beneplacitum, unde satis vitiosa est perfectio, quam author Ideæ cap. 5. tribuit Apostolis, quasi à Christo ipsis præmonstrata Joan. 14. ut votorum suorum sufficientiam reponerent in vita æterna, visione & fruitione Dei, & ipsum placere Deo huc referrent; certè hoc Christus nunquam docuit, sed dum dixit: *Meus cibus est, ut faciam voluntatem Patris, & perficiam opus ejus.*

Joan.

Joan. 4. v. 34. satis apertè significavit, etiam se non reponere perfectionem suam in quæstione proprii interesse, sed in operatione divini beneplaciti. A primo ergo adultimum, quomodo credam instruendam esse plebem secundum doctrinam Ideisticam in supremis capitibus ad ipsam christianam perfectionem spectantibus adeò vacillantem? Vide num. 58. & 107.

N. 127. Probatur 8vò de sanctis, quòd habuerint alium amorem, quàm essentialiter mixtum; amor enim essentialiter mixtus non solum non est amor sanctus vel sanctis proprius, sed omninò erroneus, & vitiosus. Quòd erroneus sit, probo ex ipso authore Ideæ, qui in Responsis ad Lienhardium fol. 46. ipsum Lienhardium erroris inculcat, quòd in charitate cum motivo divino etiam motivum creatum seu motivum proprii commodi creati admittat: ergo ex confessione ipsius authoris Ideæ amor essentialiter mixtus erroneus est, quia præter motivum divinum, quod est bonum Dei, etiam motivum proprii interesse, quod est creatum, admixtum habet. Deinde vitiosus est, quia ut præclare docet S. Thomas numero priori citatus, diligere Deum propter Deum habendum & ita diligendo finaliter quærere nostrum interesse, ut facit amor essentialiter mixtus in exemplis ab ipso adversario exhibitis, vitiosum est: absit ergo, ut talis amor tribuatur sanctis, sed pura benevolentia in exemplis à num. 65. ad-

ductis demonstrata. Deinde sancti non aliter docere potuerunt, quàm vivere; sed viri sancti doctrina sua non commendant amorem mixtum interessatum & mercenarium, cuiusmodi in exemplis assignat author Ideæ: ergo neque in vita sua, & proprio exemplo. min. prob. Exemplum amoris mixti interessati est: *O Deus! tu es mea æterna voluptas, beatitudinem in te quero, ideò, ut fruor te;* sed hunc S. Thomas docet esse vitiosum, & S. Bernardus lib. de diligendo Deo his verbis refutat: *Defacata intentio voluntatis eò certè defacatior & purior est, quo in ea de proprio interesse nihil jam admixtum relinquitur.* Exemplum amoris mixti mercenarii est, dum dicit: *Servabo ô Deus! mandata tua, quia merces mea es magna nimis,* sed hic passim à perfectione charitatis ablegatur per doctrinam Sanctorum. Sufficiet brevitatis gratiâ solus Bernardus loc. cit. dicens: *Non sine præmio diligitur Deus, etsi absque præmii intuitu diligendus sit.* Vide num. 65. & 108.

N. 128. Probatur nonò de contritione perfecta, quòd non sit essentialiter pura à metu condeterminante, quia si utendum est argumento ad hominem, propositio, quæ dicit, quòd contritio perfecta sit essentialiter pura à metu, est damnata in propositionibus Fenelonii; hæ quippe juxta num. 74. æqualiter loquuntur de puritate à spe, & à metu; sed juxta authorem Ideæ charitas vel contritio charitate perfecta pura à spe est
dam.

damnata: ergo etiam pura à metu; quod etiam utrumque verum habet, si sermo sit de puritate essentiali: licet enim Pontifex directè tantum damnaverit statum amoris puri à spe & metu, tamen indirectè & illativè etiam damnavit actum inferentem talem statum, cujusmodi est actus *essentialiter purus* à metu & spe, quod ipsum de spe rursus admittit author Ideæ in Responsis ad Lienhardium fol. 44. de metu autem consequitur ex omnimoda rationis paritate, & ex hoc, quòd nullus poni possit status essentialiter excludens, & impediens observantiam præceptorum spei & metus. Deinde Scriptura, Patres, Ascetæ & Theologi patenter docent, timorem Domini esse perquam salutarem, sapientiæ & justificationis initium, quia per hunc non solum à peccatis præservamur, sed etiam movemur, & impellimur ad poenitendum de peccatis; unde Theologi communiter suadent, ut à timore inferni incipiamus, & per hunc nos moveamus, & determinemus ad contritionem perfectam eliciendam v. g. dicendo: *Domine doleo, quòd tam insipienter egerim, & reum me fecerim æternæ pœnæ, non ideò tamen tantum doleo, sed insuper, quòd te super omnia amabilem infinitæ Majestatis Dominum offenderim.* aut sic: *Domine, peccavi coram te, & meritò timeo, ne me æternum punias, sed non tantum iste timor, sed & tua infinita Majestas, & amabilissima bonitas à me exposcunt dolorem de peccatis,*

tis, & ideò ex utroque toto corde doleo, quòd peccaverim.

N. 129. Dices forsan primò pro authore Ideæ, meliorem fore contritionem, qua unico motivo in Deum feror dicendo: *Domine, ideò tantùm doleo, quòd te super omnia amabilem offenderim, quàm si duplici motivo timoris & amoris utar.* Sed contra est, quòd hac evasione nihil dicas pro authore Ideæ; nam iste protestatur contra actum contritionis unico motivo nixum, & inde purum ab interesse proprio; talem enim vocat esse confixum, si nempe purus sit ab interesse, quod est à spe; hoc, inquam, dicit, sed admodum inconsequenter; nam interesse ex spe & timore æqualiter se habet relatè ad voluntatem movendam: ergo si contritioni & amoris ipsi incluso non obest moveri, & condeterminari partialiter à spe, nec ei oberit moveri à timore, & si interesse, quod est à spe, non destruit perfectionem essentialem contritioni, neque eam destruet interesse, quod est à timore; & sic nulla est ratio, qua utitur Ideæ author, quòd contritio metu mixta non sit perfecta, & justificativa, quia metus perfectionem minuit, dato enim, non concessio irrestrictè, quòd minuat, tamen non destruit perfectionem essentialem sitam in vi justificativa, sicut hanc ipsam non destruit interesse, quod est à spe, aliàs contritio nunquam foret justificativa, quia semper hoc mixta esse debet juxta authorem Ideæ.

N. 130. Dices 2dò. Videtur tamen, quòd contritio nixa simplici & unico motivo amoris sit perfectior, quàm nixa motivo mixto. Sed contra est, quod hoc per se loquendo non sit verum, & ideò dixi *non concessio irrestricte*; nam per se loquendo actus eo est perfectior, quo universalior, & pluribus motivis actuatus, dummodò motiva æqualiter applicentur, & moveant, ut patet in Angelis, qui juxta Theologos uno actu complectente omnia motiva virtutum fortiùs & perfectiùs moventur in Deum, & amant ipsum, quàm homo, qui pluribus repetitis actibus, quorum quivis uno simplici motivo actuatur, in Deum fertur, quod inde circa Angelos evidens est, quia aliàs hi propter brevitatem viæ, in qua probabiliter unum duntaxat actum charitatis elicuerunt, superarentur ab omnibus penè hominibus. Dixi, *per se loquendo*, quia per accidens fieri etiam potest, ut homo, qui uno simplici motivo utitur, fortiùs in Deum feratur, quàm qui pluribus motivis utitur, pro casu nempe, quo minus attendit ad singula motiva in concursu plurium, quàm in propositione unius juxta illud: *Pluribus intentus minor est ad singula sensus*. Sed hoc est merè per accidens, nec minuit perfectionem essentialem actûs, sed præcisè aliqualem intensiorem ejus; intensio autem juxta authorem Ideæ non ponit essentialia discrimen inter attritionem & contritionem, & per consequens neque puritas à metu, quo secundu-

dùm allegata & probata aliud non canſat, niſi ſubinde per accidens propter fortiorem propoſitionem ſimplicis motivi, intenſiorem actum.

N. 131. Dices 3tiò, auctorem Ideæ non excludere metum remotè & imperativè concurrentem, ſed tantùm eum, qui proximè, condeterminativè, & ſpecificativè concurrit ad actum contritionis perfectæ. Sed contra eſt, quòd neque iſta evaſio liberet, nam juxta authorem Ideæ intereſſe, quod eſt à ſpe non ſolùm remotè, ſed & proximè ac ſpecificativè concurrit, & concurrere debet, ne actus evadat benevolentia pura: ergo nulla eſt repugnantia, quo minus etiam intereſſe, quod eſt à metu, poſſit proximè, & ſpecificativè concurrere; dein poteſt etiam in ſententia authoris Ideæ idem actus eſſe in ſpecie miſericordiæ, juſtitia & religionis, ſi alimenta dem pauperi, quia pauper indiget, mecum contractum fecit, & me voto obligavi, ſuppoſito nempe, quòd hæc motiva æqualiter & æquè proximè proponantur ad movendam voluntatem: ergo idem dicendum de motivis ex metu, ſpe, & amore æqualiter propoſitis. Jam ut à primo incipiam, non video rationem probabilem, qua poſſem hoc dogmate informare plebem, quòd contritio perfecta & juſtificativa debeat eſſentialiter pura eſſe à metu, & quòd gravis peccator in articulo mortis, & extra copiam confeſſarii conſtitutus non ſatisfaciat, & juſtificetur, ſi & metu

tu inferni, & motivis amoris moveatur simul ad contritionem sibi omni modo possibilem, & intensam, imò graves habituos peccatores facilius est permovere propositione ejusmodi ex timore & amore, quàm ex motivo simplici. Et quid in praxi docebit Ideæ author, cùm juxta ipsum actus ex simplici motivo sit confixus? Vide num. 74. 92. 109. 134.

N. 132. Probatur iomò de gratia habituali regulariter collata sine sacramento. Nam hæc sententia tam mihi est certa, ut contrarium existimem fidei adversum, nec auderem sine reatu veri erroris id plebem docere, sumendo nempe hunc terminum regulariter in sensu suo obvio, & nativo, prout communiter accipi solet pro eo, quod juxta ordinarium hujus providentiæ modum fieri solet; ordinarius enim justificandi modus pro hac providentia non solus est ille, qui fit per sacramenta baptismi & pœnitentiæ, sed etiam per contritionem charitate perfectam, seu ex motivo charitatis elicitam, præsertim, si contritio sit debite intensam, & juxta vires gratiæ præsentis elicita, cùm Deus non desit facienti, quod in se est, patet id maximè ex antiquo testamento, ubi regularis justificandi modus non erat, nisi per contritionem, & salva fide negari non potest, peccatores ibi fuisse justificados; ad horum evidentiam pertinent ea, quæ adduximus à num. 87. & sequ. item à num. 111.

N. 133. Probatur 11mò de hoc, quòd charitas intensa faciat ex attritione non justificante contritionem justificantem, quia pariter de hoc mihi tam certus esse videor, ut non putem me posse contrarium defendere, vel docere sine errore ex rationum momentis à num. 81. & sequentibus adductis, quia nimirum Summi Pontifices damnârunt in Bajo, quòd vera charitas possit stare cum peccato mortali, quod saltem tenendum est de charitate intensa; insuper sacræ paginæ vim justificandi apertè tribuunt charitati, si non cuivis saltem intensæ, uti communissima fert Theologorum sententia: ergo recessus ab hoc principio saltem à me fieri non posset sine errore, quibuscunque viis se alii liberaverint, quod meum non est, ut judicem. Vide num. 82. & 110.

N. 134. Probatur 12mò de hoc, quòd contritio possit esse perfecta, & justificativa extra Sacramentum, quia hoc expressè definit Tridentinum sess. 14. cap. 4. ita ut graves Theologi contrarium notent quàm hæreticum, videri de hoc possunt rationes à num. 93. adductæ, item à num. 73. 109. 112. 128. Ne tamen existimes authorem Ideæ posse mitiùs exponi, quàm quòd hoc doceat, significo me hujus verba in non alio sensu, quàm obvio, nativo & communi accipere cum consequentiis, quæ sine ulla tortura per necessariam, & evidentem sequelam deducuntur; ejus principia & clara dogmata sunt *primò*,
quòd

quòd charitas etiam intensa non faciat ex attritione non justificante contritionem justificantem: ergo nullo medio contritio sine Sacramento fieri potest justificativa. *Secundò*, quòd gratia habitualis, seu justificativa regulariter non conferatur sine Sacramento: ergo regulariter & de via ordinaria juxta ipsum non est medium justificandi extra Sacramentum. *Tertiò*, quòd charitas perfecta quoad substantiam sit unus habitus cum dilectione initiali non justificante: ergo neque illa ratione sui justificat, sed tantum ratione gratiæ sacramentalis, per quam juxta ipsum in Responsis ad Lienhardium fol. 43. fit perfecta. *Quartò*, quòd duæ tantum conditiones contritionem perfectam & justificativam distinguant ab attritione non justificante, puritas nempe à metu & unio cum gratia Sacramenti: ergo sine Sacramento non distinguitur ab attritione non justificante, & per consequens sine hoc non est justificativa, neque putes eum velle particulam & sumere disjunctivè pro particula *vel*, ut sensus sit puritas à metu vel unio cum gratia contritionem distinguit ab attritione, quia contra est, quòd utique particula & in nativo, obvio, & communi sensu sumatur copulativè non disjunctivè? Deinde sola puritas à metu non distinguit contritionem ab attritione non justificante juxta authorem Ideæ, quia hæc, uti liquidè ostensum est à num. 130. & alibi, nihil addit, nisi subinde intensiorem actûs,

actûs , intensio autem juxta formalia ejus
 verba in Responsis ad Lienhardium fol. 37.
 non distinguit contritionem ab attritione.
 Præterea mixtura amoris cum spe non tollit
 perfectionem contritionis juxta authorem
 Ideæ : ergo neque mixtura amoris cum me-
 tu. Vide dicta à num. 129. *Quintò*, in Re-
 sponſis ad Lienhard. fol. 43. docet, quòd
homo fiat ex attrito contritus per Sacramentum,
 quod quidem commune dictum est inter
 Theologos, sed non pari sensu, id est, non
 hoc, quòd attritio non aliter fieri possit
 contritio, nisi per Sacramentum, uti au-
 thor Ideæ sumit, dum citato loco dicit, di-
 lectionem initialem non esse justificativam
 extra Sacramentum, esse tamen quoad sub-
 stantiam eundem habitum cum charitate per-
 fecta, & fieri perfectam per gratiam sacra-
 mentalem; quid est autem hoc aliud dicere,
 quàm quòd homo non aliter fiat ex attrito
 contritus, nisi per Sacramentum, quia si a-
 liter fieret, deberet fieri per charitatem, sed
 hæc ipsa tantùm fit perfecta juxta ipsum per
 Sacramentum. *Sextò*, nullo unquam ter-
 mino dicit, quòd contritio fiat perfecta ad
 justificandum sine Sacramento, sed solùm,
 quòd per gratiam sacramentalem homo con-
 tritus acquirat vires, & possibilitatem ad servan-
 da omnia mandata, & agenda ea, quæ placent Deo,
 toto vitæ tempore. Quod iterum est novum
 dogma inauditum, quòd nimirum gratia sa-
 cramentalis vires conferat pro servandis om-
 nibus

nibus mandatis toto vitæ tempore, quasi verò ad perseverandum in gratia non requiretur nova & specialis gratia.

N. 135. Dices, tam Ideam, quam Responsa ad Lienhardium habere suas approbationes, adeoque non posse incusari talium dogmatum, quæ non possent securè in praxin deduci. Respondeo *primò*, me non scripsisse ad accusandum, sed ad me liberandum ab inobedientia erga non receptam prohibitionem Ogdoadis quoad sententias, quia fama erat ex publicatione prohibitionis nata, quòd ipsæ sententiæ Refutatoris primi sint prohibitæ, quod hucusque ostendi, non esse possibile, & Refutatorem primum in possessione suæ præclarissimæ doctrinæ esse immobilem; unde in conclusione expressè addidi, quod meam personam attinet, non posse me hæc dogmata salva conscientia ad informandam plebem reducere in praxin. Quid alii de his censeant, aliorum judiciis relinquo.

Respondeo *secundò*, censores libri suo officio satisfacere, si semel legat auctorem, quem approbat, ubi facile fieri potest, ut si insueta & paradoxa dogmata in terminis formalibus non appareant, ex prima & unica lectione non statim advertat, præsertim si author, uti parens Ideæ in præfatione fecit, promittat, se communes & certas sententias tradere; huic tamen promisso laudatus author non stetit, quamvis id fecerit, ut quod
para-

paradoxum est, non statim in terminis formalibus appareret, sed in suis consequentiis certis tamen & manifestis quiesceret, ita ut non nisi varia & repetita lectione, quam me suscepisse non diffiteor, erui posset.

ANIMADVERSIO CXVIII. „ Cum P. Virgilius hic solum citet numeros, quibus sua, ut putat, invicta argumenta jam prius deduxerat, lectorem ad animadversiones remitto, quibus illa argumenta omnino specie ullius probabilitatis carere ostendi. à fol. 234.

RESPONSIO. In hoc paragrapho ostendo, quod Parochi ne quidem secura conscientia possint sequi doctrinam Ideisticam, ad hoc tu taces, & putas sufficienter refutatum, remittendo lectorem ad animadversiones præteritas, quæ cujus valoris sint, satis & luculenter ostendi, nempe respectivè falsas, contradictionibus plenas, & aliquas etiam verè graviter erroneas.

ANIMADVERSIO CXIX. „ P. Virgilius dicendo sententias Lienhardii non esse prohibitas, & ipsum Lienhardium manere in possessione suæ præclarissimæ doctrinæ duo falsissima asserit. *Primò*, librum Lienhardii non esse prohibitum quoad sententias, cum Rescriptum demonstret contrarium. *Secundò*, quod Lienhardius maneat in possessione suæ præclarissimæ doctrinæ: contrarium enim ipse Lienhardius ostendit

„ dit in Epistola, qua se correctionibus sacrae Congregationis religiosâ sanè modestiâ subijcit. à fol. 235.

RESPONSIO. Dixi jam superiùs esse turpem errorem saltem contra veritatem, quòd sententias Lienhardii *universim* negaverim esse prohibitas, vel non notatas, cùm expressè usus fuerim terminis restrictivis in conclusione à num. 100. posita, quæ videri potest, ubi dixi *sententias Lienhardii Ideæ contrarias*, & *mihi communes* esse liberas à confusione; nam hæ duæ propositiones, quas sacra Congregatio Rescripto suo expungi jussit, non sunt Ideæ tuæ contrariæ, & mihi communes, sed tibi consonæ, cùm Rescriptum admittat sufficientiam propositi impliciti ad justificationem, tu neges in dolore ex metu gehennæ cum Sacramento, & in contritione ex parte actûs intensissima tam intra quàm extra Sacramentum; sed insuper requiras propositum metu liberum se extendens ad actus amoris practicos tum essentialiter, tum accidentales. Item Rescriptum solùm dicit amorem perfectum non esse essentialiter purum, seu non omnem esse purum, tu ex termino particulari facis universalem, & contendis nullum esse purum, seu omnem esse essentialiter intereffatum, de quo Rescriptum non cogitavit, nec cogitare potuit, quia falsum est, ut patet ex ipso Sanctissimo suprâ laudato, ubi demonstrativè probat per cogitationes abstractivas, quòd possit transitorie

toriè, & contingenter amari Deus, quâ bonus in se, quin ametur, quâ bonus nobis, adeóque quòd possit dari benevolentia pura, quamvis non semper debeat esse pura.

ANIMADVERSIO CXX. „ Ut P. Virgilius meliùs discat, quomodo se gerere debeant eruditi, ac supra scholarum pulveres *verè docti* Parochi circa instructionem plebis de primo mandato annexo casum conscientiae, quem resolvit Pontasius in suo Dictionario casuum conscientiae tit. *Charitas.* à fol. 236.

RESPONSIO. Uter ex nobis ab altero discere debeat, ostendent animadversiones tuæ suo valori redditæ, quæ planè illæ non sunt, ut Parochos *verè doctos* & supra scholas discipulares jam evectos, quos instruere cupis, possint docere. Quis enim instrui possit, aut valet doctrinâ tam paradoxâ, sibi contradictoriâ & tot erroribus refertâ. Speculum hujus inferiùs dabo.

ANIMADVERSIO CXXI. „ Casus Pontasii ita se habet : Mainfredus Baccalaureus cupiens fieri Bertholdi Parochi Vicarius charitatem definivit, *quòd sit amor Dei super omnia*, quæritur an bene? Respondet Bertholdus Parochus hanc definitionem culpandam esse in eo, quòd non debite exprimat motiva, quibus speciem
„ suam

» suam fortitur charitas; quia motivum cha-
 » ritatis est Deus quā in se infinitè bonus,
 » ac perfectus, & quā summum bonum no-
 » strum. Licèt enim Deus possit diligi, ut
 » in se summè bonus ac perfectus est præci-
 » sa illa bonitate, qua nobis bonus est, &
 » possit etiam diligi ut summum nobis bo-
 » num, non consideratis actu infinitis suis
 » perfectionibus, Scriptura tamen sæpè hæc
 » duo motiva conjungit. Ita casus genui-
 » nè quoad substantiam. à fol. 236. 237. 238.
 239. 240. 241. 242.

RESPONSIO. Misisti me ad scholam Pon-
 tasilii, verius tu quàm ego à Pontasio erudiri
 indigus, utpote Pontasio, & in Pontasio et-
 iam ipsi Sanctissimo directè contrarius. Pon-
 tasilus, ut patet, ex verbis allegatis admittit
 amorem benevolentiae puræ transitoriæ, &
 abstractivè acceptum, sicut etiam ipse San-
 ctissimus, uti constat ex hucusque allegatis
 jam sæpiùs repetitis, tu econtrà eundem ne-
 gas, & in Fenelonio proscriptum appellas;
 ergo tibi necessarium foret, ut discipulum
 ageres Pontasilii, saniora tandem, quàm in
 his tuis animadversionibus tradidisti, do-
 cendus.

§. XV.

Utrum doctrina authoris Ideæ circa cultum Marianum sit secura in praxi ?

N. 136. **N**otandum, quemadmodum Ideæ author de amore Dei non admodum securè scripsit, ita pari calamo usus est de cultu Mariano. Nam imprimis invasit ipsam conceptionem immaculatam propugnando inter alia in observationibus ad Revelationes Aggredanas prop. 4. num. 4. suppositum S. Thomæ directè eversum immaculatæ conceptionis, & supponendo, quòd Ecclesia in die 8. Decembris tanquam festo conceptionis celebret diem conceptionis quo ad corpus cum sanctificatione ignorata quoad diem, quo contigit, quod directè opponitur conceptioni immaculatæ, quæ importat conceptionem quoad animam cum sanctificatione contracta ad hanc ipsam conceptionem, seu ad primum instans hujus conceptionis. Quæritur igitur, an author Ideæ asserendo suppositum S. Thomæ esse moraliter certum, & inde Revelationes Aggredanas opinioni moraliter certæ oppositas, dicat verum, & an non expressè per hoc evertat veritatem immaculatæ conceptionis, ac pugnet contra constitutiones Apostolicas cum reatu ad poenas in illis statutas ? *Secundò, impugnat*

pugnat efficaciam intercessionis Beatissimæ Virginis in dictis observationibus prop. 6. ubi has propositiones : *Quidquid B. Virgo petit, impetrat ; & : ejus preces semper exaudiuntur* : dicit continere promissiones periculosas, nisi cautè explicentur, & clausulis muniantur, per quod contendit, non esse veras absolutè absque clausula limitante in exponendo, quia in quantum veræ sunt, nequeunt periculosæ esse, cum vera potestas Deiparæ non sit data in nostrum laqueum, vel perniciem, sed purè in salutem; quæritur ergo, an dictæ propositiones absolutè veræ sint absque clausulâ limitante? his præmissis

N. 137. Dico primò: Author Ideæ asserendo pro hodie suppositum S. Thomæ de Ecclesia celebrante diem conceptionis quoad corpus esse moraliter certum, & inde Revelationes Aggredanas opinioni moraliter certæ oppositas dicit apertè falsum; evertit immaculatam conceptionem, pugnat contra constitutiones Apostolicas, & contrahit reatum ad pœnas in illis statutas. Probatur prima pars. Ideò S. Thomas vult celebrari festum conceptionis, quia ignoratur dies sanctificationis in utero, sed hoc est hodie apertè falsum; ergò assertum authoris Ideæ est apertè falsum. Majorem Ideæ author habet in terminis in citatis observationibus prop. 4. num. 4. min. prob. pro hodie est certum, & apud omnes doctos & indoctos liquidum, quòd Ecclesia celebret sanctificationem Beatissimæ

Virginis pro primo instanti conceptionis seu conceptionem sanctificatam in concreto: ergo est apertè falsum, quòd Ecclesia celebret sanctificationem ignoratam in utero quoad diem, & separatam à primo instanti conceptionis, uti voluit S. Thomas.

N. 138. Confirmatur *primò*. Pro hodie est certum, quòd fideles venerentur conceptionem rationalem, seu quoad animam, quod ipse author *Ideæ* etiam fatetur de *plurisque*; ergo suppositum de Ecclesia celebrante conceptionem corporalem est falsum. Confirmatur *2dò*. Conceptio quoad corpus certè non est sancta sanctificatione præservante ab originali: ergo hæc non colitur die 8. Decembris, ubi indubiè colitur sanctificatio præservativa ab originali. Ant. prob. gratia sanctificans non infunditur corpori, sed animæ, cùm ejus subjectum tantum sit creatura rationalis, quæ est anima, uti cum communissima sententia docet S. Thomas: ergo conceptio quoad corpus non est sancta sanctificatione præservante ab originali. Confirmatur *tertiò*. Conceptio quoad corpus fit per complexus maritales, & receptionem seminis in utero materno seu Annæo; sed hæc non est sancta sanctificatione per gratiam, ut possit esse objectum cultûs respicientis hanc ipsam sanctificationem: ergo hæc non colitur. min. prob. ex S. Bernardo in Epist. ad Lugdunens. 174. scribente: *An fortè inter amplexus maritales sanctitas se ipsi conceptioni immiscuit?* & deinde

deinde ex eo, quòd conceptio corporalis nec sit subiectum peccati originalis, neque gratiæ sanctificantis emundantis ab originali. *Confirmatur quartò.* Licèt intervallum novem mensium à conceptione ad nativitatem regulariter computari soleat à conceptione corporali, & hoc sit regulare, & ordinarium suppositum inter homines, fallit tamen in Christo & Beatissima Virgine, ubi Ecclesia per suum cultum determinat, & iudicat intervallum hoc sumendum esse à conceptione quo ad animam, quia colit conceptionem sanctam, qualis solùm est conceptio quoad animam, non quo ad corpus.

N. 139. Probatur nunc 2da pars, quòd suppositum S. Thomæ evertat immaculatam conceptionem. *Primò* ex ipso S. Thoma tanquam optimo interprete suorum verborum; nam hic in eo ipso loco nempe 3. p. q. 27. a. 2. ubi dicitur hoc supponere, directè impugnat immaculatam conceptionem. Imprimis in corp. art. his verbis: *Si Beatissima Virgo non incurrisset maculam originalis culpæ, non indignisset Redemptione & salute per Christum.* Deinde in respons. ad 2. *B. Virgo contraxit quidem originale peccatum, sed ab eo fuit mundata, antequam ex utero nasceretur.* Ulteriùs in resp. ad 3. per hoc, quòd festum conceptionis celebratur, non datur intelligi, quòd in sua conceptione fuerit sancta, sed quia quo tempore sanctificata fuerit, ignoratur, celebratur festum sanctificationis ejus potius, quàm conceptionis in die conceptionis ipsius. Denique in

resp. ad 4. *Beata Virgo peccatum originale contraxit, cum fuerit concepta secundum carnis concupiscentiam ex commixtione maris & feminae.* Quæro jam, an non ex his testimoniis evidens sit, quòd S. Thomas sit in supposito immaculatæ conceptionis penitus everfivo & eidem directè opposito? *Secundò.* S. Thomas juxta authorem *Ideæ* supponit ab Ecclesia celebrari diem conceptionis quoad corpus propter hoc, quia dicit diem infusionis animæ & sanctificationis ejus in utero ignorari; sed hoc suppositum evidenter evertit immaculatam conceptionem: ergò verum est, quòd hæc per illud evertatur. min. prob. immaculata conceptio est ipsa conceptio quoad animam per infusionem gratiæ sanctificata, econtra sanctificatio in utero quoad tempus ignorata est in supposito & sententia S. Thomæ ab ipsa conceptione quoad animam intentionaliter quoad cognitionem & cultum separata. Imo etiam re ipsa, cum expressè doceat B. Virginem non fuisse sanctam in conceptione, sed sanctificatam in utero post ipsam conceptionem: ergo suppositum S. Thomæ evidenter evertit immaculatam conceptionem. *Tertiò.* Conceptio quoad animam, & infusio gratiæ ab originali præservativæ sunt inseparabiliter conjunctæ in B. Virgine, & est mysterium conceptionis immaculatæ nihil aliud, quàm hæc ipsa conceptio quoad animam in concreto sumpta cum infusione gratiæ præservativæ ab originali: ergo

ergo quia author Ideæ per suppositum S. Thomæ & intervallum novem mensium intendit, & conatur probare, quòd Ecclesia celebret diem conceptionis quoad corpus, non conceptionis quoad animam, utpote eo die non factæ, & ignoratæ, quandonam in utero postea acciderit, ideò intentio ejus & conatus expressè evertunt immaculatam conceptionem. *Quartò.* Conceptio quoad corpus non est conceptio adæquata, & completa, sed tantùm inchoata & incompleta: e contra conceptio quoad animam est conceptio adæquata, & completa: ergo quia objectum cultus Ecclesiæ respicit conceptionem completam, & perfectam ex ipsa proprietate termini, ideo cultus Ecclesiæ pro objecto habet conceptionem quoad animam, non præcisè quoad corpus, & per consequens intervallum novem mensium referendum est ad conceptionem quoad animam in Beatissima Virgine, cujus instantia est in conceptione Christi, ubi pariter intervallum novem mensium refertur ad conceptionem quo ad animam non quo ad corpus tantùm; uti certa Theologorum sententia pro indubitato habet. Vide num. 171. & seq.

N. 140. Probatur modò 3tia pars, quòd pugnet contra constitutiones apostolicas; nam imprimis Alexander VII. in Bulla, quæ incipit: *Sollicitudo omnium Ecclesiarum* pro evidentia nostri asserti ita loquitur; §. imo ostendit, esse pietatem antiquam fidelium colendi conceptionem Beatissimæ Virginis quoad ani-

mam quatenus præservatam per infusionem gratiæ ab originali, verba formalia hæc sunt : *Sanè vetus est Christi fidelium erga ejus Beatissimam Matrem Virginem Mariam pietas, sentientium ejus animam in primo instanti creationis, atque infusionis in corpus fuisse speciali Dei gratia & privilegio intuitu meritorum Jesu Christi, ejus Filii à macula peccati originalis præservatam, immunem, atque in hoc sensu ejus conceptionis festivitatem solemniter colentium, & celebrantium &c.* Quibus verbis Pontifex expressè declarat, quod objectum cultûs pro die conceptionis sit conceptio quoad animam, sive ejus creatio, & infusio in corpus cum præservatione ab originali pro illo primo instanti; adeoque non conceptio quoad corpus cum sanctificatione ignorata quoad diem, & abstracta à primo instanti conceptionis, ut volebat S. Thomas, & author *Ideæ* cum illo, §. 2do, & 3tio insinuat Pontifex Gregorium XV. prohibuisse *sinistras interpretationes prædicti cultûs* (cujusmodi est authoris *Ideæ*, & aliorum, quos ipse innominatim citat sequacium S. Thomæ in hoc puncto) *etiam quoad privata colloquia.* §. 4to innovat Pontifex favores concessos à suis prædecessoribus circa conceptionem immaculatam, & cultum exhibitum juxta sententiam piam, quæ asserit, animam Beatæ Virginis fuisse in sui creatione, & in corpus infusione statim gratia sanctificante donatam, & ab originali præservatam, contra quæ utique pugnat sanctificatio ab instanti conceptionis abstracta, & quoad diem, quo

quo contigit, ignorata, quam defendit S. Thom. & sequitur author Ideæ? §. 5to prohibet sub gravissimis pœnis piam sententiam & cultum juxta illam in dubium vocare, vel contra illam verbo aut scripto agere; atqui author Ideæ non solum eam in dubium vocat, sed quia suppositum S. Thomæ vocat certum, vult eam omninò esse falsam, cum certo non opponatur nisi falsum. §. 6to libros hoc in dubium vertentes annumerat prohibitis, & subjicit pœnis Indicis; quid ergo censendum de libro observationum authoris Ideæ? præter hanc constitutionem Clemens XI. aliam edidit, quæ incipit: *Commissi nobis divinitus &c.* ubi declarat se cultum conceptionis Beatissimæ Virginis more prædecessorum suorum ampliare, & ut festum conceptionis Beatissimæ Virginis imposteriorum ab omnibus & singulis utriusque sexûs Christi fidelibus de præcepto non aliter, atque alia festa celebretur, & sub præcepto observetur, apostolica auctoritate decernere, præcipere, & mandare: ergo cultus conceptionis quoad animam cum sanctificatione contracta ad hanc ipsam conceptionem est insuper sub gravi præcepto Ecclesiæ, ex quo fluit etiam, &

N. 41. Probatur 4ta pars, quòd auctor Ideæ contrahat reatum ad pœnas in constitutionibus apostolicis statutas; nam hæc statuuntur ut incurrendæ ipso facto absque alia declaratione contra illos, qui aliter exponunt cultum conceptionis, quàm de cultu conceptionis quoad

animam, quatenus in ipsa sui conceptione, seu infusione in corpus præservatam ab originali; sed author Ideæ reverà aliter exponit, & refert cultum ad conceptionem quoad corpus, & sanctificationem in utero ignoratam quoad diem juxta suppositum S. Thomæ, & intervallum novem mensium regulariter acceptum: ergo incurrit reatum ad dictas pœnas. *Confirmatur.* Author Ideæ non erubescit uti his frigidis verbis: *Credo hoc festum nunc coli à plerisque eo sensu, ut venerentur conceptionem rationalem.* Cùm Pontifex dicat: *Sanè vetus est Christi fidelium erga ejus sanctissimam Matrem pietas sentientium ejus animam &c.* Deinde Pontifex obstringit omnes & singulos Christi fideles sub gravi præcepto ad hunc cultum, & author Ideæ terminum omnes & singulos vertit in plerosque. Et denique, cùm nemo fidelium possit præsumi, quòd intendat agere contra universale præceptum Ecclesiæ, de nemine altero cum veritate id dicere potest, quàm de se ipso, & forsan quibusdam aliis sententiæ suæ sibi notis affeclis: quis ergo ipsum excuset à pœnis per constitutiones apostolicas statutis?

N. 142. Dices, Authorem Ideæ facere expressè hanc protestationem: *Interim non adversor immaculatæ conceptioni, sed paratus sum eam solide tueri:* ergo non est inimicus immaculatæ conceptionis, nec reus pœnarum contra impugnatores statutarum. Respondeo, posse esse, quòd ejus persona sit exempta, quia potuit

potuit scribere cum ignorantia vel inculpabili non incidentia constitutionum Apostolicarum; ejus doctrina tamen reverà est contraria immaculatæ conceptioni; nam imprimis hæc protestatio videtur similis huic, qua ego dicerem: *Non adversor sententiis Ideisticis*: utique meritò quis mihi reponeret: *Quare ergo refutas?* Sic etiam auctori Ideæ oppono: Si non vis adversari immaculatæ conceptioni, quare ergo sentis cum ejus quondam inimico S. Thoma, & quidem tam fortiter, ut ejus suppositum immaculatæ conceptioni apertè adversum appelles moraliter certum? Si non adversaris immaculatæ conceptioni, quare negas eam coli cultu festivo & universali Ecclesiæ? vel non intelligis, quid sit immaculata conceptio? Sed utique hanc tibi explicant constitutiones Pontificiæ. Hæ dicunt ab Ecclesia coli conceptionem quoad animam quatenus sanctificatam per infusionem gratiæ præservativæ ab originali: tu dicis ab Ecclesia coli diem conceptionis quoad corpus, & quidem in supposito S. Thomæ volentis ab Ecclesia coli in die conceptionis corporalis sanctificationem separatam ab instanti conceptionis & ignoratam quoad tempus. Item tu dicis interval- lum novem mensium esse apud B. Virginem computandum regulariter sicut apud alios homines à die conceptionis corporalis, & ex hoc inferis, necessario inde sequi, quòd Ecclesia colat conceptionem quoad corpus,

non

non quoad animam, an non hoc est Beatissimæ Virginis conceptionem ordinariæ regulæ conceptionis aliorum hominum subijcere, & dicere: *Non est aliter concepta ac alii homines?* Ulteriùs tu refutas Revelationes Aggredanas volentes, Ecclesiam celebrare diem conceptionis quoad animam, non quoad corpus, & ita refutas, ut credas eas contradicere opinioni moraliter certæ, nempe S. Thomæ supponenti celebrari diem conceptionis quoad corpus. Sed quæso te per amorem veritatis, an non hîc dolum facis dicendo, te non adversari immaculatæ conceptioni? Hoc certè evidens est, quòd S. Thomas in illo loco sit contrarius immaculatæ conceptioni, ut constat ex dictis à num. 139. Qua ergo cum veritate dicere potes, te non adversari immaculatæ conceptioni eum sequendo, & pro principio moraliter certo habendo? Dein quid est conceptio immaculata aliud, quàm conceptio quoad animam præservatam ab originali? Si ergo tu negas ab Ecclesia celebrari diem conceptionis quoad animam, & hoc pro veritate moraliter certa venditas, utique negas & falsificas conceptionem immaculatam? Denique dolendum, quòd ita abutaris S. Thoma longè sincerius addicto Beatissimæ Virgini, & ejus conceptioni immaculatæ, non solum nunc in cœlis, sed etiam quondam in terris, & pro nunc, si adhuc in vita mortali esset, nam S. Thomas pro regula ponit 2. 2. q. 10. a. 12. magis standum

dum est auctoritati Ecclesiæ, quàm auctoritati Augustini, aut Hieronymi, vel cujuscunque Doctoris, adeoque si modò videret Ecclesiam publicis constitutionibus & universali præcepto stare pro cultu immaculatæ conceptionis, indubiè sentiret cum Ecclesia, & haberet conceptionem immaculatam pro immota veritate, quia ipsemet docet 2. 2. q. 93. a. 1. quòd Ecclesia cultu publico & universali non possit dicere falsum colendo non sanctum pro sancto, seu inquinatum peccato pro sanctificato per gratiam. Dein S. Thomas in hoc secutus est Augustinum, & in multis seipsum correxit, sic in Epistola ad Rom. cap. 5. contra seipsum in Summa scribentem glossatur: *Omnes in Adam peccaverunt, excepta Beata Virgine, quæ nullam contraxit maculam originalis peccati.* Quæ verba Urbanus VIII. legens in manu scripto codice antiquissimo Bibliothecæ Cardinalis Sfortiæ, & audiens, quòd in recentioribus impressionibus omissa sint, munivit se signo S. Crucis, & demirari satis non potuit temeritatem corruptorum. Si ergo S. Thomas seipsum in hoc puncto correxit, suadeo idem Auctori Ideæ. Vide num. 171. usque ad 178.

N. 143. Dico secundò. Hæ propositiones: *Quidquid B. Virgo petit, impetrat; & : Ejus preces semper exaudiuntur*, sunt absolutè veræ sine clausula limitante in exponendo. Probatur primò auctoritate SS. Patrum, qui eas pronuntiant absolutè absque clausula limitante.

te. Sic S. Gregorius Magnus lib. Dial. cap. 3. *Tantummodò velis salutem nostram, & nequaquam salvi esse non poterimus.* Et S. Anselmus lib. de conceptu Virg. cap. 12. *Sicut impossibile est, quòd illi, à quibus B. Virgo oculos suæ misericordiæ avertit, salventur, ita necessarium est, quòd illi, ad quos converterit oculos suos pro eis advocans, justificentur, & glorificentur.* Et S. Petrus Damianus serm. 5. de Nativ. *Data est tibi omnis potestas in cælo & in terra, & nihil tibi impossibile est, cui possibile est desperatos in spem beatitudinis reducere.* Item S. Bernardus serm. de Nativit. *Potestne Filius non audire Matrem, aut non audiri Filius à Patre? Neutrum planè.* Et S. Germanus serm. de Assumpt. *ô Maria! tu omnia observas, omnia intueris, & inspectio tua ad omnia se porrigit; unde intercessio tua semper consequitur, quod exposcit.* Ulterius S. Antoninus Archiepiscopus Florentinus 4. p. tit. 15. cap. 17. §. 4. *Oratio Virginis non solum innititur gratiæ Dei, sed etiam juri naturali, & justitiæ Evangelii; namque Filius non tantum tenetur audire Matrem, sed & obedire juxta illud ad Ephes. 6. Filii obedite parentibus vestris, quod etiam de jure naturæ est.* Quem discursum idem Sanctus sic concludit: *Impossibile erat eam non exaudiri.* Denique devotissimus Gerson tract. 4. super Magnificat: *Beata Virgo nihil absoluta voluntate petit à Deo, quod non obtinet: ergo ex sententia SS. Patrum hæ propositiones: Quidquid B. Virgo petit, impetrat, & ejus preces semper exaudiuntur, sunt absolute veræ sine clausula limitante in exponendo,*
cùm

cum ipsi SS. Patres illas proferendo non utantur simili clausula limitante.

N. 144. Probatur *secundò* ex communi sensu fidelium. Nam ut quidam ait: *de hoc dubitare*, utrùm Sanctissima Virgo Maria, *quidquid à Deo absolute petit, consequatur*, aliud non est, quàm materiam quamdam tum in cordibus fidelium, tum in doctrina Patrum, tum etiam in experientia gestorum innumerabilium, quæ pro apocryphis haberi absque impietate non possunt, probatissimâ, firmiter stabilitam in dubium vocare: est ergo sicuti Patrum, ita & fidelium sensus experientiâ beneficiorum & prodigiorum comprobatus, quòd, quidquid B. Virgo petit, impetret. *Confirmatur.* Pii fideles solent habere in praxi & sensu, quod legunt in Ascetis, audiunt à Doctoribus, percipiunt à concionibus, docentur in catechesi, & confessionali; atqui Ascetæ, Theologi, Concionatores, Catechistæ, & Confessarii fidelibus communiter instillant hanc piam persuasionem de Beatissima Virgine, quòd omnia possit apud Deum, quòd Filius ei nihil neget, quòd accedat ad thronum divinæ Majestatis non rogando tantum, uti alii Sancti, sed imperando tanquam Mater; & per consequens, quòd omnia consequatur, quæ absolute vult, & petit, & quòd idcirco etiam omnis fiducia post Deum in Beata Virgine sit reponenda, hæc inquam tam exploratæ veritatis sunt, ut de hoc, an sit commu-

nis fidelium sensus, dubitandi non restet locus.

N. 145. Probatur *tertiò* ratione verè efficaci. Beatissima Virgo nihil petit à Deo, nisi quæ conformia sunt divinæ voluntati, id est, nullius clientis salutem, & nullum clientis bonum petit à Deo voluntate absoluta, nisi prævidendo, quòd salus ejusmodi clientis & bona ejus sint in manu sua à Deo posita, & arbitrio suo relictæ: ergo evidens est, quòd quando aliquid absoluta voluntate à Deo petit, infallibiliter consequatur. Antecedens ex eo est evidens, quòd aliàs petitio non foret rationalis, nec in se perfectæ, sicut supponi debet in Beatissima Virgine, & aliis Sanctis pro statu beatitudinis: consequens non minùs est certum, quia Deus non potest habere voluntates contrarias, quarum una velit aliqua in arbitrio suæ matris constituere, & altera ea iterum negare.

N. 146. Confirmatur *imò* ratione S. Germani l.c. B. Virgo non habet defectum scientiæ, ut aliquid petat, quod non profit clienti, sed habet perfectissimam scientiam de omnibus, quo & quomodo aliqua profint clienti: ergo si petat juxta hanc scientiam, Deus ipsi nihil negabit; unde intercessio tua, ô Maria! semper consequitur, quod exposcit. Idem Sanctus.

N. 147. Confirmatur *2dò* ratione S. Bernardi. Petitio Mariæ & petitio Christi est una duorum petitio. Nam Maria ut Mater rogat Christi

Christum, & Christus Deum, & sic, quod Maria absolutè petit, etiam absolutè petit Christus, & quantum ille absolutè petit, tantum ab æterno Patre infallibiliter consequitur: ergo etiam quantum illa absolutè petit, tantum impetrat.

N. 148. Confirmatur *tertiò* ratione S. Antonini. Est juris naturæ, ut filius matri obediat, & simul juris positivi divini: *Filii obedite parentibus vestris*, ad Ephes. 6. ergo quia Christus tanquam filius non potest agere contra jus sive naturale sive positivum, quod respectu Christi saltem erit quasi tale, non potest non obedire matri aliquid absoluta voluntate petenti.

N. 149. Confirmatur *quartò* ratione ex meritis desumpta. Nam merita Beatissimæ Virginis tanta sunt, ut excedant omnia merita Sanctorum etiam collectivè sumpta: ergo quia Deus Sanctos exaudit intuitu meritorum, quæ ipsi fecerunt, multò magis exaudiet Beatissimam Virginem, & si Deus omnibus Sanctis simul orantibus moraliter loquendo nihil negaret, neque negabit aliquid suæ matri, cujus preces appretiat super omnium Sanctorum preces, & merita.

N. 150. Confirmatur *quintò* per rationem à fortiori. Nam si Deus in manu Beatissimæ Virginis posuit, ut homo fieret, & totum humanum genus redimeret explorando & petendo ab ipsa consensum per Angelum Gabrielem;

lem; certè in ipsius potestate & arbitrio pariter posuit alicujus privati clientis tum salutem, tum alia bona ad salutem proficua: ergo sicuti per suum consensum infallibiliter traxit de cœlis Deum & Redemptorem humani generis effecit, ita æquè infallibiliter & certò consequetur illa bona, quæ absolute petet pro suo cliente.

N. 151. Dices pro Authore Ideæ, quòd preces Beatissimæ Virginis limitandæ sint per sequentes clausulas limitantes, quas ponit Author Ideæ citato loco propositionis sextæ, nam iste limitat eas *primò* ad gratiam spiritualem dicendo: *Censeo nullum petere rectè à B. Virgine gratiam spiritualem, quam intercessione ejus non impetret. Secundò ad dispositionem orantis, arguendo, quòd si hæc requiritur in precibus ad Christum, quas tamen promisit à se infallibiliter exaudiendas, requiratur ea etiam in precibus ad Beatissimam Virginem. Tertio ad perseverantiam in precando, unde dicit: Credo, quòd nullus usque ad mortis articulum fidus cliens in eo articulo vincatur, & eternum pereat. Quarto ad congruitatem fiducia & operum, asserendo: Credo, quòd peccatores ad eam confugientes pro congruitate fiducia & operum semper obtineant extraordinarias ad conversionem gratias, quibus convertantur, si positivè non resistant. Ergo propositiones istæ: Quidquid B. Virgo petit, impetrat; & ejus preces semper exaudiuntur: non sunt absolute veræ, sed tantùm sub dictis clausulis limitantibus. Respondeo, per hoc*

hoc effugium nihil prorsus ad rem dici, nam utique præfatæ propositiones non loquuntur de infallibilitate precum nostrarum ad Beatissimam Virginem, sed B. Virginis pro nobis ad Deum? Sit ergo preces nostras esse restrictas ad certas limitationes, quamvis non ad tales, quas ponit Author Ideæ, id tamen verum non est de precibus Deiparæ Virginis.

N. 152. Neque replices, quòd etiam preces Beatissimæ Virginis careant ineffabili eventu in peccatore obstinato, & prorsus indisposito, quia contra hanc incidentiam pugnat, quòd, sicuti Deo non desunt media peccatorem quomodocunque obstinatum convertendi in communissima Theologorum sententia, ita neque desint Beatissimæ Virgini, cum hæc, quæ Deo possibile sunt, à Deo impetrare possit juxta illud Poëtæ Mariani: *Quæ Deus imperio, tu prece Virgo potes.* Cæterum, ut ad singulas limitationes singulatim respondeam, & insufficientes esse demonstrem, sit

N. 153. *Limitatio prima ad gratiam spiritualem*, quæ nulla est, imprimis, quòd Beatissimæ Virgini non sint limites positi ad gratiam spiritualem, cum constet ex innumeris anathematis votivis circa parietes templorum affixis, nec non beneficiis, ac prodigiis tum typo impressis, tum scriptim annotatis quasi infinitis, quæ Beatissima Virgo in bonis temporalibus clientibus suis impertivit; adeo-

que limitatio ista ad preces Beatissimæ Virginis non quadrat. Si autem ea sumatur relatè ad preces nostras, quas fundimus ad B. Virginem, hæc imprimis relatio non exprimitur in præfatis propositionibus. Deinde neque in istis veritatem habet: nam quoties petimus, & quidem rectè, ita moniti à Christo gratiam spiritualem, & non obtinemus? Sic quotidie petimus liberationem à malo peccati, & tamen quotidie labimur juxta illud Prov. 24. *Iustus in die cadit septies*, & Deus revelavit animabus sibi devotis, quòd lapsus etiam permittat, ut ferventiùs resurgamus, & humilitatem discamus.

N. 154. *Limitatio secunda ad dispositionem orantis* pariter saltitat extra orbitam, quia locum habere non potest in precibus Beatæ Virginis absolutis, cùm preces Deiparæ Virginis non indigeant absoluta dispositione orantis, & Dismam latronem priùs blasphemum, & Saulum persecutorem de se minimè dispositos convertere potuerint, & idem faciant in aliis permultis peccatoribus gravibus.

N. 155. *Limitatio tertia ad perseverantiam fidelitatis usque ad mortis articulum* rursus non est ad rem; quia loquitur tantùm de fidelitate nostra erga Beatam Virginem, non de fidelitate & precibus B. Virginis ad Deum pro nobis. Nam de fidelitate B. Virginis dubitari nefas est, quod nostram fidelitatem attinet, preces B. Virginis absolutæ non dependent
ab

ab illa, sed possunt ipsi clienti donum perseverantiæ donare. Cæterùm ista verba: *Credo, quòd nullus usque ad mortis articulum fidus cliens in eo articulo vincatur & pereat*: non cohærent principiis theologicis, experièntiis, & probatis historiis, nam juxta communissimam Theologorum sententiam perseverantia finalis non cadit sub meritum, & sic nihil universale vel *pro semper* quid concludi potest, & dici: *Credo, quòd nullus fidus cliens vincatur*: præsertim si sermo sit de cliente fido quidem, sed tepido, & frigido. Dein constat de Angelis, qui pro primo instanti omnes fuerunt fidi Christo, & B. Virgini per fidem cognitis, & in postremo suæ viæ articulo lapsi sunt, & æternùm perierunt, quia forsan à fervore sensim defecerunt. Rursus constat ab experièntia, quòd etiam fidi clientes cadant, nec illi postea jus habent ad gratiam resurgendi. Item probatæ historiæ habent, quòd aliquis sodalis B. Virginis & tam fidus cliens, ut nunquam antea peccaverit mortaliter, postea verò, dum consensum dedit in delectationem veneream, & statim ex ruptura venæ in somnis mortuus fuerat, æternùm se perisse crastina die apparens testatus sit; unde judiciorum Dei abyssus multa, & neque volentis, neque currentis, sed misèrentis Dei, & Deiparæ Virginis esse noscitur perseverantia finalis.

N. 156. Limitatio quarta ad congruitatem fiducia & operum pariter non est ad rem, quia non loquitur de precibus B. Virginis, & hæc non dependent absolute à congruitate fiducia & operum, cum Beatissima Virgo persape etiam non invocata succurrat, uti videre est in Judæis & Gentilibus per ipsam ad fidem, & in peccatoribus gravibus ad subitam conversionem perductis. Dein etiam verba hæc relatè ad preces nostras subsistentiâ carent, quibus nempe Author Ideæ dicit: Credo quòd peccatores ad eam confugientes pro congruitate fiducia & operum semper obtineant extraordinarias ad conversionem gratias, quibus convertantur, si positivè non resistent; hæc inquam non subsistunt, quia extraordinaria & prodigiosa non alligantur cuidam regulæ pro semper, aliàs hoc ipso non forent talia. Dein si congruitati fiducia respondent auxilia indifferentia ad resistendum, & non resistendum, seu pura sufficientia, cur non etiam efficacia sive intrinsecè, sive extrinsecè talia, quibus nunquam resistitur? Denique congruitas fiducia & operum non facit regulam pro semper, quia ab hac non dependet Beatissima Virgo, & semper locum habet illud S. Pauli ad Rom. 9. Non est volentis, neque currentis, sed misipientis Dei, & Deiparæ Virginis.

N. 157. Dico tertio: Doctrina Authoris Ideæ circa cultum immaculatæ conceptionis & circa efficaciam intercessionis Beatissimæ Virgi-

Virginis non est segura in praxi. Prima pars circa cultum immaculatæ conceptionis constat ex argumentis adductis pro prima conclusione, & præcipuè ob hoc, quòd non solum evertat veritatem immaculatæ conceptionis, sed insuper pugnet manifestè contra apostolicas constitutiones, quæ repeti possunt ex suprà dictis. Secunda pars de efficacia intercessionis Beatissimæ Virginis pariter segura non est in praxi, quia pugnat contra communissima Sanctorum Patrum asserta, contra exploratum piorum fidelium sensum, contra ipsam manifestam rationem; præterea minuit fiduciam erga Virginem Deiparam, extenuat intercessionem, & merita ejusdem, coarctat potestatem ipsi à Filio collatam: denique nimium nobis tribuit, & libero arbitrio, dum infallibilitatem impetrationis precibus Beatissimæ Virgini propriam resolvit in dispositionem orantis, & congruitatem fiduciæ contra illud S. Gregorii Magni loc. cit. *Tantummodò velis nostram salutem, & nequaquam salvi esse non poterimus.* Tibi enim datum est, Saulum etiam recalcitrantem disponere, fiduciam in peccatoribus desperatis per congrua lumina excitare, donum perseverantiæ largiri juxta illud S. Petri Damiani: *Data est tibi omnis potestas in cælo & in terra, & nihil tibi impossibile est, cui possibile est desperatos in spem beatitudinis reducere: & nos ad cælum, ubi Deum, & te in Deo æternùm laudemus, perducere.*

ANIMADVERSIO CXXII. „ In his pau-
 „ cis lineis calumniæ multæ, & graves sunt,
 „ quas ut P. Virgilius revocet tenetur lege
 „ naturali, divina, & humana, neque enim
 „ in materia detractiōis erga (absit gloriari)
 „ personam honoratam ab Episcopis, Car-
 „ dinalibus, ac à summo Pontifice, dimit-
 „ titur peccatum à fol. 243.

RESPONSIO Virum eruditum, pro quo
 semper te suspexi, non decet solœcismos theo-
 logico - juridicos facere præsertim tam repe-
 titos. Continuò ingeminas, quòd tibi ca-
 lumniam inferam. Calumnia juxta Theolo-
 gos, & Juristas personæ infertur, si in fa-
 ciem contemnitur, & inhonoratur, non do-
 ctinæ, si hæc refutatur; personam tuam
 semper in honore habui, & à peccato ex-
 cusavi propter ignorantiam, sed quòd tu hoc
 ipsum pro calumnia accipias, non mihi cul-
 pæ, sed tibi vitio verte. Doctrina publica est,
 & omnium oculis exposita: ergo quia hono-
 ri Deiparæ publicè præjudicat, publicè refel-
 lenda est, nec refert si persona tua, ut dicis,
 sit ab Episcopis, Cardinalibus, & ipso sum-
 mo Pontifice honorata, imò si ipse Episcopus
 fores; quia præstat honorem servari Augu-
 stissimæ Dei parentis, quàm tuum non nisi
 levissimè, & putatitiè tangi.

ANIMADVERSIO CXXIII. „ Calumnia
 „ prima, qua P. Virgilius me circà Imma-
 „ culatam conceptionem invadit, est hæc,
 „ quòd impugnem hanc ipsam conceptio-
 „ nem

„ nem, quæ calumnia cuivis patet ex ipsissi-
 „ mis verbis meis propriis, quibus dico; in-
 „ terim non adverfor Immaculatæ Conceptioni,
 „ ni, sed sum paratus eam solidè tueri, à fol.
 243. 246.

RESPONSIO. Theodorus Moretus incly-
 tæ Soc. Jes. in libro, cui titulus: Principa-
 tus filii hominis JESU, & Matris Virginis
 Mariæ &c. à num. 150. & seq. eruditè osten-
 dit, quòd etiam hæretici, Oecolampadius,
 Erasmus Roterodamus, Lutherus, & alii
 sectarii Immaculatam Beatissimæ Virginis
 Conceptionem oretenus profiteantur; cul-
 tum econtra prout in Ecclesia celebratur,
 persequantur, necdum ergo per hoc libera-
 ris, si præcisè dicas, te non adversari Im-
 maculatæ Conceptioni, si cultum sic perse-
 quaris, ut dicas Ecclesiam colere quidem
 pro *nunc* non antiquitùs quoad *plerosque*, &
 liberè non universaliter, & præceptivè quo-
 ad omnes; item colere diem peccati relatè
 ad sanctificationem futuram, & Beatissimam
 Virginem relatè ad diem non existentiae quo-
 ad animam intuitu sanctitatis futuræ, deni-
 que tali, qui sit juxta mentem S. Thomæ, qui
 vult Ecclesiam exhibere cultum sanctificatio-
 nis extra instans Conceptionis sub his verbis:
 3. p. q. 27. a. 2. ad 3. *per hoc, quòd festum
 Conceptionis celebretur, non datur intelligi, quòd
 in sua conceptione fuerit sancta, sed quia quo tem-
 pore sanctificata fuerit, ignoratur, celebratur festum
 sanctificationis ejus potius, quàm conceptionis in die*

Conceptionis ejus. Dein si amicus es Immaculatæ Conceptionis, cur doctrinam Ludovici de Valentibus in controversia de Revelationibus fol. 44. tuam facis, qua dicit, non posse condemnari peccati lethalis negantes Immaculatam conceptionem? item cur doctrinam Sandini in Basi hist. Eccles. p. 3. fol. 429. auctoritate Serenissimi Ordinarii edis, & publico proponis de hoc, quòd Sixtus IV. in constitutione *grave nimis* in Extravag. inter communes de Reliq. & venerat. SS. potestatem fecerit contrariam opinionem amplectendi, cùm Pontifex ibidem solùm inhibeat contrarium *tenentes* hæreseos, vel peccati mortalis condemnare, per quod minimè voluit eam approbare, vel potestatem amplectendi conferre, ad modum, quo Christus Dominus ob hoc quod ad mulierem adulteram dixerit: *nec ego te condemno*, non dedit potestatem adulterandi.

ANIMADVERSIO CXXIV. „ Calumnia „ secunda est, quòd suppositum S. Thomæ „ directè evertat Immaculatam conceptionem. à fol. 243.

RESPONSIO. Æstimo, quòd omnes, qui S. Thomam aliquando legerunt, id mecum fateantur, quòd S. Thomas in certis locis doceat, & supponat Immaculatæ conceptioni contrarium, quin per hoc aliquis cogitet de aliqua injuria, minùs contumelia inferenda vel tibi vel S. Thomæ; quomodò ergo tu tam mirabilis esse potes, ut dicas per hoc tibi

in-

inferri calumniam? id quidem aliqui tenent, quòd S. Thomas in locis, in quibus adversatur huic Mysterio, fuerit corruptus, sed quia hæc loca nimis frequentia sunt, & rationibus fulciantur, non est credibilis tam frequens corruptio, & foret hoc modo fides pro textu S. Thomæ nullibi secura; quid quid tamen de hoc sit, & gratis dato, quòd fuerit corruptus, tu tamen non conquereris corruptionem, sed sequeris in loco, ubi mysterio expressè adversatur, cùm doctrinam. 3. p. q. 27. a. 2. tanquam regulam moraliter certam alleges, ubi tamen ibi sic loquitur, imprimis in corp. *si B. Virgo non incurrisset maculam originalis culpæ, non indignisset redemptione & salute per Christum, dein in respons. ad 2. B. Virgo contraxit quidem peccatum originale, sed ab eo fuit mundata, antequam ex utero nasceretur, & ad 4. B. Virgo peccatum originale contraxit, & in 3. sent. dist. 3. a. 1. B. Virgo in originali peccato fuit concepta: præterea Bernardus ad Lugdunenses scribit conceptionem ejus celebrandam non esse, quamvis in quibusdam Ecclesiis ex devotione celebretur, non considerando conceptionem, sed potius sanctificationem, quæ quando determinata fuerit, incertum est. Et in eodem articulo: sanctificatio B. Virginis non potuit esse decenter ante infusionem animæ, quæ nondum gratiæ capax erat, sed nec in ipso instanti infusionis, ut scilicet per gratiam sibi infusam præservaretur, ne culpam originalem incurreret, nam Christus hoc singulariter in humano genere habuit, ut redemptione non indigeret, quia caput nostrum est, sed aliis omnibus convenit redimi per ipsum; hoc autem esse*

esse non posset, si aliqua alia anima inveniretur, quæ nunquam peccati macula infecta fuisset, & ideò nec B. Virgini, nec alicui sanctorum hoc concessum est, præterquam Christo. Quis his testimoniis, quamvis longè plura adhuc supersint, non sit convictus de veritate, quòd S. Thomas contrarium docuerit Immaculatæ conceptioni, & tamen tu dicis, tibi fieri calumniam, quòd dicatur S. Thomæ suppositum esse everfivum Immaculatæ Conceptionis: mirari ergo quis debet, quòd non velis alius esse amicus Immaculatæ Conceptionis, quàm quondam fuit S. Thomas.

ANIMADVERSIO CXXV. „ Calumnia „ tertia est, quòd negem in Ecclesia die 8. „ Decembris coli Conceptionem B. Virginis „ rationalem, cùm præcisè negem die octavo „ Decembris animam corpusculo B. Virginis „ infusam esse; hoc enim credo esse falsum, „ & prorsus alienum à mente Ecclesiæ, in- „ terim eodem loco assero, Ecclesiam juxta „ D. Thomam celebrasse, ac etiam nunc jux- „ ta mentem plerorumque die 8. Decembris „ celebrare conceptionem rationalem, seu „ sanctificationem in ipso momento infusionis „ animæ ignoratam quoad diem, quo accidit; „ hinc his formalibus dico: credo nunc eo „ sensu coli à plerisque hoc festum, ut vene- „ rentur conceptionem rationalem, à fol. 243.

*RESPONSIO. Constanter conquereris contra calumnias, ubi tamen persona tua nec in minimo attingitur, nec verax es in referendo, quid docueris; hæc enim in libro Revelatio-
num*

num fol. 544. sunt dogmata tua. *Primò* negas, quòd die 8. Decembris Ecclesia celebret diem conceptionis quoad animam, uti Revelationis Agredanæ dicunt. *Secundò* dicis S. Thomam, quem cum aliis Doctoribus vocas os Ecclesiæ, supponere, quòd Ecclesia celebret diem conceptionis quoad corpus. *Tertiò* inquis, S. Thomam testari ideò celebrari festum conceptionis, quia ignoratur dies sanctificationis in utero, seu infusionis animæ rationalis. *Quartò* addis, interim non adverfor Immaculatæ Conceptioni. *Quintò* subjungis his immediate dictis verbis: credo etiam *nunc* eo sensu coli à *plerisque* hoc festum, ut venerentur conceptionem rationalem, unde hæc absurda, & falsitates fluunt. *Primò* falsum est, te ibi dixisse, quòd Ecclesia juxta D. Thomam celebret Conceptionem rationalem, quia re ipsa etiam non dicit hoc S. Thomas; sed hoc dixisti, D. Thomam testari ideò celebrari festum conceptionis, quia ignoratur dies sanctificationis in utero. *2dò* falsum est S. Thomam hæc duo pro eodem sumere, *diem sanctificationis in utero, & infusionis animæ rationalis* sicut tu connectis per particulem *ceu*, cùm S. Thomas expressè loquatur de sanctificatione extra instans Conceptionis, uti evidens est ex dictis. *Tertiò* falsò conjungis hæc duo quasi à te dicta sub his verbis eodem loco: *asserò, Ecclesiam etiam juxta D. Thomam celebrasse, ac etiam nunc juxta mentem plerorumque celebrare Conceptionem rationalem, quia cultum*

tum expresse restringis ad tempus præsens prætermisso tempore antiquo, non solum dicto loco, sed etiam in controversia de Revelationibus Agredanis pag. 704. asserendo: *neque negavi unquam ab Ecclesia celebrari nunc Conceptionem B. Virginis rationalem.* Et hoc modo contradicis Alexandro VII. qui cultum Immaculatae Conceptionis vocat *pietatem fidelium antiquam.* Quarto contra decretum Clementis XI. qui universis, & singulis fidelibus hunc cultum præceptivè injunxit, facis ex cultu universali, & necessario necessitate præcepti pro omnibus, cultum liberum, & particularem juxta *mentem plerorumque.* Quinto negas contra Revelationes Agredanas, Ecclesiam celebrare diem conceptionis quoad animam, & tamen prius dixisti, te nunquam negasse, quòd Ecclesia celebret conceptionem rationalem, quod tamen idem est cum illo, cum certum sit ex constitutione Alexandri VII. quòd Ecclesia non celebret conceptionem rationalem in abstracto sumptam pro sanctificatione abstrahente à die, & primo instanti, sed determinatè pro sanctificatione in concreto cum primo instanti, seu pro sanctificatione primi instantis; verba enim Pontificis ita sonant: *sanè vetus est fidelium pietas sentientium animam B. Virginis esse in primo instanti creationis, atque infusionis in corpus à macula peccati originalis preservatam, atque hoc sensu ejus conceptionis festivitatem solemnè rictu colentium.*

ANIMAD.

ANIMADVERSIO CXXVI. „ Ecclesia
„ die 8. Decembris celebrat diem concep-
„ tionis quoad corpus B. Virginis cum rela-
„ tione ad conceptionem rationalem, cujus
„ dies ignoratur ab Ecclesia, à fol. 247.
„ 248.

RESPONSIO. Hoc est merissimum fig-
mentum contra mentem Ecclesiæ, & fide-
lium; nam *primò* Ecclesia in officio, quo fi-
deles utuntur, expressè dicit: *hodie concepta*
est B. Virgo Maria, & iterum: *hodiernam gloriosæ*
Virginis conceptionem devotissime celebremus, adeó-
que Ecclesia suum cultum non refert ad diem
ignoratum, seu ad conceptionem rationa-
lem quatenus ignoratam quoad diem, quo
accidit, sed expressè eum refert ad diem ho-
diernum, qui est octavus Decembris, volendo
colere conceptionem eo die factam; & quia
Pontifex expressè declarat cultum fieri juxta
sensem fidelium solemni ritu colentium, hi
autem solemni ritu hodiernum diem deter-
minant, agis manifestè contra declaratio-
nem Pontificis, quando cultum Ecclesiæ
vis referre ad conceptionem rationalem qua-
tenus ignoratam quoad diem, quo accidit.
Secundò id demonstrat initium & occasio festi;
nam Revelatio S. Nicolai, quæ festum con-
ceptionis in Ecclesiam latinam induxit, &
quam Baronius in suo Martyrologio ad diem
8. Decembris refert, nominat expressè diem
octavum Decembris pro die conceptionis,
crea-

creationis, animæ, & cultus. *Promitte,*
quòd diem conceptionis & creationis celebrabis.
 Festum hoc sic inductum in varias particula-
 res Ecclesias, fuit postea etiam à Romana
 Ecclesia assumptum, & confirmatum, variis-
 que indulgentiis, ac privilegiis donatum à
 Sixto IV. occasione revelationis factæ B. A-
 madæo, qui Sixto IV. fuit à confessionibus,
 in qua pariter Archangelus Gabriel raptu
 quarto testatus est conceptionem B. Virginis
 formativam corporis, & unitivam animæ
 fuisse die octavo Decembris absolutam; un-
 de officio à Sixto Papa approbato hæc verba
 inserta sunt: *hodie concepta est B. Virgo Maria,*
& hodiernam gloriosæ Virginis conceptionem devotis-
sime celebremus. Quibus accedit tertia Reve-
 latio Ven. Mariæ de Agreda vitæ sanctimo-
 nia, & miraculis claræ. Denique id Eccle-
 sia declarat sua publica oratione, qua dicit:
omnipotens Deus, qui gloriosæ Virginis Matris
Mariæ corpus, & animam, ut dignum filii tui ha-
bitaculum effici mereretur Spiritu Sancto cooperante
preparasti &c. quibus verbis indicatur, quòd
 Beatissima Virgo non solùm quoad animam
 sed etiam quoad corpus fuerit liberum à pec-
 cato originali, quia filium Dei in utero por-
 tavit, adeoque quoad corpus immune esse
 debuit non minus quàm quoad animam à pec-
 cato originali, & ideo subsistere non potest
 tua sententia cum sensu Ecclesiæ, qua dicis,
 quòd die 8. Decembris tantùm fuerit cor-
 po-

poraliter concepta ad modum, quo alia
foemellæ, cum quibus juxta communem, ut
ais, in tua controversia de Revelat. Agred.
p. 8. fol. 704. Philosophiam Peripateticorum
debut animationem expectare per 80. dies,
& sic juxta te in peccato originali fuit con-
cepta quoad corpus eo sensu, quo S. Tho-
mas dixit 3. p. q. 14. a. 3. in c. *Caro Virginis*
concepta fuit in peccato originali, quemadmodum
ergo S. Thomæ opinio cum hodierno sensu
Ecclesiæ stare non potest, ita neque tua,
qua illius jam antiquatam opinionem vis re-
fiscitare.

ANIMADVERSIO CXXVII. „ Die 8.
„ Decembris saltem convenienter potuit,
„ ac potest ab Ecclesia celebrari dies con-
„ ceptionis quoad corpus cum relatione ad
„ conceptionem rationalem incognitam
„ quoad diem quo accidit, quia sic Eccle-
„ sia etiam celebrat diem victoriæ obtentæ
„ contra Turcas ad *Echinadas*, & Pragam,
„ & ad Belgradum, & alia festa, à fol. 246.
„ 247. 248.

RESPONSIO. Imprimis hoc omninò in-
convenienter dicitur, deinde à te non nisi cum
figmento, & vero errore asseritur. De in-
convenientia te convincit Ecclesia per suam
orationem publicam: *omnipotens Deus, qui*
gloriosæ Virginis Matris Mariæ corpus, & animam,
ut dignum filii tui habitaculum effici mereretur Spi-
ritu Sancto cooperante preparasti &c. hæc igitur
pro convenientia requirit, ut corpus B. Vir-
ginis sit à peccato exemptum, & hanc conve-

nientiam etiam requirunt SS. Patres, ex quibus S. Augustinus, cujus Auctoritas tibi loco omnium esse deberet, lib. 1. de natura, & grat. cap. 36. ait: *excepta B. Virgine, de qua propter honorem Domini nullam prorsus, cum de peccato agitur, volo habere questionem.* Et S. Damascenus orat. de Nativ. Virginis: *ô Beati Joachim lumbi, ex quibus immaculatum semen profuxit.* Item S. Petrus Damianus ferm. de assumpt. caro B. Virginis ex Adam sumpta maculam Adæ non admisit. Et S. Leo ferm. de Nativ. Domini: *Incommutabile Dei verbum de incontaminato corpore habitum sibi humanæ carnis assumpsit:* item S. Anselmus libro de conceptu virginali cap. 32. *decurrit Virginem tanta puritate nitere, quanta sub Deo major intelligi non potest, adeoque convenientia, & decentia puritatis etiam quoad corpus juxta Ecclesiam, & Patres certa est, & eodem modo certa est in communi sensu hodiernorum Theologorum, & piorum fidelium, quibus omnibus inconvenientissimum videtur asserere, quod corpus Virgineum, in quo novem mensibus latuit Dei verbum, fuerit quondam subiectum peccato eo nempe sensu, & modo, quo quondam S. Thomas, & tu hodie cum illo 3. p. q. 31. a. 7. in arg. dicis: Corpus B. Virginis totum conceptum fuit in peccato originali, quia sic contraxisset etiam omnes effectus, & denominationes, quarum corpus capax est, cujus modi sunt, esse maledictum, esse massam damnatam, esse objectum iræ divinæ, esse mortale &c. quæ utique sunt veræ inconvenientiæ relatæ ad*

ad B. Virginem? imò non solum inconvenientia, sed in tuo modo asserendi etiam figmenta, & veri errores, quia in tuo modo asserendi dies conceptionis corporalis, præterquam quòd sit dies peccati, insuper est dies cultus, & sic colitur ipsum peccatum, & B. Virgo relatè ad tempus, quo subjecta erat peccato. Nec excusaris per hoc, quòd dicas, eam coli propter relationem ad conceptionem rationalem futuram, quia relatio ad futuram sanctificationem subjectum non reddit dignum cultu, sic certè S. Petrus, & S. Magdalena pro die peccati non erant digni cultu ex respectu ad poenitentiam, & sanctitatem futuram, quia futura sanctitas nondum tollit inimicitiam, & odibilitatem ipsius subjecti, nec facit amicum Dei, unde B. Virgo per relationem ad futuram sanctitatem nondum est amica, & digna cultu hyperdulæ, deinde Ecclesia damnat doctrinam semipelagianorum tanquam hæreticam, qua hi voluerunt, quòd parvuli propter merita futura conditionatè prævisa habeant dignitatem ad baptismum & ideò præ aliis non meritis baptizentur; sic ergo pariter erroneum est dicere, quòd Sanctitas futura B. Virginem pro die conceptionis corporalis reddat dignam cultu. Rursus Eximius P. Suarez tomo 2. in 3. p. disp. 11. tenet tanquam in fide erroneum dicere, quòd dies 25. Martii sit dies non existentiae Christi quoad animam, & unionem hypostaticam, & tamen sit dies cultus relatè ad infusionem animæ, & unionem hypostaticam futuram, quia hæc quæ

futura non reddit subiectum dignum cultu Dei hominis; ergo pariter, & à fortiori erit erroneum dicere, quòd dies 8. Decembris sit dies peccati quoad corpus, & non existentiae quoad animam B. Virginis, & tamen sit dies cultus relatè ad sanctificationem futuram, quia hoc modo B. Virgo haberet duplicem incapacitatem cultus, nimirum negativam propter non existentiam animæ, & positivam propter peccatum quoad corpus; unde non est paritas in hoc cum festo Victoriæ, de quo loqueris in Animadversione, aut aliis festis, quia in his subiectum supponitur, & repræsentatur, ut capax talis cultus propter sanctificationem præsentem, & beneficia ipso facto exhibita; hinc inverto potius argumentum. Ecclesia colit sanctos relatè ad tempus, quo actu sunt amici Dei, non relatè ad tempus, quo tantum repræsentantur ut futuri amici Dei, quia futura amicitia necdum confert actualem dignitatem, & ideò non coluntur præsertim cultu invocatorio Martyres tempore Antechristi futuri, ergo etiam B. Virgo non colitur relatè ad diem, quo nondum habet actualem sanctitatem, sed tantum habitura esse concipitur, quia sic non proponitur ut subiectum dignum cultu.

ANIMADVERSIO CXXVIII. „ Bellara
 „ minus prævalet mille Virgiliis, & est ejus
 „ Auctoritas etiam inde plus ponderanda,
 „ quòd fidem Ecclesiæ Catholicæ exponat
 „ contra hæreticos: iste autem tomo 4to de
 „ peccatis lib. 4. cap. 16. circa mysterium
 „ con-

„ conceptionis sic scribit : Respondeo. B. Vir-
 „ ginem tribus temporibus peccato fuisse ob-
 „ noxiam ; primò quamdiu in lumbis Adæ, &
 „ cæterorum parentum fuorum fuit, toto
 „ enim illo tempore sicut fuit in potentia A-
 „ dæ filia, sic fuit in potentia peccato obno-
 „ xia, deinde rursus, quando concepta est
 „ in utero matris ante animationem ; tamen-
 „ si enim tunc non fuerit integrè in rerum na-
 „ tura, fuit tamen ex parte, & ratione illius
 „ partis dicebatur ipsa verè existere ; sic enim
 „ 2. Mach. 7. dicuntur proles in utero ma-
 „ tris novem mensibus delitescere, toto au-
 „ tem illo tempore, quod inter primam con-
 „ ceptionem, & infusionem animæ rationalis
 „ intercessit, fuit illa non in potentia, sed in
 „ actu, quamvis ratione unius partis peccato
 „ originali obnoxia, quo sinè dubio polluta
 „ fuisset, nisi per gratiam præservata fuisset,
 „ denique obnoxia peccato fuit integrè exi-
 „ stens in primo instanti conjunctionis animæ
 „ rationalis cum corpore, tametsi enim in eo-
 „ dem instanti justificata fuerit, tamen quia
 „ ordine naturæ prius est subiectum quàm ac-
 „ cidentia, ideò prius ordine naturæ fuit per-
 „ sona extra causas suas posita, quam aut pec-
 „ catum, aut iustitia ei inhæreret, atque in
 „ illo priori instanti naturæ fuit obnoxia pec-
 „ cato, ita Bellarminus adversus hæreses ex-
 „ plicans sensum Romanæ Ecclesiæ circumyste-
 „ rium conceptionis, à fol. 262. 265. 266. 267.

RESPONSIO. Quòd Bellarminum Virgi-
 gilio præferas, in hoc tibi nihil succenseo, quia

ipsemet sine tuo exemplo tantum Ecclesiæ Præfulem, Cardinalem, Doctorem, & virum sanctimonia clarum per omnia æstimo, & veneror; sed quòd ex hac Bellarmini sententia Regulam fidei formes circa mysterium conceptionis, in hoc tibi irascor, & sine dubio etiam Bellarminus ipse, quia cùm Ecclesia necdum aliquid publicè definierit præter cultum, & Pontifices declarant necdum factam esse definitionem circa veritatem objectivam, ideò Bellarminus ea, quæ circa conceptionem contra Kemnitium hæreticum proponit, non vult haberi pro regula fidei excepto cultu; & in hoc ipso te reum facis tum restringendo cultum jam antiquum juxta constitutiones Pontificias ad tempus præsens per particulam *nunc*; tum restringendo cultum universalem ad particularem per particulam *plerique fideles*. Quòd autem Immunitatem objectivam attinet à peccato originali sive quoad corpus sive quoad animam Bellarminus non ponit regulam fidei, sed eam explicat contra Kemnitium, ut probet B. Virginem saltem fuisse immunem à peccato originali quoad animam, & quoad effectum primarium, qui est privatio gratiæ sanctificantis, quam Kemnitius Ei imputare voluit; alterum, quòd fuerit obnoxia quoad corpus, transmisit, & pro debito accepit privationis quoad animam, quia corpus peccato infectum est infectivum in animæ, nec eximaliter derivatur peccatum originale in animam nisi mediante corpore infecto, ut habet S. Thomas in 2. dist. 30. q. 1. a. 2. ad 5. sed hodierni Theologi

com.

communiter neque tantum, quantum Bellarminus, concedunt Kemnitianis, & aliis Sectariis, quod tu sequeris in hoc, quod B. Virgo quoad corpus fuerit actu & intrinsecè subjectum peccato originali, quia sic fuisset ex parte corporis, quod debuit esse habitaculum divini verbi, verè contrita à serpente, subjecta dæmoni, massa damnata in vindictam peccati Adamitici, effecta mortalis, cum tamen defactò sit propositio damnata num. 73. inter Bajanas, quæ sonat: *nemo præter Christum est absque peccato originali, hinc Beata Virgo mortua est propter peccatum ex Adam contractum* &c. absit autem, quod Bellarminus in eo, quod rei caput est, tecum consentiat, ille nullibi negat cultum universalem, nec asserit, quod Ecclesia colat diem peccati quoad corpus, & non existentia quoad animam cum relatione ad futuram sanctificationem, quam absurditatem erroneam esse probavi.

ANIMADVERSIO CXXIX. „ S. Thomas „ in locis, ubi videtur contrarius Immaculatæ „ Conceptioni tantum docuit, quod contraxerit peccatum originale in debito proximo, „ & in actu primo non re ipsa, & in actu secundo, vel in hoc quoad esse materiale ipsius peccati, quod consistit in destitutione „ vigoris primogenii propagativi justitiæ originalis corpusculo B. Virginis ante infusionem animæ inhærente; non quoad esse formale ipsius peccati originalis, quod consistit „ in actuale privatione gratiæ sanctificantis, „ quia hæc in nullo unquam instanti reali temporis existit in B. Virgine, à fol. 252. 253. *Re-*

RESPONSIO. Plusquàm certum est, & innegabile, quòd S. Thomas peccatum originale in actu, & quoad formale posuerit in B. Virgine, nam *primò* de corpore B. Virginis ait 3. p. q. 112. a. 3. ad 1. *Caro Virginis concepta fuit in peccato originali, & ideò hos defectus contraxit.* & 3 p. q. 31. a. 7. in arg. *Corpus Beata Virginis totum conceptum fuit in peccato originali:* in quibus locis non loquitur de solo debito, prout hoc explicant hodierni Theologi, juxta quos B. Virgini est purè extrinsecum, & situm in necessitate orta ex peccato Adamitico, sed loquitur, ut verba sonant, de ipso peccato originali, quantum ad effectus secundarios peccati, quorum corpus est capax, quales sunt esse maledictum, esse subiectum dæmoni, esse mortale, esse destitutum vigore propagativo justitiæ, esse infectivum animæ, quæ denominationes, ait Eminentissimus Cardinalis Sfondrati in Innoc. vindicata fol. 115. cum realiter in carne reperiantur etiam ante infusionem animæ, nec ab alia forma, quàm à peccato originali provenire possint, fatendum omninò est, peccatum originale jam actu esse ante animæ infusionem, & operari in foetu hos effectus, in quantum hi sunt voluntarii voluntate capitis, & immittuntur à Deo in vindictam peccati Adamitici; similiter in sententia S. Thomæ idem peccatum originale quantum ad formale situm in actuali privatione gratiæ sanctificantis fuit in anima Beatissimæ Virginis,

nis, sic enim 3. sent. dist. 3. a. 1. loquitur :
Virgo Beata in originali peccato fuit concepta; pro-
pterea Bernardus ad Lugdunenses scribit conceptionem
eius celebrandam non esse, quamvis in quibusdam
Ecclesiis ex devotione celebretur non considerando conce-
ptionem, sed potius sanctificationem, quæ quando
determinatè fuerit, incertum est. Ubi utique lo-
quitur de peccato formali, quia hoc solùm
celebrationem impedit; deinde in eodem ar-
ticulo: sanctificatio B. Virginis non potuit esse de-
center ante infusionem animæ, quia nondum gratiæ
capax erat, sed neque in ipso instanti infusionis, ut
scilicet per gratiam tunc sibi infusam præservaretur,
ne culpam originalem incurreret, nam Christus hoc
singulariter habuit in humano genere, ut redemptio-
ne non indigeret, quia caput nostrum est, sed aliis omni-
bus convenit redimi per ipsum, hoc autem esse non
potest, ut sit aliqua alia anima, quæ nunquam pec-
cati macula infecta fuerit, & ideò nec B. Virgini,
nec alicui Sanctorum hoc concessum est præterquam Chri-
sto. Ubi iterùm apertissimè loquitur de pec-
cato in anima, eoque formali, cùm ab hoc
solo detur redemptio; rursùs quod lib. 6. q.
4. a. 7. sic autem processit B. Virgo ex Adam, sicut &
ceteri, & ideò concepta fuit in peccato originali - quam-
vis autem B. Virgo concepta fuerit in peccato ori-
ginali, creditur tamen in utero sanctificata antequam
nata. Quæ verba rursus clarissimè loquun-
tur de peccato formali, à quo datur sancti-
ficatio. Eodem sensu loquitur in 4. sent. dist.
43. q. 1. a. 4. ad 3. erroneum est dicere, quòd ali-
quis sine peccato originali concipiatur præter Chri-
stum, quia talis non indigeret redemptione, quæ

facta est per Christum. Denique 1. 2. q. 21. a. 3. Secundum fidem catholicam firmiter tenendum est, quod omnes homines præter solum Christum ex Adam derivati peccatum originale contrahunt. Hæc loquitur S. Thomas tam clarè & apertè contra Immaculatam Conceptionem, ut nemo nisi dolum utraque manu palpabilem facere volens negare possit; & quia tamen hoc non obstante ei adhæres, ad oculum probas, te meliorem amicum non esse Immaculatæ Conceptionis, quàm quondam fuit S. Thomas, idque contra hodiernum manifestum sensum Ecclesiæ, quæ non obstante ratione S. Thomæ Beatissimam Virginem liberat à peccato originali, ei tribuens nobilius genus redemptionis per Christum quàm cæterorum hominum; hi enim redempti sunt liberativè à peccato; Beatissima Virgo præservativè ab illo, & sic tamen redemptione opus habuit.

ANIMADVERSIO CXXX. „ Nihil scribere potuissem luculentius in favorem Immaculatæ conceptionis, quàm quod scripsi in Basi hist. Eccles. Sandini, ubi addidi conciliorum, & summorum Pontificum pro Immaculata conceptione latas sententias, vi quarum monui lectores, non fore licitum etiam in privatis discursibus Eandem impugnare, aut temere contra communem Ecclesiæ sensum in dubium revocare, & tamen P. Virgilius calumniari non veretur à me impugnari calamo Immaculatam Conceptionem? revocet jubente

„ bente lege naturali, divina, & humana e-
 „ normem calumniarn. à. fol. 251.

RESPONSIO. Si non esses adeò contra-
 dictorius tibi ipsi, potuisses sic scribendo lau-
 dem mereri tanquam boni erga Virginem
 Gloriosissimam amici, sed dum hic sic, alibi
 aliter scribis, reddis te ipsum suspectum,
 quo animo scripseris, an ut effugas pœnas
 contra adversarios Immaculatæ Conceptionis
 statutas, an invictæ veritatis studio? sic
 igitur hic dicis non esse licitum hoc myste-
 rium impugnare, sed alibi doces non esse
 grave peccatum; hanc enim Ludovici de
 Valentibus sententiam tuam facis in contro-
 vers. de Revelat. Agredanis fol. 44. & eandem
 in Sandino publico proponis Authoritate
 Episcopali in Basi hist. Eccles. p. 3. fol. 429. ubi
 ait, negantes Immaculatam Conceptionem
 adeò non peccare lethaliter, ut qui eos pec-
 cati mortalis accusent anathemate feriantur,
 idque juxta Bullam Sixtinam in Extravag. in-
 ter communes de Reliq. & venerat. SS. cap.
 2. ubi tamen Pontifex solùm inhibet condem-
 nare *tenentes, seu sentientes apud se, & in occul-*
to, non verò *negantes vel asserentes* contrarium,
 cùm de his summarium illius capituli expres-
 sè dicat, quòd *incurrant excommunicationem ipso*
facto, adeoque quòd peccent mortaliter; item
 eodem loco hanc Sandini sententiam autho-
 ritate Episcopi edendo tibi facis propriam,
 quasi Sixtus IV. in dicta Bulla potestatem
 dederit opinionem Immaculatæ conceptioni
 adver-

adversam amplectendi, quod verum non est, cum non condemnare opinionem, quod solum Pontifex inhibuit, non sit dare facultatem, secus Christus non condemnando adulteram potestatem fecisset adulterandi. *Secundò* adhuc pertinaciter insistis sententiæ, quòd Immaculata Conceptio sit colenda juxta sensum S. Thomæ, qui tamen, ut patet luculenter ex dictis, pro objecto cultûs statuit sanctificationem extra instans Conceptionis & ipsam Immaculatam Conceptionem penitus negat. *Tertiò* cultum Conceptionis Immaculatæ juxta sensum, ut ais, plerorumque fidelium, prout nempe sumitur pro sanctificatione primi instantis, restringis ad nostra tempora per particulas, *credo, quòd nunc plerique colant conceptionem rationalem.* *Quartò* negas cultum universalem, & restringis tantum ad plerofque fideles, cum tamen sit universis, & singulis fidelibus sub gravi præcepto à Clemente XI. impositus. *Quintò* vis coli diem peccati cum relatione ad sanctificationem futuram, quæ est erronea absurditas superiùs demonstrata. *Sextò* abnegas mysterio definibilitatem docendo, quòd deficiente constanti traditione Ecclesiæ non sit definibile, & alibi in controversia tua de Revelationibus dicis nec adesse clarum textum, nec constantem traditionem. *Septimò* defendis apertè in controversia p. 8. fol. 704. quòd more aliarum foemellarum fuerit concepta, & 80. dies expectare debuerit animatio-

mationem, & inde non aliter ac aliæ foemel-
læ contraxerit originale peccatum quoad cor-
pus, quod licèt non sit defactò errori obnox-
ium, est tamen juxta sensum Ecclesiæ & Patrum
adeò inconueniens, ut non possit dici quoad
corpus congruum Filii Dei habitaculum. His &
aliis in debita lance expensis, quis dicere pote-
rit cum veritate, quòd sis luculentus amicus
Immaculatæ Conceptionis ? ego certè non,
qui inde nihil aliud tibi opto, quàm ut redeas
ad cor.

ANIMADVERGIO. CXXXI. „ P. Virgi-
„ lius imperitè loquitur, dum existimat nul-
„ lam propositionem in aliquo sensu veram
„ posse esse periculofam, dantur enim variæ
„ propositiones *erroneæ, scandalosæ, piarum au-*
„ *rium offensivæ* &c. sic juxta P. la Croix l.
„ I. num. 188. certum videtur posse propositio-
„ nem aliquam esse scandalosam, & simul veram,
„ ut si occultam luxuriam Monachi revelares; ita-
„ que manifestum est, quòd P. Virgilius im-
„ peritè agat, dum defendit in eruendo ve-
„ ro sensu propositionis, quam ego vocavi
„ periculofam, nisi cautè explicetur à fol.
„ 268. 270.

RESPONSIO. Unde scis, quòd existimem
nullam propositionem in aliquo sensu veram,
posse esse periculofam ? ego non fui locutus
universaliter, sed specificè de his propositio-
nibus : *Quidquid B. Virgo petit, impetrat : ejus*
preces semper exaudiuntur. His frustra opponis
clausulas propositionis *erroneæ, scandalosæ, pia-*
rum

rum aurium offensivæ, & hujus modi, quia ab his certè sunt exemptæ, ac liberæ, & ideò absolute veræ non modaliter vel clausulatè, fundatúrque earum veritas in potentia, & scientia Beatissimæ Virginis, quòd possit aliquid à Deo obtinere, & sciat, quæ homini utilia, & suæ potestati à Deo sunt relicta, sicut ergo de Augustissimæ Virginis potentia, & scientia dubitare non potes, ita & dubitare nefas est de absoluta veritate harum propositionum : Quidquid B. Virgo petit, impetrat : ejus preces semper exaudiuntur.

ANIMADVERSIO CXXXII. „ P. Virgilius calumniosè agit, statum quæstionis „ immutando, ego ipsemet concedo à B. Virgine infallibiliter impetrari, quæ absolute „ seu absolutis precibus petit, & tantùm hanc „ propositionem indefinitam : Quidquid B. „ Virgo petit, impetrat vocavi periculosam, sic „ etiam quidquid Deus absoluta, & efficaci „ voluntate vult, hoc fit, & nihilominus hæc propositiones indefinitæ damnantur : Quando Deus vult salvare animam, effectus indubitabilis sequitur, quæ est 12. inter „ Bajanas. Et Semipelagianum est dicere Christum „ pro omnibus omninò hominibus mortuum esse, aut „ sanguinem fuisse. Quæ est 5ta inter Janse- „ nianas, ergo petulantissimè mutavit propositiones P. Virgilius, à fol. 270.

RESPONSIO. Verè petulantissimus saltus contra veritatem; ego nihil immutavi in propositione, & quæ dixi, repeto, quòd hæc propositio :

positio : *Quidquid B. Virgo petit , impetrat*, absolute & indefinite accepta sine clausula limitante sit vera , cum ejusmodi limitatio non possit non esse præjudiciosa efficaciarum precum , & injuriosa Gloriosissimæ Virgini ; certum quippe est , quod Deus multa posuerit in potestate suæ Matris , ut ea petendo possit impetrare , & quia horum indubitatam scientiam habet , sequitur per evidentiam , quod , *quidquid petit , impetret* , quia nihil petit nisi quod videt divinæ voluntati conforme , & suæ potestati relictum . Neque obest paritas , quam tu accipis à voluntate salvandi omnes , & voluntate Christi offerentis merita passionis , & mortis pro omnibus , sed magis prodest , quia sicuti voluntas Dei semper impletur , ut in terminis docet S. Thomas 1. p. q. 19. a. 6. utpote non purè affectiva , sed effectiva sui termini immediati , id est præparativa mediorum sufficientium ad salutem , non collativa semper ipsius salutis , quod Bajus & Jansenius voluerunt , & ideò damnati sunt , ita voluntas Beatissimæ Virginis semper impletur , ita ut quicquid petit , impetret , nec valet aliquid tua distinctio , quam modò facis dicendo , te etiam concedere , quod , *quidquid B. Virgo petit , impetret* , per quod tamen ut ais à fol. 270. hæc propositio indefinita : *quidquid B. Virgo petit , impetrat* , periculosa manet , non inquam aliquid valet , sed verè scandalosa est hæc tua locutio ; si enim hæc propositio indefinita : *Quidquid B. Virgo*
petit ,

petit, impetrat, est periculosa, tunc ipsa petitio Beatissimæ Virginis debet esse periculosa, quod dicere utique scandalosum est, & injuriosum Beatissimæ Virgini, quasi petitione sua nos in periculum inducat; deinde licet hæc propositio, *quidquid petit, impetrat*, sit explicitè indefinita, tamen semper implicitè est modalis per terminum *absolute*: quia sicut voluntas Dei semper impletur relatè ad terminum proximum, & relatè ad hunc est absoluta, ita etiam voluntas Beatissimæ Virginis relatè ad hoc, quod immediatè petit est absoluta, & infallibiliter impetratoria.

ANIMADVERSIO CXXXIII. „ Ego, ut patet; clausulas posui relatè ad varias propositiones, quarum plures loquuntur de precibus fidelium ad Beatissimam Virginem, & P. Virgilius calumniosè excerpens tantum primam propositionem, in qua sermo est de precibus B. Virginis ad Deum num. 151. asserit has clausulas prorsus non esse ad rem, fol. 273.

RESPONSIO. Dummodò veritatis major esses amicus. Dicis, quod tantum primam propositionem excerpserim, quod verum non est, cum duas, secundam, & quintam excerpserim, quod satis est ad testificandum, & præsertim ad hoc demonstrandum, quod istæ propositiones, quæ sunt de precibus B. Virginis ad Deum non sint æquiparandæ, &
iisdem

iisdem clausulis muniendæ cum propositionibus, quæ sunt de precibus nostris ad B. Virginem; unde verissimè dixi, quòd clausulæ istæ relatæ ad propositiones de precibus Beatæ Virginis ad Deum non sint ad rem, & infideliter criminariis, quòd in hoc tibi calumniam fecerim.

ANIMADVERSIO CXXXIV „ Ego posui limitationem infallibilitatis precum ad gratias spirituales, cujusque dispositioni congruas; at P. Virgilius carpit hanc limitationem, quia aliquando obtinentur etiam gratiæ temporales, & econtra non obtinentur spirituales num. 153. Nescit iste vicarius juxta omnes interpretes gratias temporales non conferri infallibiliter precibus orantium, & dum milliones ejusmodi gratiæ conferuntur, milliones similium gratiarum, utut pari fervore, & fiducia postulatarum, non conferuntur, econtra gratiæ spirituales cujusque dispositioni, fervori, fiducia, constantia, & conatui proportionatæ juxta promissionem Christi semper, & infallibiliter conferuntur, à fol. 273. 274.

RESPONSIO. Hucusque non legi in sanctis Patribus, Theologis, & Ascetis distinctionem in hoc, quòd Deus conferat gratias spirituales infallibiliter & temporales fallibiliter, sed dum Christus dixit Joan. 15. quod-

cunque volueritis, petetis & fiet vobis, nullam facit distinctionem inter gratias spirituales & temporales quoad infallibilitatem obtinendi, quia quotidie petimus etiam fervore, constantia, & conatu, quantus in nobis est, spirituales gratias, & tamen non obtinemus; spero etiam, quòd tu quoque quotidie petas liberationem à malo peccati, & tamen iterum habeas materiam confitendi.

ANIMADVERSIO CXXXV. „ Valdè imperitum est, quod dicit P. Virgilius, à
 „ multis peti liberationem à peccatis quotidianis, & tamen non obtineri, quasi verò à Deo petatur cooperatio ad gratiam,
 „ & non potiùs ipsa collatio gratiæ actualis.
 „ Quis autem est fidelis servus Dei, qui à Deo non obtineat plusquam sufficientes, ac copiosas gratias actuales ad vitanda peccata,
 „ & operandas virtutes suæ vocationi congruas? à fol. 273. 274.

RESPONSIO. Quando dixi, nos quotidie petere liberationem à malo peccati, & non obtinere, locutus sum ex verbis Christi in oratione Dominica contentis: *Sed libera nos à malo.* Si ergo imperitè locutus sum, non tam me, quam Christum Dominum imperitiæ accusas. Deinde non dixi à nobis peti cooperationem, quamvis & hæc cum tota nostra persistentia in esse sit aliquod genus gratiæ, sed dixi à nobis peti gratiam liberationis

tionis à malo, & tamen non obtineri, adeoque etiam gratia spiritualis, qualis requiritur ad liberationem à malo, non infallibiliter confertur, hinc licet aliquis sit fidelis servus Dei, non tamen meretur perseverantiam, minùs meretur præservationem ab omni peccato veniali, cum de fide sit juxta Tridentinum sess. 6. can. 23. neminem posse citra singulare privilegium, cujusmodi collatum est Beatissimæ Virgini, vitare omnia peccata venialia; qua ergo fide tu dicis sinè discrimine, quòd gratiæ spirituales infallibiliter possint obtineri?

ANIMADVERSIO CXXXVI. „ Scripsi
„ ulterius, ad hoc, ut preces B. Virginis sint
„ infallibiles, requiri congruitatem gratiæ
„ cum dispositione orantis, verùm juxta P.
„ Virgilium saltito extra orbitam, quia Dis-
„ mas latro priùs blasphemis, & Saulus per-
„ secutor obtinuerunt repentè gratiam; mi-
„ hi videtur P. Virgilium nunquam fuisse in
„ orbita, quia quod aliquando in casu ex-
„ traordinario accidit ex speciali gratia, id
„ per modum regulæ adducit, à fol. 274. 275.

RESPONSIO. Tu pergis in saltu extra orbitam. Preces nostræ ad Deum habent hanc limitationem suæ infallibilitatis sumptam ex dispositione orantis, & congruitate gratiæ, non preces B. Virginis pro nobis ad Deum, quod ostendi exemplo Dismæ, & Sauli; nec
Aa 2 obest,

obest, quòd sint speciales gratiæ, & extraordinariæ, sed magis hoc probat intentum, quòd nempe preces Beatissimæ Virginis eatenus sint ex se infallibiles, ut etiam peccatorem indispositum possint disponere, & effectum suum etiam per miracula obtinere, ut adeò verum maneat: *quidquid B. Virgo petit, impetrat.*

ANIMADVERSIO CXXXVII. „ Scripsi
 „ tertio, quòd credam, nullum Mariæ clien-
 „ tem usque ad articulum mortis constan-
 „ ter pium, in articulo mortis vincendum
 „ esse à dæmone; at P. Virgilius hoc prin-
 „ cipiis theologicis, experiètiis, & proba-
 „ tis historiis repugnare dicit, ob hoc, quòd
 „ perseverantiæ donum non habeatur ex
 „ merito, & quòd quidam fidus Mariæ cli-
 „ ens in delectationem veneream consense-
 „ rit, & ex ruptura venæ mortuus æternùm
 „ perierit; sed hæ rationes nihil probant,
 „ quia donum perseverantiæ non quidem
 „ habetur ex meritis, benè tamen ex poten-
 „ tibus precibus Reginae cœlorum; absit
 „ autem, ut ille sodalis, qui in delectatio-
 „ nem veneream consensit, numeretur inter
 „ constanter pios, & fidos clientes, à fol.
 „ 275. 276.

RESPONSIO. Dixi, quòd juxta communissimam Theologorum sententiam perseverantia finalis non cadat sub meritum, & ideo

ideò nihil universale concludi possit, & dici: Credo, quòd *nullus* fidus cliens vincatur; quia etiam inter fidos clientes dantur tepidi, & frigidi, qui possunt à Deo, & B. Virgine deferi ut patet in Angelis, & illo sodale, qui post consensum in primum peccatum lethale mortuus æternum perit, unde judiciorum abyssus multa, & juxta sententiam Apostoli Rom. 9. *non est volentis, neque currentis hominis, sed misipientis Dei*, & Deiparæ Virginis, tu autem nimium tribuis nobis, seu fidelitati nostræ erga Virginem ponendo per modum regulæ universalis, quòd nullus fidus cliens vincatur, & pereat, dein negas sodalem illum fuisse clientem *constanter fidum*, quia consensit in delectationem veneream, sed sic te ipsum refutas, quia fateris posse clientem fidum non esse constanter, seu perseveranter fidum, adeoque vinci & perire, vel si illos tantum vocas fidos, qui in fidelitate perseverant usque ad mortem, nugaris dicendo illos non esse vincendos à dæmone, qui non vincuntur, seu qui constanter sunt victores.

ANIMADVERSIO CXXXVIII. „ Scripsi
 „ quartò à peccatoribus, si ad B. Virginem
 „ confugiunt, pro congruitate fiduciæ, &
 „ operum impetrari excitantes extraordina-
 „ rias gratias, sed nec ista insignis præroga-
 „ tiva B. Virginis à P. Virgilio in quicta
 „ possessione relinguitur dicente, quòd pre-
 „ ces B. Virginis non debeant à con-
 „ gruita-

„gruitate operum ; licèt autem non depen-
 „deant à congruitate nostrorum operum ,
 „Virgo tamen prudentissima peccatoribus
 „pro conversionis gratia constanter rogan-
 „tibus ordinariè impetrat extraordinarias
 „gratias non sic dictas per relationem ad
 „causam, cui collatio gratiarum extraordi-
 „nariarum ordinaria est, & quotidiana, sed
 „per relationem ad recipientem, cui ejus-
 „modi gratiæ raræ sunt, à fol. 276. 277.

RESPONSIO. Mirabilia dogmata, quibus
 ordinarium cum extraordinario, & rarum
 cum quotidiano confunditur. Gratia extra-
 ordinariæ dicuntur à Theologis illæ, quas
 Deus non quotidiè, & ordinariè largitur, ad-
 eoque sunt extraordinariæ relatè ad causam,
 non ergo tales gratiæ dici possunt ordinariæ,
 & quotidie conferri, quidquid tamen de hoc
 modo dicendi sit, id non refutas, quod pro-
 bavi ; dixi enim, & ostendi, quòd preces B.
 Virginis non debeant à congruitate no-
 strorum operum, tanquam conditione limi-
 tante, quia Virgo potentissima potest etiam
 ex incongruis facere congruos per auxilia
 saltem extraordinaria, quæ non solum con-
 feruntur peccatoribus constanter rogantibus
 pro gratia conversionis, sed etiam pro non
 rogantibus, cum sæpè etiam teste S. Bernar-
 do etiam non rogata succurrat.

ANIMADVERSIO CXXXIX. „ Tandem
 „ hallucinationum Virgilianorum finis est,
 „ utinam etiam calumniarum impudentium,
 „ quòd si tamen quies non placet *cerebris tur-*
 „ *bidis*, mea pace calumnientur, & turbent
 „ ad confusionem suam, quousque volue-
 „ rint, à fol. 277.

RESPONSIO. Prôh, quàm sancta Inno-
 centia! Quis bellum indixit, an tu Parochis?
 an tibi Parochi? tu reformationem doctri-
 næ inducere vis in Ecclesiam Dei, appellan-
 do præsentem doctrinam circa instruendam
 plebem erroneam, hallucinationibus plenam,
 non uno tantùm errore errantem, reipsa ve-
 rò doctrinam communem, veram, & sanam
 miserabiliter deformas, & erroribus grandi-
 bus defœdas, neque hoc contentus, vis nos
 cogere per Rescripta sacræ Congregationis ad
 sequelam doctrinæ talis, quam salva consci-
 entia non possumus amplecti, quod satis pro-
 bavi; tu tamen altùm dissimulas, & dicis
 hujus refutationem colligi posse ex animad-
 versionibus hucusque productis, sed quid
 istæ animadversiones valeant hucusque ab-
 undanter ostendi, & ampliùs colligetur ex
 ultimo paragrapho.

§. XVI.

Paradoxa contradictoria, singularia, & respectivè erronea.

N. 183. **C**Um Author Ideæ in folio tituli non sumat sibi scrupulum dicendo, me malitiosè interpretari decretum Serenissimi Ordinarii anno 1747. Parochis hujus diœceseos promulgatum, jure merito protestor contra hanc publicam notam, & appello ad ipsum Serenissimum & Reverendissimum Ordinarium, ut tanquam æquissimus judex & utriusque communis Superior super hoc factum judicet, & gratiosissimè discernat, cujus interpretatio malitiosa & doctrina coram plebe periculosa sit, mea, an Auctoris Ideæ? Ego scripsi, quòd Serenissimus Ordinarius, cùm nullas sententias à Lienhardio impugnatas in specie nominet, & ejusdem libellum sine discrimine sententiarum tanquam Romæ confixum promulget, non velit, nec possit exponi de sententiis Ideæ contrariis, cùm hæ sint planè communes inter Auctores, & innocuæ, & Author Ideæ hoc expressè ipsemet fateatur, sed debeat intelligi de confixione ob aliam causam, sive hæc sit defectus approbationis Episcopalis, sive sint sententiæ Ideæ communes, & de se eidem non contrariæ: sic ego scripsi vel maximè salva tam authoritate Serenissimi Ordinarii, quàm publica veritate. E converso

verso Auctor Ideæ cum præjudicio veritatis & auctoritatis Serenissimi Ordinarii audet in publicum scribere, quòd Serenissimus Ordinarius imprimis non voluerit sententias Ideæ divini amoris Parochis præscribere, & inde eidem contrarias prohibere, sed tantum voluerit Parochos arcere à sententiis per sacram Congregationem Indicis declaratis tanquam à noxiis pabulis, cum tamen hæc declaratio integro biennio sit decreto Episcopali posterior, & sic Parochos obligare debuisset ad declinanda noxia pabula adhuc incognita citra intimationem cognitionis, seu declarationis futuræ; quæ auctoris Ideæ circa decretum Episcopale interpretatio utique veritate & fidelitate destituta, ac certè paradoxa est? Et quemadmodum hæc interpretatio, ita & reliquæ ejus doctrinæ absurda paradoxa continent, uti ex deinceps dicendis patebit.

N. 184. *PARADOXUM I.* In doctrina contradictoria de amore puræ benevolentiae. Nam primò vocat doctrinam puræ benevolentiae expressè damnatam, & Fenelonianam dicens cap. 3. suæ Ideæ: *Innocentius XII. damnat doctrinam Fenelonii asserentis amorem Dei perfectum consistere in amore puræ benevolentiae desinteressatæ, & in indice cap. 3. ostenditur ab Ecclesia eam doctrinam fuisse damnatam, quæ docet perfectum amorem Dei consistere in amore purè benevolo desinteressato.* Secundo, à fol. 1. hujus libelli negat se hanc doctrinam vocasse damnatam, sed tantum dixisse, ex ea inferri posse do-

doctrinam Fenelonii damnatam, & inde indirectè tantùm esse damnatam, quod non solum falsum esse ad oculum Lectoris patet, sed etiam pro excusatione nihil confert, quia sive hæc doctrina sit directè sive indirectè damnata, semper manet prohibita, & de objecto malo, ac illicito. *Tertiò*, à fol. 13. hujus libelli mox iterum vocat *ipsissimam doctrinam Fenelonii damnatam*, & inde pro semper doctrinam prohibitam, & de objecto prohibito. *Quartò* cap. 3. *Idea* docet benevolentiam puram affectivè talem esse valde bonam, & effectivè talem esse impossibilem, quia in effectu semper est actus mixtus ex benevolentia & concupiscentia implicita, & inde actus bonus. Jam quomodo hæc contradictoria possunt simul stare, & quomodo hæc doctrina utilis esse potest ad informandam plebem, prout ad hanc eam ordinat Author *Idea*? Vide Animadv. I. Ref. Crit.

N. 185. *PARADOXUM II.* Author *Idea* à fol. hujus libelli 26. dicit esse falsissimum, quòd Sanctissimus modò felicissimè regnans in libro de fervorum Dei beatificatione, & beatorum canonizatione lib. 2. cap. 31. actum puræ benevolentiae approbet; ita ille ait: interim Summus Pontifex loco citato hoc utitur argumento verè demonstrativo pro amore puræ benevolentiae cujusdam servi Dei: dantur in omnium sententia cogitationes abstractivæ, quibus cogitari, & inde amari potest Deus ut bonus in se, &
ob

ob merita suæ infinitæ bonitatis, quin cogitetur & ametur tanquam beneficus, & nobis bonus, & sic transitoriè potuit ille fervus Dei habere actum puræ benevolentiaæ sine concupiscentia interessata, quid clarius? quid evidentius dici poterit pro amore puræ benevolentiaæ, & assistentia Pontificis pro illa? & tamen Auctor Ideæ vult habere rem demonstratam de contrario? Vide Animadv. II. Ref. Crit.

N. 186. *PARADOXUM III.* Auctor Ideæ constanter tum hic, tum in Idea docet, non dari contingentiam amoris puri, sed omnem esse essentialiter interessatam, & hoc de præsentī probat Rescripto S. Congregationis Indicis de anno 1749. die 12. Febr. emanato, & ad Lienhardium Roggenburgensem dato, quod sic habet: *deleantur verba illa: sed potius supponunt, quòd omnis amor perfectæ charitatis sit amor purus, seu non interessatus; in quo planè cæcus est, si non videt, seipsum feriri hoc Rescripto; nam hoc manifestè vult amorem perfectæ charitatis nec esse essentialiter purum, nec essentialiter interessatum, quia tantum prohibet suppositum de hoc, quòd omnis sit purus; Author autem Ideæ ait, nullum esse purum, sed omnem essentialiter interessatum, & sic apertè contradicit Rescripto, non aliter, ac si ex Scriptura dicente: non omnis homo fuit in arca Noë, inferrem, ergo juxta Scripturam nullus fuit in arca Noë, in quo casu ego Scripturæ, &*
Scri-

Scriptura mihi contradiceret, sicut Auctor Ideæ Rescripto. Vide Animadv. III. fol. 3.

N. 187. *PARADOXUM IV.* Auctor Ideæ à fol. 49. &c. hunc actum vocat difforem rectæ rationi, quo B. Jacobonus dixit: *Domine æternas inferni pœnas vellem sustinere, si possem impedire æternas damnatorum blasphemias, & inde facere, ut omnes mecum te diligerent.* Sed utique hæc est audacia Sanctos judicandi, & quidem contra sanam fidem & rationem? Ipsa enim recta ratio ac fides docet, ut Deum nobis præferamus, & omnia potius faciamus, & toleremus ad impedienda peccata, & ita bonum Dei felicitati nostræ præferamus, tanquam bonum majus, uti S. Thomas 2. 2. q. 26. a. 3. ad 3. disertè dicit: *Majus est bonum Dei, quàm bonum, quod participare possumus fruendo Deo.* Vide Animadv. XV. & XXIII.

N. 188. *PARADOXUM V.* Homo non „ tenetur magis diligere Deum, quàm se ma- „ joritate divisiva volendo propter majorem „ Dei gloriam separari à fruitione Dei. Auctor Ideæ à fol. 54. & seq. Sed hoc utique sana fide nequit sustineri, cum debeam potius velle omnia perdere, quàm Deum offendere, & præstet potius totum mundum perire, quàm Deum vel levissimè offendi, adeoque teneor potius eligere divisionem, & separationem à fruitione Dei, quàm ab amore Dei, seu quàm ut eligam peccare. Vide Animadv. XVII.

N. 189. *PARADOXUM VI.* „ Dicere ,
 „ quòd actus puræ benevolentiae, v. g. iste :
 „ *Domine, doleo de meis peccatis ex puro tui amore,*
 „ & propono potius inferni subire pœnas, quàm in
 „ te peccare, in articulo mortis iustificet, seu
 „ sufficiat, est enormis error. „ Ita Author
 Ideæ à fol. 71. Sed quæ est hæc Authoris
 Ideæ doctrina pro praxi fidelium, imò quàm
 contradictoria ipsi Authori Ideæ, qui superius
 voluit non dari in effectu actum benevolentiae
 nisi mixtum, adeoque bonum & sufficientem
 ad actum charitatis, qualem exposcit pro ar-
 ticulo mortis? Vide Animadv. XXIII.

N. 190. *PARADOXUM VII.* Charitas
 theologica reperit in omnibus virtutibus in-
 ferioribus rationem formalem sui motivi,
 quæ est ratio quædam generica sita in hoc,
 quòd Deo placeant, & ad Deum ducant, &
 ideò directè elicit omnes virtutum actus Au-
 thor Ideæ hîc à fol. 133. quod est paradoxum
 in eo, quòd sic quævis virtus foret charitas
 theologica, cùm quævis virtus rationem ge-
 nericam operis Deo grati seu boni, ob quod
 est Deo gratum, & ad Deum ducit, vel refer-
 tur, contrahat ad rationem specificam, & e-
 liciat; & sic exsurgit error Baji, qui vult, ut
 ipse Auctor Ideæ fateatur à fol. 145. quòd quæ-
 vis actio bona sit charitas, motivum ergo
 formale charitatis theologicæ non est aliquid
 creatum, vel commune omnibus virtutibus,
 ut Auctor Ideæ hîc dicit, sed aliquid increa-
 tum, & quidem ipse Deus ut bonus in se, seu
 ut

ut in se summè amabilis. Vid. Anim. XLVII.

N. 191. *PARADOXUM VIII.* „ Actus
 „ theologicæ charitatis exercitus, seu practi-
 „ cus est seria voluntas se salvandi, & insti-
 „ tuendi vitam verè christianam abstinendo à
 „ malo, & operando bonum; ita in terminis
 „ formalibus Author Ideæ in præfat. edit. Ve-
 „ netæ, quibus hîc à fol. 148. addit, quòd cha-
 „ ritas theologica non sit quæcunque volun-
 „ tas placendi Deo per quodvis opus in parti-
 „ culari, sed voluntas indefinita placendi Deo
 „ per quæcunque opera Deo accepta, quia
 „ universalitas bonorum operum facit ami-
 „ cum Dei, & Christianum perfectum, &
 „ constituit amatorem Dei amore charitatis,
 „ non particularitas bonorum operum, quæ
 „ præcisè facit Christianum. „ Ita ille, sed
 utique paradoxè. Nam si sola universalitas
 bonorum operum facit amatorem Dei amore
 charitatis, charitas nunquam exhibet in actum,
 quia universa bona opera simul exerceri non
 possunt. Dein si actus theologicæ charitatis
 est pura indefinita voluntas vivendi christianè,
 & placendi Deo per opera quæcunque, tunc
 charitas non est certa species virtutis, sed
 communis & generalis voluntas vivendi ho-
 nestè, contrahibitis ab aliis virtutibus specifi-
 cis, v. g. à metu inferni, dum quis vult vivere
 honestè & christianè, ne Deus æternum dam-
 net, & sic denique rursus incidimus in erro-
 rem Baji, quòd quævis virtus sit charitas, quia
 quævis imbibit conditionem generalem vitæ
 hone-

honestæ & christianæ. Vid. Anim. LII. & LIII.

N. 192. *PARADOXUM IX.* „ Falsum
 „ est, quòd in amante formalitas amoris de-
 „ beat poni explicitè, vel quòd ad actum
 „ charitatis non requiram motivum charita-
 „ tis explicitum. Auctor Ideæ hìc à fol. 142.
 & 304. sed paradoxè; quia omnis actus vo-
 luntatis vel est amor formalis, vel est odium
 formale, imò nec odium datur sine amore bo-
 ni ex communi Theologorum & Philosopho-
 rum consensu, & sic quia actus charitatis est
 actus voluntatis, non potest non esse amor
 formalis specificè, nempe sumptus in linea
 theologicæ charitatis. Dein quæ sunt obje-
 ctivè in objecto, hæc sunt formaliter, & spe-
 cificativè in actu, ut fert commune dictum,
 & patet ex hoc, quòd actus sit formalis ten-
 dentia in objectum: ergo si Auctor Ideæ re-
 quirat ad actum charitatis motivum formale
 explicitum charitatis de necessitate etiam ad-
 mittere debet, quòd in amante detur forma-
 litas amoris seu formalis amor, & quidem in
 specie & linea charitatis, in qua est motivum
 explicitum, quod dat speciem. Denique rur-
 sùs resultat error Baji, quia si ad actum theo-
 logicæ charitatis non requiritur formalis amor
 charitatis, erit iterùm quævis virtus chari-
 tas, ob communem rationem in quavis re-
 pertum. Vide Animadv. XLIX.

N. 193. *PARADOXUM X.* S. Augusti-
 nus dicit: *Quid est boni cupiditas nisi charitas?* &
 S. Isidorus: *nihil boni aut recti datur sine charitate:*
 loquuntur de charitate initiali, Auctor Ideæ
 hìc

hic à fol. 123. Item dum S. Thomas exponens textum S. Augustini: *præcepit Apostolus dicens, omnia ex charitate fiant*, in opusculo de charitate a. 11. ad 2. vult omnia ex præcepto referenda esse in Deum, loquitur de relatione, non quæ opera habent ex se, sed quam habent ex intentione, & relatione charitatis operantis, idem à fol. 139. & à fol. 304. sed rursus paradoxè, *primò*, quia in responsis ad Lienhard. fol. 43. dicit dilectionem initialem, & perfectam quoad substantiam esse eandem, adeoque S. Augustinus & S. Isidorus deberent loqui de charitate quoad substantiam perfectam & theologica, & sic idem quod Badius. Item si S. Thomas, & cum eo S. Augustinus & D. Paulus testantur adesse præceptum, ut omnia ex charitate theologica fiant, tum utique consurgit error Baji, qui dicit in propositione 16. damnata: *non est vera legis obedientia, quæ sit sine charitate*, cum omnia ex charitate fieri debeant, & si non fiant, vera legis obedientia non est, sed transgressio, præsertim in sententia Authoris Ideæ, qui in respons. ad Lienhard. fol. 8. dicit implicare, ut mandatum dilectionis impleatur, nisi ex motivo formali proprio. Vide Animadversion. LVIII.

N. 194. PARADOXUM XI. „ Est falsum, quòd hæc formula: *servabo mandata tua, quia merces mea est magna nimis*, sit tantum concupiscentiæ, & non simul benevolentia ad amorem amicitia requisita. Auctor

Auctor Ideæ hîc à fol. 154. sed omninò paradoxè. *Primò*, quia sic contradictoriè loquitur, cùm hanc formulam in sua Idea cap. 1. num. 4. ex S. Thoma 2. 2. q. 26. a. 3. ad 3. *Deus meus & omnia, ad te suspiro, quia es mea unica felicitas*, vocet formulam concupiscentiæ tantùm: ergo multò magis illam. *Secundò*, hæc formula caret motivo explicito benevolentia, quod est Deus, ut bonus in se, non ut merces nostra, & bonus nobis, adeoque caret benevolentia. *Tertiò*, quia juxta Sanctissimum lib. 7. synodi cap. 13. ex hac non efformatur nisi contritio imperfecta non justificativa, adeoque non est amor benevolentia, & amicitia.

N. 195. *PARADOXUM XII.* „ Propositum servandi omnia mandata, præsertim „ charitatis est actus benevolentia & amicitia, juxta verbum Christi: *Qui habet mandata mea, & servat ea, ille est, qui diligit me*, Joan. 14. Auctor Ideæ à fol. 153. & 154. sed paradoxè. *Primò*, quia in responsis ad Lienhard. fol. 8. docet, propositum servandi omnia mandata esse indifferens, ut fiat, vel ex metu inferni, vel ex spe præmii, vel ex motivo formali proprio charitatis. *Secundò* confundit propositum mandatorum cum observantia mandatorum & propositum charitatis cum ipsa charitate, quod utique falsum & erroneum est, cùm objectum ipsius propositi non sit ipsum formale

B b

propo-

propositum v. g. dum propono credere, dolere, & confiteri propositum non est ipsa fides, dolor, & confessio, & vicissim.

N. 196. PARADOXUM XIII. „ Lex
 „ divina, quæ petit sibi immolari beatitudi-
 „ nem hominis æternam, non est lex Dei,
 „ sed tyranni; nec est justitia, sed injusti-
 „ tia tam ex parte præcipientis, quàm im-
 „ perantis, quia obtemperat tyranno, &
 „ quidem abnegata natura condita à Deo
 „ vero cum desiderio insuperabili beatitudi-
 „ nis æternæ. „ Auctor *Ideæ* hìc à fol. 172.
 sed si non blasphemè, certè paradoxè.
Primò, quia Deus absolutus Dominus est, &
 potest hominem creare in puris naturalibus.
Secundò, parvulis sine baptismo decedenti-
 bus actu negat beatitudinem æternam sine
 tyrannide, quamvis ipsi se sua voluntate vo-
 luntati Adæ non subjecerint. *Tertiò*, Bajus
 & Jansenius vocârunt desiderium beatitudi-
 nis insuperabile, & per hoc nobis liberta-
 tem abstulerunt ad illam amplectendam.
Quartò, potuit Deus Abrahæ præceptum
 imponere ad abnegandam naturam circa im-
 molandum filium, & Angelis ad se subji-
 ciendos Christo, cur non & nobis ad ab-
 negandam fruitionem Dei, si vellet? Vide
Animadv. LXXII.

N. 197. PARADOXUM XIV. „ Affectus
 „ stultus, qui D. Augustino affingitur, non
 „ lauda-

„ laudatur à S. Francisco Salesio, sed hic di-
 „ cit, quòd ille affectus potuerit esse con-
 „ junctus cum alio affectu bono. Auctor Ideæ
 à fol. 310. Sed uti paradoxè, ita cum scanda-
 loso saltu contra veritatem. *Primò*, quia san-
 ctam ascesin à D. Salesio verè laudatam, &
 commendatam stultitiam vocat, & sic ab ea
 avertit. *Secundò*, quia per imaginationem re-
 rum impossibilium verè sanctos affectus habe-
 re possumus erga Deum v.g. dicendo: *Domine*
si infinita corda haberem, infinitis te amarem. *Tertiò*
 insolens saltus est contra veritatem, cum S.
 Salesius lib. 5. cap. 6. hunc affectum verissime
 laudet, & tu virum sanctum prorsus invera-
 citer, & infideliter cites, testis sit animad-
 versio 76. quam legi necesse est.

N. 198. *PARADOXUM. XV.* „ Est falsissi-
 „ mum, & ingens error, quòd charitas
 „ ex parte actus intensa, & charitas per-
 „ fecta sint idem; potest enim actus chari-
 „ tatis imperfectæ ex parte actûs esse inten-
 „ sissimus, & vicissim potest actus charitatis
 „ perfectæ ex parte actûs esse remissus. Au-
 „ ctor Ideæ à fol. 206. sed verè erroneè &
 paradoxè. *Primò*, quia ipse Sanctissimus lib. 7.
 synodi cap. 13. pro suprema specie contri-
 tionis imperfectæ ponit contritionem ex mo-
 tivo charitatis in gradu intensiōis *tenui, de-*
bili, ac remisso, adeoque juxta eum charitas
 seu contritio perfecta ac intensa, & à fortio-
 ri intensissima idem sunt. *Secundò* hæc propo-

litio est in Bajo damnata num. 70. *ma* : homo existens in peccato mortali potest habere veram charitatem, sed charitas intensissima ex parte actus utique est vera? ergo verè damnatur ista sententia, quòd charitas ex parte actus intensissima non sit perfecta ad justificandum.

Tertiò hucusque tam còmunis est hæc sententia, quòd charitas intensissima ex parte actus justificet, ut nemo Theologorum orthodoxorum cogitaverit dubitare, quomodò ergo Auctor Ideæ eam vocat falsissimam, & ingentem errorem Vide? Animadvers. 95.

N. 199. PARADOXUM XVI. „ Duo requiruntur ad contritionem sacramentalem perfectam, unum se tenens ex parte attritionis nempe proxima idoneitas, ad hoc ut possit informari gratia sanctificante, & hæc est puritas à metu servili, alterum est ipsa unio cum gratia sanctificante contritionem informantem, ut transeat de imperfecta in perfectam. Auctor Ideæ à fol 220. & seq. Sed & paradoxè, contradictoriè & erroneè. *Primò* quidem, quia ipse Auctor Ideæ cap. 10. Ideæ ita habet: *non doceo contritionem, vel attritionem in Sacramento pœnitentiæ necessariò debere procedere ex motivo amoris, sed sufficit ad salutarem susceptionem sacramenti, dummodo ad attritionem, quæ ob metum inferni v. g. vel turpitudinem peccati concipitur, subsequatur tanquam actus imperatus serium propositum se salvandi.* Ita ille in Idea. Pro nunc requirit dolorem à metu inferni liberum, adeoque vera contradictoria,

ia. Secundo pugnat contra duplicem definitionem Tridentini: nam sess 14. cap. 3. gratiam sanctificantem remissivam peccatorum statuit pro effectu, & contritionem pro causa; Auctor verò Ideæ hoc ipsum invertit, & ponit gratiam pro causa, & contritionem quā perfectam pro effectu: deinde c. 4. Concilium dolorem ex metu inferni agnoscit pro disponente ad justificationem in sacramento, & vult, quòd charitate perfectus iustificet ante sacramentum actu susceptum, cuius exemplum dat in Ninivitis. Vide Animad. 108.

N. 200. *PARADOXUM XVII.* „ Contritio
 „ sacramentalis perfecta non differt ab attri-
 „ tione elicitā ex charitate per intensiōem
 „ aut extensiōem actūs, sed per puritatem
 „ à metu servili, & unionem cum gratia
 „ sacramenti. Auctor Ideæ à fol. 17. & ad
 Lienhard à fol. 37. Sed rursus paradoxè &
 erroneè *Primò*, quia in Idea cap. 10. ipsemet
 concedit, quòd dolor possit esse ex metu
 inferni. *Secundò*, quia est contra praxin, &
 persuasionem omnium fidelium, quòd dolor
 ex metu conjunctus cum intensissima cha-
 ritate in sacramento non sufficiat, & sic ac-
 cedens ad sacramentum non iustificetur. *Ter-
 tiò* talis sententia non cedit in ædificationem,
 sed in scandalum, desperationem, & destru-
 ctionem. *Quartò* ipse Sanctissimus lib. 7. synodi
 cap 13. ex Pallavicino, & Catechismus Ro-
 manus Tridentini p. 2. cap. 5. n. 27. Nini-
 vitis

vitis veniam tribuunt propter pœnitentiam
terroribus plenam charitati conjunctam, &
nos negemus peccatori fideli in sacramento?
Vide Animad. 108.

N. 201. *PARADOXUM XVIII.* „ Sola
„ exclusio metûs extra sacramentum non red-
„ dit contritionem, aut charitatem perfe-
„ ctam, sed potius extensio propositi effi-
„ cacia ad actus amoris non solum essentia-
„ les, sed etiam accidentales. Author *Ideæ*
hîc à fol. 203. sed rursus paradoxè & erroneè,
nam *primò* constanter docet, quòd contritio,
feu charitas à metu pura sit im Fenelonio sive
directè sive indirectè damnata, adeoque pu-
ritas à metu non reddit contritionem perfe-
ctam sed perfectionem tollit, & impedit.
Secundò Auctor *Ideæ* tum hîc fol. 131. tum in
responsis ad Lienhard fol. 11. per actus amo-
ris accidentales intelligendos esse docet actus
obligatorios sub veniali, ut adeò hic velit
contritionem non esse perfectam sine propo-
sito ad vitanda non solum omnia inortalia,
sed etiam venialia in particulari, quod rur-
sus contra communem sensum pugnat, cùm
venialia in particulari non tollant amicitiam.
Tertiò hoc sensu tollitur sufficientia propositi
impliciti inclusi in actu contritionis, quia
præter intensissimam contritionem ex parte
actus requiritur propositum ad actus amoris
non solum essentiales, sed etiam accidenta-
les, quod pugnat contra Rescriptum sacræ
Con-

Congregationis ad Lienhardium. Vide Animad. 83.

N. 202. *PARADOXUM XIX.* „ Potest
 „ actus charitatis perfectæ ex parte actûs
 „ esse remissus, quia intensio ex parte actûs
 „ imprudenter à Deo exigitur ad observan-
 „ tiam primi mandati. Auctor Ideæ hîc à fol.
 206. &c. sed paradoxè. *Primò*, quia à sum-
 mo vigore descendit ad summam laxitatem,
 dum priùs intensissimam charitatem insuffi-
 cientem appellat, deinde remissam perfectam
 nominat. *Secundò* quia pugnat contra Sanctis-
 simum, qui contritionem in gradu remissam,
 debilem ac tenuem recenset in prima specie
 contritionis imperfectæ. *Tertiò* extensio pro-
 positi ad actus amoris practicos est nihil a-
 liud, quàm exclusio voluntatis peccandi, quæ
 in omni sincera charitate includitur, si ergo
 nulla requiritur intensio, quævis charitas
 justificat, & Author Ideæ non nisi contradi-
 ctoriè ponit amorem initialem, & imperfe-
 ctam in charitate theologica. *Quartò* vix à
 blasphemia excusatur, quòd dicat Deum im-
 prudenter exigere ad observantiam primi
 mandati aliquam intensiorem ex parte actûs,
 cùm actu requirat dilectionem *ex toto corde,*
ex tota anima, ex tota mente, ex omnibus viribus
 Math. 22. & Luc. 10. Quod utique requirit
 aliquam intensiorem ex parte actûs, sive dein-
 dehæc sit talis respectivè ad præsens Dei auxili-
 um, sive relatè ad possibilitatem moralem fa-
 ciendi, quod in se est, sive juxta quantitatem

peccati, quæ, quod Deus prudenter exigere possit, nemo prudenter negare potest, & quòd actu exigat aliquorum sententia est, eaque probabilis ex assensu ipsius Sanctissimi loc. cit. Vide Animad. 95. & 96.

N. 203. *PARADOXUM XX.* „ In S.
 „ Hilarione timente sibi in morte fuit timor
 „ per modum passionis, & tentationis involuntariæ suggestæ à dæmone, Author *Ideæ* à fol. 201. & 216. Sed planè paradoxè. *Primò*, quòd pugnet contra veritatem historiæ, quia Breviarium refert, quòd S. Hilarion hunc timorem habuerit cum vero discursu, & mente sibi maximè præfente, dicendo secum: *egredere quid times? egredere anima mea, quid dubitas? septuaginta propè annis servisti Christo, & mortem times? quibus in verbis spiritum exhalavit.* Quis hìc dicat de viro hoc sancto, quòd in passione & tentatione diabolica, & mente sibi non præfente animam exhalavit? *Secundo* timor inferni non est passio à dæmone suggesta, & damnatur hæc propositio num 14. ab Alexandro VIII. *Timor gehennæ non est supernaturalis.* Vide Animad. 90.

N. 204. *PARADOXUM XXI.* „ Chri-
 „ stus timorem inferni non præcipit abso-
 „ lutè, sed tantùm comparativè, ut potius
 „ timeamus infernum, quàm mortem temporalem. Author *Ideæ* à fol. 201. Sed paradoxè & erroneè. *Primò*, quòd pœna inferni non solùm sit magis timenda, quàm mors tem-

temporalis, sed absolute & secundum se, quia malum absolutum est, & ex se tanquam impeditivum beatitudinis æternæ, non comparativum ad mortem temporalem. *Secundò*, non solum lex positiva Christi est, sed & naturalis, ut summum malum timeamus, quod præsupposita fide cognoscitur esse situm in pœna interni. Vide Animad. 91.

N. 205. PARADOXUM XXII. „ Ti-
 „ mor pœnæ infernalis habet pro objecto
 „ id, quod nihil in se continet boni, & a-
 „ moris. Author Ideæ à fol. 202. sed pror-
 „ sùs erroneè. *Primò*, quia Trid. Sess. 14. cap. 4.
 „ definit timorem pœnæ inferni esse donum Dei,
 „ & impulsus Spiritus Sancti, adeoque con-
 „ tinet aliquid veri, & supernaturalis boni &
 „ amoris nempe beatitudinis, ob quam infer-
 „ nus timetur. *Secundò* pœna inferni ideò quàm
 „ maximè timenda est, quia præjudicat inter-
 „ esse nostro, quod est situm in fruitione Dei
 „ beatifica, ergo continet verum bonum situm
 „ in nostro interesse supernaturali. Vide
 „ Animad. 91.

N. 206. PARADOXUM XXIII. „ An-
 „ geli non fuerunt obligati ad timorem infer-
 „ ni, neque sanctis Cherubinis, & Sera-
 „ phinis inurenda est hæc imperfectionis no-
 „ ta, quod partialiter à rebellionē abstinuerint
 „ ex metu inferni. Author Ideæ hîc à fol.

203. Sed omnino paradoxè & erroneè. *Primò*, quia Christus dixit : *ite maledicti in ignem æternum*, qui paratus est diabolo, & angelis ejus Math. 25. Ergo principaliter præceptum timoris inferni obligabat angelos. *Secundò* Deus ut infinitè bonus non potuit, nec voluit aliter creare infernum, quàm ut hac pœna angelos, & homines abstergeret à peccando, & hoc apertè insinuat, dum dicit : *non enim vult mortem peccatoris, sed ut convertatur, & vivat* Ezech. 33. *Tertiò* non posset aliàs seria, & sincera voluntas salvandi omnes sine hac intentione consistere, adeóque uti homini ita & angelis infernum proposuit per modum præcepti pœnalis absterrentis à peccando. Vide Animad. 92.

N. 207. *PARADOXUM XXIV.* „ Non „ est singulare, sed universale dogma, quòd „ gratia habitualis homini conferat poten- „ tiam moralem, seu sufficientiam in ordi- „ ne ad servanda omnia mandata toto vitæ „ tempore. Author Ideæ à fol. 203. & 227. sed paradoxè ac erroneè. *Primò*, quia Trid. sess. 6. can. 23. definit tanquam de fide : *Si quis hominem semel justificatum dixerit posse in tota vita peccata omnia etiam venialia vitare nisi ex privilegio speciali, quemadmodum de Beatissima Virgine tenet Ecclesia, anathema sit.* *Secundò* possent homini obtingere per totam vitam gravissimæ tentationes, sed hæc hoc ipso,

1o, quòd gravissimæ sint, requirunt præter statum gratiæ specialia auxilia pro victoria, adeoque sola gratia sanctificans non dat sufficientiam. *Tertio* Christus jussit discipulos suos orare imminente tentatione: *orate ne intretis in tentationem* Luc. 40. ergo requiritur speciale auxilium per orationem obtinendum. *Quarto* potest homini obtingere mors pro Christo subeunda, & gravissimum Martyrium; quis autem dicat sine errore, quòd hoc non requirat specialem gratiam? *Quinto* nemo Theologorum in hoc consentit cum Authore Ideæ, ergo ejus dogma non est universale, sed verè singulare. Vide Animad. 93. & 111.

N. 208. PARADOXUM XXV. ., Peccatores regulariter non justificantur sine sacramento, quia regulariter non contingit, ut habeant contritionem perfectam, Author Ideæ à fcl. 212. Sed spectando terminos in idiomate Theologis communi erroneè contra fidem. *Primo*, quia fide certum est in antiquo testamento non minus quàm in novo adfuisse remedium regulare acquirendæ gratiæ, quod saltem extra sacramentum circumcisionis non erat aliud quàm contritio. *Secundo* Trid. sess. 14. cap. 4. expressè definit, quòd contritio charitate perfecta justificet ante sacramentum actu susceptum; sed regulariter fieri potest perfecta sine sacramento in ipsa etiam sententia Authoris Ideæ, quia juxta ipsum
sum

sum sufficit contritio ex parte actûs remissa, si sit pura à metu, quod facilè fieri potest, si quis absorptus motivis charitatis non recorderetur inferni, & simul extendat suum propositum ad actus amoris practicos, quod iterum facillimè fit, quia in Authoris Ideæ sententia sufficit propositum implicitum inclusum in actu contritionis, & aliunde hoc propositum nihil aliud importat quàm propositum voluntatis non peccandi, quam quivis sincerus dolor implicitè imbibit. Vide Animad. 98.

N. 209. *PARADOXUM XXVI* „ *Tò regulariter non fit*, ego accipio pro eo quod raro fit, & paucis evenit. Author Ideæ à fol. 110. Sed idcirco paradoxè. *Primò*, quòd non solum fit sentiendum, sed etiam loquendum cum communi, si velimus immunes esse à suspitione doli, atqui in communi idiomate id quod dicimus regulariter non fieri, intelligimus nunquam fieri juxta regulam, & legem Ordinarii cursûs hujus providentiæ. *Secundò* juxta Authorem Ideæ ad contritionem justificativam sufficit contritio ex parte actûs remissa, libera à metu inferni, & includens propositum ad servanda omnia mandata, sed hoc non raro fit, ut quis habeat contritionem ex parte actûs saltem remissam cum voluntate servandi omnia mandata; & libertate à metu inferni, quia multi habent consuetudinem elicendi contritionem non attendendo ad motivum metûs, & sic non est causa recedendi à communi sensu, & idiomate Theologorum, dicendo

cendo, quòd rarò & paucis justificatio eveniat extra sacramentum. Vide Animad. 98.

N. 210. *PARADOXUM XXVII.* „ Serenissimus Ordinarius non præscripsit Parochis sententias Ideisticas, nec prohibuit Ideæ contrarias, sed tantum illas, quæ declaratæ sunt à sacra congregatione Indicis. Author Ideæ à fol. tituli hujus libelli, sed non parum contra Reverentiam suo Serenissimo, & Reverendissimo Episcopo debitam. Absit enim, ut Serenissimus Ordinarius sit complex talis figmenti, quo hic utitur Author Ideæ; dicitenim, quòd Serenissimus Ordinarius volens Parochos arcere à noxiis pabulis per promulgationem confixionis factæ circa Refutationem Ideæ non intellexerit sententias Ideæ contrarias, sed tantum declaratas per Rescriptum sacrae congregationis Indicis, in quo puncto non veretur sic publico illudere; nam Serenissimus Episcopus publicationem confixionis fecit anno 1747. & Rescriptum S. Congregationis duas propositiones huc pertinentes tanquam notatu, & correctione dignas declarans prodiit primum anno 1749. die 12. Febr. ad instantiam Lienhardii. Quomodo ergo Serenissimus Episcopus tantum intelligere potuit in suo decreto duas propositiones in Rescripto declaratas? *Secundò* si hoc verum est, quare Author Ideæ tantas minas facit P. Virgilio, quòd non attempta confixione Refutatoris primi, Ideam secundò Refutet? si enim Serenissimus Episcopus

scopus libertatem relinquit Parochis circa I-
deæ sententias, cur peccatum sit eas refutare?

N. 211. *PARADOXUM XXVIII.* „ P.
„ Virgilius confutatur manifestè per Rescri-
„ ptum sacrae Congregationis Indicis. Au-
„ thor Ideæ à fol. 232. Idcirco paradoxè,
quòd hoc Rescriptum non feriat P. Virgilium,
sed Auctorem Ideæ, idque manifestè; nam
hoc duas propositiones notavit primam ex
Erotemate 3. Lienhardii, quæ sonat: *deleantur
omnia illa loca, quibus significari videtur ad justifica-
tionem impii non requiri propositum efficax placendi
Deo per actus amoris practicos, aut saltem ita expo-
nantur, ut mens Authoris non fuerit negare ejusmo-
di propositum implicitum esse necessarium, ut impius
justificetur, sed solum explicitum.* Secundam no-
tari jussit ex Erotemate 4. sub his formalibus:
*deleantur verba illa; sed potius supponant, quòd
omnis amor perfectæ charitatis sit amor purus, seu
non interessatus.* Ex his propositionibus prima
docet necessitatem, & sufficientiam propositi
impliciti ad justificationem. Secunda con-
tingentiam amoris puri negando suppositum,
quòd omnis sit purus, quorum neutrum ne-
go in Reflexione mea Critica, sed expressè jux-
ta sensum Rescripti defendo, adeoque hoc
me ferire non potest; è converso manifestè
ferit Auctorem Ideæ, quia hic utrumque a-
pertè negat primum quidem, quia licet pro-
positum implicitum in Responsis ad Lienhar-
dium à fol. 34. ipsemet admittat, tamen id
rursus huc à fol. 206. cum contradictione ne-
gat

gat in contritione ex parte actûs intensissima, quam ibi dicit posse esse imperfectam seu insufficientem ad justificationem ex nullo alio defectu, si sine contradictione loqui velit, nisi propositi actualis; item in dolore sacramentali ex metu gehennæ, quem in Idea cap. 10. dicit sufficientem in esse doloris ad justificandum in sacramento, sed non in esse propositi, cum ad hoc requirat, ut sit actus saltem imperatus ad dolorem consequens cum voluntate se salvandi. Similiter negat contingentiam amoris puri supponendo, & docendo, quod omnis amor perfectæ charitatis sit essentialiter interessatus, & ideò nullus possit esse purus, in quo contradicit Rescripto, quemadmodum dum scriptura dicit, non omne animal fuit in arca Noë, ille huic contradicit, qui affirmat nullum fuisse in arca Noë. Vide Animad. 3. folio 3. & Anim. 119.

N. 212. PARADOXUM XXIX. „ Non „ est peccatum mortale negare conceptionem Immaculatam. Author Ideæ in Animadversionibus Ludovici de Valentibus, ubi dicitur illos agere contra decreta Pontificum, qui negantes Immaculatam Conceptionem condemnant peccati mortalis, quos Author Ideæ in fulcimentum suæ causæ controversiis de Revelationibus Agredanis p. 1. fol. 44. incorporat, & suas facit. Item in Basi hist. Eccles. Sandini à se edita p. 3. fol. 429. ubi pariter dicitur illos anathemate feriri à Sixto IV. qui negantes Immaculatam Conceptionem

nem accusant peccati lethalis, cū tamen ibi Pontifex non loquatur de *negantibus*, sed de *tenentibus* seu occultè sentientibus Immaculatæ Conceptioni contrarium, de quo repetenda est Animadversio 130. esse autem peccatum mortale negare Immaculatam Conceptionem, patet tum ex summario capituli Sixtini in Extravag. inter communes de Reliq. & venerat. SS. quod ita habet: *excommunicationem ipso facto incurrunt prædicatores asserentes Beatissimam Virginem in peccato originali esse conceptam.* Et ex ista propositione damnata inter Bajanæ num. 73. *nemo præter Christum est absque peccato originali, hinc B. Virgo mortua est propter peccatum ex Adam contractum &c.* Vicus propositiois damnatæ non solum negare Immaculatam Conceptionem, sed etiam tenere opinionem illi oppositam est peccatum mortale non hæreseos, quia nihil adhuc definitum est, & Pontifices prohibent tenentes contrarium condemnare peccati hæreseos sed gravis & mortalis inobedientiæ, quia ut constat ex num. 99. Reflexionis Criticæ tenemur sub gravi nos conformare Pontificis sententiæ declaratoriæ in propositionibus proscribendis, idque jure & lege naturali, & insuper humana lege ad non defendendas, docentes & in praxin deducendas sententias proscriptas.

N. 213. *PARADOXUM XXX.* „ Sixtus
 „ IV. dedit potestatem utramque sententiam
 „ amplectendi pro - & contra Immaculatam
 „ Conceptionem. Author Ideæ in Basi hist.
 Eccles,

Eccles. Sandini à se sub Auctoritate Serenissimi Ordinarii edita p. 3. fol. 229. & edendo approbata, & sibi appropriata. Sed revera Sixtus ibi solum prohibet condemnare contrariam opinionem *tenentes*, quod non est dare potestatem opinionem illam amplectendi, aliàs Christus Dominus non condemnando mulierem in adulterio deprehensam dedisset potestatem peccandi. Pontifex ergo solum se negativè habuit, relinquendo propositionem negativam in statu, in quo ille se per prius habuit, non positivè ei conferendo facultatem prudentis assensus, vel auctoritatem, & vim sententiæ probabilis. Imò nemo Pontificum, ut ait P. Vega in Theologia Mariana num. 305. in suis constitutionibus, opinionem oppositam appellavit probabilem. Et eximius Suarez tomo 2. in 3. p. disp. 3. sect. 5. inquit, non posse dici absolutè probabilem, cum sententia pia omnino sit certa, & constat aliunde, quòd probabilitatem, si quam habet, amittat per propositionem damnatam, cujus modi est: *quòd nemo præter Christum sit absque peccato originali* &c. cujus contradictoria & ob hoc vera est, quòd aliquis præter Christum sit sine peccato originali, salva autem fide nequit dici de aliquo alio, quàm de B. Virgine. Vide Animad. 125.

N. 214. *PARADOXUM XXXI.* „ S. Thomas cum antiquis Doctoribus est os Ecclesiæ „ circa sensum festi de Immaculata Conceptione. Auctor Idææ in Regulis de Revelationibus p. 2. fol. 544. sed omninò paradoxè.

Primò, quia certum est ex Animad. 124. & 133. quòd S. Thomas sit Immaculatæ conceptioni penitus contrarius, & velit coli per festum sanctificationem extra instans Conceptionis. *Secundò* licèt Gregorius XV. permiserit S. Thomæ discipulis inter se differere circa partem affirmantem, & negantem, voluit tamen, ut etiam ipsi in sacrificio missæ, & officio non sanctificationis, sed Conceptionis nomine uterentur, ut indicaret cultum sanctificationis pro primo instanti, quod significatur nomine Conceptionis. *Tertiò* ipse S. Thomas dicit 2. 2. q. 10. a. 12. magis standum esse authoritati Ecclesiæ, quàm cujuscunque Patris vel Doctoris, adeoque sensus festi instituti non à sensu Doctorum, sed à declaratione Ecclesiæ, & Pontificum sumendus est. Vide Animad. cit.

N. 215. *PARADOXUM XXXII.* „ Beatissima Virgo in utero materno existens, ratione unius partis fuit ante infusionem animæ „ actu obnoxia peccato originali, quoad corpus nempe ante animationem ibi delitescens. Author Ideæ à fol. 262. & seq. sed satis paradoxè, nam hoc sensu fit vera sententia S. Thomæ, quem Author Ideæ per modum regulæ moraliter certæ proponit, & qui sic asserit 3. p. q. 112. a. 3. ad 3. *caro Virginis concepta fuit in peccato originali.* Et 3. p. q. 31. a. 7. in arg. *corpus B. Virginis totum conceptum fuit in peccato originali*, quò stante non posset B. Virgo esse dignum divini filii habitaculum quoad corpus, quo ipsum in utero portavit, quia quoad hoc fuisset quondam verè dæmoni subjecta, à serpente contrita, & à Deo

Deo in pœnam peccati Adamitici mortalis affecta, & debita subijcibilitate ad animam destituta, & inde ipsius animæ infectiva, qui effectus & denominationes relatè ad B. Virginem paradoxici sunt, & repugnantes maximè etiam ratione prædictæ propositionis damnatæ, vi cuius integrè relatæ effectus peccati originalis à Beatissima Virgine removentur, nam ita sonat: *nemo præter Christum est absque peccato originali: hinc B. Virgo mortua est propter peccatum ex Adam contractum, omnesque ejus afflictiones in hac vita, sicut & aliorum justorum fuerunt ultiones peccati actualis vel originalis. Vid. Animad. 127.*

N. 216. PARADOXUM XXXIII. „ Credo, quòd nunc plerique colant conceptionem rationalem. Author Ideæ in Regulis „ de Revelationibus p. 2. fol. 544. idcirco paradoxè quòd utatur duplici termino restrictivo dicendo imprimis, credo, quòd *nunc* colatur conceptio rationalis seu Immaculata, cùm Alexander VII. in sua constitutione expressè dicat, quòd sit *vetus fidelium pietas*, quod idem est ac negare, quòd iste cultus sit juxta institutionem antiquam Ecclesiæ, cùm tamen jam Sixtus IV. de anno 1476. hunc tanquam Romanæ Ecclesiæ praxin commendet, solemnem faciat & multis privilegiis exornet. Deinde ait: credo quòd nunc *plerique* colant, per quod ex cultu universali, & de præcepto quoad universos, & singulos juxta expressam Bullam Clementis XI. facit particularem, &

liberum restringendo ad *plerosque*, quod utique præjudicat veritati rei, & honori conceptionis Immaculatæ? cùm ei cultus universalis non solum plurimum ornamenti conferat, sed ipsam etiam veritatem infallibilem reddat, eòquòd cultus universalis Ecclesiæ ex communi summa Theologorum sententia fallere non possit etiam circa objectivam veritatem mysteriorum. Vid. Animad. 125.

N. 217. *PARADOXUM XXXIV.* „ Ecclesia
 „ die 8. Decembris celebrat diem conceptionis quoad corpus B. Virginis cum relatione
 „ ad conceptionem rationalem, cujus dies
 „ ignoratur. Author *Ideæ* hìc à fol. 247. sed paradoxè & erroneè, quia Alexander VII. expressè declarat cultum fieri juxta sensum fidelium solemni ritu colentium, sed hi solemni ritu determinant hodiernum diem pro conceptione, quam colunt per hæc expressa verba: *hodiernam gloriosæ Virginis conceptionem solemniter celebremus.* Dein id demonstrat etiam initium festi prout refertur, & comprobatur in Animad. 126.

N. 218. *PARADOXUM XXXV.* „ Potuit
 „ convenienter ab Ecclesia celebrari dies conceptionis quoad corpus cum relatione ad
 „ conceptionem rationalem &c. sicut dies victoriae obtentæ contra Turcas cum relatione
 „ ad diem, quo peracta est. Author *Ideæ* à fol. 246. sed prorsus erroneè. *Primò* quia non est paritas, quando enim colitur B. Virgo propter victoriam obtentam repræsentatur,
 ut

ut verè digna cultu tum propter intrinsecam sanctitatem, tum propter beneficium verè collatum; quando autem colenda proponitur pro die 8. Decembris cum relatione ad futuram sanctitatem non repræsentatur ut verè digna cultu, quia in die peccati necdum sanctus est dignus cultu propter sanctitatem futuram, nec in die non existentia relatè ad futuram existentiam, & sanctificationem: sic nequit coli S. Petrus pro die peccati, vel non existentia propter relationem ad futuram, & ita pari ratione neque B. Virgo pro die 8. Decembris cum relatione ad futuram sanctitatem, quia sic ille dies proponitur ut dies peccati quoad corpus, & non existentia quoad animam. P. Suarez tenet tanquam certum de fide, quòd dies 25. Martii non possit esse dies non existentia Christi quoad animam, quia propter futuram incarnationem Christus coli non potest cultu latriæ tanquam Deus homo; & sic longè major difformitas est in B. Virgine ut colatur pro die peccati quoad corpus & non existentia quoad animam relatè ad futuram sanctificationem. Vid. Animad. 127.

N. 219. PARADOXUM XXXVI. „ Bel-
 „ larminus tomo 4. de peccatis lib. 4. cap.
 „ 16. exponit fidem adversus hæreticos, &
 „ explicat sensum Romanæ Ecclesiæ, quando
 „ scribit, quòd B. Virgo fuerit actu subje-
 „ cta peccato originali imprimis quoad cor-
 „ pus in utero matris ante animationem,
 „ deinde quoad totam personam, quâ inte-

„ grè existens pro aliquo priori naturæ in
 „ primo instanti animationis, quo subjectum
 „ præsupponitur ad accidentia, cuiusmodi
 „ est gratia. Author *Ideæ* à fol. 262. &c.
 verè paradoxè. *Primò* quòd falsum obtrudat
 Bellarmino, quasi hanc sententiam proponat
 tanquam regulam fidei, licèt enim ibi agat
 contra Kemnitium hæreticum, tamen quoad
 mysterium conceptionis Immaculatæ, illum
 non arguit ut hæreticum, cùm Ecclesia nec-
 dum aliquid definierit excepto cultu, quem
 ista sententia non attingit. *Secundò* Bellarmini
 sententia longè alium sensum habet quàm
 Authoris *Ideæ*, quia per hoc, quòd dicat
 B. Virginem fuisse actu obnoxiam peccato
 quoad corpus ante animationem, & quâ in-
 tegrè existens in priori naturæ ad infusionem
 animæ, solùm defendit debitum proximum
 relatè ad privationem gratiæ, quatenus in vi
 generationis debuisset ex infecto corpore ani-
 ma per unionem cum ipso pariter infici, &
 privari gratia, nisi speciali Dei privilegio
 fuisset præservata, qui modus dicendi quon-
 dam erat probabilis; hodie autem tam com-
 munitè deseritur à Theologis, ut Clariss. P.
 Schiderer hodiernus Reverendiss. assistens
 Germaniæ in suis Thesibus de concept. Im-
 macul. testetur, quòd hodie ab universis do-
 ctoribus Soc. Jes. negativè defendatur quoad
 debitum proximum, alii verò Theologi, hu-
 jus hodie defensores solùm explicant per de-
 bitum extrinsecum in peccato Adæ situm,
 non

non per intrinsecum in corpore, & anima B. Virginis; hoc tamen gratis transmissio, quòd Bellarminus & quidam hodierni hoc debitum intrinsecum statuunt; falsum tamen est ab illis hoc sensu statui, quo ab Authore Ideæ tanquam pro objecto cultus; Author enim Ideæ in hoc à me refutatur, quòd statuat B. Virginem coli pro die seu relatè ad diem, quo actu fuit obnoxia peccato originali, cum respectu ad liberationem, seu sanctificationem futuram, quam absurditatem in nullo adhuc legi, estque verè erronea, cum sanctificatio futura subjectum necdum reddat dignum cultu, sic D. Magdalena non est digna cultu pro die peccati, seu ut existens in peccato relatè ad sanctificationem futuram, & eodem modo B. Virgo. in Animad. 128.

N. 220. *PARADOXUM XXXVII.* S. Thomas, dum docet B. Virginem contraxisse peccatum mortale, solum loquitur de debito proximo, & de esse materiali peccati originalis constituti in privatione vigoris propagativi iustitiæ, non de peccato in actu, & de esse formali ipsius, quod consistit in actuali privatione gratiæ. Author Ideæ à fol. 252. &c. Sed planè paradoxè. *Primò*, quia licet error non sit, sed tantum falsitas S. Thomam contra clarum textum aliter exponere quàm textus fert, Author tamen Ideæ etiam errorem admiscet, dum insuper requirit cultum hujus mysterii juxta

sensum S. Thomæ, qui sicut mysterium ne-
 gat, ita etiam alium cultum non admittit
 quàm sanctificationis extra instans conceptio-
 nis in 3. sent. dist. 3. a. i. B. *Virgo in originali pec-*
cato concepta fuit. Propterea Bernardus ad Lugdunen-
ses scribit conceptionem ejus celebrandam non esse,
quamvis in quibusdam Ecclesiis ex devotione celebretur
non considerando conceptionem, sed potius sanctifica-
tionem, quæ quando determinatè fuerit (in secun-
do nempe, tertio, quarto, aut alio posteriori in-
stanti, aut die) incertum est. Secundo quòd S.
 Thomas loquatur expressè de peccato origi-
 nali quoad esse formale, & in actu, indicant
 rationes, quas S. Doctor textibus adjungit,
 sic in eodem antea citato articulo ait: *san-*
ctificatio B. Virginis non potuit esse decenter ante
infusionem animæ, quia nondum gratiæ capax erat,
sed nec in ipso instanti infusionis, ut scilicet per gra-
tiam præservaretur, ne culpam originalem incurre-
ret, &c. Nam Christus hoc singulariter in humano
genere habuit, ut redemptione non indigeret. Qui-
 bus verbis pro ratione contracti peccati poni-
 tur redemptio, quia nimirum redimi debuit,
 sed redemptio præsertim præservativa B. Vir-
 gini propria, est de peccato formali, non
 de materiali & de ipso in se, non de ejus de-
 bito, in Animad. 124. & 129.

N. 221. PARADOXUM XXXVIII. „ Hæc
 „ propositio: *Quidquid B. Virgo petit, impe-*
 „ *trata* indefinitè sumpta est periculosa. Au-
 thor Ideæ hîc à fol. 270. sed scandalosè &
 inju-

injuriosè erga B. Virginem. *Primò*, quia scandalosum, & à cultu absterrens est dicere, quòd preces B. Virginis pro nobis ad Deum nos inducant in periculum; hoc sensu enim malè invocaremus & flagitaremus ejus patrocinium, & preces. *Secundò* injuria fit B. Virgini, quia hoc modo deberet pro nobis aliquid petere cum ignorantia, an id quod petit nobis profit ad salutem. *Tertiò*, certum est juxtà SS. Patres, quòd Deus multa posuerit in potestate B. Virginis, ut ea nobis impetrare possit, & insuper certum est, quòd B. Virgo non sit inops scientiæ eorum, quæ spectant ad statum suorum clientum, adeoque quòd sciat, quid ipsis ad salutem profit, ergo sine omni periculo nostro petit, & impetrat.

N. 222. *PARADOXUM XXXIX.* „Juxta
„ omnes interpretes gratiæ temporales non
„ conferuntur infallibiliter, & gratiæ spiri-
„ tuales cujusvis dispositioni proportionatæ
„ infallibiliter. „ Author *Ideæ* hìc à fol.
272. sed penitùs paradoxè. *Primò* quòd dicat
omnes interpretes ita loqui, quis enim cre-
dere poterit, quòd omnes legerit? *Secundò*
æstimo pro certo, quòd omninò nullum sci-
at nominare, qui dicat sine discrimine, quòd
gratiæ spirituales conferantur infallibiliter,
hoc enim in fide periculosum est; quia quod
datur infallibiliter, datur ex justitia & me-
rito de condigno, sed multas gratias spiri-
tuales de condigno mereri non possumus,

utì in specie gratiam perseverantiæ in bono, privilegium non peccandi venialiter; unde quotidie petimus in oratione Dominica: *sed libera nos à malo*, nec tamen impetramus teste scriptura: *justus in die cadit sæpius, & resurgit.* Prov. 24. Tertiò Christus Joan. 15. sine discrimine loquitur: *quodcunque volueritis, petitis & fiet vobis.* Ubi nulla fit distinctio inter gratias temporales, & spirituales, quia nimirum etiam de temporalibus id hypotheticè sumendum est: *si nobis profit ad salutem*; ut ad eò par sit ratio inter gratias spirituales & temporales spiritualiter sumptas. In Animad. 134. & 135.

N. 223. **PARADOXUM XL.** „ Credo „ quòd nullus Mariæ cliens usque ad mortis articulum constanter pius in mortis articulo vincatur à dæmone. Author Ideæ hìc à fol. 275. sed idcirco paradoxè. *Primò* quòd ponat Regulam universalem pro omnibus clientibus quomodocunque fidis sive fervidè sive tepidè & frigidè. *Secundò* constat ex probatis historiis de sodali nunquam lapso graviter nisi semel per delectationem veneream, postquam ex ruptura venæ mortuus est, & periit. *Tertiò* scriptum est, quòd non *sit volentis neque currentis sed miserentis Dei*, ad Rom. 9. & Deiparæ Virginis patrocinantis, cujus patrocinium non infallibiliter obtinet fidelitas tepida aut frigida. *Quartò*, unde fit, quòd fidi clientes etiam cadant? Si fidelitas hæc non potest perseverantiam in justitia

stitia per vitam infallibiliter impetrare, tum minus in morte, quia est adhuc majus donum. In Animad. 137.

§. XVII.

Theses à doctrina novæ & singulares Auctoris Ideæ, & inde suspectæ, per Antitheses refutatæ.

N. 224. **T**HESIS I. Doctrina amoris puræ benevolentiae est doctrina Fenelonii ab Ecclesia damnata. Auctor Ideæ cap. 3. Ideæ, sub his verbis: *Innocentius XII. damnat doctrinam Fenelonii asserentis amorem Dei perfectum consistere in amore puræ benevolentiae.*

ANTITHESIS. Hæc Thesis est imprimis ipsi Auctori Ideæ suspecta, quia in Halluc. Virgil. à fol. 1. negat se hanc scripsisse, quamvis allegata verba clarè probent, quòd eam scripserit. *Secundò* non æstimat Deum dignum ex meritis solius bonitatis suæ amari, cum damnet oppositum.

N. 225. **T**HESIS II. Doctrina amoris puræ benevolentiae est indirectè damnata, tanquam mater erroris damnati, seu ut talis, ex qua per necessariam connexionem error Fenelonii damnatus fuit. In Halluc. Virgil. fol. 2. & 3.

ANTITHESIS. Hæc Thesis est paris conditionis cum prima, cum actus virtuosus nec directè nec indirectè possit esse damnatus, eoquòd nihil damnari possit nisi malum, & pecca-

peccatum. *Secundò*, quia charitas Christi quâ mortuus est non propter suam, sed unicè nostram salutem, non nisi erroneè dicitur directè vel indirectè damnata. *Tertiò* est contradictoria ipsi Auctori Ideæ, qui tum in Idea cap. 2. tum in Halluc. Virgil. à fol. 50. actum puræ benevolentiae vocat pro centies bonum.

N. 226. THESIS III. SS. D. N. Benedictus in opere de Beatif. l. 2. c. 31. actum puræ benevolentiae vocat indirectè damnatum, Auctor Ideæ in Halluc. Virgil. fol. 2. & 3.

ANTITHESIS. Est imprimis contradictoria sibi ipsi ex dictis, quia ipsemet vocat bonum. *Secundò* pugnat apertè contra veritatem, cum SS. D. N. dicto loco actum puræ benevolentiae laudet in quodam servo Dei, & eum quâ transitorium demonstrativè probet per cogitationes abstractivas, quibus cogitari & inde amari potest Deus, ut bonus in se, quin cogitetur, & ametur, ut bonus nobis.

N. 227. THESIS IV. Falsum est, quòd S. Rituum Congregatio approbaverit actum puræ benevolentiae in servo Dei. Ibid. à fol. 26.

ANTITHESIS. Hæc Thesis vocat falsum ipsum testimonium SS. D. N. Benedicti XIV. utpote qui dicto loco refert, quòd S. Rituum Congregatio approbaverit. *Secundò* damnando actum puræ benevolentiae damnat præstantissimos virtutum actus, cujus modi est iste Xaverianus in ore omnium: *O Deus ego amo te, nec amo te ut salves me, aut quia non amantes aeterno punis igne, sed quia ex te ipso omni amore dignissimus es.*

N. 228. *THESIS V.* Iste affectus in lingua Lusitanica, in qua ab initio conscriptus est, tantum ostendit Deum non amari ob gloriam accidentalem. Ibid. à fol. 44.

ANTITHESIS. Vult figmentis publico il ludere, cum ipsemet linguam Lusitanicam ignoret, & sic ejus testis esse non possit, & Petrus Possinus S. J. l. 2. Novarum Epist. S. Xaver. affectum Xaverianum in prædicta lingua ita synonymicè referat: *Si cesset inferni metus, tollatur & spes gloria, ego tamen mi conditor te dotibus captus tuis amore inempto prosequor.* Vid. Anim. 14.

N. 229. *THESIS VI.* Actus B. Jacoboni optantis tradi æternis inferni flammis ad impediendas æternas damnatorum blasphemias est contra rectam rationem. Ibid. fol. 49.

ANTITHESIS. Est contradictoria ipsi Auctori Ideæ, hunc ipsum actum à fol. 50. vocanti bonum in genere benevolentiae. Deinde quis recta ratione ductus dicet, præstare potius totum mundum perire, quàm Deum vel levissimè offendi, quomodo ergo erit contra rectam rationem. Vid. Animad. 15.

N. 230. *THESIS VII.* Homo non tenetur magis Deum diligere, quàm seipsum majoritate divisiva volendo separari à fruitione Dei propter majorem gloriam Dei. Ibid. à fol. 55.

ANTITHESIS. Est catholica veritas, quòd Deus sit super omnia diligendus, adeoque etiam plùs quàm nostra beatitudo. Unde S. Thomas ait 2. 2. q. 26. a. 3. ad 3. *Majus esse bonum Dei in se, quàm bonum, quod participare possumus fruendo ipso.* Vide Animad. 16.

N. 231. *THESIS VIII.* Poena inferni, in quantum ab ea per intellectum speculativè separatur ratio offensæ, appretiatione speculativa debet magis displicere, quàm culpa. Ibid. à fol. 59.

ANTITHESIS. Est suspecta, & omnes orthodoxi, quibus Deus magis cordi est, quàm creatura, clamabunt, sit anathema.

N. 232. *THESIS IX.* Separatio à Deo debet homini magis displicere in ratione nocivi, quàm culpa juxta S. Thomam in 4. dist. 17. q. 2. a. 3. q. q. 1. ad 4. ibid. à fol. 58. 59. & 60.

ANTITHESIS. Confunditur ipsis verbis S. Thomæ loco citato sic loquentis : *Quia homo debet plus Deum, quàm se diligere, ideò debet plus odisse culpam, in quantum est offensæ Dei, quàm in quantum est nociva sibi.*

N. 233. *THESIS X.* Rescriptum S. Congregationis ad Lienhardium expungi jussit amorem puræ benevolentiae. Ibid. à fol. 63.

ANTITHESIS. Refutatur ipsis verbis Rescripti jubentis expungi *suppositum*, quòd omnis amor perfectæ charitatis sit purus, per quod clarè admittit aliquem posse esse transitoriè purum, uti SS. D. N. Benedictus XIV. defendit & perstringit sententiam Authoris Ideæ, qui nullum permittit esse purum, & omnem vult esse essentialiter interessatum.

N. 234. *THESIS XI.* Amor Christi non probat, quòd non omnis amor præceptus sit essentialiter mixtus, quia Christus habuit amorem concupiscentiæ per modum gaudii circa bonum præsens. Ibid. à fol. 70.

ANTI-

ANTITHESIS. De fide est *primò*, quòd Christus propter nostram salutem, non propter suam sit mortuus, adeóque ex actu puræ benevolentia, non concupiscentia. *Secundò*, quòd actus præceptus debeat esse liber, cum tamen gaudium de fruitione Dei præsentem non sit liberum. Vide Animad. 22.

N. 235. *THESIS XII.* Est enormis error, quòd præcepto charitatis, seu amicitia erga Deum in articulo mortis possit satisfieri per actum puræ benevolentia. *ibid.* à fol. 71.

ANTITHESIS. Est contradictoria ipsi Authori Ideæ, qui actum puræ benevolentia à fol. 50. *semel pro centies* vocat bonum, & alibi adeò essentialiter vocat mixtum ex implicita concupiscentia, ut in effectu impossibiliter possit esse purus, adeóque in effectu semper sit sufficiens ad satisfaciendum præcepto etiam in ipsius sententia. *Secundò*, quia pura benevolentia ex testimonio scripturæ: *Deus diligentes se diligit*, semper reciprocum habet amorem Dei, & ex communissima, & unicè vera sententia, charitas quatenus amicitia est, consistit in mutua benevolentia in homine ad Deum, & in Deo ad hominem. Vide Animad. 23.

N. 226. *THESIS XIII.* Iste actus contritionis: *licet nec cælum, nec infernus esset, tamen verè dolerem de peccato, & actu doleo unicè quod in se infinite bonum offenderim*, est vera contritio sub conditione, si contritus simul proponat exhibere Deo actus essentialia amicitia practicos. *Ibid.* fol. 72. & 73.

ANTI-

ANTITHESIS. Actum contritionis communiter receptum accusat, & quidem sibi contradictoriè, seu non ex defectu mixturæ ex concupiscentia quam alias constanter exposcit. *Secundo* cum in respons. ad Lienhard. fol. 34. contentus sit proposito implicito, hic requirit explicitum. *Tertio* Rescriptum S. Congregationis ad Lienhard expressè admittit sufficientiam propositi impliciti in actu contritionis inclusi, contra quod hic agit.

N. 237. THESIS XIV. Ista formula est amoris amicitiae: *ô Deus meus tu es meum summum bonum, mea unica felicitas, finis ultimus omnium meorum desideriorum.* Auctor Ideæ in ipsa Ideæ cap. 1. n. 5.

ANTITHESIS. Est suspecta, quia si ponitur pro actu amicitiae tum dolor de peccato ex hoc motivo potest esse contritio perfecta, cum tamen SS. D.N. Benedictus XIV. lib. de synod. 7. c. 13. hunc actum vocet concupiscentiam tantum, & referat inter species contritionis imperfectæ sub his verbis: *contritio dicitur imperfecta amoris concupiscentiae, non amicitiae, quæ peccata detestatur propter Deum dilectum non quatenus est in se summè bonus, sed quatenus est nobis bonus, seu quatenus est nostra felicitas, beatitudo, & finis ultimus.*

N. 238. THESIS XV. Duo requiruntur ad contritionem sacramentalem perfectam, unum se tenens ex parte attritionis, nempe proxima idoneitas ad hoc, ut possit informari gratia sanctificante, & hoc est puritas à metu inferni. *ibid. à fol. 221.*

ANTI-

ANTITHESIS. Est suspecta *primò*, quia est contradictoria ipsi Authori Ideæ, qui in Idea cap. 10. expresse ait: *sufficit ad salutarem susceptionem sacramenti attritio ob metum inferni cum proposito se salvandi*, adeoque non requiritur puritas à metu. *Secundò*, si dolor ex metu inferni etiam unitus charitati non est idoneus ad justificandum intra sacramentum, quis ex peccatoribus gravibus justificabitur, aut quis hucusque cogitavit dolorem ex metu, charitati junctum esse inidoneum cum sacramento? Vide Animad. 108.

N. 239. **THESIS XVI.** Alterum requisitum est ipsa unio cum gratia sanctificante contritionem informante, ut transeat de imperfecta in perfectam. *ibid.* fol. 221.

ANTITHESIS. Est suspecta *primò*, quia juxta expressam definitionem Trid. sess. 14. cap. 3. contritio sacramentalis est causa gratiæ sanctificantis; adeoque supponitur jam perfecta ante gratiam, & non fit perfecta per illam. *Secundò* SS. D. N. Benedictus XIV. cit. lib. synodali ait: *omnes semper duplicem agnoverunt contritionem, unam perfectam, quæ ex se justitiam, & sanctitatem affert, alteram imperfectam, quæ se sola homini justificando impar est.* Adeoque perfectio contritionis consistit in virtute causativa gratiæ, quæ supponitur ad gratiam, & non acquiritur per illam.

N. 240. **THESIS XVII.** Extra sacramentum contritio fit perfecta per majorem depurationem à motivo metus, ita ut homo

nec secundariò amplius moveatur à metu pœnarum. ibid. à fol. 18.

ANTITHESIS. Est suspecta primò ; quia est contradictoria Auctori Ideæ, qui cap. 3. probat contritionem puram à motivo metus & spei esse damnatam in Fenelonio, ut adeò per puritatem à metu non possit fieri perfecta. *Secundò* pugnat contra Trid. quod sess. 14. cap. 4. docet, Ninivitas per pœnitentiam terroribus plenam charitati junctam (utì Sanctissimus ex Pallavicino, & catechismo Tridentini in lib. synodali 7. cap. 13. annotat) veniam consecutos esse. Vide Animad. 102.

N. 241. THESIS. XVIII. Sola exclusio metùs non facit contritionem, aut charitatem perfectam extra sacramentum, sed potius extensio propositi efficacis ad actus amoris non solùm essentiales sed etiam accidentales. ibid. à fol. 203.

ANTITHESIS. Est suspecta primò ; quia est contradictoria Authori Ideæ, qui in resp. ad Lienhard fol. 34. docet, sufficere ad justificationem propositum implicitum in actu contritionis inclusum. *Secundò* quia hoc ipsum docet Rescriptum ad Lienhardium. *Tertiò* quia est contra communissimam sententiam, quòd quis non possit justificari extra sacramentum sine proposito ad actus amoris accidentales venialiter tantùm in sententia Authoris Ideæ obligatorios, cùm eorum omisio non solvat amicitiam. Vide Animad. 83.

N. 242. *THESIS XIX.* Propositum ab attritione ex metu inferni imperatum, si solum respiciat ad motivum charitatis proprium & determinet ad actus amoris essentielles sine exceptione, est actus charitatis perfectæ, & justificativus extra sacramentum. *ibid.* à fol. 215.

ANTITHESIS. Est suspecta *primò*, quòd sit concors hucusque inter Theologos sententia extra sacramentum neminem justificari per solam attritionem ex metu gehennæ super peccata commissa, & non solum propositum vitæ novæ, sed ipsum odium vitæ veteris debere procedere ex charitate. *Secundò* est rursus contradictoria Authori Ideæ, qui ad contritionem extra sacramentum perfectam à fol. 88. & alibi constanter requirit propositum non solum ad actus essentielles obligatorios sub gravi, sed etiam accidentales obligatorios sub levi, uti constat etiam ex prior*i* thesi.

N. 243. *THESIS XX.* „ Dilectio initialis & perfectæ non differunt in esse physico relatè ad motivum amoris perfecti, sed tantum in esse morali, seu in æstimatione divina, quatenus extra sacramentum Deus homini *facienti quod in se est* tenetur ex promisso conferre gratiam justificationis. *Ibid.* fol. 88. & in resp. ad Lienhard. fol. 43

ANTITHESIS. Est suspecta *primò*, quòd de sola charitate scriptura dicat: *Charitas operit multitudinem peccatorum.* 1. P. 4. & remittuntur.

tur ei peccata multa, quia dilexit multum. Luc. 7. adeoque non quomodocunque facienti, quod in se est. *Secundò* quia potest quis facere quod in se est ex solis viribus naturæ uti Ethnicus cum ignorantia saltem ad breve tempus legis, & motivi cujusdam supernaturalis, cui propterea non est promissa gratia sanctificans, uti citra errorem gravem negari non potest. *Tertiò* potest quis facere quod in se est per observantiam mandatorum ex solo metu gehennæ cum inculpabili inadvertentia ad motiva charitatis, & tali rursus non nisi erroneè dicitur ad promissa gratia sanctificans, ergo gratia non est promissa nisi relatè ad operantem ex motivo amoris perfecti, seu facienti quod in se est ex hoc motivo, & sic relatè etiam ad hoc differt in esse morali, seu æstimatione divina in ordine ad conferendam gratiam.

N. 244. *THESIS XXI.* potest contritio ex parte actus esse intensissima & tamen insufficientis ad justificationem. Ibid. à fol. 206.

ANTITHESIS. Est suspecta *primò*; quia est contra SS. D. N. Benedictum XIV. qui in lib. synod. 7. c. 13. contritionem imperfectam primæ speciei contradistinguit à perfectà per hoc, quòd ista sit intensa ex parte actus, illa verò remissa, ac tenuis, adeoque multò magis intensissimam habebit pro perfectà. *Secundò* quia damnata est hæc propositio 7oma inter Bajanas: *Homo existens in peccato mortali potest habere veram charitatem.* Intensissima autem, utique est vera charitas?

N. 245. *THESIS XXII.* Potest contritio ex parte actus remissa esse sufficiens ad justificationem. ibid. à fol. 206. & iterum ad actum charitatis perfectæ non requiritur intensio ex parte actus. ibid. à fol. 207.

ANTITHESIS. Est suspecta non per se, sed in sensu Auctoris, qui eam defendit cum speciali singularitate, & mira contradictione. Nam *primò* vult ex una parte omnes alios rigoristas superare excludendo à contritione sufficiente ad justificationem etiam intensissimam, ex altera vult illis esse longè laxior admittendo quamcunque contritionem etiam remissam & tenuem pro sufficiente ad justificationem. *Secundò* mirè sibi contradicit, nam priùs dixit, quòd Deus tantum facienti, quod in se est, seu quantum potest, promiserit gratiam, sed qui remissè se applicat ad contritionem de peccatis habendam, utique non facit, quod in se est, seu quantum potest? item à fol. 207. Ad actum charitatis perfectæ seu contritionem perfectam desiderat *totalitatem applicationis virium seu potentiarum intellectuales, & appetitivarum.* Sed totalis potentiarum, & virium applicatio excludit omnem remissionem, & requirit intensiorem omnem operanti possibilem, & quia in tam palmari contradictione non potest consistere veritas, meritò thesis est suspecta.

N. 246. *THESIS XXIII.* Ad actum contritionis perfectæ requiritur totalitas applicationis virium, & potentiarum intellectualium, & appetitivarum. *ibid.* à fol. 207.

ANTITHESIS. Est meritò suspecta *primò* propter contradictionem, quia prius admisit contritionem remissam pro sufficiente ad perfectam, & justificativam. *Secundò*, quia totalitas applicationis virium, & potentiarum requirit austeritatem pœnitentiæ omni modo possibilem per flagella, cilicia, & alios rigores homini possibiles, sed quis hucusque similia requisivit tanquam absolutè necessaria ad justificationem? Est ergo hæc sententiæ singularitas suspecta.

N. 247. *THESIS XXIV.* Deus proposito efficaci se extendenti ad actus amicitiae non solum essentiales, sed etiam accidentales ex promisso tenetur dare gratiam justificationis, hoc enim est facere, quantum in se est, & hoc est diligere multum ad obtinendam veniam, uti dilexit D. Magdalena. *ibid.* à fol. 88. fol. 207. & 208.

ANTITHESIS. Est suspecta *primò*, quia sibi ipsi contradicit, dum in resp. ad Lienhard. & alibi sit contentus proposito in actu inclusivo, quod etiam Rescriptum S. Congregationis ad Lienhardium agnoscit pro sufficiente. *Secundò*, cur tantum petit, ut quis faciat quod in se est circa propositum vitæ novæ, & cur non magis circa odium vitæ veteris, seu circa dolorem, quem admittit posse esse remissum?

sum ? *Tertiò* , nemo hucusque petiit tale propositum ut absolute necessarium , quod se extendat etiam ad omnes actus amicitiae accidentales sub veniali tantum , aut Auctor Ideæ vult obligatorios , cum horum ommissio amicitiam non solvat , adeoque hæc opinio insuper singularis & suspecta est.

N. 248. *THESIS XXV.* Non multum laborandum esse censeo , ut dolor de peccatis procedat ex motivo amoris perfecti , sed sufficit dummodò procedat ex quocumque motivo supernaturali ; illud verò unice inculcandum est poenitentibus , ut eliciant verum propositum servandi omnia mandata , agendi vitam verè christianam , & placendi Deo per opera illi grata. Auctor Ideæ cap. 9. suæ Ideæ in terminis formalibus.

ANTITHESIS. Est suspecta *primò* , quia sententia Lutheri est à Tridentino refutata , quod poenitentia consistat in proposito vitæ novæ , non in odio vitæ veteris : & sententia Auctoris Ideæ est , quod saltem magis consistat in proposito vitæ novæ , quàm in odio vitæ veteris , cum ad illud requirat motivum ex charitate , non item ad hoc. *Secundò* , hæc regula : *tene certum , dimitte incertum* , saltem de consilio est in puncto salutis , adeoque non nisi suspectè dicitur , non esse multum laborandum de motivo doloris , cum certum non sit , an quodvis sufficiat. *Tertiò* , SS. D. N. Benedictus XIV. lib. synod. cit. ait , quod Rituale Romanum jussu Pauli V. editum præcipiat ,

cipiat, ut Confessarii hortentur pœnitentes ad contritionem ex motivo amoris perfecti, & sic consilium Auctoris Ideæ meritò suspectum est.

N. 249. *THESIS XXVI.* Propositum servandi omnia mandata præsertim charitatis est actus benevolentia, & amicitia. *ibid.* à fol. 153. & alibi.

ANTITHESIS. Est suspecta *primò*, quia, ut dici solet, bonis propositis infernus plenus est. *Secundò*, objectum propositi non est ipse actus propositi, sic qui proponit credere, pœnitere, amare, non statim hoc ipso censetur habere actum fidei, pœnitentia, vel amoris. *Tertiò*, propositum servandi omnia mandata non est hoc ipso observantia omnium mandatorum, & omnis actus virtutis, ergo neque propositum charitatis erit ex hoc ipso charitas.

N. 250. *THESIS XXVII.* Timor S. Hilarionis in morte fuit passio & tentatio involuntaria à dæmone suggesta. *ibid.* à fol. 201.

ANTITHESIS. Est suspecta *primò*, quia est contra veritatem historiae, cum Breviarium referat ipsum habuisse dictum timorem cum mora & discursu. *Secundò*, quia dicit virum sanctum passioni & tentationi dæmonis esse immortuum, cum Breviarium dicat: *quibus in verbis spiritum exhalavit.* *Tertiò*, Alexander VIII. hanc propositionem 14. damnavit: *timor gehennæ non est supernaturalis; si autem superna-*

pernaturalis, non est passio à dæmone suggesta. Vide Animad. 90.

N. 251. *THESIS XXVIII.* Christus timorem inferni non præcepit absolute. ibid. 201.

ANTITHESIS. Est suspecta primò, quia Paulus ad Rom. 13. absolute præcipit: *si malum feceris, time.* Secundò, Christus absolute dicit Luc. 12. *timete eum, qui postquam occiderit, habet potestatem mittere in gehennam.* Tertiò, poena inferni non est malum tantum respectivum, sed absolutum, quatenus impeditivum beatitudinis, & contrarium naturæ hominis, & sic ejus timor absolute præcipitur. in Animad. 91.

N. 252. *THESIS XXIX.* Timor poenæ infernalis nihil in se continet amoris. ibid. à fol. 202.

ANTITHESIS. Est suspecta primò, quia Trid. sess. 14. cap. 4. timorem inferni vocat impulsu Spiritûs Sancti, qui non potest esse sine amore boni supernaturalis. Secundò, est communis sententia, quòd non detur pura fuga mali, sed malum fugiatur propter bonum contrarium, adeoque timor inferni continet amorem boni, quod infernus impedit, nempe beatitudinis. Tertiò, timor respicit interesse proprium sicut spes, & sic includit amorem boni, seu propriæ felicitatis.

N. 253. *THESIS XXX.* Angeli non fuerunt obligati ad timorem inferni. ib. à fol. 203.

ANTITHESIS. Est suspecta primò, quia lex naturæ obligat ad timorem summi mali, quale est infernus. Secundò, pugnat contra

Scripturam Matth. 25. qui præparatus est diabolo & Angelis ejus. *Tertiò*, pugnat contra voluntatem Dei salvandi omnes, vi cujus infernum solum creavit ad absterrendos Angelos, & homines à peccato, & sic debuit Angelis præceptum dari ad timendum. Vid. Animad. 92.

N. 354. *THESIS XXXI.* Peccatores regulariter non justificantur sine Sacramento. ibid. à fol. 212.

ANTITHESIS. Est suspecta *primò*, quia Trid. sess. 14. cap. 4. expressè admittit justificationem extra Sacramentum, idque regulariter per contritionem seu charitatem perfectam, quæ sine miraculo fieri potest perfecta. *Secundò*, est de fide, quòd in antiquo Testamento fuerit regulare remedium justificationis sine Sacramento poenitentiae, cum hoc primum fuerit institutum à Christo, adeoque hoc datur, & non est aliud quàm contritio ex motivo amoris perfecti. in Animad. 98.

N. 255. *THESIS XXXII.* Ego τὸ regulariter accipio in sensu obvio pro frequenter, & τὸ non regulariter pro eo, quod rarò fit, & paucis evenit. ibid. à fol. 212.

ANTITHESIS. Est suspecta *primò*, quia sic terminis in scholis communibus abutitur sumendo contra communem sensum, & usum ad errorem suum tegendum. *Secundò*, eclipsis non fit frequenter, sed rarò, & tamen regulariter juxta legem hujus ordinis, adeoque regulariter de se non idem sonat ac frequenter. *Tertiò*,

Tertiò, electio ad gloriam paucis evenit, quia pauci sunt electi, & tamen nemo dicet, illorum neminem salvari regulariter.

N. 256. THESIS XXXIII. P. Virgilius enormiter calumniatur, quòd mihi tribuat opinionem, hominem contritione ac charitate perfecta nunquam justificari extra Sacramentum. *ibid.* à fol. 215.

ANTITHESIS. Tam graviter protestetur contra opinionem re ipsa erroneam, quam tamen tam pertinaciter defendit. *Primò*, dum dicit hominem regulariter non justificari extra Sacramentum. *Secundò*, dum docet contritionem & charitatem non esse perfectam, nisi pura sit à metu poenæ, quam tamen vocat damnatam in Fenelonio, adeoque incapacem ad justificandum. *Tertiò*, quòd dicat attritionem ex metu inferni imperantem propositum ex charitate justificare, quod nemo hucusque dicere ausus fuit. *Quartò*, quòd velit hominem non justificari nisi totalitate applicationis potentiarum intellectualium, & appetitivarum, quod idem est, ac nunquam extra Sacramentum, quia non potest dari tam intensa applicatio intellectûs ad invenienda opera poenitentiae, & voluntatis ad elicienda, quin possit dari major, & res foret saltem mille scrupulis subjecta, quia semper incidere poenitenti posset, quòd adhuc majorem vel austeriorem poenitentiam posset agere: ergo per omnia verum est, quòd in sententia Auctoris Ideæ non detur justificatio extra Sacramentum.

N. 257. THESIS XXXIV. Desiderium Beatitudinis æternæ est insuperabile. Ibid. à fol. 172.

ANTITHESIS. Est suspecta, quia de fide est, quòd simus liberi circa beatitudinem æternam. *Secundò* quia Bajus, & Jansenius desiderium beatitudinis ita nominarunt insuperabile, nempe ut per hoc negarent libertatem circa illam respuendam. Vid. Animad. 72.

N. 258. THESIS XXXV. Charitas reperit in omnibus virtutibus inferioribus rationem formalem sui motivi, nempe rationem genericam sitam in hoc, quòd Deo placeant, & ad Deum ducant. Ibid. à fol. 133.

ANTITHESIS. Est suspecta *primò*, quia ex communissima sententia & ex ipso etymo nominis charitas theologica habet pro motivo aliquid increatum & divinum, & quidem Deum ipsum, ut in se infinitè bonum, & sic ejus ratio motiva nequit esse communis aliis inferioribus virtutibus. *Secundò* si ejus ratio motiva communis est omnibus virtutibus, confurgit error Baji, qui voluit in omni virtute reperiri charitatem.

N. 259. THESIS XXXVI. Actus theologicæ charitatis exercitus consistit in seria voluntate se salvandi, & instituendi vitam verè christianam abstinendo à malo, & operando bonum in præfatione ad Ideam Editionis Venetæ.

ANTITHESIS. Est suspecta *primò*; quia hæc communis & generalis voluntas non attingit
expli-

explicitè motivum charitati proprium, à quo solo sumit speciem. *Secundò* sic Bajus docuit volens non dari medium inter charitatem, & iniquitatem, per modum veræ virtutis; nihil enim mediat inter communem voluntatem abstinendi à malo, & inter ipsum malum.

N. 260. *THESIS XXXVII.* Universalitas bonorum operum est, quæ facit amicum Dei, & constituit amatorem Dei amore charitatis, non particularitas bonorum operum, quæ præcise facit Christianum. Ibid. à fol. 148.

ANTITHESIS. Est suspecta *primò*, quia si sola universalitas bonorum operum facit amatorem Dei amore charitatis, tum charitas non potest exire in actum, cum universa bona opera simul fieri non possint, vel si exit in actum, tunc quiscunque virtutis actus est charitas, quod Bajus docuit. *Secundò* potest quis velle universa bona opera sibi possibilia exercere ex metu inferni, seu ex hoc motivo, ut Deus non damnet æternum; ubi voluntas est formalis actus timoris non amoris etiam juxta Auctorem Ideæ in resp. ad Lienhard fol. 8. ergo voluntas indefinita exercendi quævis opera, seu universa possibilia opera non est ipsissima charitas theologica.

N. 261. *THESIS XXXVIII.* In hoc textu: *Quid est boni cupiditas, nisi Charitas:* S. Augustinus loquitur saltem de charitate initiali. Ibid. à fol. 122. & 123.

ANTI-

ANTITHESIS. Auctor Ideæ in eodem loco à fol. 145. ipsemet fatetur errorem Baji in hoc consistere, quòd velit quamvis actionem bonam esse charitatem, si ergo omnis boni cupiditas juxta S. Augustinum est charitas saltem initialis, etiam omnis actio bona erit charitas, ut voluit Bajus. *Secundò* in resp. ad Lienhard fol. 43. & Halluc. Virgil. fol. 88. charitatem initialem vocat eandem cum theologica: ergo si omnis boni cupiditas, seu actio bona est charitas initialis juxta sensum Auctoris Ideæ, erit etiam omnis actio bona charitas theologica, quod Bajus voluit. Vide Animad. 30.

N. 262. THESIS XXXIX. S. Thomas in opus. de charit. a. 1. ad 2. dum ibi exponit textum hunc D. Augustini: *præcepit Apostolus dicens: omnia ex charitate fiant*, intelligendus est hoc sensu, quòd omnia ex præcepto referenda sint in Deum per relationem non solum, quæ opera bona habent ex se, sed etiam, quam habent ex intentione & relatione charitatis operantis. Ibid. à fol. 139. & fol. 304.

ANTITHESIS. Est suspecta *primò*, quia est propositio 16. inter Bajanas: *non est vera legis obedientia, quæ fit sine charitate.* Si autem Paulus juxta S. Augustinum & D. Thomam insinuat præceptum de hoc, quòd omnia fieri debeant ex charitate, & quidem ex charitate Theologica, & operante mediante formali,
vel

vel virtuali intentione, seu relatione, tunc planè nullum reperitur opus bonum sine charitate theologica, quod indubius error Baji est. *Secundò* juxta authorem Ideæ in resp. ad Lienhard fol. 8. præceptum dilectionis impleri non potest nisi ex motivo formali proprio, ergo si vi præcepti omnia fieri debent ex charitate, nullum est bonum opus, sed transgressio præcepti sine charitate ex proprio motivo operante.

N. 263. THESIS XL. Affectus iste stultus: *mi Deus si per impossibile essem Deus, & tu Augustinus, vellem tamen ego mutando tecum conditionem esse Augustinus, ut tu esses Deus*, affingitur Augustino. Ibid. à fol. 310.

ANTITHESIS. Hunc affectum vocat stultum, cùm communi sensu Doctorum, & indoctorum tribuatur S. Augustino. *Secundò* S. Francisc. Salesium, qui lib. 5. cap. 6. eum tribuit Augustino, appellat fictorem. *Tertiò* ex hoc tenui fundamento, quia in libris ejus non legitur, tam audacter negat esse Augustini, cùm utique non omnia, quæ S. Augustinus egit, etiam scripserit; deinde sufficit, quòd referatur in ejus vita, de quo testis est S. Francisc. Salesius qui testatur, quòd eum sæpiùs elicuerit. Vid. Animad. 76.

N. 264. THESIS XLI. dictus affectus non laudatur à S. Francisc. Salesio. Ibid. à fol 310.

ANTI-

ANTITHESIS. Est saltus contra veritatem, cum S. Salesius lib. 5. cap. 6. ei tribuat laudem cujusdam *fervoris extraordinarii*, & *insigniter spiritualis* exemplo S. Augustini ut ait confirmati. *Secundò* hoc modo culpat affectus per imaginationem rerum impossibilium ab omnibus Ascetis laudatissimos, ut si dicam: *Domine si infinita corda haberem, in omnibus te diligerem.* *Tertiò* truncat tantum turpi fallacia, de qua vide Animad. 76.

N. 265. **THESIS XLII.** Deus imprudenter exigeret ad observantiam primi mandati charitatem intensam, quia non est assignabilis gradus intensiōis, ad quem deberet pertinere. à fol. 206.

ANTITHESIS. Est suspecta *primò*, quia ex tam exigua & inani ratione Deum arguit imprudentiæ, cum utique præcipere possit intensiōem juxta gradum diligentia ordinariæ, quam homines in ordinariis operibus adhibent, vel intensiōem moraliter, & humano modo possibilem, quæ revera Deo est debita. *Secundò* Deus hanc actu præcipit, dum vult ex toto corde, tota anima, & totis viribus amari. *Tertiò* est contradictoria authori Ideæ, qui à fol. 207. ad observantiam hujus mandati longè plus requirit nempe *totalitatem applicationis potentiarum intellectualium, & appetitivarum*, quæ omninò est impossibilis, cum nulla sit applicatio, qua non possit, esse major, ut adeò totalis impendi non possit, & si posset, mille scrupulis foret subjecta.

N. 266. *THESIS XLIII.* Non lex Dei esset, sed tyranni, nec foret justitia tam ex parte præcipientis, quàm obtemperantis, si peteret sibi immolari beatitudinem hominis æternam. *ibid.* à fol. 172.

ANTITHESIS. Est suspecta *primò*; quia est modus de Deo loquendi vix excusabilis à blasphemia. *Secundò* de fide est, quòd desiderium beatitudinis æternæ sit liberum, seu quòd liberè possimus beatitudini renuntiare & quòd tota nostra libertas sit Deo multis titulis debita; ergo certum est, quòd absolutè posset, si vellet, exigere ob majus bonum v. g. ob majorem gloriam suam, ut homo sibi immolet suam beatitudinem. *Tertiò* posset Deus id præcipere ob majus bonum ipsius hominis v. g. ob majus meritum ad modum, quo id fecit in Abrahamo circa immolandum filium, ut si per Angelum ab homine peteret hujusmodi paratum animum, & pro præmio adjungeret salutem omnium damnatorum. *Quartò* est error damnatus, quòd Deus non possit hominem ponere in statu puræ naturæ, in quo homo utique esset obligatus ad renuntiandum beatitudini æternæ sitæ in fruitione Dei. *Quintò* de factò sine tyrannide parvulis sine Baptismo decedentibus negat beatitudinem, quin sua voluntate causam dederint, nec sequitur inde Deum tyrannum esse, quòd parvulorum voluntatem voluntati Adæ prævidendo ejus lapsum alligaverit, quomo-

do ergo tyrannus sit, si lege sua præcisè exigat affectum paratum, vel si præcipiat ob majus bonum ipsius hominis?

N. 267. THESIS XLIV. Non est peccatum mortale negare Immaculatam Conceptionem. Auctor *Ideæ* in *Animad. Ludovici de Valentibus controversiæ Aggredanæ incorporatis*. fol. 44.

ANTITHESIS. Est suspecta *primò*; quia sententias Immaculatæ Conceptioni adversas tanquam sibi assistentes in lucem profert. *Secundò*; quia summarium cap. in *Extravag. inter communes*, quod incipit *grave nimis* de *Reliq. & venerat. SS.* differtè ait, quod excommunicationem incurrant ipso facto prædicadores asserentes B. Virginem in peccato originali esse conceptam, quod relativè ad propositionem 73. damnatam inter *Bajanas* etiam certum est. Vide *Parad. 29.*

N. 268. THESIS XLV. Sixtus IV. dedit potestatem amplectendi utramque sententiam pro .. & contra Immaculatam Conceptionem. Auctor *Ideæ* in *Basi hist. Eccles. Sandini à se edita* p. 3. fol. 229.

ANTITHESIS. Sixtus IV. ibidem solùm prohibet non condemnare gravioris peccati sentientes contrarium apud se, & in occulto Immaculatæ Conceptioni, quod non est dare pote-

potestatem illam amplectendi, sed negativè se habere. *Secundò* hæc potestas pro nunc ablata est per propof. 73. ex Bajanis damnatam: *nemo præter Christum est absque peccato originali.* Cujus contradictoria defactò debet esse vera, & de fide est, quòd vera non sit de aliquo alio excepta Beatissima Virgine. Vide Parad. 30.

N. 269. THESIS XLVI. S. Thomas cum antiquis Doctoribus est os Ecclesiæ circa sensum festi de Immaculata Conceptione Auctor Ideæ in regulis de Revelat. p. 2. fol. 544.

ANTITHESIS. Est suspecta *primò*; quia est certum, & manifestum ex Animad. 124. & 129. quòd S. Thomas contrarium docuerit Immaculatae Conceptioni, & coli voluerit sanctificationem extra instans Conceptionis, quod idem fecerunt antiqui Doctores, qui idcirco à Pio V. reformati sunt & jussi nomen sanctificationis mutare in officio in nomen Conceptionis. *Secundò* Auctor Ideæ scit, quòd defactò existent declarationes summorum Pontificum circa sensum festi Immaculatae Conceptionis, & tamen audet dicere, quòd S. Thomas sit os Ecclesiæ circa sensum festi. *Tertiò* ipse S. Thomas majorem reverentiam habet erga Ecclesiam, & confundit Auctorem Ideæ, dicendo 2. 2. q. 10. a. 12. *magis standum est Auctoritati Ecclesiæ, quàm Auctoritati Augustini aut Hieronymi, vel cujuscunque Doctoris.*

N. 270. *THESIS XLVII.* Beatissima Virgo existens in utero fuit ratione unius partis jam ante infusionem animæ actu obnoxia peccato originali. Auctor Ideæ in Halluc. Virgil. fol. 262.

ANTITHESIS. Si B. Virgo ratione unius partis fuit actu obnoxia peccato originali, tunc ratione illius partis fuit à serpente contrita, dæmoni subiecta, mortalitate & aliis corporalibus defectibus, in vindictam peccati Adamitici affecta, & sic verum divinæ iræ objectum, quod de B. Virgine dici non potest etiam quoad partem corporalem, seu quoad corpus, quia secus quoad hoc non fuisset dignum Filii Dei habitaculum, cum infamia uteri verè redundet in prolem. *Secundò* post hanc propositionem damnatam: *nemo præter Christum est absque peccato originali*, non satis securè defenditur B. Virginem fuisse actu eidem obnoxiam ratione unius partis, quia sic non verè non esset absque peccato originali. *Tertiò* & maximè in sensu Auctoris Ideæ, qui Beatissimam Virginem ita vult esse ex una parte actu obnoxiam peccato originali, ut etiam quà actu obnoxia sit objectum cultus, quamvis relatè ad futuram sanctificationem, quod sine errore non dicitur.

N. 271. *THESIS XLVIII.* Credo, quòd nunc plerique colant conceptionem rationalem. Auctor Ideæ in Reg. Revel. p. 2. fol. 544.
AN-

ANTITHESIS Dicit, *nunc coli conceptionem rationalem*; cùm Alexander VII. in sua constitutione jam sæpiùs laudata, & ante nonaginta, & aliquot annos data, dicat: *quòd sit vetus fidelium pietas*. *Secundò* dicit se id credere *de plerisque*, cùm Clemens XI universos, & singulos obliget sub gravi. *Tertiò* restrictiones istæ circa cultum universalem carent omni prorsus fundamento.

N. 272. THESIS XLIX. Ego non dico, quòd Ecclesia celebret conceptionem B. Virginis quoad corpus, sed quòd celebret diem conceptionis quoad corpus. Auctor *Ideæ* in *Halluc. Virgil.* fol. 246.

ANTITHESIS. Dies celebratur propter mysterium, cujus est dies, ergo si dies conceptionis corporalis celebratur, etiam ipsa conceptio corporalis celebratur. *Secundò* dum dicitur quòd die 25. Martii celebretur dies Annuntiationis, & Conceptionis Christi, intelligitur celebrari ipsam Annuntiationem, & Conceptionem Christi, ergo idem sentiendum de Conceptione B. Virginis. *Tertiò* est eadem absurditas sive dicam coli diem peccati D. Petri, sive dicam coli Petrum peccantem, ergo etiam eadem absurditas erit, sive dicam celebrari diem Conceptionis B. Virginis prout corporaliter conceptæ in peccato, sive dicam celebrari ipsam conceptionem

corporalem peccato obnoxiam, ut vult Auctor Ideæ.

N. 273. THESIS L. Ecclesia Die 8. Decemb. non celebrat Conceptionem animæ ut eo die factam, sed celebrat diem Conceptionis quoad corpus cum relatione ad Conceptionem rationalem quoad diem ignoratam. Ibid. à fol. 247.

ANTITHESIS. Est suspecta *primò*; quia Alexander VII. declarat cultum fieri juxta sensum fidelium solemniter ritu colentium, sed fideles solemniter ritu denominant conceptionem hodiernam non futuram, & ignoratam quoad diem: *hodiernam gloriosæ Virginis Conceptionem solemniter celebremus.* Ergo quia sola conceptio rationalis hujus festivi cultus capax est, hæc quæ hodierna, non quæ futura, & ignorata quoad diem colitur. *Secundò* B. Virgo in die conceptionis corporalis non est capax cultus intuitu futuræ sanctificationis, quia futura sanctificatio non reddit subjectum dignum cultu, sicut S. Petrus pro die peccati non est dignus cultu intuitu futuræ sanctificationis, ergo per hoc nihil dicitur, quod Ecclesia celebret diem conceptionis corporalis relatè ad futuram sanctificationem, & conceptionem rationalem.

N. 274. THESIS LI. Dies Victoriæ obtentæ contra Turas colitur cum relatione ad diem, quo

quo obtenta est, ergo & dies Conceptionis B. Virginis rectè colitur cum relatione ad conceptionem rationalem futuram quoad diem ignotatam. Ibid. à fol. 246.

ANTITHESIS. Utitur fallaciâ causæ non causæ assignans quamcunque relationem pro causa cultus, qualis tamen non est relatio ad sanctificationem futuram, cum hæc necdum reddat subjectum cultu dignum. *Secundò* dum colitur B. Virgo propter Victoriâ obtentam repræsentatur ut de præsentî tanquam benefactrix ob collatam victoriâ, sed in hypothesi, quæ colitur dies Conceptionis corporalis cum relatione ad diem Conceptionis rationalis ignoratum, supponitur illa coli pro die non existentie quoad animam & die peccati quoad corpus, adeoque ut incapax ipsius cultus. *Tertiò* dum colimus diem, vel festum B. Virginis, objectum cultus non est sola B. Virgo in abstracto, sed in concreto cum illo mysterio, quod illo die peractum est, vel quod celebrandum assumitur & sic debet B. Virgo præsentari quâ digna cultu in vi talis mysterii, cum ergo non evadat digna cultu in vi conceptionis, & sanctitatis futuræ, non potest illa coli pro die 8. Decembris, quatenus præcisè corporaliter concepta cum ordine & respectu ad conceptionem futuram quoad animam, & sanctificationem ejus, quia futura sanctificatio non reddit ipsam dignam cultu.

N. 275. *THESIS LII.* Bollandistæ testantur antiquitùs etiam celebratam fuisse conceptionem S. Joannis Baptistæ, ita ut ea phrasi Ecclesiæ solùm intelligeretur celebrari dies conceptionis corporalis. Ibid. à fol. 247.

ANTHITHESIS. Recedit à communi regula Ecclesiæ, quam refert S. Thomas 3. p. q. 27. a. 1. in arg. *non celebratur festum in Ecclesia nisi pro al. quo sancto*, ex quo principio ibi duo infert, primum art. cit. dicens : *ergo B. Virgo in sua Nativitate fuit sancta*, quia Nativitas celebratur. Alterum art. 2. ad 3. ergo particulares Ecclesiæ, quæ celebrant festum Conceptionis, celebrant potiùs sanctificationem in utero ignoratam quoad diem, qua contigit, quam ipsam Conceptionem & ideò inde ait : *non sequitur, quòd in conceptione fuerit sancta. Secundo* Ecclesiæ quæ antiquitùs celebrarunt conceptionem S. Joannis, non celebrarunt diem conceptionis corporalis, qui est dies peccati, quod absit, sed diem sanctificationis in utero re ipsa factæ. *Tertiò* sic argumentum impugnat Autorem Ideæ; nam Ecclesia non celebrat diem conceptionis corporalis in S. Joanne, quia supponitur esse dies peccati quoad corpus & non existentia quoad animam, ergo neque celebrat diem conceptionis corporalis in B. Virgine in supposito, quòd illo die non fuerit simul spiritualiter concepta quoad animam, quia pariter deberet celebrari dies peccati quoad corpus, & non existentia quoad animam.

N. 276. THESIS. LIII. Potuit convenien-
ter ab Ecclesia celebrari dies conceptionis
corporalis cum relatione ad conceptionem
rationalem. Ibid. à fol. 246.

ANTITHESIS. Respectus ad sanctifica-
tionem futuram non reddit subjectum capax
ipsius cultus. *Secundò* juxta eximium Suarez
de fide est, quòd dies 25. Martii non colatur,
quà dies conceptionis corporalis Christi cum
relatione ad conceptionem animæ futuram.
Ergo paritur de fide erit, quòd dies 8. De-
cembris non colatur quà dies conceptionis
corporalis cum relatione ad conceptionem
animæ futuram. *Tertiò* est de fide juxta com-
munem Theologorum contra Semipelagia-
nos, quòd parvuli, quorum bona opera à
Deo prævidentur, præ aliis admittantur ad
Baptismum propter hæc ipsa bona opera quà
futura, quia nempe futura bona opera subje-
ctum necdum dignum faciunt aliquo præmio;
ergo quia pariter futura sanctitas subjectum
necdum dignum facit cultu, nequit B. Virgo
pro die conceptionis corporalis coli relatè ad
sanctificationem futuram.

N. 277. THESIS LIV. Hæc propositio
indefinitè sumpta: *quidquid B. Virgo petit, im-*
petrat, est periculosa. Ibid. à fol. 270.

ANTITHESIS. Si hæc propositio pericu-
losa esset, deberent preces B. Virginis, quæ
objectum illius propositionis sunt, nobis esse

periculosa, quod sine injuria in B. Virginem dici non potest. *Secundò* efficacia intercessionis B. Virginis fundat majorem fiduciam erga B. Virginem, & inflammat devotionem erga illam, erga sine debito affectu ad Beatissimam Virginem impugnatur, aut dicitur periculosa.

N. 278. THESIS LV. Serenissimus Ordinarius non prohibuit sententias Ideæ contrarias, sed illas tantum quas S. Congregatio Indicis in Rescripto ad Lienhard. declaravit. Auctor Ideæ in folio tituli ad Halluc. Virgil.

ANTITHESIS. Ipsemet fatetur sententias Ideæ contrarias non prohiberi, & tamen calumnias intitulat. *Secundò* saltum nimis apertum facit contra veritatem, nam declaratio S. Congregationis prodiit anno 1749. & decretum Serenissimi Ordinarii cohibitivum à noxiis pabulis jambiennio prius nempe 1747. quomodo ergo Serenissimus Episcopus potuit ibi prohibere sententias à Congregatione declaratas, utpote quæ primùm post biennium erant declarandæ. *Tertiò* longè sincerius ageret pro auctoritate Serenissimi sui Ordinarii, si fateretur, confixionem esse factam ob alias causas, quàm propter sententias à S. Congregatione declaratas, quamvis & hæ, uti ex hucusque dictis manifestè constat, Ideæ communes sint.

cm
to-
er-
m
ic
u

Sedlmayr, Virgil

Responsio Apologetica Ad Animadversiones A. R. D. Eusebii Amort Can. Reg.
Pollingani &c. &c. Contra Reflexionem Criticam in Ideam Divini amoris
circa mandatum primum & maximum de diligendo Deo

Friburgi Brisgojae 1749

Bamberg, Staatsbibliothek -- Th.mor.o.87-a
urn:nbn:de:bvb:12-bsb11778557-1
VD18 14547066-003